

ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ

ΟΪΛΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΤΟΣ Α'

ΤΟΜΟΣ 13.

ΠΟΛ ΖΕΡΑΝΤΥ

Ο Γάμος τῆς Μαριάννας

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

(ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ)

ΕΤΟΣ 11 - 11 Ιουνίου 1937 ΑΡΙΘ. 13

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΤΟΜΟΥ ΔΡΧ. 4

Ίδρυτής : ΚΩΝΣΤ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διευθυντής : ΝΙΚ. ΚΑΜΑΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Γραφεία : Όδος Γερμανού Παλαιών Πατρών 5 β
Τηλέφ. 26-135

Συνδρομή έτησία : Έσωτερικού Δρ. 200 Έξωτερικού \$ 7
» έξαμηνος : » 100 » \$ 3.50
και δι' όλην την Άφρικην και Βελγικόν Κογκό έτησία συνδρομή σελλίνα 30.

ΑΙ έπιστολαί και τό χρηματικά έμβάσματα δέον νά αποστέλονται πρὸς τὸν
Δ)τήν τῆς «Οικογενείας» κ. Νικ. Καμαρινόπουλον, όδός Γερμανού Παλαιών
Πατρών 5 β, Αθήναι.

Έν Αμερικῇ, έχει αναλάβει τὴν έγγραφὴν συνδρομῶν και τὴν κατὰ φύλλον
πώλησιν, ἡ Έταιρία New York News Agency General P. O. Box
497, New York City, εκπροσωπούμενη παρὰ τοῦ κ. Κ. Καλοπούλου.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ὅπως και μόνει τους θ' αντιληφθούν οί αναγνώσται της, είνε
ὄχι μόνον τό καλύτερο, αλλά και τό πλέον φθινὸ περιοδικόν.
Και ακριβῶς ὅπως καταστή προσιτὸν εἰς ὅλας τὰς τάξεις,
Διεύθυνσίς του ἀπεφάσισε νά τό προσφέρῃ εἰς τό κοινὸν ἀντι-
καταστήσει.

4 ΜΟΝΟΝ ΔΡΑΧΜΩΝ 4

ΚΑΤΑ ΤΕΥΧΟΣ

Έτσι, με τό ἐλάχιστον αὐτό ποσὸν θά ἔχετε, πλὴν τῆς
λῆς ἐκλεκτῆς ὕλης και ἑνα ἀριστουργηματικὸ κομψοτυπωμένο
αὐτοτελὲς μυθιστόρημα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἡ «ΟΙΚΟΓΕ-
ΝΕΙΑ» θά καταστή ὁ ἀχώριστος σύντροφος και τοῦ πλέον πτω-
χοῦ Έλληνος φιλαναγνώστου.

ΚΟΣΜΗΤΗΡΙΟΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ 1.708.84
ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.85
ΑΡΙΘ. 35283

Έξεδόθησαν μέχρι σήμερα :

- 1] «Λεϊλά» του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 2] «Τρελλή από αγάπη» του Α. ΝΤΕΛΚΑΝ
- 3] «Τὸ ἡμερολόγιο μιᾶς παντρεμένης»
του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 4] «Γιατί νὰ σ' ἀγαπήσω ; » του Μ. ΡΕΝΟΥΑΡ
- 5] Τὸ «μυστήριό μιᾶς γυναίκας» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 6] «Ἡ Φιλάρεσκη» του ΠΩΛ ΕΡΒΙΕ
- 7] Τὸ εἰδύλλιο τῆς ὠραίας ντὶ Καρπένα
του ΖΩΡΖ ΟΝΕ
- 8] «Μιά ἐξωτική ἀγάπη» του ΜΑΡΣΕΛ ΠΡΕΒΩ
- 9] «Εἰδύλλιο στὸ Βόσπορο» του ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΡΕΡ
- 10] «Ἡ τέχνη τοῦ φλέρτ» του ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ
- 11] «Ὁ ἔρωσ μιᾶς κατασκόπου» τῆς ΝΤΕΛΛΥ
- 12] «Γαμήλιο ταξίδι» του Γ. ΟΝΕ

ΣΤΟΝ ΤΟΜΟ ΤΗΣ
“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ,”
 ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ
 ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ
ΕΝΤΜΟΝΤ ΓΚΟΝΚΟΥΡ
“ΡΑΓΙΣΜΕΝΕΣ ΚΑΡΔΙΕΣ,”

Ἐπίσης στὸν ἴδιο τόμο ἡ συνέχεια τοῦ περιπετειώδους μυθιστο-
 ρημάτος μας

“Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΜΑΥΡΗ ΚΟΥΚΟΥΛΑ,”

Τοῦ περιφήμου συγγραφέως

ΠΩΛ ΕΡΝΣΤ

ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΠΟΙΚΙΛΗ ΥΛΗ

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΖΕΡΑΝΤΥ

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ

Α'

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΡΟΜΠΕΡ

ΜΕ τὰ λουλουδία της, τὸν ἀνέφελο ουρανὸ της καὶ τὸ ἡδονικὸ
 κλίμα της, ἡ Κυανὴ Ἀκτὴ εἶνε ὁ Παραδείσος τῆς Εὐρώπης.

Ἐξω ἀπὸ τὴ Νίκαια, κοντὰ στὰ καταπράσινα ὑψώματα
 τοῦ Μονακοῦ, ὁ Ρομπέρ Ὁφραι εἶχε μιὰ ὀλάνθιστη καὶ κατασπρη-
 ῖλλα. Ὁ Ρομπέρ ἦταν ἕνας ὠμορφος καὶ γερός νέος τῆς ἐποχῆς
 μας, μὲ τὸ πρόσωπο μελαψὸ ἀπὸ τὸν ἥλιο τοῦ θεροῦς. Σ' ἐκείνῃ τῇ
 ῖλλα ἔμενε μόνος του. Ἡ μητέρα του, ἡ θελκτικὴ κ. Ὁφραι προτι-
 μούσε ἕνα ἀπὸ τὰ κοῦμποπολιτικὰ ξενοδοχεῖα τῆς Νίκαιας ποὺ εἶνε
 πάντα γεμάτα ἀπὸ αὐστηροὺς Ἀγγλοὺς καὶ θορυβώδεις Ἀμερικαν-
 οὺς.

Ἐνα πρωὶ, ὁ Ρομπέρ φόρεσε τὸ κοστούμι τοῦ πόλο κι' ἐτοιμά-
 σθηκε νὰ πάῃ στὸ «Σπὸρτινγκ Κλάμπ» γιὰ νὰ βρῇ τὴν τακτικὴ φί-
 λαθλὴ συντροφιά του. Μὰ μόλις ἀνοίξε τὴν ἀλληλογραφία του, ἀλλά-
 ξε ἀμέσως γνώμη. Κάθησε ἀναπαυτικὰ σὲ μιὰ ψάβινη πολυθρόνα στὸ
 φωτεινὸ χῶλλ τῆς ῖλλας τοῦ ποὺ ἀνοίγε πρὸς τὴ μικρὴ θεράννα καὶ
 τὸν τροπικὸ κῆπο καὶ θυβίστηκε στὶς σκέψεις του. Δὲν εἶχε καὶ τόσο
 εὐχάριστα νέα ἀπὸ τὸ Παρίσι.

Σὲ λίγο ὁμως ἤρθε νὰ ταράξῃ τὴ μοναξιά του ὁ φίλος
 του Ἀντρέ Καρριέ. Φοροῦσε κι' αὐτὸς ἕνα κομψὸ κοστούμι τοῦ πόλο
 κι' εἶχε τὸ ἴδιο μελαψὸ χρῶμα στὸ πρόσωπο. Μὰ ἦταν πιὸ λεπτός, μὲ
 δειλὲς κάπως κινήσεις, σὰν ἕνα σεμνὸ καὶ φρόνιμο παιδί ποὺ ἐξῆσε
 πάρα πολλὰ χρόνια κοντὰ στοὺς γονεῖς του.

—Ρομπέρ! φώναξε ὁ Καρριέ μόλις εἶδε τὸ φίλο του νὰ εἶνε ἐκ-
 πλωμένος ἀναπαυτικὰ στὴν πολυθρόνα. Μὰ τί κάνεις ἐδῶ πέρα; Σὲ
 περιμένα στὸ «Σπὸρτινγκ»...

Ὁ Ρομπέρ χαμογέλασε καὶ τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι.

—Σοὺ ζητῶ συγγνώμην... τοῦ εἶπε. Εἶχα κάποια δουλειὰ σήμε-
 ρα... Ποιοὶ ἦσαν στὸ «Σπὸρτινγκ»;

Ὁ Καρριέ σήκωσε τοὺς ὤμους του.

—Ἡ ἴδιος πάντα συντροφιάς... Ὁ Λεβύ, ὁ Μπόμπυ, ἡ μὲς Μαῖθ
 Πάρσον, μὲ μαγιώ, δηλαδὴ, ὀλόγυμνη, ἡ μικρὴ πριγκίπισσα Μαρτίν,
 ἡ κ. Ἐλέν κι' ἕνα σωρὸ κορίτσια. Τὸ ἕνα πιὸ ὠμορφο ἀπὸ τ' ἄλλο...

Ὁ Ρομπέρ ἔρριξε στὸ φίλο του μιὰ λοξὴ ματιά.

—Δυσκέδασες;

—Ναί...

—Δέν μου φαίνεσαι καί τόσο ένθουσιασμένος!... Έκανε ξεσπώντας σ' ένα ήχηρό γέλιο.

—Ο φίλος του κοκκίνισε.

—Αλήθεια... Ώμολόγησε. Την πρώτη ημέρα ήμουν καταγυητευμένος. Μ' άρεσε πάρα πολύ όλος αυτός με την ελεύθερη ζωή και τις ελεύθερες σκέψεις, με τη λατρεία του ήλιου και της θάλασσας. Έπειτα όμως άρχισα να συλλογίζουμαι ότι ήταν καλύτερος από μακριά. Όλα αυτά τα γυμνά σώματα στην άρχή, μου φάνηκαν πάρα πολύ άγνά: Τα πρόσωπα ώστόσο ήσαν λιγώτερα.

—Ο Ρομπέρ άναψε ένα σιγαρέττο και ξαπλώθηκε πιό άναπαυτικά.

—Λοιπόν; Έκανε. Δέν σου άρέσει, σ' αλήθεια, καμμιά άπ όλες αυτές τις ώμορφες γυναίκες;

Κι' έσένα; ψιθύρισε ο Καρριέ.

—Ω, έμένα! Έγώ, φίλε μου, γέρασα πειά!

—Κάθε άλλο! Σέ βρίσκω μόνο πολύ φρόνιμο εδώ πέρα... Κι' όμως ή μικρούλα πριγκήπισσα σέ κύτταζε χθές με κάτι μάτια, λές κι ήθελε να σέ μαγνητίση. Κάθε τόσο μου έλεγε: «Τί ωμορφος, μά τί ωμορφος πού είνε ο φίλος σας!» Άν πεινάς, λοιπόν, άγαπητέ μου...

—Ο Ρομπέρ έκανε ένα μορφασμό αηδίας.

—Είνε μία ελαφρόμυαλη...

—Ακόμη καλύτερα! Φώναξε ο Καρριέ. Άλλωστε πρέπει να όμολόγησης ότι είνε πάρα πολύ ωμορφη!...

—Σου τη χαρίζω!...

—Η μίς Μαϊύ μ' ένδιαφέρει περισσότερο... Έκανε δειλά ο Καρριέ.

—Ο φίλος του άνασηκώθηκε απότομα.

—Πρόσεξε! Τόν συμβούλεψε. Είνε επικίνδυνη. Θέλει να παντρευτή!

—Ο Καρριέ σηκώθηκε από την πολυθρόνα του κι' έκανε μία βόλτα μέσα στο χώλλ. Η ξαφνική αυτή άποκάλυψις τόν άναστατώνσε.

—Αλήθεια; Ψιθύρισε. Κρίμα... Κι' εγώ νόμιζα... Άς είνε! Σ' ευχαριστώ Ρομπέρ, πού με φύλαξες από μία τρέλλα. Μπορεί κανείς, δίχως να τό θέλη, να καταστρέψη τη ζωή του μέσα σέ μία στιγμή.

—Ξέρεις τόν Ζενεβουά;

Ναί.

—Και τη γυναίκα του;

—Πώς! Την ξέρω. Ώμορφη γυναίκα, μά λίγο άνόητη...

—Έ, λοιπόν, του έξηγήσε ο Ρομπέρ, ήταν ακόμη πιό ωμορφη όταν την παντρεύθηκε. Ο Ζενεβουά τη γνώρισε εδώ πέρα ένα καλοκαίρι. Κι' άξαφνα, μία ημέρα την άρραβωνιάστηκε. Τό θράδυ, ανέθηκε στην κάμαρά του και την έβηκε να κλαίη με απόγνωσι. Είχε καταλάβει τό σφάλμα του...

—Ο Καρριέ στάθηκε απότομα και κύτταξε τρομαγμένος τό φίλο του.

—Ρομπέρ, έλπίζω ότι θα σπεύσης να με βοηθήσης, αν με δής καμμία φορά μπλεγμένο κατά τόν ίδιο τρόπο, ψιθύρισε.

—Μείνε ήσυχος! Του φώναξε ο Ρομπέρ. Κι' όμως υπάρχουν τόσες γυναίκες πού αξίζουν να τις άγαπήση κανείς...

—Να τις άγαπήση, ναί, όχι όμως και να τις παντρευτή... Η γυναίκες γερνούν άσχημα.

—Αυτό είνε δικό μας σφάλμα. Του άπάντησε ο Ρομπέρ. Έμείς τις καταστρέφουμε... Οι άνδρες θθείρουν τις γυναίκες.

—Τί σημασία έχουν όλα αυτά... Έκανε στενωχωρημένος ο Καρριέ. Έγώ θέλω να μου ύποσχεθής ότι θα επέμβης, όταν δής ότι κινδυνεύω να καταστραφώ.

—Σου τό ύπόσχομαι!...

Κι' ο Ρομπέρ ξέσπασε πάλι σ' ένα ήχηρό γέλιο με την άφέλεια

του φίλου του.

—Ξέρεις... Του ειπε ο Καρριέ! Άναλαμβάνω κι' εγώ την ίδια ευθύνη για σένα.

—Εγώ δέν φοβάμαι, άγαπητέ μου...

—Πού ξέρεις; Κι' ώστόσο είνε αλήθεια. Εσύ είσαι τόσο δυνατός χαρακτήρας, τόσο ψύχραιμος, τόσο κύριος του έαυτού σου!...

—Ο θερινός ήλιος έλουζε με τό χρυσό φώς του τα έξωτικά λουλούδια του κήπου. Η πεταλούδες πετούσαν άστατα από τόν ένα κάλυκα στον άλλο. Μιά από αυτές, περιέργη, μπήκε στο χώλλ και άθήσε επάνω στα μεγάλα τριαντάφυλλα πού έστολίζαν τό τραπέζι.

—Ο Καρριέ έρριξε μία ματιά στις ξένες έφημερίδες.

—Είδες στους «Τύιμς» ένα άρθρο για την εταιρία «Σάρκ»; Ρώτησε τό φίλο του.

—Όχι... Έκανε κάπως άδιάφορα ο Ρομπέρ.

—Ο άλλος τόν κύτταξε με κάποια έκπληξι.

—Μά τί έχεις, φίλε μου; Τόν ρώτησε. Έχω προσέξει ότι έπαψες πειά να μου κάνης λόγο για τις δουλειές σου!

—Ηρθες για να με μαλώσης;

—Ο Καρριέ όμως δέν ύπεχώρησε.

—Τί κάνει η εταιρία σου;

—Τίποτε νεώτερο.

—Μήπως μένεις πολύ εδώ πέρα;

—Με στέλνεις λοιπόν πίσω στο Παρίσι;

—Είσαι άνόητος! Έκανε ο Καρριέ.

Κι' έπειτα, έπρόσθεσε, με άγάπη:

—Δέν φοβάμαι για σένα, Ρομπέρ. Σέ ξέρω πολύ καλά. Μά, τώρα τελευταία, με παραξενεύεις. Δέν είσαι ο ίδιος... Μου φαίνεσαι λίγο άφηρημένος, έσύ, πού άναστατώνεις τό Παρίσι με τις έπιχειρήσεις του!... Δέν ξέρω αν καταλαβαίνης τί θέλω να πώ. Μέχρι σήμερα δέν είχες τίποτε άλλο παρα θριαμβευτικές έπιτυχίες. Τό σχέδιό σου για τόν «Κυανό άνθρακα» έκανε πολλούς να σέ περάσουν για τρελλό. Κι' όμως έσύ τράβηξες μπροστά. Κατάρθωσες να πείσης και τούς πιό δισταστικούς ειδικούς και να κάνης όλες τις μεγάλες προσωπικότητες της πολιτικής και του τραπεζιτικού κεφαλαίου να ένδιαφερθούν και να χρηματοδοτήσουν τό σχέδιό σου. Μέσα σέ τρεις μήνες ώργάνωσες μία κολοσσιαία έπιχείρησι. Άναστάτωσες όλη την άκτή της Βρεττανίας. Πάλαιψες με τόν ώκεανό... Κι' άξαφνα σιωπή, άνάπαυσις! Παίζεις πόλο, παίρνεις τό τσάι με ώμορφες γυναίκες κι' έχεις ένα ύφος σαν να μη ένδιαφέρεσαι πειά για τίποτε!...

—Ο Ρομπέρ έκανε να δικαιολογηθί, μά τόν πρόλαβε πάλι ο φίλος του.

—Όχι, όχι! Δέν θέλω ν' άκούσω τίποτε... Έκανε. Είνε σωστά όλα αυτά πού σου λέω τώρα. Μην προσπαθήσης να δικαιολογηθής...

—Έχεις δίκιο... Ώμολόγησε ο Ώφραι. Άποκοιμήθηκα εδώ πέρα. Μά, είμαι έτοιμος κιόλας να γυρίσω στο Παρίσι και να ξαναρχίσω τη δουλειά μου.

—Ο Καρριέ ξαφνιάστηκε.

—Αλήθεια; Φεύγεις για τό Παρίσι;

—Δέν με χρειάζεσαι πειά. Του άπάντησε ο Ρομπέρ. Σέ γνώρισα μ' όλο τόν κόσμο...

—Και πότε παίρνεις τό τραίνο;

—Τό άπόγευμα.

—Τί παράξενος πού είσαι! Και δέν μου έλεγες τίποτε! Πότε πήρες αυτή την άπόφασι.

—Χθές τό θράδυ. Θέλησα να σου τό πώ. Μά ήταν άργά κι' είχες κοιμηθί.

—Ο Καρριέ πέταξε τις έφημερίδες επάνω στο τραπέζι και σηκώ-

θηκε

—Περίεργο! Έκανε. Κι' όμως μόλις προχθές ήρθε εδώ πέρα ή μητέρα σου. Ήν εφερες λοιπόν στην Κυανή Ακτή για να την παρατήσης μόνη; Ήν είδοποίησες τουλάχιστον;

—Ναί. Ής τηλεφώνησα σήμερα το πρωί.

—Αν φύγης, θά φύγω κι' εγώ μαζί σου!

—Ο Ρομπέρ τινάχτηκε από τη θέσι του και πλησίασε το φίλο του.

—Σου το απαγορεύω! Του φώναξε. Ήρθες εδώ για να ξεκουρασθής δεκαπέντε ημέρες κι' όχι για να ξαναγυρίσης στο Παρίσι από την πρώτη κιόλας εβδομάδα! Έσύ θά μου κάνης τη χάρη να μείνης εδώ πέρα. Η βίλλα μου είνε δική σου. Είσαι σάν στο σπίτι σου. Κάλεσε κόσμο, διασκέδασε, γλέντησε....

—Ο Καρριέ έπιασε από το χέρι το φίλο του.

—Μείνε ακόμη λίγο. Τόν παρακάλεσε.

—Δέν μπορώ. Έκανε ο Ρομπέρ. Αύριο πρέπει να είμαι στο γραφείο μου.

—Αύριο; Απόρησε ο άλλος. Μά αύριο είνε Κυριακή!

—Αλήθεια;... Ψιθύρισε ο Ρομπέρ, συλλογισμένος.

—Ο Καρριέ τόν κύτταξε περίεργα.

—Α! Μά τί έπαθες έσύ; Απόρησε πάλι. Τί συλλογίζεσαι;

—Είπα σ' όλο τόν κόσμο ότι θά φύγω... Έκανε ο Ρομπέρ.

—Σ' όλο τόν κόσμο;

—Επιτέλους σ' εκείνους που ήμουν χθές το βράδυ!

—Σε ποιούς ήσουν;

—Δέν τούς ξέρεις... Του άπάντησε στενοχωρημένος ο Ρομπέρ, αποφεύγοντας το βλέμμα του.

—Εκείνος χαμογέλασε.

—Α, έτσι λοιπόν; Γι' αυτό είσαι υποχρεωμένος να φύγης σήμερα;

—Ο Ρομπέρ σήκωσε τούς ώμους του στενοχωρημένος.

—Ε, όχι, έκανε, μπορώ να φύγω και αύριο...

—Ο Καρριέ κάρφωσε τα μάτια του στα μάτια του φίλου του σάν να ήθελε να διαβάση το μυστικό του.

—Ρομπέρ, Ρομπέρ, ψιθύρισε, κάτι μου κρύβεις! Θάχης κάποια στενοχώρια έσύ!...

—Διόλου!

—Έλα δά. Έσύ δέν είσαι ποτέ άναποφάσιτος!

—Σε βεβαιώ πώς δέν έχω τίποτε.

—Βάζω στοίχημα πώς δέν φεύγεις μόνος.

—Ε, τότε θά το χάσης.

—Μήπως σε περιμένη καμμιά γυναίκα...

—Ο Ρομπέρ γέλασε στενοχωρημένος.

—Μά όχι! Δέν σου είπα ότι γυρίζω στο Παρίσι για να εργασθώ;

Τί το περίεργο; Έσύ ο ίδιος μου έλεγες ότι χάνω τόν καιρό μου εδώ πέρα.

—Ο Καρριέ έσκυψε το κεφάλι, άφωπλισμένος.

—Επιτέλους, του είπε, δέν μπορώ πια να σε καταλάβω. Ένα μόνο σου λέω: Ρομπέρ, πρόσεξε! Έχεις στα χέρια σου τώρα μιá κολλοσιαία πειρήρησι. Βέβαια ή θέλησί σου είνε αξιοθαύμαστη, μά ήμαστε άνθρωποι και τα νεύρα μάς κάνουν καμμιά φορά να παίρνουμε τρελλές αποφάσεις... Έχεις μπροστά σου ένα σωρό τεράστιες δουλειές!

—Ο Ρομπέρ προχώρησε ως την είσοδο της βεράντας κι' έρριξε μιá ματιά στην κήπο. Τό πρόσωπό του είχε μιá κουρασμένη έκφρασι.

—Καρριέ, ψιθύρισε, με στενοχωρείς...

—Ο φίλος του τόν πλησίασε με τρυφερότητα.

—Ρομπέρ, σου ζητώ συγγνώμη!... Ξέρεις πόσο σ' αγαπώ...

—Μά, ναι!... Έκανε ο Ώφραι. Άς είνε. Είνε άράγε ακόμη στο Παρίσι ο Μιλόν; Μήπως ξέρεις;

—Ποιός Μιλόν;

—Ο επιθεωρητής τών Δημοσίων Έργων!

—Δέν ξέρω. Ο ύπουργός όμως είνε. Πρέπει να είνε... Αλήθεια, Ρομπέρ, μπορώ να χρησιμοποιήσω τη δακτυλογράφο σου;

—Μά φυσικά...

B

ΜΙΑ ΤΡΥΦΕΡΗ ΜΗΤΕΡΑ

Ε ΚΕΙΝΗ τη στιγμή ένας ύπρετης ανήγγειλε την κ. Ώφραι, τη μητέρα του Ρομπέρ. Ο Καρριέ, δειλός, προχώρησε γρήγορα και χάθηκε πίσω από μιá πόρτα του βάθους.

—Ε, μη φεύγεις λοιπόν! Του φώναξε ο Ρομπέρ, χαμογελώντας. Κι' έπειτα είπε πρὸς τη μητέρα του, που είχε μιá κιόλας στο χῶλλ

—Καλημέρα, μαμά!

—Η κυρία Ώφραι ήταν μιá από εκείνες της ώριμες Παρισινές που διατηρούν ως τα πενήντα τους χρόνια όλη τη χάρη και την κομψότητα της νεότητος. Εκείνο το πρωί φορούσε μιá ωμορφη θερινή τουσάλετα, ένα μεγάλο ψαθινο καπέλλο και κρατούσε στο χέρι της ένα λεπτό μπαστουνάκι.

—Μαμά, εγώ έπρεπε να περάσω να σας δώ... Της είπε ο Ρομπέρ.

—Βέβαια, μά συλλογίστηκα πώς θά είχες κάποια δουλειά... Έκανε εκείνη χαμογελώντας.

—Τί ωμορφη που είσαι! Της φώναξε ο Ρομπέρ με θαυμασμό.

—Μπορούσες, υποθέτω, να με φιλήσης. Δέν θέλεις να με φιλήσης; Ήταν κανείς εδώ; Μήπως σου έδιωξα κανένα;

—Ο Ρομπέρ φίλησε τη μητέρα του στο μέτωπο.

—Ήταν εδώ ο Καρριέ... Της άπάντησε.

—Πώς! Απόρησε ή κ. Ώφραι. Μά γιατί έφυγε;

—Νά, μαμά, γιατί είπες στού ύπρετή να σε άναγγείλη. Φοβήθη-κε μήπως ήταν άδιάκριτος...

—Η κ. Ώφραι κάθησε σε μιá πολυθρόνα, κοντά στη βεράντα.

—Μά δέν μπορώ να μπώ, έτσι, ξαφνικά στο σπίτι σου... Του είπε. Πρέπει να είμαι προσεκτική... Κι' έπειδή δέν σου τηλεφώνησα...

—Μαμά, σε διαβεβαιώ πώς το σπίτι αυτό είνε σωστό μοναστήρι...

Της άπάντησε ο Ρομπέρ. Γιατί δέν ήρθατε να καθήσετε κι' έσεις εδώ πέρα; Θά είχατε όλο το πρώτο πάτωμα της βίλλας... Είνε τόσο άπλό!

—Η κ. Ώφραι χαμογέλασε.

—Κι' έτσι όπως ήμαστε είνε καλά. Ξέρεις, παιδί μου, ότι έχω κι' εγώ τις ιδιοτροπίες μου... Μά για πές μου: Είνε αλήθεια; Φεύγεις;

—Πρέπει, μαμά...

—Σήμερα;

—Μάλιστα.

—Καί... δέν θά ξαναγυρίσης;

—Γώρα πια!... Η διακοπές μου τελείωσαν.

—Κι' όπως χθές έκανες ένα σωρό σχέδια... Δέν συλλογίζοσουν διόλου το Παρίσι.

—Αυτό είνε αλήθεια...

—Παιδί μου, έκανε ή κ. Ώφραι, δέν θέλω ν' άνακατευθώ στις δουλειές σου. Μά, συλλογίζεσαι λινάκι και τη μητέρα σου; Δέν το φαντάζομαι! Την έχεις παραπεταμένη!

—Μαμά, σου ζητώ συγγνώμη... Έκανε κοκκινίζοντας ο Ρομπέρ.

—Κι' όμως, εγώ σε συλλογίζομαι διαρκώς! Και ξέρεις γιατί ήρθα από το Παρίσι; Γιατί φαντάσθηκα πως θέλεις ν' αρραβωνιασθής!

—Εγώ; Απορήσε ο Ρομπέρ. Και μη ποτέ για το Θεό;

—Δεν ξέρω... Τα γράμματά σου ήταν τόσο παράξενα, τόσο τρυφερά... Ποτέ άλλοτε δεν μου είχες γράψει με τόσο θερμή... Συλλογίσθηκα λοιπόν πως με ήθελες κοντά σου... Γελασθηκα;

—Μα βέβαια, μαμά!... Δεν μου πέρασε ποτέ από το νου ν' αρραβωνιαστώ!

—Η κ. Ώφραι έσκυψε το κεφάλι, συλλογισμένη.

—Τόσο το καλύτερο... Ψιθύρισε.

—Τόσο το καλύτερο; Γιατί; Έκανε ο Ρομπέρ.

—Εκείνη τον κύτταξε στο πρόσωπο, μ' ένα χαμόγελο.

—Ε, νά, γιατί θα έκανες δυστυχισμένη μία γυναίκα...

—Δηλαδή;

—Εσύ, έρωτευμένος; Εσύ, πιστός; Ας γελάσω!...

—Μαμά, φαίνεται πως δεν με ξέρεις καλά... Έκανε εκείνος με κάποια πικρία.

—Μα ξέρω κι' εγώ;... Ψιθύρισε σαστισμένη η κ. Ώφραι. Για κύτταξέ με! Είπε τρομερό! Μία μητέρα δεν μπορεί να καταλάβει το παιδί της. Μονο ή τρυφερές φίλες ξέρουν κάτι... Αλήθεια, τι ιδέα έχουν για σένα ή τρυφερές φίλες σου; Θα ήθελα να ρωτήσω μία από αυτές... μία που να είναι έξυπνη... Θα είσαι τρομερός, Ρομπέρ... Όχι; Δεν είσαι πολύ κακός μαζί τους;

—Ο Ρομπέρ χάρεισε τα χέρια της μητέρας του με τρυφερότητα.

—Μαμά, της είπε, θέλεις να σε πάρω μαζί μου;

—Πού;

—Όπου θέλεις.

—Α, βλέπεις; Όστε δεν έχεις καμμία επείγουσα δουλειά στο Παρίσι;

—Ο Ρομπέρ σάοτισε για μία στιγμή, μα συνήλθε άμέσως.

—Ω, πάμε στο Παρίσι, αν θέλεις! Το Παρίσι είναι τώρα παρά πολύ ωμορφο!

—Η κ. Ώφραι ξέσπασε σ' ένα ήχηρό γέλιο.

—Μα το ξέρω το Παρίσι αυτής της εποχής! Έκανε. Όταν ήμουν νέα πέρασα πολλά καλοκαίρια κοντά στον πατέρα σου που δεν μπορούσε να φύγει... Είχε πάντα ένα σωρό δουλειές!

—Ο Ρομπέρ συγκινήθηκε ακούγοντας να γίνεται λόγος για τον πατέρα του.

—Μαμά, της είπε, έχω προσέξει ότι όταν μιλάς για τον πατέρα, θυμάσαι πάντα τα πρώτα χρόνια του γάμου σας. Για τ' άλλα χρόνια δεν άκουσα να λές τίποτε. Γιατί άραγε;

—Η κ. Ώφραι απέφυγε το βλέμμα του.

—Ξέρεις πολύ καλά πόσο εργαζόταν κατά τα τελευταία χρόνια... Ψιθύρισε. Όλη του τη ζωή την απορροφούσε ή δουλειά του. Το καλοκαίρι σ' έπαιρνα μαζί μου και πηγαίναμε σε καμμία από τις λουτροπόλεις της μόδας. Ο πατέρας σου μάς άφηνε μόνους. Αν τύχαινε καμμία φορά να τα βολέψω, έρχόταν να περάσει λίγες ημέρες μαζί μας. Μα έφευγε πάλι γρήγορα...

—Κι' ήσουν έτσι ευτυχισμένη, μαμά;

—Ήμουν ήσυχη... Του άπάντησε με απλότητα η μητέρα του.

—Κι' εκείνος, ήταν άραγε ευτυχισμένος;

—Δούλευε πάρα πολύ...

—Μαμά, έκανε ο Ρομπέρ, αξίζεις περισσότερη αγάπη!

—Η κ. Ώφραι τον φοβέρισε με το λεπτό μπαστούνάκι της.

—Μου κάνεις τη χάρη να σιωπάς! Του είπε. Αλλωστε, η αγάπη που λογαριάζεται δεν είναι εκείνη που δέχεται κανείς. Είναι εκείνη που δίνει...

—Ξέρω πως ελάτρευες τον πατέρα!... Φώναξε ο Ρομπέρ και της φίλησε τα χέρια με τρυφερότητα.

—Λοιπόν; Τι μπορούσα να του ζητήσω περισσότερο; Έλα, Ρομπέρ. Θέλω να είσαι ειλικρινής μαζί μου. Μήπως έχεις στο νου σου να παντρευτείς;

—Όχι, για το Θεό!

—Μα δεν υπάρχει εδώ κανένα κορίτσι;...

—Υπάρχουν πολλά!

—Ένα κορίτσι πιο ωμορφο από τ' άλλα... που το συλλογίζεσαι καμμία φορά;

—Όχι, μαμά...

—Μήπως γυρίζεις έτσι βιαστικά στο Παρίσι για ν' αποφύγεις κανένα πρόσωπο;

—Έλα μαζί μου, μαμά! Της είπε ο Ρομπέρ με τρυφερότητα.

—Όχι, όχι, παιδί μου.

—Μα δεν μπορείτε να μείνετε ολομόναχοι εδώ πέρα!

—Γιατί όχι; Μήπως εσύ δεν έμεινες εδώ πέρα δυο ολόκληρους μήνες;

—Είμαι ένα κακομαθημένο παιδί! Έκανε ο Ρομπέρ στενοχωρημένος. Σας ξεσήκωσα δίχως λόγο...

—Η κ. Ώφραι κούνησε το κεφάλι της αρνητικά.

—Όχι, όχι... Του άπάντησε. Είμαι πολύ ευχαριστημένη από το ξενοδοχείο μου. Θα μείνω, Ρομπέρ... Τουλάχιστον, θα μείνω ακόμη εδώ πέρα λίγες ημέρες. Υστερα, θα δώ. Μη με συλλογίζεσαι, έμένα...

—Ο Ρομπέρ πλησίασε πάλι κοντά της με τρυφερότητα.

—Μαμά, έκανε, γιατί τα λές αυτά τα πράγματα;...

—Γιατί σε σκέπτομαι! Του άπάντησε η μητέρα του. Ό,τ. άφορα έμένα δεν έχει καμμία σημασία. Λένε πως οι γέροι είναι εγωϊστές. Λάθος! Μεγάλο λάθος! Εγώ ιστάμαι οι νέοι... Ένα μόνο πράγμα μ' ευχαριστεί τώρα έμένα: η δική σου ευχαρίστησις.

—Ο Ρομπέρ κάθισε κοντά της και την αγκάλιασε με στοργή.

—Μ' αγαπάς περισσότερο απ' όσο αξίζω! Της είπε.

—Τί πειράζει; Δεν αγαπώ τα προτερήματά σου. Έσένα αγαπώ!...

—Μα δεν θέλω να μ' αγαπάς έτσι! Της άπάντησε γελώντας ο Ρομπέρ. Δεν θέλω να είνε κανείς επιεικής μαζί μου. Θέλω να είνε αυστηρός και απαιτητικός.

—Όπως σ' έκαν ήρωα;

—Ακριβώς.

—Αν δεν είχες αυτές τις αδυναμίες, θα σ' αγαπούσα περισσότερο.

—Ω, μαμά, θέλω, να με θαυμάζουν!

—Μα σε θαυμάζω!

—Ο Ρομπέρ σηκώθηκε κι' άρχισε να βηματίζει μπροστά της.

—Όχι όσο πρέπει, όσο θέλω. Της είπε. Αλλωστε μαζί με το θαυμασμό σου έχεις κι' ένα αίσθημα τρυφερότητας, συμπόνιας θα έλεγα, που με ταπεινώνει. Φοβάσαι πάντα ότι θα μου συμβεί κάτι... Η αγάπη σου με μικραίνει... Κι' όμως είμαι ένας άνδρας! Ός πότε θα με θεωρής ακόμη παιδί;

—Ός την ημέρα που θα γίνης δυνατός.

—Μα είμαι δυνατός!

—Όχι αρκετά. Κι' ως την ημέρα που θα σε δώ ευτυχισμένο...

—Μα είμαι ευτυχισμένος.

—Δεν είνε αλήθεια... Νά, τώρα, καταλαβαίνω πολύ καλά ότι σε βασανίζει κάτι... Είσαι λυπημένος!... Μη φοβάσαι! Δεν θα σε φιλήσω!

Ο Ρομπέρ σούφρωσε τὰ φρύδια του.
 —Γιατί το λές αυτό, μαμά; Γκρίνιαζε.
 —Γιατί δὲν σοῦ ἀρέσει νὰ σὲ φιλῶ!
 —Τὸ πρόσωπο τοῦ Ρομπέρ ἔλαμψε πάλι ἀπὸ μιὰ ἀπερίγραφη τρυφερότητα. Ἀπότομα, γονάτισε μπροστὰ στὴ μητέρα του, πήρε τὰ χέρια της κι' ἐκρυσσε μέσα σ' αὐτὰ τὸ πρόσωπό του.
 —Μαμά!... Μαμά!... Ἐκανε μὲ λυπημένη φωνή.
 Ἡ κ. Ὠφραὶ τὸν κύτταξε μὲ συμπόνια.
 —Δὲν σ' ἀγαπάει λοιπόν; Τὸν ρώτησε δειλά.
 —Μὰ ποιά; Ψιθύρισε ἐκεῖνος.
 —Δὲν ξέρω... Ἐκείνη πού τὴν ἀποφεύγεις...
 Ὁ Ρομπέρ σηκώθηκε κι' ἄρχισε νὰ ξεφυλλίζῃ νευρικά μιὰ ἐφημερίδα.
 —Μ' ἐρωτᾷς παντὰ: «Σ' ἀγαπάει;». Κι' ὁμως καλύτερα θὰ ἔκανες νὰ ρώταγες: «Τὴν ἀγαπᾷς;»...
 —Δὲν ἔχεις ἀνάγκη νὰ τὴν ἀγαπᾷς ἐσὺ. Τοῦ ἀπάντησε ἡ μητέρα του. Ἐσὺ εἶσαι ἄνδρας. Φτάνει νὰ εἶνε ὠραία; Ἀλήθεια, εἶνε ὠμορφῆ;
 —Δὲν ἀγαπῶ καμμιά, παρὰ μόνο ἐσένα μαμά! Τῆς φώναξε ὁ Ρομπέρ.
 —Ἐλα, κάνε μου τὴ χάρι νὰ σωπάσης... Θὰ σὲ ξαναδῶ;
 —Φεύγοντας, θὰ περάσω νὰ σὲ φιλήσω...
 Ἡ κ. Ὠφραὶ σηκώθηκε.
 —Μπάρῳ νὰ πῶ καλημέρα στὸ φίλο σου;
 —Μὰ βέβαια!
 Κι' ὁ Ρομπέρ προχώρησε πρὸς τὴν πόρτα τοῦ θάθους καὶ φώναξε τὸν Καρριέ. Ἐκεῖνος παρουσιάστηκε σὲ λίγο στὸ χῶλλ, σαστισμένος καὶ κοκκινίζοντας ἀπὸ τὴν ντροπὴ.
 —Καλημέρα κύριε Καρριέ! Τοῦ φώναξε ἡ μητέρα τοῦ Ρομπέρ χαμογελώντας.
 —Τὰ σέβη μου, κ. Ὠφραὶ... Ἐκανε ἐκεῖνος δειλά.
 —Ξερετε ὅτι ἔχω πολὺν καιρὸ πού δὲν σας εἶδα;
 —Ἀλήθεια, κυρία. Εἶχα μείνει ἕνα χρόνον σὲ μιὰ Τράπεζα τῆς Βιέννης γιὰ ἐξάσκηση. Κι' ἔπειτα...
 —Ξέρω, ξέρω... Ἀναλάβατε τὴ διεύθυνσι τῆς Τραπεζίης τοῦ πατέρα σας. Ξέρω ἐπίσης ὅτι διαπρέπετε...
 —Ναί, μαμά! Φώναξε ὁ Ρομπέρ. Εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς καλύτερους Τραπεζίτες τοῦ Παρισιῦ. Μὴν τὸν βλέπετε πού εἶνε σεμνός...
 Ὁ Καρριέ κοκκίνισε περισσότερο.
 —Ρομπέρ, σὲ παρακαλῶ...
 Κι' ἔπειτα, πρὸς τὴν κ. Ὠφραὶ.
 —Κυρία, πρέπει νὰ σας πῶ ὅτι ὅλες τὶς ἐπιτυχίες μου τὶς ὀφείλω στὸν Ρομπέρ. Ἡ ἐπιχειρήσεις του μέχρι σήμερα εἶνε ἀξιοθαύμαστες.
 —Μπορῶ νὰ πῶ κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο καὶ γιὰ σένα! Ἐκανε ὁ Ρομπέρ.
 Δὲν θὰ ἔκανα τίποτε, χωρὶς ἐσένα. Ἐνας βιομήχανος πού δὲν ἔχει ἕναν καλὸ τραπεζίτη εἶνε ἕνας ἀνάπηρος.
 Ἡ κ. Ὠφραὶ τοὺς κύτταξε μὲ τρυφερότητα.
 —Τὸ ξέρετε πῶς μὲ συγκινεῖ ἡ ἀγάπη σας... Τοὺς εἶπε.
 —ὦ, κυρία, ἔκανε ὁ Καρριέ. Ἄν ξέρατε πόσο εὐχάριστο εἶνε νὰ ἐργάζεται κανεὶς μαζὺ του!
 —Λοιπόν, μὰς ἐγκαταλείπει, ἔ;
 Ὁ Καρριέ κύτταξε τὸ φίλο του.
 —Φεύγεις ἀνυπερθέτως;
 —Ναί... Πρέπει νὰ φύγω... Ψιθύρισε ὁ Ρομπέρ.
 —Θὰ ἐρχεσθε νὰ μὲ βλέπετε, κ. Καρριέ; Ρώτησε ἡ κ. Ὠφραὶ.
 —Ἄν μοῦ τὸ ἐπιτρέπετε, κυρία...
 —Ὅχι!... Ὅχι! Τοῦ ἀπάντησε ἐκείνη γελώντας. Θὰ ἔχετε ἄ-

σφαλῶς νὰ κάνετε κάτι καλύτερο!...
 —Γι' ὦρα μπορεῖ νὰ περάσῃ κανεὶς;... Ρώτησε μ' εὐγένεια ὁ Καρριέ.
 —Ὅποτε θελετε... Θὰ σας δεχθῶ ἀμέσως... Δὲν θὰ σας κάνω νὰ περιμένετε... Σὰς τὸ ὑπόσχομαι!...
 —Κυρία, ἂν ξέρετε τί εὐχάριστος εἶνε γιὰ μένα...
 Ἡ κ. Ὠφραὶ ξέσπασε σ' ἕνα ἠχηρὸ γέλιο.
 —Ὅριστε τώρα! Εἶνε ἔτοιμος νὰ μοῦ κανῇ κομπλιμέντα!... ὦ, θεέ μου!...
 Καὶ δίνοντάς του τὸ χέρι της, ἐπρόσθεσε:
 —Κύριε Καρριέ, ἡμαστέ φίλοι! Σας περιμένω μιὰ ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἡμέρες...
 Ἐπειτα, χαϊδεύοντας τὸν Ρομπέρ.
 —Θὰ σὲ ξαναδῶ, ἔ; Τοῦ εἶπε. Μοῦ τὸ ὑποσχέθηκες!
 Ὁ Ρομπέρ τῆς ἔδωσε τὸ μπράτσο του καὶ τὴ συνώδευσε ὡς τὴν ἐξοδο τοῦ κήτσω, ὅπου τὴν περίμενε τὸ αὐτοκίνητό της. Ἐπειτα γύρισε γρήγορα στὸ χῶλλ.
 —Λατρεύω τὴ μητέρα σου! Τοῦ εἶπε ὁ Καρριέ.
 —Τὸ καταλαβαίνω! Τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος.
 —Θὰ μὲ θρίσκη ἀνόητο!
 —Δὲν ξέρω. Ρώτησέ την.
 —Νά, ὅταν θρίσκουμαι μπροστὰ τῆς τὰ χάνω... Ὁμολόγησε ὁ Καρριέ.
 —Εἶσαι ἀνόητος στ' ἀλήθεια! Ἡ μητέρα μου σ' ἀγαπάει εὐλινκρινά.
 —Νὰ τὸ πιστέψω; Τὸ ξέρεις πῶς αὐτὸ μ' εὐχαριστεῖ πάρα πολὺ; Νομίζεις, στ' ἀλήθεια πῶς μπορῶ νὰ ἐπισκεφθῶ τὴ μητέρα σου; Δὲν θὰ τὴν κάνω νὰ πλήξῃ;
 —Θὰ προσπαθήσης νὰ φανῇς εὐχάριστος.
 Ὁ Καρριέ ἦταν κατενθουσιασμένος.
 —Εἶνε τόσο ὠμορφῆ, ἔκανε, μιὰ θελκτικὴ ἡλικιωμένη κυρία!
 —Βλέπε, πολὺ καλὰ, τοῦ ἀπάντησε ὁ Ρομπέρ, διότι ὅλες ἡ γυναῖκες δὲν γερνοῦν ἄσχημα!...
 —Ξέρεις πολλὰς γυναῖκες σὰν τὴ μητέρα σου;
 —Ὅχι. Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια... Παραδέχθηκε ὁ Ρομπέρ.
 Ὁ Καρριέ θυμήθηκε τὸ ταξίδι τοῦ φίλου του.
 —Τί ὥρα θὰ φύγῃς; Τὸν ρώτησε.
 —Ἐνῶρίς. Πολὺ ἐνῶρίς. Θέλω νὰ εἶμαι ἀπόψε κιόλας στὸ Παρισι.
 —Κρῖμα... Περνούσαμε μαζὺ τόσο ὠμορφα ἐδῶ πέρα. Εἶχαμε πῆ πολλὰ πράγματα μεταξύ μας κι' ὥστόσο, εἶχα νὰ σοῦ πῶ κι' ἄλλα, ἕνα σωρὸ.
 —Κι' ἐγὼ τὸ ἴδιο...
 Ὁ Καρριέ προχώρησε καὶ μὲ τὴ ράχη γυρισμένη, ἄρχισε νὰ κυττάξῃ τάχα μὲ προσοχὴ τὰ λουλούδια τῆς βεράντας.
 —Μπα! Ἐκανε, δῖχ'ω νὰ στραφῇ πρὸς τὸ φίλο του. Ἦθελες καὶ σὺ νὰ μοῦ μιλήσης;
 —Ναί, ὁμολόγησε ὁ Ρομπέρ. Δὲν ξέω τί ἔγω πάθει. Κακοριέ... Δὲν θέλω νὰ συλλογισθῶ τίποτε, γιατί φοβάμαι τίς σκέψεις μου, τίς λέξεις. Μὰ πρέπει νὰ φύγω. Δὲν μπορῶ νὰ κάνω ἄλλοιῳς...
 Ὁ Καρριέ μ' ἕνα αἰνιγματικὸ χαμόγελο ποσοποίηθηκε πῶς δὲν ἔδωσε καμμιά σημασία στὰ λόγια τοῦ φίλου του.
 —Θὰ θγῆς ἔξω; Τὸν ρώτησε.
 —Ὅχι... Ψιθύρισε ὁ Ρομπέρ. Δὲν ἔχω καμμιά δουλειά...
 —Ὡστε θὰ φάμε μαζὺ τὸ μεσημέρι;...
 —Μὰ βέβαια!
 Ὁ Καρριέ πέρασε τὸ χῶλλ καὶ πρὶν γίνη πάλι ἀφαντος στὸ θά-

θος της βίλλας, έρριξε μιιά περίεργη ματιά στόν Ρομπέρ.

—Πιάω να εργασθώ... Γου είπε.

—Αν δής τόν καμαριέρή μου, τόν Φρανσουά, μου τόν στέλνεις, Καρριε, δεν είνε έτσι;...

—Εύχαριστώ.

Κι' ο Καρριέ χάθηκε παλι άθόρυθα πίσω από την πόρτα του θά-
θους.

Η ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΣΑΙΝΚΛΑΙΡ

Ο Ρομπέρ έμεινε πάλι μόνος. Κύτταξε τις ζένες έφημερίδες που ήσαν επάνω στο τραπέζι και σηκώνοντας αδιάφορα τούς ώ-
μους του, πήγε και κάθισε πάλι στην πολυθρόνα του. Πρώτη
φορά στη ζωή του ήταν τόσο ταραγμένος, τόσο ανήσυχος. Κρυφές
σκέψεις βασάνιζαν τὸ μυαλό του. Και θάλεγε κανείς πώς είχε γίνει
ξαφνικά ένας δειλός, ένας άνθρωπος δίχως θέλησι, που δεν τολμούσε
ν' αντιμετώπιση μιιά κρίσιμη φάσι της ζωής του. Τὸ θιαστικό ταξίδι
του στο Παρίσι ήταν ένα είδος φυγής, λιποταξίας.

Ο θερινός ήλιος έκανε τις μέλισσες ν' αστράφτουν σάν χρυσα
έντομα. Μερικά πουλιά έπαιζαν τρελλά, επάνω στα βότσαλα της δεν-
δροστοιχίας. Μιά απόλυτη γαλήνη, σάν εὐτυχία βασίλευε παντού.

Αξαφνα, άκούστηκαν βήματα στὸν κήπο και σὲ λίγο στην είσο-
δο τοῦ χώλλ παρουσιάσθηκε μιιά κομψή και θελκτική άμαζόνα. Ή-
ταν ἡ Μαριάννα Σαινκλαίρ, μιιά από τις νεαρές άριστοκρατίδες που
πού ξεχώριζαν με τη χάρι τους και την ώμορφιά τους στις κοσμικές
συγκεντρώσεις της Κυανής Ακτής. Στὸ χέρι της κρατούσε, αντί για
μαστίγιο, ένα λεπτό κλαδί, με λιγα πράσινα φύλλα στην άκρη.

—Μπορώ να μπώ; Ρώτησε τὸν Ρομπέρ, χαμογελώντας.

—Έσείς! Έσείς εδὼ πέρα! Έκανε εκείνος κατάπληκτος και ση-
κώθηκε από την θέσι του για να την υποδεχθῇ.

Είνε ώμορφη ἡ βίλλα σας! Του είπε ἡ Μαριάννα.

Ο Ρομπέρ την κύτταξε βαθειά στα μάτια.

—Τί συμβαίνει; Έκανε ανήσυχος.

—Ω, ελάτε, μὴν παίρνετε αυτό τὸ τραγικό ὕφος!... Του άπάν-
τησε εκείνη γελώντας. Μου είπατε πὸς θα φύγετε. Συλλογίσθηκε
λοιπόν ὅτι έπρεπε να σας άποχαιρετήσω κάπως καλύτερα κι' όχι ὅ-
πως χθές τὸ θράδυ, μέσα σὲ τὸσον κόσμο. Έφερα ἔτσι τὸ άλογό μου
άπ' τὰ μέρη σας. Κι' όταν είδα τη βίλλα σας, μῆκα μέσα. Αυτό είνε
ὅλο... Καλημέρα, Ρομπέρ!... Δεν είνε εδὼ ὁ φίλος σου Καρριέ;

—Εδὼ ήταν. Μὰ έχει πάντα τη μανιά να κρύβεται...

—Σας παρακαλῶ, για δῆτε τί κάνει τὸ άλογο μου.

Ο Ρομπέρ έγῆκε στη βεράντα και φώναξε τοῦ ὕπνρητή του:

—Φρανσουά, ἔχε τὸ νοῦ σου στο άλογο της δεύποινίδος... Ποιὸς
σου είπε να κλείσης την πόρτα τοῦ κήπου;...

Ἡ Μαριάννα ξέσπασε σ' ένα ειρωνικό γέλιο.

—Πόσο έπιφυλακτικοί ήσαστε έσείς οἱ άνδρες! Του είπε. Κι' ὁ-
μως ζοῦμε εδὼ πέρα σάν φίλοι, δυὸ ὁλόκληρους μήνες. Κάθε πρωῒ
κάνουμε έναν ὡραίο περίπατο με τὸ άλογο. Περνάτε και με παίρνετε
ὅ,τι ὡρα θέλετε...

—Απὸ τὸ σπίτι σας! Παρατήρησε ὁ Ρομπέρ. Οἱ γονεῖς σας είνε
εὐγενεῖς. Άλλωστε δεν βλέπω σ' αυτό τίποτε που μπορεί να παρεξη-
γηθῇ. Μὰ ὅσο ελεύθερος ιδέες κι' αν έχουν, μου φαίνεται πὸς δεν
θα έπιδοκίμαζαν αὐτή την πρωϊνή έπίσκεψί σας...

—Ελάτε, με στενοχωρεῖτε! Έκανε παιγνιδιάρικα ἡ Μαριάννα.
Αν είνε κανένα πρόσωπο εδὼ πέρα, που δεν πρέπει να τὸ δῶ, λάβε-
τε τὰ μέτρα σας. Έμπρός. Μποροῦμε να μείνωμε μόνοι ένα λεπτό.

Σας τὸ επιτρέπω, γιατί μαζί σας εἶμαι πάρα πολὺ καλή.

Κι' ἡ Μαριάννα σαπλώθηκε αναπαυτικά σε μιιά χαμηλή πολυ-
θρόνα. Ο Ρομπέρ κάθησε απεναντί της, πολὺ κοντά και της έπιασε
τὸ χέρι με τρυφερότητα.

—Ήρθατε σιχως αλλο για να μου πῆτε κάτι.

—Σε, εκανε ἡ Μαριάννα, αν ήσαστε τόσο θιαστικός!

Και σηκώθηκε.

—Μου κανετε τη χάρι να ξανακαθῆσετε άμέσως!

—Μὰ τότε δεν πρέπει να με ρωτᾶτε!

—Έστο! Ίης απάντησε εκείνος. Μὰ, επειδῇ δεν μ' εχετε συνηθί-
σει με τέτοιες έπίσκεψεις, επειδῇ τὸ χέρι σας έτρεμε μέσα στο δικό
μου, ενοίωσα κάποια ανησυχία και γι' αυτό σας ρώτησα... Ήσα-
στε ελεύθερη να με βασανίσετε ὅσο θέλετε...

—Θα φυγετε λοιπόν σήμερα;

—Φυσικά.

—Με στενοχωρεῖ που φύγετε. Τὸ ξέρετε;

—Ιὸ ελπίζω...

—Άληθεια, με στενοχωρεῖ παρα πολὺ!... Έκανε ἡ Μαριάννα.
Με λυπεῖ μαλιστα. Μου εἶχατε πῆ τόσα πράγματα που τὰ εἶχα ά-
κούσει για πρώτη φορά... Έχω την έντύπωσι ὅτι σας ὀφείλω πολ-
λά... Όχι... Όχι... Μὴ διαμαρτύρεσθε! Ξέρετε πολὺ καλά ὅτι είνε
αληθεια!... Μ' ὅλο τὸ φαμφαρόνικο ὕφος μου δεν εἶμαι τίποτε άλ-
λο παρὰ ένα άφελέστατο κορίτσι!... Μ' άρεσαν οἱ περίπατοί μας, ἡ
συζητήσεις μας... Άκόμη κι' εκείνες ἡ έπιπλήξεις σας που μ' έκα-
ναν να χανῶ τη μιλιὰ μου.

—Όχι πάντοτε...

—Άληθεια. Μὰ πολὺ συχνά... Μου άρεσε, έπειτα, ὅ,τι ήξερα για
σας, για την τρυφερότητα που δείχνετε στη μητέρα σας, για τη
στοργική φιλία που εχετε με τὸν Καρριέ... Αὐτή λοιπόν ἡ ξαφνική
ανσώρησις μ' εκανε να λυπηθῶ...

—Μὰ ήταν καιρός πειὰ να φύγω! Έκανε γελώντας ὁ Ρομπέρ.

—Κι' έμένα μ' αφήνετε ὁλομόναχη εδὼ πέρα μ' εκείνους που ζέ-
ρετε... για να πληξω, για να σκάσω από τη στενοχώρια μου; Τί κα-
κὸς που ήσαστε, Ρομπέρ!

Και με τὰ λόγια αὐτὰ ἡ Μαριάννα σηκώθηκε κι' άρχισε να χτυ-
πάη νευρικά τὸ φῶρεμά της με τὸ μαστίγιό της.

—Λοιπόν, ὀρίστε! Ήθελα να σας εύχαριστήσω άκόμη μιιά φορά
για ὅλες τῖς περιποιήσεις σας και να σας πῶ πὸς αισθόνομαι μιιά πο-
λὺ μεγάλη φιλία για σας... Έχετε άράγε κι' έσεῖς την ἴδια φιλία
για μένα;

—Αμφιβάλλετε;

—Βέβαια, έφ' ὅσον δεν μου τὸ λέτε!

—Μὰ δεν φαίνεται λοιπόν;

—Όχι και τόσο. νΈπειτα, εδὼ πέρα ήσαστε ελεύθερος, μακριὰ
από τὸ Παρίσι. Όταν θα γυρίσετε εκεί κάτω, θα με συλλογίζεσθε
καμμία φορά;

—Πολὺ συχνά, δεσποινῖς Μαριάννα.

—Βλέπετε; Άκόμη δεν φύγατε και δεν με λέτε πειὰ Μαριάννα.

—Μὰ δεν σας έλεγα ποτέ «Μαριάννα».

—Πὸς με λέγατε τότε;

—Δεν ξέρω. Δεν έλεγα τὸνομά σας.

—Κι' ὁμως χθές με είπατε Μαριάννα.

—Μπροστά στοὺς γονεῖς σας.

—Άληθεια. Πρόσεξα ὅτι ήσαστε πολὺ πιὸ ελεύθερος μαζί μου ὅ-
ταν ήμαστε μπροστά σὲ κόσμο.

—Μὰ δεν μπορῶ να σας λέω Μαριάννα. Δεν έχω τὸ δικαίωμα.

—Σας τὸ δίνω εγώ.

—Το αξίζω άράγε;

—Α! ήσαστε άνυπόφορος! Έκανε ή Μαριάννα μ' ένα πονηρό χαμόγελο. Ίσην ώρα τώρα σάς δείχνω τόση συμπάθεια κι' έσεις μου μιλάτε σάν νά έχετε μπροστά σας κανένα κοριτσάκι... Ρομπέρ, άκούστε, θέλω τή φίλιά σας. Έχω νά σας ρωτήσω κάτι. Θέλω νά σας ζητήσω μιá συμβούλη...

Ο Ρομπέρ τήν κύτταξε με μεγάλη τρυφερότητα.

—Έμπρός, λοιπόν, τής είπε. Τί χρειάζονται τόσοι πρόλογοι! Ξέρετε πολύ καλά ότι κανείς άλλος δέν έπιθυμεί περισσότερο από εμένα τήν εύτυχία σας. Τί συμβαίνει;

—Δέν τó μαντεύετε;

—Σάς ζητήσαν σέ γάμο; Ρώτησε χαμογελώντας ο Ρομπέρ.

—Μάλιστα. Άκόμη μιá φορά με ζήτησαν σέ γάμο... Ξέρετε, αυτές ή ιστορίες είνε πάντοτε ή ίδιες...

—Ποιός σας ζήτησε;

—Ο Ρενέ Μπερτέν.

—Κι' όμως δέν τόν είδα χθές τó θράδυ στη βίλλα σας!

—Ήρθε νωρίς. Με ζήτησε από τή μαμά κι ύστερα έφυγε γρήγορα. Θά ξαναπεράσει άπόψε, άν τού τηλεφωνήσω...

Ο Ρομπέρ έσκυψε τó κεφάλι και βυθίστηκε στις σκέψεις του. Τό πρόσωπό του είχε μιá σοβαρή έκφρασι.

—Ο Ρενέ Μπερτέν... Ψιθύρισε.

—Λοιπόν; Έκανε άνυπόμονη, ή Μαριάννα.

—Μιá στιγμή... Τί νά σας πώ;... Είνε καλύτερος από κάτι άλλους. Τί λέτε κι' έσεις;

—Συμφωνώ μαζί σας.

—Κι' ή μητέρα σας; Τί γνώμη έχει ή μητέρα σας;

—Ω, ή μαμά...

—Τότε έσεις! Έσεις τί σκέπτεσθε;...

—Μου λένε ότι δέν μπορεί κανείς νά τόν κατηγορήσει για τίποτε κι' ότι άν έξακολουθήσω νά κάνω τή δύσκολη θά μείνω στο ράφι, ότι είμαι κιόλας εικοσιτεσσάρων χρονών κι' ότι είνε πλούσιος, ότι έχει μέλλον κι' ότι ή οίκογένειά του, ο θεός, του, ο εξάδελφός του...

—Έχουν δίκη.

—Τόν ξέρετε;

—Πολύ καλά.

—Ξέρετε τί έμπιστοσύνη σάς έχω. Προσέξτε. Είνε σοβαρό αυτό που μου λέτε. Λοιπόν, ποιά είνε ή γνώμη σας;

—Η έμπιστοσύνη σας αυτή με κολακεύει, μά δέν θέλω ν' άναλάβω καμμιά εύθύνη.

—Μη φοβάστε! Τού φώναζε γελώντας ή Μαριάννα. Δέν ρίχνω τίς εύθύνες σέ άλλους... Έμπρός, λοιπόν; Τί με συμβουλευετε νά κάνω; Δέν έχετε τó δικαίωμα νά μου κρύψετε τή σκέψη σας!

Ο Ρομπέρ έγινε πιό σοβαρός. Τά μάτια του είχαν μιá παράξενη έκφρασι.

—Δέν ξέρω τί νά συλλογισθώ... Ωμολόγησε με στενοχώρια. Είνε ένα λεπτό ζήτημα. Όταν έδω και λίγο καιρό με ρωτήσατε για τόν Έδμόνδο ντε Γκερέν, σάς άπάντησα άμέσως: «Δέν σάς ταιριάζει αυτός ο άνδρας!». Τώρα όμως τά πράγματα είνε διαφορετικά. Ο Ρενέ Μπερτέν είνε άξιοπρόσεκτος... Με δυό λόγια τó ζήτημα είνε σοβαρό... Από σάς έξαοτάται...

Η Μαριάννα διάσθηκε νά τόν διακόψει.

—Ένας άνδρας ξέρει καλύτερα τούς άνδρες από ένα κορίτσι. Αν μου ζητούσατε τή γνώμη μου για ένα κορίτσι, νά ήσαστε βέβαιος πώς θά σας τήν έδινά άμέσως και θά ήμουν βέβαιη πώς δέν έκανα λάθος. Κρίνει κανείς πολύ καλά τó φύλο του και πολύ άσχημα

τό άλλο. "Αν ξέρατε τί λάθη μπορεί νά κάνουν οι νέοι που ξέρουν για τίς φίλες μου!...

—Λοιπόν;

—Λοιπόν, νά, θά πώ τó ναί. Γιατί όχι;

—Κι' όμως, παρετήρησε στενοχωρημένος ο Ρομπέρ, μπορείτε νά περιμένετε άκόμη λίγο. Από τή μιá ήμέρα ως τήν άλλη μπορεί νά παρουσιασθή κανείς καλύτερος... Έγώ νόμιζα πώς ή φίλη μου Μαριάννα δέν θά δεχόταν νά παντρευτή παρά μόνο τόν άνδρα που θά τής άρεσε...

Η δεσποινίς Σαινκλαίρ σήκωσε τούς ώμους της, αδιάφορα.

—Κι' έγώ υπέθετα πώς θά ήταν έτσι... Του άπάντησε. Κι' έπερίμενα, σάν τή φίλη μου τήν Έλσα με μιá έμπιστοσύνη γεμάτη άφέλεια... Είχα τή φιλοδοξία νά κυττάζω έπάνω από τόν σωρό!... Μά τó βασιλόπουλο τού παραμυθιού, τί τά θέλετε, δέν έρχόταν!... Στη θέσι του παρουσιάσθηκαν διάφοροι νέοι που θιάσθηκα νά τούς δώσω νά καταλάβουν πώς είχαν γελαστή: «Όχι, μικρούλη μου, δέν περιμένα έσένα!», ήταν σάν νά έλεγα στόν καθένα τους. Στην άρχή αυτές όλες ή ιστορίες με διασκέδαζαν. Έπειτα όμως τίς συνήθισα κι' έβαλα άρκετό νερό στο κρασί μου...

Δ

ΜΟΝΤΕΡΝΑ ΚΟΡΙΤΣΙΑ

Ο Ρομπέρ τήν κύτταξε με κάποια έκπληξι. Μά ήταν δυνατόν; Η δεσποινίς Σαινκλαίρ είχε μιá ολόκληρη αύλη από θαυμαστάς που έθεωρούντο ως πρώτης τάξεως γαμπροί.

—Ελάτε, τής είπε, ξέρετε πολύ καλά ότι θά πάρετε όποιον θέλετε και όποτε θέλετε!

—Έτσι λένε όλοι!... Έκανε εκείνη με ζωηρότητα. Μά πρέπει νά δώση κανείς ένα τέλος σ' αύτή τήν ιστορία!... Δέν μπορώ ν' άσχολούμαι διαρκώς με τó γάμο μου. Μήπως δέν έχω τó δικαίωμα νά ζήσω χαρούμενα αυτά τά τελευταία χρόνια της άληθινής νεότητος; με μιá καρδιά άνάλαφρη κι' έλεύθερη;... Μά ή ζωή μου έχει κάτι τó προσωρινό που με κάνει νά τή βρίσκω άνυπόφορη. Για συλλογισθήτε τó αυτό! Ζω ήμέρα με τήν ήμέρα. Δέν μπορώ νά κάνω κανένα μελλοντικό σχέδιο. Θέλω νά πάω ταξίδι τó χειμώνα. Ε, λοιπόν, θά μπορέσω άράγε νά πάω; Ποιός τó ξέρει;... Έχω τó δικαίωμα νά διαθέσω όπως θέλω τόν χειμώνα μου; Άνήκει ίσως σ' έναν κύριο ο οποίος μπορεί νάρθη νά με ζητήσει κι' ο οποίος έπίσης μπορεί νά μ' έρθη... Έτσι, έγώ πρέπει νά περιμένω πότε θά εύδοκηση νά παρουσιασθή... Μά ως πότε; Δέν μου πολυάρεσει, έμένα, νά περιμένω!

Ο Ρομπέρ τή μάλλωσε χαμογελώντας.

—Μαριάννα!... Μαριάννα!...

Μά εκείνη μέσα στην έξαψή της δέν μπορούσε πειά νά σταματήσει.

—Αν μ' αγαπάτε λιγάκι, τού είπε, θά συμφωνήσετε με τή γνώμη μου. Άλλωστε, ξέρω πολύ καλά ότι ήσαστε σύμφωνος μαζί μου... Ω! Βέβαια, δέν τ' όμολογείτε! Όπως κι' οι άλλοι. "Ε, λοιπόν, μάθετε πώς δέν μπορώ νά πηγαίνω στις κοσμικές συγκεντρώσεις. Ντρέπομαι νά μπαίνω σ' ένα σαλόνι, νά παρουσιάζομαι στα βλέμματα εκείνων τών έμπιστων άνδρών, που μ' έκτιμούν, που κάνουν με τήν ήσυχία τους τούς ύπολογισμούς τους, που έρχονται και κάθονται δίπλα μου δίχως νά κρύβουν και πολύ τίς προθέσεις τους: νά μ' έξετάσουν δηλαδή καλύτερα, όπως έξετάζουμε ένα ψώνι και που φεύγουν έπειτα μ' ένα χαμόγελο που σημαίνει: «Σας εύχαριστώ πολύ, δεσποινίς. "Ησαστε σ' αλήθεια, ένδιαφέρουσα. Θά δώ. Θά σκεφθώ». Ω!

τούς μισώ αυτούς τους άνδρες! Η ζωή είναι τόσο άσχημη! Με ρωτήσατε μία ημέρα γιατί είμαι τόσο υπεροπτική με τον κόσμο, γιατί ντυνομαι πολλές φορές επίτηδες άσχημα... Δεν είναι δύσκολο να το καταλάβετε! Λένε πως είμαι υπερήφανη! Αυτό είναι αλήθεια. Μά δεν φταίω εγώ. Αυτόι με κάνουν υπερήφανη, εγωίστρια! Κι' αν διασκεδάζω μ' αυτό το ελεύθερο ύφος που παίρνω και που είναι, τ' ομολογώ, καμμιά φορά κάπως υπερβολικό, δεν φταίω πάλι εγώ. Μ' αναγκάζουν να τους δείχνω έτσι την περιφρόνησί μου. Με κατηγορούν ότι είπα «όχι» μ' απότομο τρόπο σε ανθρώπους που αξίζουν καλύτερης συμπεριφοράς. Μά εγώ είχα το λόγο μου. Σ' αυτούς, που καταδεχόντουσαν τέλος να πάρουν μία απόφασι, ξεδικούμην όλους τους άλλους.

Η δεσποινίς Σαινκλαίρ ήταν έτσι πιο ώμορφη από κάθε άλλη φορά. Ο Ρομπέρ την κύτταζε μ' ένα κρυφό θαυμασμό.

—Όχι, όχι. Έκανε. Απλούστατα, δεν τους αγαπούσατε. Μιά ωραία ημέρα θάρρη κάποιος...

—Τόσο το χειρότερο γι' αυτόν! Φώναξε η Μαριάννα. Μπορούσε να βιασθή λιγάκι. Δεν μπορώ να περιμένω πειά!...

Ο Ρομπέρ την έπιασε από το χέρι.

—Ελάτε! Ήσαστε ακόμη ένα μικρό κοριτσάκι!

—Όχι, δεν είναι αλήθεια! Είμαι είκοσιτεσσάρων χρόνων!

—Κι' ύστερα;

—Για μās τίς γυναίκες είναι πολύ. Το ξέρετε άλλωστε! Δεν είμαι πειά ένα ανήξερο κορίτσι, όπως τότε που η οικογένειές μας μās έκλειναν στο σπίτι. Τώρα μās έχουν μπόλικο το σκοινί και μās αφήνουν να κυττάσουμε τριγύρω μας... Άν είχα μεγάλη πιστι, νά, θά τά είχα στείλει κιόλας όλα περίπατο.

—Και θά προτιμούσατε τη ζωή του μοναστηριού;

—Μάλιστα!... Έγώ δεν βλέπω παρά μόνο δυο λύσεις: τη ζωή της καλόγριας ή της ήθοποιού... Η νά μη είσαι διόλου γυναίκα η νά είσαι και με το πάρα πάνω! Θέλω να είμαι γυναίκα, όπως έσείς, ήσαστε άνδρες! Νά παίρνω, ν' αφήνω, νά ξαναρχίζω!

—Μαριάννα! Έκανε ο Ρομπέρ, με κάποια έκπληξι.

—Μά γιατί όχι; Διαμαρτυρήθηκε εκείνη. Γιατί να υπάρχει πάντα αυτή η αδικία; Γιατί ο άνδρας μόνο να έχη το δικαίωμα της έκλογής κι' έμεις να ήμαστε καταδικασμένες στη σιωπή;

—Έχετε όμως το βέτο!

—Ναι, είναι αλήθεια, παραδέχθηκε η Μαριάννα. Μπορούμε να ποούμε όχι. Κι' έτσι δεν ριψοκινδυνεύουμε παρά το να μείνουμε γεροντοκόρες... Μά, αν κατά τύχη, εκείνος που διαλέξαμε περνάη από κοντά μας, κάπως άφηρημένος ή απασχολημένος άλλοι, δεν μπορούμε να τον φωνάξουμε... Καθώς βλέπετε, υπάρχει μία μεγάλη διαφορά. Και δεν αξίζει τον κόπο να επιμένω. Έδω και λίγη ώρα λέγατε πως ο Μπερτεν είναι καλύτερος απ' όσους παρουσιάστηκαν τώρα το καλοκαίρι. Δεν είναι άρκετο αυτό; Θά πάρω τον Μπερτέν. Ορίστε!...

Ο Ρομπέρ πήγε κοντά στα τριαντάφυλλα του τραπέζιού κι' άρχισε να τά ταιριάζη καλύτερα στο ανθοδοχείο. Ήταν φανερό πως ήσαν ταραγμένος και πως προσπαθούσε με κάθε τρόπο να κρύψη τη νευρικότητά του. Τα χέρια του έτρεμαν ελαφρά και το βλέμμα του απέφευγε τις έρευνήτικές ματιές της δεσποινίδος Σαινκλαίρ.

—Μά γιατί να βιασθίτε... Ψιθύρισε. Χθές κιόλας έκανε την πρότασί του. Μπορείτε να περιμένετε λίγες ημέρες.

Η Μαριάννα ξέσπασε σ' ένα ψεύτικο ειρωνικό γέλιο.

—Πρός τί; Έκανε. Σήμερα βλέπω πολύ καθαρά την κατάσταση μου. Δεν πρόκειται ν' αλλάξω μέσα σε λίγες ημέρες. Άλλωστε η πρώτη έντυπώσις είναι ή καλύτερες. Κι' έπειτα, για συλλογισθήτε πως άπλοποιούνται τὰ πράγματα; Στο χέρι μου είναι να δώσω, μέσα σε

λίγες ώρες, ένα τέλος στην άβεβαιότητα της ζωής μου. Άν ανάβω πάλι να πάρω μιαν απόφασι, μπορεί ν' αλλάξω γνώμη. Κι' έτσι μπορούν να ξαναρχίσουν όλες ή άνησυχίες μου. Έλάτε!... Βοηθήστε με κι' έσείς λιγάκι. Βλέπετε πολύ καλά πως με το στόμα μου μιλάει ή λογική!

Ο Ρομπέρ γύρισε απότομα και στάθηκε μπροστά της.

—Σας άκούω κατάπληκτος! Έκανε. Θέλετε λοιπόν τόσο πολύ να παντρευθίτε;

—Ω Θεέ μου, όχι! Του άπάντησε ή Μαριάννα. Μά φοβούμαι πάρα πολύ μήπως δεν παντρευθώ.

—Λατρεύω τον χαρακτήρα σας! Της είπε εκείνος με ειλικρίνεια.

—Κι' ύστερα; Μήπως έτσι διορθώνονται τὰ πράγματα;... Έλάτε! Όμολογήστε πως έχω δίκιο, πως δεν μπορείτε να μου άπαντήσετε τίποτα!

—Έχω να σας άπάντησω το έξης! Έκανε ο Ρομπέρ. Μιά γυναίκα δεν παντρεύεται τον άνδρα που δεν αγαπάει. Δεν υπάρχει χειρότερη κατάσταση από αυτήν.

—Ο Μπερτέν έχει καλή άνατροφή, ήμαστε κι' οι δυο άρκετά πλούσιοι κι' έτσι ή ζωή μας θά είναι τουλάχιστον ύποφερτη.

Ο Ρομπέρ την κύτταζε από έπάνω ίσαμε κάτω.

—Μά την αλήθεια, της είπε, δεν σας άναγνωρίζω πειά σήμερα. Αυτή ή άδυσώπητη λογική σας με σαστίζει. Κι' εγώ που νόμιζα ότι ήσαστε τόσο ευαίσθητη!

—Άν ξέρετε πόσα χρόνια τώρα προσπαθώ να άπαλλαγώ από αυτή την ευαίσθησί μου!...

Κι' δεσποινίς Σαινκλαίρ σηκώθηκε κι' έσιαξε το φόρεμά της.

—Ψεύγετε; Έκανε ο Ρομπέρ.

—Ηρθα να σας ζητήσω μιá συμβουλή...

—Όχι. Παρετήρησε εκείνος. Ηρθατε να μου πήτε μιá απόφασι που είχατε πάρει.

—Διόλου. Η απόφασίς μου εξηρτάτο από σας. Μου είπατε ότι ο Ρενέ Μπερτέν ήταν ο καλύτερος απ' όλους...

—Σας είπα, έκανε ο Ρομπέρ σοβαρός, τονίζοντας τὰ λόγια του, ότι μιá γυναίκα δεν παντρεύεται τον άνδρα που δεν αγαπάει!

Το πρόσωπο της Μαριάννας πήρε μιá κουρασμένη έκφρασι.

—Μά θά τον αγαπήσω!... Άπάντησε. Θά τον αγαπήσω! Μέσα σε τρεις μήνες θά κατορθώσω να τον αγαπήσω!...

Ο Ρομπέρ δεν έθλησε να την άφήση να φύγη.

—Μικρή μου Μαριάννα, της είπε, άκούστε με!... Περνάτε μιá κρίσι. Ήσαστε έννευρισμένη... Δεν ήσαστε τώρα σε θέσι να πάρετε μιá άπόφασι... Άκούστε με! Η συμβουλής και των πιδ καλών φίλων, δεν παίζουν κανένα ρόλο σ' αυτά τὰ ζητήματα. Κι' έσείς ή ίδια πάλι, αν ζητάτε από το πνεύμα σας τη λύσι ενός τέτοιου προβλήματος, μπορείτε να κάνετε τρομερά λάθη. Μά έχετε μέσα σας ένα ένστικτο που είναι πιό άσφαλές από κάθε ύπολογισμό, ένα ένστικτο που, τη στιγμή αυτή, μόνο αϊτό έχει το δικαίωμα να μιλήση. Έλάτε, θά σας μιλήσω ειλικρινά, άπλά. Δεν υπάρχει παρά ένα μόνο κριτήριο... Κλείστε τὰ μάτια σας. Συλλογισθήτε μ' όλες σας τίς δυνάμεις το πρόσωπο που αναφέρατε, και άναρωτηθήτε με τον πιό ώμο τρόπο: «Άν ήθελε να με πάρη στην άγκαλιά του, θά το δεχόμουν χωρίς ν' αντίσταθώ; Θά τον άγκάλιαζα κι' εγώ;...» Άν μορφήτε ν' άπαντήσετε «ναί», το ζήτημα έληξε. Μπορείτε να κάνετε ήσυχα αυτό το γάμο. Σας το συμβούλεύω μ' όλη μου την καρδιά. Μά αν δεν μορφήτε να δώσετε μιá καθαρή και ειλικρινή άπάντησι στον έαυτό σας αν δεν μορφήτε να πήτε άμέσως το «ναί», θά κάνετε με το να δεχθήτε να γίνεται γυναίκα αυτού του ανθρώπου την πιό άνάνδρη πράξι, το πιό φρικτό έγκλημα, που θά σας έξορίση για πάντα μακριά από τον

έρωτα... Καταλάβατε; Τώρα μπορείτε να ρωτήσετε τον εαυτό σας...

Η Μαριάννα θέλησε να διαμαρτυρηθῇ.

—Ήσαστε άκατανόητος! "Όλα αυτά μπορεί να είνε ώραια, μὰ δὲν είνε τίποτε άλλο παρὰ ιδέες ἑνὸς ἀνδρός... Δὲν κάνω στὸν εαυτό μου τέτοιες ἐρωτήσεις. Γιατί ἂν τις ἔκανα...

—Τί θὰ συνέβαινε; Θ' ἀπαντούσατε πάντοτε ὄχι;

—Πολὺ τὸ φοβάμαι!

Ὁ Ρομπέρ εἶχε, ἐγκαταλείψει τώρα τὸ σοβαρὸ ὕφος του. Μιλοῦσε μὲ θέρμη, μὲ πάθος. Τὰ μάτια του ἔλαμπαν, τὸ πρόσωπό του εἶχε ἑνα ζωηρὸ χρώμα, ἡ κινήσεις τῶν χειρῶν του ἦταν νευρικές, ἀπότομες σὰν νὰ υπογράμμιζαν τὰ λόγια του.

—Σταθῆτε... Σταθῆτε... Ἐκανε. Ἀρχίσα νὰ σας μιλῶ ἐλεύθερα. Μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ ἐξακολουθήσω;

—Μὰ βέβαια!

—Λοιπόν, ἀπαντήστε μου... Ἐκάνατε πάντα μιά ζωὴ ἐλεύθερη, δὲν εἶνε ἔτσι;

—Μάλιστα!

—Εἴχατε πολλοὺς νέους στὴ συντροφιά σας.

—Λοιπόν;

—Μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ἦσαν ὡμορφιοί.

—Βέβαια. Αὐτοὶ ἦσαν κι' οἱ λιγώτερο ἔξυπνοί.

—Ποτὲ λοιπόν, μπροστὰ σ' ἑνα ἀπὸ αὐτοὺς, δὲν δοκιμάσατε τὴν ἐπιθυμία... νὰ διασκεδάσετε μαζὺ του.

Ἡ Μαριάννα δίστασε ν' ἀπαντήσῃ.

—Ὁχι... Ψιθύρισε. Τέτοιες ἐπιθυμίες, καπρίτσια τῆς στιγμῆς, δὲν λογαριάζονται. Βρῆκα μερικοὺς νέους πού εἶχαν κάποιο ἐνδιαφέρον, μὰ κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν μ' ἔκανε νὰ δοκιμάσω μιά τέτοια ἐπιθυμία. Σὰς τ' ὀρκίζομαι...

—Νόμιζα ὅτι τὰ κορίτσια στὴν ἐποχὴ μας... Ἐκανε ὁ Ρομπέρ.

—Ναί, ξέρω, λένε πολλὰ πράγματα. Τοῦ ἀπάντησε ἀμέσως ἡ Μαριάννα. Μπορεῖ, τ' ἄλλα κορίτσια... Μὰ σὰς θεβαιώνω πὼς ἐγώ, παρ' ὅλη τὴν ἐλευθερίά μου, εἶμαι αὐστηρὴ μὲ τὸν εαυτό μου... Σὰς κάνω νὰ παραξενεύεστε, δὲν εἶνε ἔτσι;... Καθὼς βλέπετε λοιπόν, τὸ κριτήριό σας δὲν εἶνε καὶ τόσο ἀξιοθαύμαστο!

Ὁ Ρομπέρ ἔσκυψε τὸ κεφάλι, κοκκινίζοντας.

—Σὰς ζητῶ συγγνώμην, Μαριάννα... Τῆς εἶπε.

—Μὰ γιατί; Γιά ποῖο λόγο; Δὲν βαρύνεστε!

Καὶ τὸν κύτταξε βαθεῖα στὰ μάτια.

Ε'

ΜΙΑ ΕΡΩΤΙΚΗ ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

ΕΚΕΙΝΟΣ ζωήρεψε πάλι ἀπὸ μιά ξαφνικὴ ἀπόφασι.

—Μὰ ἂν εἶνε ἔτσι, ἔκανε, ἂν ἦσαστε τόσο ἀθώα, Μαριάννα, πρέπει κανεὶς νὰ σὰς προστατεύσῃ, νὰ σας προφυλάξῃ! Τί λένε οἱ γονεῖς σας; Δὲν θὰ σας ἀφήσουν βέβαια νὰ παντρευθῆτε τὸν Ρενέ Μπερτέν!

—Γατί;

—Μὰ γιατί δὲν σὰς ἀξίζει! Γιατί εἶνε πολὺ κατώτερός σας! Γιατί, κάτω ἀπὸ τὸ κοσμικὸ λοῦστρο του, εἶνε ἑνας ἀνδρας... πολὺ κοινός!

—Ἐλάτε!... Μοῦ λέτε τὰ ἴδια πάντα γιὰ ὅλους!

—Κι' αὐτὸ εἶνε ἡ ἀλήθεια! Γιατί κανεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν εἶνε ἀξίός σας!

—Ποῦ τὸ ξέρετε; Δὲν εἶμαι δὰ καὶ τόσο ἐξαιρετικὴ!

—Κι' ὁμως, αὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει! Ἦσαστε ἑνα ἐξαιρετικὸ

πλάσμα. Πρέπει νὰ σὰς τὸ ποῦν: Καταλαβαίνετε πολὺ καλὰ πὼς δὲν μοιάζετε μὲ τοὺς ἄλλους, πὼς ἔχετε ἑνα ἐξαιρετικὸ μέλλον... Ἦσαστε μιά ἐξαιρεσις!

—Τὸ πιστεύετε αὐτό;

—Βέβαια! Θὰ γίνετε μιά ὑπέροχη, μιά μοναδικὴ σύζυγος.

—Μὰ τότε γιατί δὲν ζητάτε τὸ χέρι μου; Τὸν ρώτησε ξαφνικὰ ἡ Μαριάννα.

Ὁ Ρομπέρ τὰ ἔχασε γιὰ μιά στιγμὴ.

—Εγώ; Ἐκανε.

—Ναί. Ναί. Ἐσεῖς.

—Εγώ... Ἐγὼ δὲν σὰς ἀξίζω.

—ὦ, φίλε μου, κάνετε μου τὴ χάρι νὰ φανῇτε λίγο εἰλικρινής. Ξέρετε πολὺ καλὰ τί ἀξίζετε. Ξέρετε ἐπίσης τί ιδέα ἔχω γιὰ σὰς!

—Κι' ὁμως δὲν μοῦ εἶπατε τίποτε!

—Δὲν σὰς τὸ ἔκρυψα!

—Ἐχετε πολὺ καλὲς ιδέας γιὰ μένα.

—Κι' ἐσεῖς γιὰ μένα. Ἦμαστε «πάτσι»...

Ἡ Μαριάννα πλησίασε πρὸς τὴν ἐξοδο τοῦ χώλλ.

—Ἐλάτε, σὰς λυπᾶμαι... Ἐκανε. Σὰς στενοχωρεῖ, αὐτὸ εἶνε ὀλοφάνερο, ἡ ἐρώτησίς μου... Τὴν ἀποσύρω λοιπόν...

—Δὲν πρέπει! Φώναξε ὁ Ρομπέρ. Εἶνε μιά ἐρώτησις πού ἔπρεπε νὰ μοῦ κάνετε. Εἶνε πολὺ λογικό. Ἐπειτα, σὰς ταιριάζει τόσο! Εἶνε τολήμη! Δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ μὴν ἀπαντήσω σ' αὐτήν.

Ἡ Μαριάννα ἔξεσπασε σ' ἑνα ἠχηρὸ γέλιο.

—Ἐλάτε! Ἐκανε. Ἐχει κανεὶς πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ μὴν ἀπαντήσῃ σ' ἑνα κακοαναθρεμμένο κορίτσι σὰν κι' ἐμένα... Βλέπετε πολὺ καλὰ πὼς σὰς πειράζω! Μὰ ἂς μὴ μιλήσουμε πειὰ γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Ὁ Ρομπέρ ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶνε ταραγμένος. Κύτταζε τὴ δεσποινίδα Σαινκλαίρ μ' ἑνα ἀνήσυχο καὶ παραξενεμένο βλέμμα. Κι' ἀβόηχα, ἔκλεισε τὰ μάτια του καὶ χλώμιασε.

—Μαριάννα, ψιθύρισε μὲ κόπο, δὲν πιστεύω στὸ γάμο, δὲν πιστεύω στὸν ἔρωτα πού κρατᾷ ὅσο κι' ἡ ζωὴ. Βέβαια, ἂν κάποια γυναικὴ μπορούσε νὰ μὲ κάνῃ νὰ πιστέψω σ' αὐτὰ τὰ πράγματα, θὰ ἠσάσατε ἐσεῖς. Μὰ δὲν ἔχω ἐμπιστοσύνη στὸν εαυτό μου. Ἐχω μέσα μου φιλοδοξίες πιὸ δυνατές ἀπὸ μένα, ἑνα τρελλὸ ἐνστικτο νὰ κατακτῶ, μιά δίψα γιὰ κάτι καινούργιο, πού δὲν θὰ μπορέσω ποτέ μου νὰ ἡσυχάσω. Ἀγάπησα ἄλλες γυναῖκες, Μαριάννα. Ὅλες τους ἦσαν πολὺ κατώτερες ἀπὸ σὰς! Μὰ τίς ἔχασα... Τοὺς εἶχα ὀρκισθῇ πὼς θὰ τίς ἀγαποῦσα σ' ὅλη μου τὴ ζωὴ. Κι' ὁστόσο τίς ἐγκατέλειψα... Γιατί μὲ κυττάζετε ἔτσι; Σὰς ἀπογοητεύω; Μοῦ μιλήσατε μὲ εἰλικρίνεια, μοῦ εἶπατε τὰ μυστικά σας. Ἀφήστε με νὰ σας ἐκμυστηρευθῶ κι' ἐγὼ τὰ δικά μου, ὅσο ἀσχημα κι' ἂν εἶνε... Βλέπετε; Δὲν περιμένατε νὰ θρεθῇτε μπροστὰ σὲ τέτοιες ἀποκαλύψεις!

Στὰ χεῖλη τῆς Μαριάννας ἀνθισε ἑνα πικρὸ χαμόγελο.

—Ὅλα αὐτὰ τὰ βρίσκω πολὺ ἀνόητα... Ψιθύρισε. Εἶνε σὰν νὰ μοῦ λέγατε πὼς ὅλοι μας θὰ πεθάνουμε μιά ἡμέρα κι' ὅτι ἐπειδὴ θὰ πεθάνουμε, δὲν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ ζοῦμε... Μὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ κάνουμε τέτοιες σκέψεις; Ὑπάρχει μήπως τίποτε αἰώνιο; Τὰ νεῖατα δὲν κρατοῦν πολὺ. Ἐπίσης κι' ὁ ἔρωτας δὲν κρατᾷ κι' αὐτὸς πολὺν καιρό. Μὰ τίς ξέρει;... Μπορεῖ κανεὶς νὰ πεθάνῃ, πρὶν σβύσῃ ὁ ἔρωτας του... Ἀ! Ὅλα αὐτὰ, ὅπως σὰς εἶπα, εἶνε τόσο ἀνόητα, τόσο ἀνόητα!

Ὁ Ρομπέρ πῆρε πάλι τὸ σοβαρὸ ὕφος του.

—Ἀκοῦστε, Μαριάννα! Τῆς εἶπε. Ἡ ἀνατροφή σας, ὁ κόσμος σας, ἡ οἰκογενειακὴ σας παραδόσεις, σὰς δίνουν τὸ δικαίωμα νὰ πεοιῖνετε πολὺ περισσότερα πράγματα ἀπὸ τὸ γάμο κι' ὄχι μιά μασκαρε-

Κι' όταν θάρθη ο καιρός, μη φοβάσθε, θα νοιώσω πώς δεν μ' αγαπάτε πριν από σας!

Ο Ρομπέρ έσφιξε τὰ χέρια της μέσα στὰ δικά του.

—Προσέξτε. Της είπε. Είνε σάν νά πουλάτε τὴν ψυχὴ σας.

—Τώρα πειὰ εἶνε πολὺ ἀργά. "Ο,τι ἦταν νά γίνῃ, ἐγίνε. Τὴν πούλησα τὴν ψυχὴ μου!...

Ἐκεῖνος τότε, μὲ μιὰ ξαφνικὴ θέρμη γονάτισε μπροστὰ της καὶ τὴν ἀγκάλιασε μὲ τρυφερότητα.

—Μαριάννα, σ' ἀγαπῶ!... Σ' ἀγαπῶ! Φώναξε. "Α! Δὲν ἀντέχω πειὰ! Πνίγομαι ἀπὸ αὐτὲς τὶς ξαφνικὲς συγκινήσεις!

Ἡ Μαριάννα τὸν κύτταξε μ' ἕνα στοργικὸ βλέμμα, ὅπως κυτταρίζει μιὰ μητέρα τὸ παιδί της.

Κι' ὡστόσο, ἂν δὲν ἐρχόμουν, τοῦ εἶπε μὲ κάποια πικρία, ἂν δὲν ἔλεγαν τίποτε, θὰ φεύγατε, θὰ φεύγατε γιὰ πάντα! Καὶ δὲν θὰ σὰς ξανάβλεπα ποτὲ πειὰ!...

—Ἡ καρδιά μου ἦταν πληγωμένη... Στέναξε ὁ Ρομπέρ. "Αν μπορῆτε νὰ φαντασθῆτε, Μαριάννα, πόσο σας ἀγαπῶ! Τί σὰς εἶπα; Τί σὰς ἔλεγα; Ξεχάστε τὰ ὅλα! Σὰς ἐξορκίζω νὰ τὰ ξεχάσετε. Μοῦ φέρνατε τὴν εὐτυχία κι' ἐγὼ ἐπαζάρευα! Τί ἀνόητος ποὺ ἦμουν! Θέλησα νὰ θάλω σύνορα στὸν ἔρωτά μας! Συγχωρέστε με! "Ἐλεγα ψέματα. "Ἐκρυβὰ τὴ σκέψι μου. Μὰ τώρα, Μαριάννα, σοὺ ἀνοίγω τὴν καρδιά μου... Σ' ἀγαπῶ! "Α! Πόσο σ' ἀγαπῶ! Κι' ἐσὺ, θὰ μ' ἀγαπᾶς πάντα; Πόσο καιρὸ θὰ μ' ἀγαπᾶς; Πάντα, δὲν εἶνε ἔτσι; Πάντα; Σ' ὅλη τὴ ζωὴ;

—Ἐλάτε, σωπάστε... Τὸν μάλλωσε ἡ Μαριάννα. Δὲν σας ἀγαπῶ ἔτσι, μὲ λόγια, μὲ κοινὰ σίθηματά. Ἡ ἀγάπη μου εἶνε ὅλο πνεῦμα καὶ δύναμι. Ἐγὼ τώρα, κύριε, δὲν χρειάζομαι πειὰ τοὺς ὅρκους σου. Εἶμαι τόσο υπερήφανη ποὺ σὰς προσφέρω τὴ ζωὴ μου καὶ τὴν ἀγάπη μου, χωρὶς καμμιά ἰδέα γιὰ τὸ μέλλον, χωρὶς ὑπολογισμούς, ἔτσι, μὲ κλειστὰ μάτια. "Ἀς μὴ καταστρέφουμε αὐτὲς τὶς ὁμορφες στιγμές!... Πόσο μὲ κάνατε υπερήφανη! Μπορῶ νὰ σας πῶ: «Σὰς ἀγαπῶ!» Δὲν εἶνε σάν νὰ ζητῶ τὴ βοήθειά σας. Δὲν σας ἐπιδαρύνω μὲ τὴ ζωὴ μου! Σὰς δίνω μόνο τὰ νειάτα μου... "Α! Μὴ λέτε «πάντοτε»! Μὴν ἔχετε αὐτὴ τὴν ἀδυναμία. Μὴ λέτε τίποτε...

—Λατρεύω τὴ φωνή σας! Ἐκανε, ἐκστατικός, ὁ Ρομπέρ.

—Λοιπόν, τί λέτε;

—Σὰς ἀγαπῶ! Ἐσὰς ἀναζητοῦσα πάντα, ἐσὰς περίμενα... Ποιῶ ἦσαστε; Ἡ ματιά σας μὲ κάνει νὰ τρέμω σάν μικρὸ παιδί... Θέλω νὰ γίνω πολὺ μεγάλος γιὰ σας, ν' ἀγωνισθῶ, νὰ θριαμβεύσω!... ἦσαστε τόσο ὁμορφὴ! Ἡ ζωὴ εἶνε τόσο ὠραία κοντά σας! Ἐσεῖς ἦσαστε ἡ ἀλήθεια... "Ο,τι πῆτε εἶνε ἀληθινό. Προστάξτε! Θὰ σὰς ἀκολουθῶ... Ἐσὰς μόνο πιστεύω! ἦσαστε...

—Σωπάστε! Ἐκανε ἡ Μαριάννα, δακρυσμένη.

—Τί ἔχουν τὰ μάτια σας... Γιατί δακρύζουν; Ἀπόρησε ὁ Ρομπέρ.

—Σὰς φοβάμαι... Τοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνη, διστακτικά. Φοβάμαι τὸν ἑαυτὸ μου...

Καὶ τὸν κύτταξε μ' ἕνα δειλὸ καὶ φωτεινὸ χαμόγελο.

—Ρομπέρ, τοῦ εἶπε, θὰ προσπαθῶ νὰ γίνω ὅ,τι φαντάζεσθε πώς εἶμαι.

Ἐκεῖνος, τρελλὸς ἀπὸ τὴ χαρὰ του, τὴν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του μὲ τρυφερότητα.

ΣΤ'

Ο ΓΑΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΝΝΑΣ

ΕΙΧΑΝ περάσει ἐξῆς μῆνες ἀπὸ ἐκεῖνη τὴν ἀξέχαστη ἡμέρα τῆς Κυανῆς Ἀκτῆς. Ὁ γάμος τῆς Μαριάννας ἦταν τὸ μεγαλύτερο κοσμικὸ γεγονός στὴν ἀρχὴ τῆς χειμερινῆς «σαίζον». Ὅλες ἡ Ιατρισινὲς τὴν ζήτησαν γιὰ τὸν ἄνδρα ποὺ εἶχε πάρει κι' ὅλοι οἱ Παρισιοὶ μακάριζαν τὸν Ρομπέρ γιὰ τὴν ὁμορφὴ γυναῖκα του.

Οἱ νεόνυμφοι ἔζησαν ἕνα μῆνα τρελλῆς εὐτυχίας σὲ μιὰ ὁμορφὴ βίλλα στὸ Σαιν-Κλου. Ὁ Ρομπέρ δὲν μποροῦσε νὰ λειψῇ ἀπὸ τὸ Παρίσι. Ἡ ἐταιρίατοῦ «Κυανοῦ Ἀνθρακός» ἔπρεπε νὰ ὁργανωθῇ ἀπὸ τὸν ἴδιο, ὡς τὶς πὺ μικρὲς λεπτομέρειες.

Μετὰ τὸ μῆνα τοῦ μέλιτος λοιπόν, ὁ Ρομπέρ κι' ἡ Μαριάννα ξαναγύρισαν στὸ Παρίσι.

Ὁ Ρομπέρ ἀφωσιώθηκε τότε μ' ἕνα τρελλὸ πάθος στὶς ἐπιχειρήσεις του. Δὲν εἶχε οὔτε μιὰ ὥρα τῆς ἡμέρας στὴ διάθεσί του. Ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ ὅραδον ἦταν κλεισμένος στὸ γραφεῖο του. Ἡ δουλειά, πάντα ἡ δουλειά...

Ἐνα ἀπόγευμα ὡστόσο παρουσιάσθηκε ξαφνικά κατὰ τὶς πεντε ἡ ὥρα στὸ σπίτι του. Ἡ Μαριάννα ἦταν στὸ σαλόνι της. Μόλις εἶχε γυρίσει ἀπὸ ἕνα περίπατο μὲ τὸ καινούργιο της αὐτοκίνητο στὸ Φονταίνεβλῶ.

—Ρομπέρ! Ἐκανε κατάπληκτη. Ἐσὺ ἐδῶ; Τέτοια ὥρα; Περίεργο. Σὲ τί ὀφείλω μιὰ τέτοια τιμὴ;

—Μὰ σοὺ τηλεφώνησα...

—Ἀλήθεια; Ἐκανε ἐκεῖνη ξεσπώντας σ' ἕνα ἡχηρὸ γέλιο. Μὰ τότε εἶνε ἕνα σωστὸ ραντεβού! Θέλεις νὰ σοὺ προσφέρω τὸ τσάι; Δὲν θὰ φύγῃς;

—Διόλου!

—Μὰ τί συνέβη; Ἐξακολούθησε ἡ Μαριάννα, μὴ μπορῶντας νὰ ἐξηγήσῃ ἐκεῖνη τὴν ξαφνικὴ κι' ἀσυνήθιστη ἐπίσκεψι τοῦ Ρομπέρ. Εἶνε ἀλήθεια λοιπόν; Θὰ πάρω σήμερα τὸ τσάι μὲ τὸν ἄνδρα μου; Αὐτὸ εἶνε ἕνα μεγάλο γεγονός γιὰ μένα. Κι' ἐγὼ, ποὺ σήμερα ἀκριβῶς, ἔκανα τόσα παράπονα!

—Σὲ ποιόν; Ρώτησε περίεργος ὁ Ρομπέρ.

—Στὸν ἑαυτὸ μου!... Γιά κάθησε λίγο. Δὲν βλέπεις τίποτε ἐδῶ πέρα; Δὲν σοὺ κάνει τίποτε ἐντύπωση;

Ὁ Ρομπέρ ἔρριξε γύρω στὸ σαλόνι μιὰ περίεργη ματιά.

—Τί τρέχει; Ψιθύρισε. "Α! Ναι... Ὡστε λοιπόν τελείωσε αὐτὸ τὸ ἐξαιρετικὸ σαλόνι ποὺ τὸ ἐτοιμάζεις τόσο καιρὸ;

—Μὰ τώρα μόλις τὸ βλέπεις; Ἀπόρησε ἡ Μαριάννα. Ἀλλὰ ξέρω... Ἐχεις νὰ περάσῃς ἀπὸ τὸ σαλόνι μου μιὰ ὁλόκληρη ἐβδομάδα!...

—Ἐπεχείρησα νὰ περάσω, μὰ ἦταν γεμᾶτο ἐργάτες!

Ἡ Μαριάννα τὸν κύτταξε μ' ἕνα ἐπιτιμητικὸ βλέμμα.

—Ρομπέρ! Ἐκανε. Οἱ ἐργάτες ἔφυγαν ἐδῶ κι' ὀχτῶ ἡμέρες!...

Ἄν μὰς ἀκουγε κανεὶς δὲν θὰ μὰς πίστευε... Ἐχεις δικη, Μαριάννα, παραδέχθηκε ἐκεῖνος. Εἶχα τὸ νοῦ μου ἄλλοι αὐτὲς τὶς ἡμέρες...

—Μόνο αὐτὲς τὶς ἡμέρες; Δὲν λὲς καλύτερα ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ παντρευθήκαμε!... Τὸ ξέρεις, κύριε, πὼς ἔχουν περάσει ἐξῆς μῆνες; Πὼς σοὺ φαίνεται;

—Ἐξῆς μῆνες! Ἐκανε συλλογισμένος ὁ Ρομπέρ.

—Δὲν φαίνεται καὶ τόσο ἐνθουσιασμένος! Τὸν πείραξε ἡ γυναῖκα του.

—Πὼς ψιθύρισε. Μὰ θὰ μείνουμε ἐδῶ, σ' αὐτὸ τὸ σπίτι;

—Γιατί; Δὲν θέλεις νὰ μείνουμε πειὰ ἐδῶ πέρα;

—Τί νά σοῦ πῶ... Τῆς ἀπάντησε ὁ Ρομπέρ. Δέν φτάνει καί γιὰ τοὺς δυό μας. Ἦταν καλὰ ὅταν ἦμουν μόνος. Μά τώρα, θρίσκω καί τῇ συνοικία ἀνυπόφορη. Αὐτό, ἄλλωστε, ἔλεγε κι' ἐσύ προχθές, ἂν δέν κάνω λάθος... Νά, δέν σοῦ ταιριάζει, Μαρριάννα... Θά ἤθελα, γιὰ σένα, παραδείγματος χάριν, ὄχι αὐτό τὸ σοβαρὸ σαλόνι, ἀλλὰ ἓνα σαλόνι εὐθυμο, πρόσχαρο, φωτεινὸ. Αὐτὸ ἐδῶ τὸ θρίσκω κρῦο...

—Κρῦο; Ἐκανε ἀπογοητευμένη ἡ Μαρριάννα. Ἀσφαλῶς θ' ἀστειεύσαι! Μά εἶνε τῆς τελευταίας μόδας! Δέν εἶνε διόλου κρῦο!

—Ἐπιτέλους, σοῦ ἀρέσει ἐσένα;

—Πάρά πολύ!

—Ἐ, αὐτὸ εἶνε τὸ σπουδαιότερο.

—Τὸ σπουδαιότερο! Ἐκανε ἡ Μαρριάννα σκυθρωπή. Τέτοιες ἀπαντήσεις εἶνε ἀποκαρδιωτικές.

Ὁ Ρομπέρ κατάλαβε τὸ λάθος του.

—Μοῦ ζητήσες τῇ γνώμῃ μου καί σοῦ τὴν εἶπα. Τῆς ἀπάντησε. Βλέπω ὅμως πῶς ἔχω ἄδικο... Μιὰ καί τελείωσε τὸ σαλόνι, θά ἦταν πιὸ ἐξυπνο ἂν σοῦ ἔλεγα πῶς μ' ἀρέσει... Μά, νά, βλέπεις, δέν μπορῶ νά σοῦ πῶ ψέματα!...

—Μπορεῖς ὥστόσο νὰ με λυπῇς!... Παραπονέθηκε ἡ γυναίκα του.

—Θέλεις νά σέ κολακεύω;

—Θέλω νά μ' ἐπιδοκιμάζεις πότε-πότε...

—Κι' ὅταν κάνης λάθος;

—Ναί.

—Τότε, θά ἦταν καλύτερα νά μ' ἀφήσης στὸ λάθος μου.

—Δέν μπορῶ.

—Μά γιατί;

—Δέν θέλω νάχης ἄδικο, Μαρριάννα, τῆς ἀπάντησε ὁ Ρομπέρ. Ὅταν κάνης λάθος, μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ κάνω ἐγὼ αὐτὸ τὸ λάθος. Καί γι' αὐτὸ σοῦ λέω καθαρά τῇ γνώμῃ μου. Γιὰ νάχω ἡσυχὴ τῇ συνείδησί μου...

—Μά αὐτὸ εἶνε σωστὴ τρέλλα! Φώναζε ἡ Μαρριάννα. Δέν εἶσαι ὑπεύθυνος γιὰ μένα! Ἐγὼ δέν εἶμαι ἐσύ!

—Ναί, εἶσαι ὁ ἐαυτός μου!

—Ὅχι! Ἐκατὸ φορές ὄχι! Φώναζε ζωηρὰ ἡ γυναίκα του.

Ὁ Ρομπέρ θέλησε νά τὴν ἡσυχάσει.

—Ἐλα, μὴν ἐκνευρίζεσαι... Τῆς εἶπε. Ἐχω ἄδικο... Μιὰ ἄλλη φορά θά σ' ἐπιδοκιμάσω. Θά πῶ πῶς ἔχεις δίκιο. Σοῦ τὸ ὑποσχομαι...

Καί στενοχωρημένος, προχώρησε πρὸς τὸ παράθυρο κι' ἔρριξε μιὰ ματιά στὸ δρόμο. Ὁ ἥλιος εἶχε δύσει. Ἐνα κυανὸ λυκόφως εἶχε ἀπλωθῇ σ' ὅλο τὸ Παρίσι.

—Ξέρεις πῶς τελείωσαν ὅλες ἡ δουλειές μου;... Συνέχισε κατόπιν, γυρίζοντας νά καθῆται πάλι σὲ μιὰ πολυθρόνα.

—Ἀλήθεια; Ἐκανε ἡ Μαρριάννα μὲ εὐκρινῇ χαρὰ. Βρῆκες ὅλους τοὺς χρηματοδότας;

—Ὅλους!

—Ἄ, μὰ τὸ ξέρεις λοιπὸν ὅτι μοῦ φέρνεις μιὰ πολὺ μεγάλη εὐδαιμονία;

—Καταλαβαίνεις ὅμως τοὺς κόπους μου...

—Τοὺς φαντάζομαι...

Κι' ἔπειτα, ἡ Μαρριάννα, ἐπρόσθεσε, κάπως διστακτικὰ.

—Ρομπέρ, θυμᾶσαι τί μοῦ ὑποσχέθηκες; Μοῦ εἶχες πῇ πῶς ὅταν θά τελείωναν ἡ δουλειές σου, θά ξεκουραζόσουν λίγες ἐβδομάδες... Μοῦ εἶχες ὑποσχεθῇ ἓνα ταξίδι...

Ὁ Ρομπέρ ἔλαμψε ἀπὸ τῇ χαρὰ του ποὺ τοῦ δινόταν ἡ εὐκαιρία νά τὴν εὐχαριστήσῃ.

—Ἐνα λόγο ἔχω ἐγὼ! Τῆς εἶπε. Πότε φεύγουμε;

—Ὡστε εἶνε ἀλήθεια; Ἐκανε ἡ Μαρριάννα, δύσπιστη.

—Μά βέβαια.

—Καί δέν μοῦ τὸ εἶπες ἀμέσως;

—Ἦθελα νά σοῦ κάνω ἐντύπωσι!

Ἡ Μαρριάννα, ὁλόχαρη, τὸν ἀγκαλιάσε ζωηρὰ καί τὸν φίλησε.

—Ξέρεις; Τὸ εἶχα ξεγράψει πειὰ αὐτὸ τὸ ταξίδι!... Μά τώρα εἶμαι κατενθουσιασμένη! Θά φύγουμε γιὰ τὴ Ρώμη!...

—Ἰὰ ὅπου θέλεις... Ἐκανε χαμογελῶντας ὁ Ρομπέρ.

—Πόσο θά λείψουμε; Τρεῖς ἐβδομάδες; Ἐνα μῆνα;

—Ὡ, μοῦ ζητᾷς πάρα πολλὰ, τῇ μάλλωσε ὁ ἄνδρας τῆς. Δεκαπέντε ἡμέρες εἶνε ἀρκετές. Ἄν τοὺς ἀφήσω μόνους πολὺν καιρὸ, θά κάνουν ἓνα σωρὸ ἀνοησίες.

—Καί ποῦ θά μείνουμε στὴ Ρώμη;

—Μά δέν εἶχαμε συμφωνήσει νά μείνουμε στὸ μέγαρο τῆς φίλης σου, τῆς πριγκηπίσσης Καραβιτσίνι;

—Ὡ, Ρομπέρ! Ἐκανε ἡ Μαρριάννα μ' ἓνα μορφασμό. Θά μάς τρελλάνουν μὲ τίς γιορτές καί τὰ γεύματά τους. Καλύτερα νά μείνουμε σ' ἓνα μικρὸ παλατάκι, τοῦ παλαιοῦ καιροῦ, χαμένο μέσα στοὺς κήπους... Δέν θά ἔχουμε βέβαια ὅλες τίς ἀνέσεις, μὰ θά ἡμαστε πιὸ ἡσυχοί...

Ὁ Ρομπέρ τὴν κύταξε, περιέργως.

—Μήπως στενοχωρηθῇς ἀπὸ τὴ μοναξιά;

—Δέν ἐπιθυμῶ διόλου τίς κοσμικὲς συγκεντρώσεις, τοῦ ἀπάντησε ἡ γυναίκα του. Κι' ἐσύ;

—Ὡ, ἐμένα, ξέρεις, δέν με φοβίζει ἡ ἀριστοκρατία τῆς Ρώμης...

Ἡ Μαρριάννα ὑπεχώρησε.

—Θαυμάσια! Ἐκανε. Ὅπως θά μείνουμε στὸ μέγαρο τῆς φίλης μου. Πότε θά φύγουμε;

—Αὐτὸ ἐξαρτᾶται ἀπὸ σένα...

—Εἰσαι ἐλεύθερος;

—Ἀπολύτως!

—Ἀλήθεια; Ὡστε δέν θά ξαναγυρίσης στὸ γραφεῖο;

—Μά δέν σοῦ τὸ εἶπα;

—Αὐτὸ εἶνε ἀπίστευτο!

—Θά περάσω μόνο νά δῶ τὸν Καρριέ, πρὶν ἀπὸ τὸ φαγητό. Ἐ-
χουμε μιὰ συνεδρίασι γιὰ τὴν ἐκλογὴ τοῦ προέδρου τοῦ διοικητικοῦ
συμβουλίου τῆς ἐταιρίας... Ὑποθέσεις δέκα λεπτῶν τῆς ὥρας. Ὅ-
σο γιὰ νά ψηφίσουμε. Θά βγάλουμε πρόεδρο τὸν Μπορέλ. Μεγάλῃ ἐ-
πιτυχίᾳ!

—Ὡ, Ρομπέρ, σὲ παρακαλῶ, ἄς ἀφήσουμε τώρα τίς δουλειές.
Ἄς μιλήσουμε γιὰ τὸ ταξίδι μας. Ἄς ὀρίσουμε τὴν ἡμέρα. Πότε θά
μπορέσουμε νά φύγουμε;

—Μόλις ἐτοιμασθῇς.

—Ἐγὼ εἶμαι ἐτοιμὴ! Μπορῶ νά φύγω κι' αὔριο τὸ πρωῒ, ἂν
θέλῃς!

—Μά δέν εἶνε κάπως βιαστικά;

—Λατρεῦω τὸ ἀπρόοπτο!

—Θαυμάσια! Θά φύγουμε λοιπὸν αὔριο τὸ πρωῒ. Ὅσο γιὰ ἀπό-
ψε, μὴ ξεχνᾷς πῶς ἔχουμε τραπέζι...

—Ναί, στοὺς Ἀμερικάνους σου!

—Ποιοὶ ἄλλοι θά εἶνε;

—Οἱ Σιμόν, οἱ Μπαρναντέν... Νά, στάσου νά δῶ...

Ἡ Μαρριάννα πῆρε ἀπὸ τὸ μικρὸ γραφεῖο τῆς ἓναν κατάλογο.

—Θά εἶνε κι' οἱ Μονσέλ, ἐπρόσθεσε, ἐπίσης κι' οἱ Μορέϊγ...

—Οἱ Μορέϊγ; Ἀπόρησε ὁ Ρομπέρ.

—Μά βέβαια... Ἐκανε ἡ Μαρριάννα. Ἐχουν δυὸ μῆνες ποὺ γύ-

ρισαν από το ταξίδι τους. Κι' έπειτα, μ' άρέσει νά βλέπω εδώ πέρα τη Ροζίν...

—Ναί; Όπως θέλεις...

Κι' ο Ρομπέρ αναστέναξε.

—Πώς; Έκανε η Μαρριάννα. Δεν σου άρέσει ή φίλη μου;

—Όχι και τόσο...

—Κι' όμως δεν μίλησες ποτέ μαζί της. Καί ξέρεις; Της άρέσεις πάρα πολύ. Έκανε σάν τρελλή για νά σέ γνωρίση... Είνε έξυπνη γυναίκα!...

—Είσαι θέεαιη;... Πάντως δεν είνε ώμορφη.

—Η Ροζίν, δεν είνε ώμορφη; Απόρησε η Μαρριάννα. Φαίνεται πώς δεν θά την πρόσεξες. Είνε κάτι πάρα πάνω από ώμορφη. Είνε μιá γυναίκα που ξετρελαίνει τους άνδρες... Όποτε τη θρήκες κοινή, χωρίς θέλητρο;... Είνε τρομερό! Είνε μερικά πράγματα που με κάνουν ν' άμφιβάλλω για σένα και για τόν εαυτό μου!...

—Η Μαρριάννα είχε κοκκινίσει πάλι από την έξαψη.

Μου είχες πη τόσοι έπαινους για τη μοναδική αυτή φίλη σου, που περίμενα νά έρθω μπροστά σέ μιá εξαιρετική γυναίκα. Έ, λοιπόν, όμολογώ ότι με άπογοήτευσε...

—Είσαι πολύ άπαιτητικός για τά πρόσωπα που άγαπώ... Έκανε, δύσθυμη η Μαρριάννα.

—Διάβολε!

—Αν έκρινα κι' εγώ με τόση άυστηρότητα τους φίλους σου...

—Κανείς δεν είνε πιο άυστηρός από μένα! Τό ξέρεις πολύ καλά.

—Είσαι θέβαιος πως ό Καρριέ σου, που μου τόν επέβαλες;...

—Α! Τό περίμενα αυτό! Έκανε ο Ρομπέρ.

—Η Μαρριάννα μιλούσε τώρα μ' ένα τόνο πικρίας στη φωνή.

—Καταλαβαίνω πολύ καλά γιατί δεν σου άρέσει ή Ροζίν... Του είπε. Είνε μιá γυναίκα που έχει ιδέες, που έχει τη γνώμη της, που μιλάει... Οι άνδρες δεν βρίσκουν ποτέ του γούστου τους τις γυναίκες που έχουν μιá δική τους γνώμη...

—Νομίζεις; Την είρωνεύθηκε ο Ρομπέρ.

—Μά θέβαις, θά σου άρεσε ή Ροζίν, αν μπορούσες νά της επιβάλης τις ιδέες σου, όπως κάνεις πάντα. Μά σου άντιστάθηκε! Γι' αυτό, για σένα, είνε μιá γυναίκα δίχως σημασία! Την «έξετέλεσες»!...

—Μά έχω αυτή τη συνήθεια νά επιβάλλω τις ιδέες μου; Απόρησε ο Ρομπέρ.

—Μάλιστα... Έπιτέλους, άπόψε, σέ παρακαλώ νά την περιποιηθής, νά την προσέξεις. Άξίζει τόν κόπο, πιστέψέ με!... Κι' έπειτα, είνε φίλη μου. Αυτό δεν είνε άρκετό;... Την έβαλα δίπλα σου στο τραπέζι...

—Θά μπορούσες ώστόσο νά με ρωτήσης...

—Α, Ρομπέρ, είσαι άνυπόφορος!

—Μά στάσου! Αυτό είνε τó «εύχαριστώ» σου για τó ταξίδι;

—Η Μαρριάννα τόν κύτταξε θαθεία στά μάτια.

—Μου φαίνεται, είπε, πως αυτό τó ταξίδι είνε άπαραίτητο... και για τους δυό μας.

Z'

ΠΙΚΡΕΣ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΕΙΣ

ΕΚΕΙΝΗ τη στιγμή άνοιξε ή πόρτα και μπήκε μέσα στο σαλόνι ή κ. Ώφραι. Πάντα κομψή, πάντα ώμορφη, μ' ένα γλυκό χαμόγελο στά χελι.

—Μου είπαν πως ήσαστε εδώ πέρα κι' οι δυό... Έκανε. Καθώς έλέπετε είμαι τυχερή. Καλησπέρα, Μαρριάννα.

—Μπα! Έσύ εδώ, μαμά! Φώναξε ο Ρομπέρ.

—Καλησπέρα, μητέρα... Της άπάντησε ή Μαρριάννα. Έχετε έναν άνυπόφορο γυιο!...

—Σ' έμενα τó λές; Είπε γελώντας ή κ. Ώφραι. Ας είνε... Είχα έμπνευσι. Ο Ρομπέρ, εδώ, τέτοια ώρα! Άπίστευτο!

—Μην υποθέσης, μητέρα, ότι είνε ή συνηθισμένη του ώρα!... Τόν είρωνεύθηκε η Μαρριάννα.

—Ιό ξέρω πολύ καλά.

—Είνε ή πρώτη φορά, αν δεν γελιέμαι.

Ο Ρομπέρ πλησίασε με τρυφερότητα τη μητέρα του.

—Δεν θά καθήσης, μαμά;

—Δεν θέλω νά διακοψω αυτό τó εξαιρετικό «τέτ-ά-τέτ»! Έκανε. Μπήκα μόνο για νά σάς δώ, μιá στιγμή!...

—Ερχοστε έπάνω στην ώρα, γιατί μαλλώσαμε! Της έξηγησε ο Ρομπέρ. Ξέρεις, μαμά; Η Μαρριάννα δεν θέλει νά κρίνω τά πρόσωπα που θαυμάζει... Έχει μιá φίλη...

—Ρομπέρ, σέ παρακαλώ... Του φώναξε ή Μαρριάννα.

—Έλάτε! Έλάτε! Έκανε χαμογελώντας ή κ. Ώφραι. Δεν θέλω ν' άκούσω τίποτε...

—Θά πάρης τσάι, μητέρα; Τη ρώτησε ή Μαρριάννα.

—Μόλις πήρα. Εύχαριστώ. Ήμουν στους Ρευνώ... Δεν μπορώ νά καταλάβω τί τους έχετε κάνει, άγαπητή μου Μαρριάννα... Αυτοί οι άνθρωποι όρκίζονται σ' όνομά σου. Μου είπαν για σένα ένα σωρό πράγματα!...

—Μά τί άνακατεύονται; Ψιθύρισε ή Μαρριάννα. δυσανεστημένη. Τι ξέρουν για μένα;

—Σέ θαυμάζουν! όπως κι' όλος ο κόσμος. Είσαι αξιολάτρευτη!... Ρομπέρ μπορείς νά είσαι υπερήφανος για τη γυναίκα σου.

Μά... δεν της άξίζω, Έκανε εκείνος.

—Δεν πρέπει νά τó λές έσύ, αυτό... Ξέρεις, Μαρριάννα, ότι ο κύριος αυτός είχε κάνει όρκο νά μην παντρευτή;

—Ναί, τó ήξερα. Της άπάντησε εκείνη.

—Ο Ρομπέρ πλησίασε πάλι τη μητέρα του και τη βοήθησε νά βγάλη τó μαντά της.

—Μαμά, άς μιλήσουμε καλύτερα για σάς... Της είπε. Τι λέει ο Βακεζ για την καρδιά σας;

—Ώ, οι γιατροί! Έκανε ή κ. Ώφραι. Μήπως μπορεί κανείς ποτέ νά τους καταλάβη;

—Πώς αισθάνεσθε τέλος πάντων;...

—Η κ. Ώφραι τόν κύτταξε μ' ένα περίεργο βλέμμα.

—Είνε άστέιο νά βλέπη κανείς αυτόν τόν άνθρωπο στο σπίτι! Έκανε.

—Και νά δήτε που θά έκπλαγήτε άκόμη περισσότερο... Της είπε ή Μαρριάννα. Αύριο φεύγουμε για την Ίταλία!...

—Άληθεια; Και τó γραφείο;

—Γελείωσε όλες τις δουλειές του.

—Όποτε τελείωσε αυτή ή περίφημη εταιρία;

—Σήμερα υπογράψαμε τά συμφωνητικά!... Της έξηγησε ο Ρομπέρ.

—Και δεν μου έλεγε τίποτε!... Έκανε ή κ. Ώφραι! Τό ξέρεις πως είνε μιá μεγάλη έπιτυχία για σένα; Μπράβο!... Λοιπόν, θά φύγετε αύριο μαζί; Για πόσον καιρό;

—Για δεκαπέντε ήμέρες. Έκανε ολόχαρη ή Μαρριάννα.

—Εκείνη τη στιγμή χτύπησε τó έσωτερικό τηλέφωνο. Η Μαρριάννα πήρε τó άκουστικό.

—Ο κύριος είνε εδώ, ναί... Άπάντησε. Τι τρέχει;

Κι' έπειτα δίνοντας τó άκουστικό στο Ρομπέρ.

—Είπε για σένα... Του είπε.
 Έκείνος συνεννοήθηκε με τον θυρωρό. Κι' έπειτα εξήγησε.
 —Είπε ο Καρριέ... Είπα να τον περάσουν στο γραφείο μου.
 Σας ζητώ συγγνώμη μιὰ στιγμή...
 —Μα πήγαινε λοιπόν... Του απάντησε η Μαριάννα. Εύτυχως
 πού δεν φύγαμε άκομη...
 'Ο Ρομπέρ πειράχθηκε.
 —'Ελα, μη μ' έκνευρίζεις! Της είπε. Είπε η δευτέρα φορά πού το
 λές αυτό! Σου υποσχέθηκα πως θα φύγουμε και θα φύγουμε!
 Καί βγήκε από το σαλόνι.
 Η κ. 'Ωφραι κύτταζε τη νύφη της.
 —Γι' χαρακτήρας!... Ψιθύρισε. Δεν μπόρεσες να τον αλλάξεις,
 Μαριάννα!
 Με μιὰ προσποιητή άδιαφορία, η Μαριάννα σήκωσε τους ώ-
 μους της.
 —Μητέρα, τον ξέρετε καλύτερα από μένα!... Σας άρέσει το
 σαλόνι μου; Ψήπως το βρίσκεται κρύο;
 —Διόλου! Τι λέει ο Ρομπέρ;
 'Η Μαριάννα απέφυγε να της απαντήσει. Η κ. 'Ωφραι την κύττα-
 ζε μ' ένα στοργικό βλέμμα.
 —Μα τί έχεις; Τη ρώτησε. Μου φαίνεσαι άφηρημένη... Είπε λι-
 γάκι τύραννος αυτός ο κύριος, Ξ;
 —'Ω, καθόλου!
 —'Ελα, υπερήφανη! Σε ξέρω κι' έσένα!... Δεν θέλεις να μου
 πής τίποτε. Δεν μου έχεις έμπιστοσύνη! Δεν μ' αγαπάς! Κι' όμως για
 κύτταξε με... Δεν βλέπεις λοιπόν πόσο σ' αγαπώ; Ναι, σ' αγαπώ πά-
 ρα πολύ. 'Η γυναίκα του κι' η μητέρα του πρέπει να έχουν πολλά
 πράγματα να πουν μεταξύ τους... 'Ελα... 'Ας δοκιμάσουμε. Ε-
 μεις η γυναίκες καταλαβαίνουμε καλύτερα η μιὰ την άλλη.
 —Είμαι τόσο λίγο γυναίκα! Έκανε η Μαριάννα.
 —Νομίζεις!
 —Μισώ το φύλο μου! Θα ήθελα να ήμουν άνδρας! Πά έχω τη
 ζωή του Ρομπέρ!
 —'Η ζωή του είναι τρομερή! Παρετήρησε η κ. 'Ωφραι.
 —Κάνει τη ζωή πού του άρέσει.
 —Και νομίζεις πως από γούστο αγωνίζεται κάθε ημέρα...
 —Λατρεύει τα έμπόδια. Είναι τόσο δυνατός!
 'Η κ. 'Ωφραι κούνησε το κεφάλι της.
 —Δεν είναι κανείς ποτέ τόσο δυνατός όσο φαίνεται.
 —Μα δεν βίβετε τί έκανε μέσα ο' έξη μήνες;
 —Δεν νομίζεις ότι κουράζεται υπερβολικά.
 —Είπε σιδερένιος! Έκανε με θαυμασμό η Μαριάννα. Κι' έπειτα,
 είναι εύτυχισμένος!
 —Είσαι βέβαιη;
 —'Ω, ναι, είναι πολύ εύτυχισμένος!
 —Κανείς δεν είναι πολύ εύτυχισμένος, Μαριάννα... Της είπε η κ.
 'Ωφραι, με γλυκύτητα.
 Κι' έπειτα της έπιασε τα χέρια, τρυφερά.
 —'Ελα, πές μου, τί έχετε; Είναι άτυχοφόρος, Ξ;
 —'Έχει κακή ανατροφή! Έκανε ξαφνικά η Μαριάννα.
 —Γο ξέρω!... Σε κακομεταχειρίζεται;... Δεν σε προσέχει;
 Δείχνεται σέ σένα όπως είναι, Ξ;...
 'Η κ. 'Ωφραι χαμογέλασε.
 —Και παραπονέσαι γι' αυτό; Συνέχισε. Μα αυτό σημαίνει πως
 σε λατρεύει! Είσαι βέβαιη πως είσαι αρκετά έπαικτής μαζί του;
 'Η Μαριάννα δεν μπόρεσε να συγκρατηθή.
 —Δεν είμαι διόλου έπαικτής. Φώναξε. Δεν είναι κανείς έπαικτής μ'

εκείνους πού αγαπάει! Μια γυναίκα δεν πρέπει να δείχνει έπείκειαν
 στον άνδρα της!
 —Τον θέλεις λοιπόν τέλειο;
 —Γιατί όχι;
 —Μαριάννα, είσαι άπαιτητική!
 —Μου φαίνεται πως έχω το δικαίωμα να είμαι.
 —Μα δεν είναι Θεός. 'Εσύ τον αγαπάς σαν να ήταν Θεός!...
 —Κι' έσεις, έσεις, πως τον αγαπάτε; Σαν άνθρωπο;
 —Και μάλιστα σαν παιδί... Έκανε η κ. 'Ωφραι.
 —Προτιμώ τον τρόπο μου. Της απάντησε με κάποιο πείσμα η Μα-
 ριάννα.
 —Ναι... Τι να σου πώ... Κι' ωστόσο αγαπάμε τους ανθρώπους
 για τα ελαττώματά τους!
 —Θά τον αγαπούσατε λοιπόν αν ήταν κατώτερος απ' τον έαυ-
 τό του;
 —Μα φυσικά!
 —Κι' αν ήταν κακοϋργος;
 —Τότε ακριβώς θα είχε ανάγκη της αγάπης μας.
 —Δεν του βρίσκετε κανένα ελάττωμα. Γι' αυτό μιλάτε έτσι.
 —Είμαι μεροληπτική, μα δεν είμαι τυφλή.
 —Μπορείτε να τον κατηγορήσετε για τίποτε;
 —Ναι.
 —Είμαι περίεργη να το μάθω! Έκανε η Μαριάννα.
 —Είπε... ευγενικός. Της απάντησε η κ. 'Ωφραι μ' ένα μελαγχο-
 λικό γαμόγελο.
 —Μα τί λέτε; 'Απόρησε εκείνη.
 Κι' ύστερα έπρόσθεσε:
 —Κατά θάθος, έσας μόνο αγαπάει στον κόσμο!
 —Μα βέβαια! Της είπε κοροϊδευτικά η κ. 'Ωφραι.
 'Ο Ρομπέρ; 'Επέμεινε η Μαριάννα. Δεν ξέρετε τί ήσαστε για
 τον Ρομπέρ!
 —Κι' έσύ, φυσικά, δεν του είσαι τίποτε!... Για κύτταξέ με στα
 μάτια, αγαπητή μου Μαριάννα... Δεν θέλεις να μου πής τίποτε. Το
 βλέπω... Είσαι υπερήφανη. Κι' έχεις δίκιο... 'Ολα αυτά είναι πάρα
 πολύ λεπτά... 'Ανακατεύομαι σέ ξένα πράγματα... Μα είμαι η μη-
 τέρα του. Κι' είμαι λίγο κι' η δική σου... Κι' οι δυο σας λατρεύετε ο
 ένας τον άλλο... Δεν έχετε μόνο αγάπη, αλλά και θαυμασμό... Κι'
 όμως ψυχραίνεστε κάθε τόσο... 'Αλλωστε έπρεπε κανείς να το πε-
 ριμένη...
 'Η Μαριάννα άπόρησε.
 —Μα γιατί; Έκανε.
 —Γιατί κι' οι δυο σας έχετε ένα ανεξάρτητο χαρακτήρα. Είσαι
 νέα, Μαριάννα, όλο ζωή, όλο υπερήφανεια! Μου άρέσει πάρα πολύ ά
 χαρακτήρας σου! Μα ξέρω και τον Ρομπέρ. Είναι ένας άνδρας πού
 όλα υποχωρούν μπροστά του... Κι' ωστόσο δεν ξέρεις πόσο έχει άλ-
 λάξει από την ημέρα πού παντρεύθηκε! Δεν τον γνώρισες νέο... Κι'
 ωστόσο καταλαβαίνω πως είναι άκόμη δύσκολος. Βλέπω επίσης ότι μα
 τη φαντασία πού έχεις, αυτές η φιλονεικίες σας παίρνουν για σέ-
 να μεγάλη σπουδαιότητα!.. Κι' όμως αυτά είναι τα λύτερα του έρω-
 τος. Πρέπει να τον αγαπάς λιγότερο η πιο πολύ!... Θα μου πής πως
 γι' αυτόν μάλλον πρέπει να φυλάξω τις συμβουλές μου... τις μητρικές
 μου συμβουλές. Μα τί να σου πώ; Οι άνδρες είναι αδιόρθωτοι. Πρέπει
 να τους παίρνουμε όπως είναι. 'Η γυναίκες είναι διαφορετικές... Μα-
 ριάννα, μη ξεχνάς ότι είσαι γυναίκα!
 —Δηλαδή ότι δεν είμαι τίποτε!
 —Μα αν σηκώνετε διαρκώς το κεφάλι, αν δεν συλλογίζεσθε τί-
 ποτε άλλο παρὰ μόνο τον έγωϊσμό σας κι' οι δυο, πού θα βρή τη θέσι

του ο έρωας; Πρέπει να υποχωρή ο ένας από τους δυό...

—Δηλαδή η γυναίκα... Έκανε με πικρία η Μαριάννα. Η γυναίκα είχε κατωτέρα του άνδρός!

—Δεν είπα αυτό!... Διαμαρτυρήθηκε η κ. Ώφραι. Δεν υποχωρεί πάντα ο πιο αδύνατος...

—Μά είχε εύκολη ή συμφωνία, όταν ο ένας από τους δυό υποχωρή έκ των προτέρων μπροστά στις απαιτήσεις του άλλου!...

—Μά τι νόημα, τι σημασία έχει μια τέτοια συμφωνία; Ποια είχε η αξία της; Οι πραγματικοί σύζυγοι είναι ίσοι μεταξύ τους!...

Η κ. Ώφραι της χάρεισε τα μαλλιά, προσπαθώντας να την ήσυχαση

—Μικρή μου Μαριάννα...

—Όλη η ανατροφή που μας δίνουν, συνέχισε εκείνη με την ίδια ζωηρότητα, έχει ένα σκοπό: να μας κάνει θύματα. Μας μαθαίνουν να υποχωρούμε, να θυσιάζομαστε. Υπάρχουν γυναίκες, το αναγνωρίζω, που δέχονται αυτό το σύστημα, που το δικαιολογούν. Μά λιγοστεύουν ημέρα με την ημέρα! Σήμερα έχουμε συνείδησι του έαυτού μας... Όπως κι' αν είναι, εγώ δεν θ' άνεχθώ τον ζυγό!... Θέλω το έγώ μου, την προσωπικότητα μου! Θαυμάζω τον άνδρα περισσότερο από κάθε άλλον. Μά ακριβώς επειδή τον θαυμάζω, θέλω να ζήσω, να διατηρήσω πλάι του την προσωπικότητά μου!

Η Μαριάννα ήταν υπέροχη. Τα μάτια της έλαμπαν από την έξαψη και το πρόσωπό της είχε ένα ζωηρό τριανταφυλλί χρώμα. Η πεθερά της την κύτταζε, μ' ένα αγαθό χαμόγελο στα χείλη και κρυφά, μέσα της την έθαύμαζε.

Η

ΕΝΑ ΑΠΡΟΟΠΤΟ

ΕΞΑΦΝΑ, ένας υπηρέτης ανήγγειλε τον Αντρέ Καρριέ. Ο φίλος του Ρομπέρ χαίρετσε δειλά τις κυρίες και θιάσθηκε να προσθέσει πως θα έφθανε σε λίγο κι' ο Ρομπέρ.

—Ξεπροβोधίζει τους κυρίους... Εξήγησε.

—Πολλούς κυρίους; Απόρησε η Μαριάννα. Δεν ήσαστε μόνο εσείς;

—Όχι... Έκανε ο Καρριέ. Ήταν κι' ο Μπουσερόν, ο Ντουμενίλ κι' ο Μπορέλ. Ήρθαν να προσφέρουν την προεδρία στον Ρομπέρ.

—Πώς; Έκανε η κ. Ώφραι.

—Μά νόμιζα πως θα εγγάζατε πρόεδρο τον Μπορέλ... Του είπε η Μαριάννα.

—Αυτή ήταν η πρόθεσί μας. Μά δεν ξέρετε, Μαριάννα, πως στη σημερινή συνεδρίασί μας μίλησε ο Ρομπέρ.

—Κι' ύστερα;

—Όταν μίλησε ο Ρομπέρ κάνει πάντα εντύπωση. Υπήρξαν, ξέρετε, μερικοί που δίσταζαν ακόμη. Ο Ρομπέρ όμως έπεισε όλο τον κόσμο. Κι' όταν έφυγε, όλοι με μία φωνή, παραδέχτηκαν, ότι ήταν ο μόνος κατάλληλος για πρόεδρος του τράστ. Κι' αυτός ακόμη ο Μπορέλ ζήτησε την έκλογή του!...

—Ο γέρο-Μπορέλ; Απόρησε η κ. Ώφραι.

—Μάλιστα! Μάλιστα!... Έκανε δλόχαρος ο Καρριέ. Ο μεγάλος Μπορέλ. Ο σπουδαιότερος αντίπαλος! Υπεχώρησε μπροστά στον Ρομπέρ!... Τί θρίαμβος, κυρίες μου, τί θρίαμβος!...

Επάνω σ' αυτά τα λόγια, μπήκε μέσα στο σαλόνι ο Ρομπέρ. Ήταν σοβαρός και ήρεμος.

—Ήταν απρόοπτη, μά την αλήθεια, αυτή η περιπέτεια! Έκανε χαμογελώντας.

Η μητέρα του σηκώθηκε και τον φίλησε.

—Δεν κατάλαβα πολλά πράγματα, μου φαίνεται όμως πως έχει κάποια σημασία αυτή η έκλογή σου! Του είπε.

—Ναι, μαμά! Της απάντησε εκείνος. Έτσι θ' άπλοποιήσω πολλά πράγματα.

—Λοιπόν; Ο «Κυανούς Άνθραξ»; Έκανε η Μαριάννα.

—Είπε πραγματικότης πειά! Της είπε ο άνδρας της. Ήμαστε θεόβαιοι τώρα ότι θα πετύχουμε τη συμμετοχή του Κράτους.

—Δηλαδή; Τόν ρώτησε η μητέρα του.

—Μέσα σε δέκα χρόνια θα έχη ηλεκτροφωτισθή όλη η Βρεττανή!

—Α! Είναι υπέροχο! Πρόσεξε μόνο να μην κουράζεσαι πολύ, γιατί κι' η άντοχή έχει τα όριά της.

—Μπα! Έκανε ο Ρομπέρ. Δεν κούρασε ποτέ κανένα η δουλειά!

—Πρέπει να τηλεφωνήσης στον Μπρισσό... Του είπε ο Καρριέ.

Η κ. Ώφραι σηκώθηκε για να φύγη. Η Μαριάννα της έδωσε το μαντώ της και την συνώδευσε έξω από το σαλόνι. Ο Καρριέ ήταν κατενθουσιασμένος.

—Αναλαμέανω εγώ όλα τα τοπικά συνδικάτα... Είπε του φίλου του.

—Τό ξέρεις πως είμαι εύχαριστήμενος! Έκανε ο Ρομπέρ.

—Κι' εγώ;

—Σ' έσένα χρωστώ αυτή την έκλογή.

—Είπε τόσο εύκολο να βοηθή κανείς έναν άνθρωπο σαν κι' εσένα! Είσαι υπέροχος έφέτος!

—Μπα! Άπλως μόνο έχω τύχη! Και πρό πάντων, έχω έναν καλό φίλο.

—Για' κάνε μου τη χάρι να σωπάσης. Ο ρόλος μου είναι άσημαντος σ' αυτήν την υπόθεσι. Θά ήταν τρελλοί, αν δεν συμφωνούσαν για την έκλογη σου!

—Κι' ωστόσο, χωρίς έσένα...

—Διόλου! Έκανε ο Καρριέ! Ξέρουν πολύ καλά ποιός είσαι!...

Ίί να σου, Ρομπέρ, άλλαξες πάρα πολύ αυτούς τους τελευταίους ξη μήνες! Έδώ και λίγο καιρό τα σχέδιά σου ήταν λαμπρά βέβαια, μά είχαν ανάγκη κι' από γερές βάσεις. Θά έλεγε κανείς πως κάτω από την εύλωση σου, σου έλειπε κάτι...

—Αυτό είναι αλήθεια... Παραδέχθηκε ο Ρομπέρ μ' ένα αίνιγματικό χαμόγελο.

—Μά, διωρθώθηκες γρήγορα! Σε θαύμαζα σήμερα που μιλούσες. Είχες μία λογική και μία ακρίβεια στα επιχειρήματά σου! Ήσουν απάραμύλλος!

—Μ' εύχαριστούν αυτά που μου λές... Έκανε ο Ρομπέρ. Μά αυτά όλα τα προτερήματα τα χρωστώ σ' έσένα, στην άυστηρή κριτική σου, στις συζητήσεις σου...

—Αν ήταν αλήθεια, θα ήμουν πολύ υπερήφανος!... Και τώρα σ' αφήνω. Βρίσκομαι διαρκώς στο σπίτι σου. Η Μαριάννα θα με βρίσκει φορτικό!...

—Είσαι τρελλός, Καρριέ!

—Σήμερα είναι πεντάμορφη! Έκανε ο Καρριέ με θαυμασμό. Λοιπόν σε λίγο... Μην ξεχάσης τον Μπρισσό... Είναι σπουδαίος παράγων!

—Μείνε ήσυχος.

—Θά εκδώσω τις μετοχές σε τρεις μήνες.

—Κι' η μετοχές του σιδηροδρόμου;

—Θά τις παρατήσω. Θά έντεινω όλες τις προσπάθειές μου για σένα! Το γενικό μας σύνθημα τώρα είναι ο Κυανούς Άνθραξ!

—Μου φαίνεται πως θα κάνουμε χρυσές δουλειές! Του φώναξε δλόχαρος ο Ρομπέρ.

—Ναί! Νά είσαι θέβαιος! Τοῦ ἀπάντησε ὁ Καρριέ θγαίνοντας ἀπὸ τὸ σαλόνι.

Ὁ Ρομπέρ ἔτριψε τὰ χέρια του εὐχαριστημένος. Κι' ὅπως ἔμπαινε ἐκείνη τῇ στιγμῇ ἡ γυναῖκα του, τῆς εἶπε μὲ γελαστό πρόσωπο:

—Μαριάννα, καθὼς βλέπεις, δὲν μπορούμε νὰ πᾶμε ἐφέτος στὴν Ἰταλία!

—Φυσικά. Τὸ κατάλαβα! Ἐκανε ἐκείνη δυσανεστημένη.

—Τί νὰ γίνῃ... Μὰ μὴ σὲ νοιάζει... Μόλις θρῶ τὴν εὐκαιρία, θὰ τὸ σκάσουμε γιὰ τὴ Ρώμη. Μὰ, πρὸς τὸ παρόν, οὔτε λόγος νὰ γίνε-ται! Συλλογίσου μόνο ὅτι αὐτὴ ἡ μικρὴ ἀποζημίωσις ἀντισταθμίζε-ται ἀπὸ μιὰ μεγάλη μου ἐπιτυχία.

—Ἐγὼ θρῶσκω ὅτι ἦσουν τὸ μόνο κατάλληλο πρόσωπο!

—Σ' εὐχαριστῶ, Μαριάννα. Κι' ὅμως, καθὼς ξέρεις, εἶμαι ὁ πιὸ νέος ἀπ' ὅλους. Εἶνε ἀπίστευτὴ ἡ ἐκλογὴ μου! Ἐλα! Πές μου ὅτι είσαι εὐχαριστημένη!

—Εἶμαι... Πάρα πολὺ...

—Μὰ τὴν ἀλήθεια, δὲν βλέπω νὰ είσαι καὶ τόσο εὐχαριστημένη... Μήπως ἐπειδὴ ἀνεβλήθη τὸ ταξίδι μας; Φταίω ἐγὼ γι' αὐτό;

—Βέβαια, δὲν φταῖς ἐσύ... Ἐκανε ἡ Μαριάννα. Γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ δὲν τὸ συλλογίζομαι πειά!...

—Μὰ τότε γιατί ἔχεις αὐτὸ τὸ σοβαρὸ ὕφος; Γιατί είσαι λυπη-μένη;

—Λυπημένη; ἐγώ; Ἐκανε ἡ Μαριάννα.

Καὶ κυττάχτηκε στὸν καθρέφτη.

—Ε, ναί... Ὁμολόγησε. Καθὼς βλέπεις, οὔτε κι' ἐγὼ μπορῶ νὰ λέω ψέματα...

—Α! Ὡστε λυπήθηκες στ' ἀλήθεια;

—Θέλεις νὰ σοῦ πῶ τί σκέπτομαι; Ἀκουσε λοιπόν: Θὰ μοῦ ἄρε-σε, ἂν ἔδειχνες κι' ἐσύ πὼς λυπήθηκες λιγάκι γιὰ τὴν ἀνάβωλὴ τοῦ ταξ.

—Μὰ λυπᾶμαι στ' ἀλήθεια πού δὲν θὰ πᾶμε στὴ Ρώμη. Θὰ μὲ διε-σκέδαζε κι' ἐμένα αὐτὸ τὸ ταξίδι!

—Ἐλα, μὴ λές ψέματα! Τὸν μάλλωσε ἡ Μαριάννα. Ἡ χαρὰ φαί-νεται στὰ μάτια σου. Δὲν μπορείς νὰ τὴν κρύψης.

Ὁ Ρομπέρ πῆγε κοντὰ τῆς.

—Δὲν προσπαθῶ νὰ κρύψω τὴν χαρὰ μου, Μαριάννα... Τῆς εἶπε. Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος. Καὶ μοῦ φτίνεται πὼς ἔχω αὐτὸ τὸ δι-καίωμα. Βρίσκω μάλιστα πὼς κι' ἐσύ θὰ ἔπρεπε νὰ ἦσουν εὐχαριστη-μένη κι' ὄχι νὰ παίρνης αὐτὸ τὸ τραγικὸ ὕφος! Οἱ φίλοι μου εἶνε πιὸ θερμοί, πὶδ ἐνθουσιῶδεις ἀπὸ σένα! Νά, ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα, ὁ Καρριέ ἔκανε σὰν τρελλὸς ἀπὸ τὴν χαρὰ του.

Κι' ἔπειτα, ἐπρόσθεσε, σκυθρωπός:

—Ἀλλωστε δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ πού σὲ βλέπω νὰ δείχνης αὐ-τὴ τὴν ἀδιαφορίαν, σὰν νὰ θέλῃς νὰ ὑποτιμῇς τὴν ἐπιτυχία μου!

—Δὲν μπορῶ ὥστόσο ν' ἀρχίσω νὰ χορεύω ἀπὸ τὴν χαρὰ μου, ἐ-πειδὴ ἔχεις νὰ διευθύνῃς ἀκόμη μιὰ ἐταιρία πάρα πάνw! Ἐκανε, σαρκαστικά ἡ Μαριάννα.

Ὁ Ρομπέρ τὴν κυττάζε μ' ἓνα διαπεραστικὸ βλέμμα.

—Μπα! Μὰ τί ἔχεις, ἐσύ; Παραξενεύθηκε. Ἐπιθυμοῦσες λοιπόν τόσο πολὺ αὐτὸ τὸ ταξίδι;

—Ναί, τ' ὁμολογῶ. Ὁμολογῶ ἐπίσης ὅτι ἡ ἀνάβωλὴ του ἦταν γιὰ μένα μιὰ πολὺ μεγάλῃ ἀπογοήτευσις!

—Μὰ ἔχεις ξαναπαίει στὴ Ρώμη! Φώναξε ὁ Ρομπέρ. Καϋμένη Μαριάννα, κάνεις σὰν παιδί!

—Ἡ γυναῖκες εἶνε σὰν τὰ παιδιά!

—Ὅχι ὅμως ἐσύ!

—Μὰ βλέπεις πὼς κι' ἐγὼ εἶμαι τὸ ἴδιο!

—Ἐ, μὰ τότε, τί νὰ γίνῃ; Πῆγαινε χωρὶς ἐμένα. Μπορεῖ νάρθω ἀργότερα... Ἐχεις πολλοὺς φίλους ἐκεῖ κάτω. Ἐγὼ αὐτὴ τὴν ἐβδο-μάδα, ἔχω πάρα πολλὰς δουλειές... Ἀς χωρισθοῦμε λίγες ἡμέρες, ἀφοῦ ἐπιθυμοῦν τόσο πολὺ αὐτὸ τὸ ταξίδι...

—Μὰ νομίζεις πὼς ἦταν γιὰ τὰ ἐρείπια, γιὰ τὶς ἀρχαιότητες πού ἠθελα νὰ πᾶμε στὴ Ρώμη;

—Δὲν τὸ ξέρω!... ἔκανε ὁ Ρομπέρ.

—Σοῦ τὸ λέω τώρα! Δὲν ἦταν γιὰ τὰ ἐρείπια.

—Ἄλλο γιατί;

—Γιὰ σένα! Τοῦ φώναξε ἡ Μαριάννα. Μάλιστα, γιὰ σένα. Ἦθε-λα νὰ περάσω λίγες ἡμέρες μαζὺ σου, νὰ σὲ νοιώσω λίγο δικό μου, νὰ σοῦ μιλήσω... Εἶνε μῆνες τώρα πού δὲν μπορῶ νὰ σὲ πλησιάσω.

—Θέλεις νὰ μοῦ μιλήσης; Ἀπόρησε ὁ Ρομπέρ.

—Ναί, θέλω νὰ σοῦ μιλήσω.

—Καὶ δὲν μπορείς νὰ μοῦ μιλήσης ἐδῶ πέρα;

—Στὸ πόδι;

—Μαριάννα, μὲ κάνεις ν' ἀνησυχῶ... Τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς; Εἶνε τόσο σοβαρο; Γιὰ κάθῃσε σὲ παρακαλῶ... Τί συμβαίνει;

—Μὰ, θὰ σὲ καλέσω στὸ τηλέφωνο, ἀγαπητέ μου! Τὸν εἰρωνεύ-θηκε. Μπορεῖ μάλιστα νὰ παρουσιασθῇ πάλι ἄξαφνα κι' ὁ Καρριέ!

—Δὲν θ' ἀφήσω νὰ μ' ἐνοχλήσουν. Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι! Ἦμαστε μόνοι τώρα ἔμπρός! Τί συμβαίνει, Μαριάννα;

—Ἦθελα νὰ σοῦ μιλήσω γιὰ μᾶς, γιὰ τὴ ζωὴ μας. Μὰ δὲν μπο-ρεῖς νὰ μ' ἀκούσης. Ὁ νοῦς σου τώρα εἶνε σ' αὐτὴ τὴ νέα ἐπιχείρησι.

—Γιὰ τὴ ζωὴ μας; Ἐκανε ὁ Ρομπέρ. Μὰ τί ἔχεις νὰ μοῦ πῆς γιὰ τὴ ζωὴ μας; Μαριάννα! Τί συμβαίνει; Γιατί είσαι χλωμή;... Ἐμ-πρὸς λοιπόν! Ἀπάντησέ μου! Μιλήσε!

Ἡ Μαριάννα προσπάθησε νὰ κρύψῃ τὴ συγκίνησί της.

—Ἐ, νά, ἔκανε, ἦθελα νὰ ξέρω πού θρῶσκόμαστε, ἐμεῖς οἱ δυό.

—Δὲν σὲ καταλαβαίνω... Ψιθύρισε ὁ Ρομπέρ.

—Ἦθελα νὰ ξέρω, ἐξακολούθησε ἡ Μαριάννα, τί σκέπτεσαι γιὰ τὶς σχέσεις μας, γιὰ τὴ ζωὴ μας; Ξέχασε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὶς ἐπιτυ-χίες σου, τὶς δουλειές σου καὶ πές μου εἰλικρινᾶ ἂν είσαι εὐχαριστη-μένος ἀπὸ τὴ ζωὴ μας...

—Τί περιέργη ἀνάκρισι εἶνε αὐτή; Τῆς εἶπε ὁ Ρομπέρ. Τί σκέ-πτομαι γιὰ τὶς σχέσεις μας; Μήπως δὲν εἶνε ὅπως πρῶτα; Ἐσύ τί λές;

—Δὲν πρόκειται γιὰ τὴ γνώμη μου. Σοῦ ζήτησα τὴ δική σου!

—Ἐγὼ τίς θρῶσκω ἄριστες τὶς σχέσεις μας. Βρίσκω μάλιστα ὅτι ἡ ζωὴ μας εἶνε πάρα πολὺ ὡμορφῇ. Ἡ, ἂν θέλῃς, ἀξιοζήλευτῇ... Αὐ-τὸ δὲν σοῦ ἔλεγε ἡ μητέρα μου ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα; Μοῦ φαίνεται ὅ-τι, ἐγὼ κι' ἐσύ, ἔχομε ὅ,τι μπορεῖ σχεδὸν νὰ ἐπιθυμήσῃ κανεὶς... Δὲν εἶνε ἔτσι;

—Ἄν τὸ πιστεύεις, εἶνε ἔτσι, ὅπως τὸ λές. Δὲν ξέρω... Ἐσύ ξέ-ρεις καλύτερα ἀπὸ μένα.

Ὁ Ρομπέρ παραξενεύθηκε.

—Τί σημαίνει αὐτὸ τὸ περίεργο ὕφος; Ἐκανε. Μοῦ φαίνεται πὼς, είσαι λίγο ἐκνευρισμένη, σήμερα... Ἀς ἀφήσουμε καλύτερα αὐτὴ τὴ συζήτησι... Τί σοῦ ἔλεγα; Ἀ, ναί! Νὰ διαλέξῃς τὴ στιγμὴ πού εἶμαι τόσο εὐτυχισμένος, γιὰ νὰ μὲ πικράνῃς μὲ τὶς φανταστικὲς ἀ-πογοητεύσεις σου!... Θέλεις λοιπόν νὰ σοῦ πῶ ἐγὼ τί ἔχεις; Ἐχεις τὴ μελαγχολία τῶν ἀνθρώπων πού δὲν κάνουν τίποτε στὴ ζωὴ τους... Ἐκείνων πού εἶνε πολὺ εὐτυχισμένοι... Πίστεψέ με. Κι' ἄς τ' ἀφήσου-με ὅλα αὐτά.

Ἡ Μαριάννα ὅμως ἐπέμεινε.

—Νομίζεις πὼς είμαι πολὺ εὐτυχισμένη! Κατὰ τὴ γνώμη σου, ἔ-χω, ὅ,τι μπορεῖ νὰ ἐπιθυμήσῃ μιὰ γυναῖκα, ὅ,τι μοῦ ἀξίζει.

—Μου φαίνεται... Έκανε ο Ρομπέρ. Δεν βλέπω στ' αλήθεια τί σου λείπει... Τό ξέρω, δεν έχω και τόσο ευχάριστο χαρακτήρα. Μά νομίζω ότι δεν σε στενοχωρώ. Δεν μαλλώσαμε ποτέ μας στα σοβαρά. Η δουλειές μου πηγαίνουν πολύ καλά κι' έτσι μπορώ να σου προσφέρω ό,τι επιθυμής. Έχεις ένα περιζήτητο σαλόνι. Δέχεσαι το καλύτερο Παρίσι... Μά την αλήθεια, δεν μπορώ να καταλάβω για ποιο λόγο παραπονιέσαι!

—Μ' αυτά, κατά τη γνώμη σου, μπορούν να ικανοποιηθούν όλες η φιλοδοξίες μιας γυναίκας σαν μένα! Νομίζεις πώς μου αρκεί να ζω όπως ζω, να τρώω έξω, να δέχομαι κόσμο, να έχω ένα σωρό ά-νιαρους φίλους...

—Ξέρω πώς δεν αγαπάς τους άλλους! Έκανε ο άνδρας της.

—Είνε αλήθεια! Ωμολόγησε η Μαριάννα. Δεν μ' ενδιαφέρουν διόλου ούτε η μικρές κωμωδίες τους, ούτε τα μικρά δράματά τους. Όσο για σένα, εσύ τρελλαίνεσαι για τους άλλους. Παίρνεις στα σοβαρά τις ιστορίες τους. Ό,τι ενδιαφέρει τον Καρριέ σ' ενδιαφέρει ε-σένα ακόμη περισσότερο... Έγώ όμως δεν είμαι έτσι. Οι άλλοι δεν γεμίζουν τη ζωή μου. Κι' έπειτα, εσύ έχεις τους άνδρες. Έγώ όμως έχω τις γυναίκες!

—Μά δεν έχεις μόνο την κοσμική ζωή σου. Έχεις το σπίτι σου, τη ζωή μας...

—Τη ζωή μας! Έκανε γελώντας ειρωνικά η Μαριάννα. Μά ως μιλήσουμε και λίγο γι' αυτήν! Τό ξέρεις πώς δεν σε βλέπω πειά καθόλου...

—Δεν έχεις δικη! Ξέρεις πολύ καλά ότι αυτές τις τελευταίες δεκαπέντε ημέρες είχα ένα σωρό εξαιρετικές δουλειές κι' ότι...

—Μά κι' όταν τρώς απέναντί μου, αγαπήτη μου, τρώς μόνος σου. Λείπεις πάντοτε... Ακόμη κι' όταν μιλάμε, νοιώθω από μια λέξη σου πώς μιλάς μόνος σου. Μια τέτοια μοναξιά με τρελλαίνει!

—Ο Ρομπέρ έσκυψε το κεφάλι, σαν ένοχος.

—Ομολογώ, είπε, πώς καμιά φορά είμαι άφηρημένος! Έχω τό-σες σκοτοδρες στο κεφάλι μου!

—Έλα, μην κάνης πώς δεν καταλαβαίνεις! Δεν σε μαλλώνω ε-πειδή αγαπάς τη δουλειά σου! Είσαι άνδρας. Σου είναι απαραίτητη, σαν τόν αέρα, τό όξυγόνο. Παραπονιέμαι μόνο ότι δεν αγαπάς παρά μόνο αυτήν!

—Κι' έτσι, κάθε στιγμή, παρουσιάζεσαι σαν έχθρος της δουλειάς μου! Μά η δουλειά μου είμαι εγώ ο ίδιος! Άλλωστε, θυμάμαι πολύ καλά πώς μια εποχή την εθαύμαζες! Άν αγαπήσης τη δουλειά μου, θ' αγαπήσης μένα!

—Η Μαριάννα τόν κύτταξε βαθιά στα μάτια, σαν να ήθελε να δια-βάση στην ψυχή του.

—Όχι! Φώναξε. Διαμαρτύρομαι! Αγαπώ έναν άνδρα. Όχι ένα μηχανικό! Όχι ένα διευθυντή εταιριών! Αυτές όλες η ιστορίες του Κυσανού Άνθρακος μ' ενδιαφέρουν ως ένα σημείο... Τι με κυττάζεις έτσι; Τό ξέρω... Σου φαίνομαι ίσως κακή κι' άνόητη μ' αυτά που σου λέω... Αυτές η μεγάλες υποθέσεις έχουν την ποιήσι τους. τό πα-ραδέχομαι. Μά εγώ δεν είμαι άνακατευμένη σ' αυτές. Μένω απ' έξω, σαν ένας θεατής που δεν καταλαβαίνει τίποτε. Κι' έτσι δεν μπορώ να θυσιάσω γι' αυτές τη ζωή μου... Προσπάθησα να άφοσιωθώ σ' αυ-τές, να τούς βρω ενδιαφέρον. Μά δεν μπόρεσα! Δεν φταίω εγώ γι' αυτό... Δεν μπορώ να ευχαριστηθώ για μια επιτυχία, για την όποια άκριβώς είμαι τελείως ξένη!

—Τί εγωισμός! Έκανε ο Ρομπέρ.

—Ναι! Είμαι πολύ εγωίστρια! Κι' υπερήφανη! Αυτό τό ξέρεις! Άλλωστε εσύ μ' έκανες τόσο άπαιτητική. Έσύ μου έδωσες, για τη ζωή μας, αυτές τις ιδέες.

—Μά γιατί άνακατεύεις τη ζωή μας σ' όλα αυτά; Άπόρησε πάλλε ο Ρομπέρ. Μήπως η άγάπη που δείχνω στη δουλειά μου, μειώνει την άγάπη που σου έχω;... Δεν βλέπω για τί με κατηγορείς... Δεν έχω πολύν καιρό στη διαθεσί μου, τό παραδέχομαι. Μά, τουλάχιστον, μό-λις βρώ την εύκαιρία, τρέχω άμέσως κοντά σου... Τί άλλο θέλεις; Δεν καταλαβαίνω!

Κι' ο Ρομπέρ κάθισε σε μια πολυθρόνα με μια έκφραση πικρίας κι' άπογοητεύσεως στο πρόσωπο.

ΤΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΜΙΑΣ ΠΛΗΓΩΜΕΝΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Η Μαριάννα στεκόταν σοβαρή απέναντί του. Η φωνή της έτρεμε ά-πό τη συγκίνηση.

—Μά για θυμήσου από πού ξεκινήσαμε, φίλε μου! Του είπε. Για θυμήσου τί μου έλεγες, εκείνο τό πρωί, στην Κυανή Άκτή, πριν από τό γάμο μας... Για σένα τότε δεν υπήρχε τίποτε άλλο στον κό-σμο, παρά μόνο εγώ! Διάβαζα στα μάτια σου την υπόσχεσι μιας πα-ρά πολύ μεγάλης ευτυχίας... Και καταλαβαίνα πώς δεν γελιόμουν! Έσύ μου έλεγες πως ήμουν άνώτερη, καλύτερη απ' όλες τις άλλες. Έσύ μ' έκανες να καταλάβω τόν εαυτό μου. Ένοιωθα πώς κι' εγώ είχα πολλά να σου δώσω. Άν έκανα λάθος, γιατί μ' άφηνες να γε-λιέμαι; Γιατί μ' αγαπούσες; Άν δεν ήμουν τίποτε, γιατί μ' έκανες να έχω έμπιστοσύνη στον εαυτό μου;

Ο Ρομπέρ θιάσθηκε να της άπάντησε:

—Μά και σήμερα δεν θαυμάζω λιγώτερο τόν χαρακτήρα σου, τό πνεύμα σου, τά εξαιρετικά χαρίσματά σου...

—Τί όμως μου χρησιμεύουν όλα αυτά; Για να παίζω τό ρόλο που μου δίνεις να παίζω, για να είμαι μια κοσμική, μια σύντροφος στο δεύτερο έπίπεδο; Δεν άξιζε τόν κόπο να με άνεβάσης τόσο ψηλά! Έ-να άλλο όποιοδήποτε κορίτσι της τάξεώς μου θά μπορούσε να παίξη καλύτερα ίσως τό ρόλο μου. Αυτά τά χαρίσματα που λές πώς έχω, δεν είναι μόνο τελείως άχρηστα για τη ζωή σου, αλλά κι' ένοχλητικά. Τό καταλαβαίνω πολύ καλά! Όχι μόνο δεν μ' επαινείς πειά, αλλά προσ-παθείς τώρα να με κάνης να χάσω την έμπιστοσύνη που έχω στον εαυ-τό μου! Μ' έφορίζεις σε μια ζωή δίχως κανένα θέλητρο. Θά μπο-ρούσε να πη κανείς πώς δεν άξίζω για σένα παρά μόνο για τά χαρί-σματα που μου δίνεις!

Ο Ρομπέρ, σατισμένος, δεν τολμούσε να τη διακόψη.

—Μέ τρομάζεις... Της είπε. Δεν ήμουν διόλου προετοιμασμένος γι' αυτό τό κατηγορητήριο. Ωστε σε στενοχωρώ!... Σ' άποπνίγω!.. Με δυό λόγια, εξασκώ μια όλεθρία έπίδρασι επάνω σου;

—Μέ άχρηστεύεις! Του φώναξε η Μαριάννα. Δεν κάνω τίποτε! Δεν είμαι πειά τίποτε!... Έσύ μόνο βασίλεύεις! Έσύ μόνο άποφα-σίζεις για όλα τά πράγματα! Θά πάμε ταξίδι, όχι δεν θά πάμε... Κι' εγώ άκολουθώ. Υπακούω... Μου επιβάλλεις τις άποφάσεις σου, τις θελήσεις σου! Μου ύπαγορεύεις τις γνώμες μου. Δεν έχω καμιά δύναμη, καμιά θέλησι...

—Δεν είχες ποτέ σου θέλησι!... Της άπάντησε ο Ρομπέρ. Άν δεν σε συγκρατούσα, η ζωή μας θά ήταν μια σειρά από ξαφνικές άπο-φάσεις και άπρόοπτα!

—Κι' έτσι θά ήταν πιό όμορφη! Φώναξε η Μαριάννα. Όταν ή-μουν μικρότερη, είχα μια προσωπικότητα. Ήξερα τί ήθελα, τί αγα-πούσα, τί μου άρεσε. Τώρα δεν έχω καμιά επιθυμία. Η προτιμήσεις σου, η έπιθυμίες σου, γίνονται σιγά-σιγά και δικές μου. Ό,τι ήταν άνθισμένο μέσα μου, μαρφαίνεται. Καμιά φορά άγανακτώ, διαμαρ-

τύρομαι. Κάνω πώς διαμαρτύρομαι. Μου λές: «Δέν μου άρέσει αυτό τό σαλόνι.» Σου άπαντώ: «Έμένα όμως μου άρέσει!» Μά μ' έχεις κλονίσει. Μου άρέσει τώρα λιγώτερο... Δέν ξέρω μάλιστα άν μου άρέση άκόμη... Άγωνίζομαι μέ σένα για νά προσπαθήσω νά σώσω μερικούς προσώπικούς φίλους μου, πού δέν είνε βέβαια σπουδαίοι σάν τούς δικούς σου, μά πού είνε ωστόσο φίλοι μου, άπό τά παιδικά μου χρόνια... Η άδιαφορία όμως, ή περιφρόνησί σου μέ κάνει κι' έμένα νά τούς θαραθώ, νά τούς αηδιάσω. Κι' έτσι, δέν ξέρω πειά τίποτε, δέν έχω πειά καμμιά προτίμησι. Δέν ξέρω πού βρίσκομαι. Είνε σάν νά έχω χάσει τή ψυχή μου... Προχθές, σέ μιιά συζήτησι μ' ένα φίλο μου πρόσεξα κατάπληκτη πάλι έπαναλάμδυνα τά λόγια σου, ότι υποστήριζα τις άποψεις σου κι' όμως όταν μιλούσαμε μαζί είχα τις τελείως αντίθετες ιδέες! Μέ πείθεις εύκολα. Είσαι άνδρας. Έχεις μιιά δύναμι πού μεγαλώνει άκόμη περισσότερο μέ τις έπιτυχίες σου. Μέ ζαλίζουν μέ τ' άκλόνητα έπιχειρήματά σου. Κι' έγώ δέν μπορώ αμέσως νά σου άπαντήσω. Κι' έτσι υποχωρώ στο τέλος και συμφωνώ μέ τή γνώμη σου. Μά νοιώθω ωστόσο ό,τι δέν ζώ όπως μου άρέσει... πώς αυτή ή γυναίκα πού αισθάνεται, πού σκέπτεται, πού κινείται όπως θέλεις, δέν είμαι έγώ!... Μέ σβύνεις!... Έχεις άδικο! Δέν πρέπει νά μου φέρνεσαι έτσι! Δέν είνε τίμιο!...

Ο Ρομπέρ σηκώθηκε άπότομα άπό την πολυθρόνα του.

—Α! Μά βλέπω πώς πήρες φόρα τώρα! Μου λές ό,τι σου περνάει άπό τό μυαλό! Μέ κατηγορείς, ό,τι σ' έγκαταλείπω και συγχρόνως μου λές πώς σέ καταπιέζω, πώς σέ σβύνω!...

—Α, έτσι; Όστε βρίσκεις πώς φάσκω και αντίφάσκω! Θαυμάσια! Αυτό μόνο έρήςκες νά πής... Μά προσπάθησε τουλάχιστον νά μέ καταλάβης άντί νά προσπαθής νά μέ αντικρούσης!

—Επιτέλους, σέ ποιο άπ' όλα αυτά τά παράπονά σου θέλεις νά σου άπαντήσω;

—Τά παράπονά μου! Αυτές τις φωνές της καρδιάς μου τις λές παράπονα! Θα θυσιαζόμουν εύχαρίστως άν ήξερα πώς θα σου χρησίμευε σέ τίποτε αυτή ή θυσία μου!... Μά για τί νά θυσιασθώ; Για τό τίποτε! Για τόν άέρα!... Σέ τί χρησιμεύει αυτή ή πανάθλια ζωή μου; Προς τί μαραινομαι; Τά παράπονά μου... Νομίζεις λοιπόν ό,τι μ' ένδιαφέρουν τόσο τά παράπονά μου; Έκείνο πού πρέπει νά προσέξης είνε ή κατάστασηί μου αυτή... ή άξιοθρήνητη. Ναι παραπονιέμαι! Έγώ, πού ήμουν υπερήφανη, πού είχα τά πάντα για νά γίνω εύτυχισμένη!...

—Μαριάννα, έκανε ο Ρομπέρ, βλέπω πώς έχεις ανάγκη νά ξεσπάσης, νά ήσυχάσης τά νεύρα σου. Άς μη ξεχνάμε ό,τι ή αρχή αυτής της συζητήσεώς μας ήταν ή άναβολή του ταξιδιού!...

—Α, έτσι νομίζεις! Φώναξε ή Μαριάννα. Όστε δέν κατάλαβες τίποτε άπ' όλα αυτά. Κι' όμως άπό καιρό τώρα άναβάλλω αυτή την έξήγησι!... Κι' άν μέ λύπησε ή άναβολή του ταξιδιού ήταν γιατί υπελόγισα σ' αυτό. Υπέθετα πώς θα σέ κατακτούσα πάλι, πώς θα εύρισκα πάλι τόν παλιό Ρομπέρ!... Μέ δέν καταλαβαίνεις λοιπόν πώς πνίγομαι;... Πως αυτή ή εξέγερσίς μου βγαίνει άπό τά κατάβασθα της ψυχής; Ναι!... Πλήττω, στενοχωριέμαι! Δέν είμαι εύτυχισμένη! Δέν έχω αυτό πού περιμένα, δέν έχω πειά αυτό πού είχα!... Άπογοητεύηκα! Νά τι ήθελα νά σου πώ!.. Άκούς, Ρομπέρ; Είμαι άπογοητευμένη! Αυτή είνε ή αλήθεια!

Κι' ή Μαριάννα σωριάσθηκε έξαντλημένη σέ μιιά πολυθρόνα, προσπαθώντας νά συγκρατήσει τά δάκρυά της.

Ο Ρομπέρ χλώμιασε μπροστά σ' αυτό τό θέαμα.

—Μαριάννα!... Μαριάννα!... Έκανε. Ήσυχασε!... Δέν τά φανταζόμουν όλα αυτά... Θεέ μου!... Έλα!... Έλα!... Είνε

μιιά παρεξήγησι... Μαριάννα!... Είμαι έτοιμος ν' άναγνωρίσω τά άδικο μου... Τί θέλεις νά κάνω;

—Τόν έαυτό σου νά ρωτήσης!

—Με κατηγορείς λοιπόν;

—Είσαι άνδρας μέ μιιά νοοτροπία άνδρός... Δέν είνε λάθος δικό σου. Δέν σέ κατηγορώ για τίποτε...

—Μά πώς; Όταν μιιά γυναίκα είνε άπογοητευμένη, μου φαίνεται πώς φταίει γι' αυτό λιγάκι κι' ο άνδρας της. Αυτό πού μου είπες είνε πάρα πολύ σκληρό!...

—Α, ναι, είνε αλήθεια! Πλήγωσα τόν έγωισμό σου!

—Επιτέλους, Μαριάννα! Πού θέλεις νά καταλήξης;

—Δέν ξέρω... Του άπάντησε άποθαρρημένη. Δέν ξέρω τίποτε. Άφησέ με! Δέν μισρείς νά κάνης τίποτε για μένα.

—Μά δέν θα μείνουμε έτσι, μ' αυτή την ήττα!

—Νά, θα ήθελα νά ζήσω μόνη!

Ο Ρομπέρ χλώμιασε περισσότερο.

—Θέλεις νά χωρίσουμε; Τή ρώτησε.

—Αυτό θα ήταν τό πιό φρόνιμο και τό πιό έξυπνο.

—Μαριάννα! Λές καταπληκτικά πράγματα!

—Άφού τά σκέπτομαι! Σέ βεβαιώ πώς τό καλύτερο πού έχουμε νά κάνουμε είνε νά χωρίσουμε!

—Νά χωρίσουμε; Έμείς!

—Άκριβώς! Κι' όσο είνε άκόμη καιρός!

—Αυτή τη φορά, βρίσκω πώς έχασες τελείως τά λογικά σου! Η Μαριάννα τόν κύτταξε μέ μιιά ήρεμη έκφρασι στο πρόσωπο.

—Μά έσύ μου τό είχες πη! Έκανε μέ άπόδοχη. Έσύ μου είπες άπό την πρώτη ήμέρα, πώς ο έρωσ δέν διαρκεί σ' όλη τη ζωή. Αυτό τό ξέραμε κι' οι δύο! Είχαμε συμφωνήσει πώς όταν θα φτάναμε στην κορυφή, δέν θα κατεβαίναμε πάλι μαζί την πλαγιά προς τά γεράματα, τις άνέσεις, την άδιαφορία, την πληξη του σβυσμένου έρωτα...

—Και τά θυμώσουν όλα αυτά, Μαριάννα; Άπόρησε ο Ρομπέρ.

—Ναι, τά θυμώσουν. Πώς μπορούσα νά τά ξεχάσω;

—Αλήθεια; Έκανε κατάπληκτος. Σέ παρακαλώ, κάνε μου τη χάρι νά ξεχάσης όλες αυτές τις άνοησίες!

—Μά γιατί; Πού βλέπεις την άνοησία; Ήθελες την έλευθερία πού έχεις σήμερα... Κι' έχεις δική. Ήσουν είλικρινής.

—Κι' έτσι πιστεύεις σ' αυτές τις ιδέες! Κι' έζησες μ' αυτές. Συλλογιζόσουν κάθε τόσο πώς ή ένωσίς μας ήταν προσωρινή και πώς μιιά ήμέρα... Α, όχι! Είνε άπίστευτο!... Και έφοβώσουν φυσικά μήπως νιώσης έσύ πρώτη τη στιγμή αυτή... Και την παραμόνευες!... Κάθε πρωί και κάθε βράδυ άναρωτιώσουν άν άρχιζε νά σβύνη ο έρωτάς μας!... Τώρα καταλαβαίνω! Μά τη στιγμή πού ζούσες διαρκώς μ' αυτές τις ιδέες, τά παράπονά σου είνε χίλιες φορές δικαιολογημένα!... Τά βρίσκω μάλιστα πολύ λίγα, πολύ μαλακά!...

Μά είνε άπαισιο αυτό πού πιστεύεις, Μαριάννα!... Αλήθεια, έχω τό ύφος άνθρώπου πού κάνει αυτές τις σκέψεις;... Μά, άγάπη μου, είμαι δικός σου, τελείως δικός σου! Είσαι ή γυναίκα της ζωής μου! Δέν τό νοιώθεις; Δέν τό καταλαβαίνεις; Η Μαριάννα έξακολουθούσε νά είνε βυθισμένη στη σιωπή της.

—Ε, νά λοιπόν, έκανε ο Ρομπέρ. Άκουσέ με! Εκείνη την ύποσχεσι πού δέν σου έδωσα άλλοτε, σου τη δίνω τώρα! Σου λέω καθαρά, μέ πλήρη συνείδησι, πώς είσαι ή γυναίκα μου! Άκούς; Είνε αλήθεια πώς έλεξα λιγάκι. Ήμουν άπληστος, άνικανοποίητος, άνησυχος! Δέν ήξερα τί ήθελα. Δέν ήξερα νά κρατήσω τίποτε. Έσύ όμως μ' έκανες άλλο άνθρωπο πού ξέρει τί αγαπάει, πού αγαπάει αυτό πού θέλει. Ξέρω τώρα πώς δέν θ' αλλάξω ποτέ πειά! Σου τό

λέω απλά, δίχως ξέαρσεις, γιατί απλούστατα είμαι θέσβαιος γι' αυτό... Είσαι κοντά μου και ξέρω πώς θα είσαι πάντα κοντά μου. Γι' αυτό με βλέπεις και τραβάω μπροστά με θάρρος, γι' αυτό έχω τόσες επιτυχίες. Πριν από σένα δεν μπορούσα να συγκεντρωθώ. Κοντά σου, εργαζομαι μ' έμπιστοσύνη, με ήσυχια, με ασφάλεια. Από τότε που σου ανήκω ένιωσα πώς είμαι στ' αλήθεια ελεύθερος... Λοιπόν; Τι λές τώρα; Ήσυχασες;

Η Μαριάννα τόν κύτταξε δίχως να του απαντήσει.

—Μά πές μου λοιπόν τι σκέπτεσαι; Δεν σε ήσυχασε τώρα αυτή η έξομολόγησίς μου;

—Νομίζεις; Έκανε με πικρία εκείνη.

—Μά δεν σε συγκινεί αυτή η ειλικρινεία μου;

—Ότι είσαι ελεύθερος κοντά μου; Μά γι' αυτό ακριβώς σε κατηγορώ! Μ' έμένα, από την ημέρα που σου ανήκω, συμβαίνει το αντίθετο. Δεν είμαι ελεύθερη! Κι' εσύ μου λές πώς κάθε ημέρα νοιώθεις πώς είσαι πιο ελεύθερος! Τι θέλεις να σου απαντήσω;

Ο Ρομπέρ απογοητεύθηκε και κύτταξε τη Μαριάννα κάπως στομωμένος.

—Μπα! Έκανε. Όστε δεν καταλάβες τίποτε!... Το να αγαπάς κανείς, για σένα, φυσικά, σημαίνει ότι πρέπει να κάνη όνειρα, να πηγαίνη μαζί με τόν άλλο στη Ρώμη, να μιλήη διαρκώς για τόν έαυτό του και να νευριάζη για τόν παραμικρό ζήτημα!... Μά αυτό που σου δίνω εγώ, είναι πολύτιμο, εξαιρετικό, γιατί είναι μόνο για σένα! Είναι ό,τι πιο ύψηλο και πιο ευγενικό υπάρχει μέσα μου. Κι' ό,τι θέλεις κι' ό,τι παραπονιέσαι πώς δεν σου δίνω, μια και θέλεις να σου μιλήσω καθαρά, είναι ό,τι έχω δώσει σε δέκα άλλες γυναίκες! Δεν είναι τίποτε! Δεν έχει καμμία αξία! Είναι ένα όπιο που ζαλίζει και που μάς επιτρέπει να ξεγλυστράμε από τά πραγματικά μας καθήκοντα!

Η Μαριάννα τινάχτηκε όρθια, έξαλλη από την ταραχή της.

—Μπορεί, φώναξε, να έχης δίκιο! Μπορεί ό έρωσ να είναι κάτι που όσο πάει γίνεται και πιο μικρό, πιο άσημαντο! Σ' έμάς όμως τις γυναίκες τί μένει, αφού δεν έχουμε τίποτε άλλο, παρά μόνο αυτό; Θα άπρεπε να μάς είδοποιούν! Έγώ νόμιζα πώς σ' αυτόν τόν λίγο έρωτα που έχει απομείνει, θα εύρισκες τις λέξεις που θα με καθισούχαζαν! Μά συνέθη το αντίθετο! Ό,τι δεν τολμούσα να τόν φαντασθώ τόν είπες με μια έκπληκτική αφέλεια! Στη φωνή του πόνου και της απελπισίας που έρριξα πρός τόν μέρος σου, μου άπάντησες με άνεσεις, ασφαλείες κι' επιτυχίες! Αυτό, φίλε μου, είναι η καταστροφή! Η χρεωκοπία!... Ποτέ άλλοτε δεν είπαν πιο καθαρά σε μια γυναίκα ότι δεν την αγαπούν πια! Έγώ δόθηκα ολόκληρη κι' εσύ μ' έβαλες ανάμεσα στη ζωή σου, στη μητέρα σου, στο φίλο σου, στον Κυανούν Άνθρακά σου, στις εταιρίες σου!... Είναι ένα πόνι στο σκάκι σου!... Ένα πόνι και τίποτε άλλο! Λύνω για σένα τά ζητήμα της παρουσίας μιάς γυναίκας στο σπίτι!... Έλα είσαι ήσυχος!... Έτσι μπορείς τώρα να εργασθής!... Με άλλα λόγια, σε γλύτωσα από τόν έρωτα!

Ο Ρομπέρ δέχθηκε αυτή την επίθεσι δίχως να υποχωρήση. Ήταν άθως κι' ειλικρινής.

—Έγώ λοιπόν δεν σ' αγαπώ πια! Έγώ που ένώνω τη ζωή μου με τη δική σου για πάντα, εγώ ό τύραννος, ό δεσπότης! Κι' έχεις τόν θάρρος να λές πώς δεν σ' αγαπώ πια!... Τά λόγια αυτά «για πάντα», «για όλη τη ζωή», που λένε μεταξύ τους οι άρραβωνισμένοι, εγώ σου τά λέω έξη μήνες μετά τόν γάμο μας, ύστερ' από τόν πείραμα της κοινής ζωής μας, της συμβίωσης μας, επί έξη μήνες! Κι' εσύ, δεν καταλαβαίνεις διόλου τόν νόημά τους!... Μά λέγοντας τά λόγια αυτά, συγκινούμαι ό ίδιος! Σ' εύχαριστώ που μ'

έκανες να κυττάξω μέσα μου! Είμαι υπερήφανος γι' αυτό που άνεκάλυψα! Άν ήθελες μπορούσαμε να γιορτάσουμε σήμερα τούς αληθινούς γάμους μας!...

—Όχι, όχι! Φώναξε η Μαριάννα. Δεν άξιζει πια τόν κόπο! Μου δίνεις έναν αξιοθρήνητο ρόλο και μου λές πώς αυτόν έχω να παίξω σ' όλη μου τη ζωή!... όχι, δεν τόν δέχομαι! Σου δίνω πίσω τόν «για πάντα» σου... Εγώ τώρα δεν τόν χρειάζομαι πια! Δεν την θέλω, δεν την υποφέρω αυτή τη νεκρή ζωή!... Προτιμώ καλύτερα τόν τίποτε! Τη μοναξιά! Τούλάχιστον είναι αξιοπρεπής! Είναι ειλικρινής!

—Βλέπω ότι έχεις μια έμμονη ιδέα! Έκανε ό Ρομπέρ. Θαυμάσια λοιπόν! Μπορείς να παρατήσης τόν σπιτι σου;

—Μάλιστα, μάλιστα! Φώναξε η Μαριάννα. Δεν μ' ενδιαφέρει πια, φίλε μου, η ήσυχια σου, τόν σπιτι σου, η νοικοκυρίστικη ασφάλειά σου! Δεν σου ζητούσα αυτό όταν παντρευτήκαμε.

—Όστε λοιπόν θα με παρατήσης μόνο;

—Δεν φοβάμαι! Δεν θα υποφέρω πολύν καιρό! Κι' εσύ πάλι θα βρής μέσα σου τη δύναμι να με ξεχάσης!...

Ο Ρομπέρ έκανε μια κίνησι γεμάτη απογοήτευσι.

—Κι' έτσι, ψιθύρισε, ό,τι χτίσαμε υπομονετικά τόσον καιρό, τόν θουιάζει με μιάς, μέσα σε μια στιγμή; Όστε για να χαρής αυτή την εύτυχία έπρεπε να νοιώθης πώς κινδυνεύεις; Τι γυναίκα που είσαι!... Έγώ έχω να φτιάξω ένα έργο, μια οικογένεια, ένα σπιτι! Και θέλω να τά χτίσω όλα αυτά επάνω σε στερεό έδαφος κι' όχι επάνω στην άμμο!...

—Βλέπεις; Και τώρα άκόμη συλλογίζεσαι μόνο τόν έαυτό σου!

—Όταν συλλογίζομαι τόν έαυτό μου, συλλογίζομαι κι' εσένα, δυστυχισμένη! Παρ' όλη την έξυπνάδα σου, δεν έχεις καμμία συνοχή στις ιδέες σου! Μ' έχεις ανάγκη! Δεν είσαι άπ' τις γυναίκες που ζούν μόνες τους!

—Μη σε νοιάζει για μένα!

—Άν δεν είσαι πλαισιωμένη, αν δεν σε συγκρατούν σε μια κανονική ζωή, όπως είσαι ιδιότροπη, θα χαθής! Κι' εγώδεν ξέρω τί θ' απογίνης!

—Κι' ύστερα; Έκανε με πείσμα η Μαριάννα.

—Όστε, άδιαφορείς για την περιπέτεια;

—Γιατί όχι;

—Δεν ξέρεις τί λές! Έσύ μ' έναν άλλο! Έσύ μ' έναν τυφερό φίλο! Πάει τρελλάθηκες!

—Δεν φαντάζομαι πώς μειώνεται μια γυναίκα όταν αγαπά πολλές φορές. Αυτές τις ιστορίες τις έχουν σοφισθή οι άνδρες!

—Μά εγώ είμαι υπεύθυνος για σένα και θέλω να σε προφυλάξω!

—Με ποιό δικαίωμα;

—Σ' έδιάλεξα!

—Δεν είναι αλήθεια!

—Ναι! Σε διάλεξα. Σ' έκανα γυναίκα μου! Και θα σε κρατήσω κοντά μου!

—Α! Όστε είμαι αιχμάλωτος;

—Έστω!

—Αυτό θα τόν δούμε! Άντιό, Ρομπέρ!...

Κι' η Μαριάννα ώρμησε για να βγή από τόν σαλόνι. Ο Ρομπέρ μ' ένα πήδημα της έφραξε τόν δρόμο και την άρπαξε από τά χέρια.

—Μαριάννα! Φώναξε με πνιγμένη φωνή.

Έκελη προσπαθούσε ν' άπαλλαγή από τόν σφίξιμό του.

—Άφησέ με!... Άφησέ με!... Δεν κρατούν μια γυναίκα διά της βίας!... Άφησέ με λοιπόν! Μου πόνεσες τά χέρια! Άφησέ με,

σου λέω!...

Ο Ρομπέρ, πελιδνός από την ταραχή του την τράβηξε πιο κοντά και την έσφιξε με δύναμη στην αγκαλιά του. Η Μαριάννα έχασε κάθε δύναμη. Χλωμή, δακρυσμένη, έκρυψε το πρόσωπό της στο στήθος του.

—Μαριάννα! Στέναξε ο Ρομπέρ. Μά τι κάνεις; Τρελλαθήκαμε λοιπόν κι' οι δυο; Δεν τὰ συλλογίστηκες, όσα είπες! Παρασύρθηκες από τα λόγια σου!... Θεέ μου! Μά είναι δυνατόν; Η γυναίκα μου έγινε ξαφνικά ο έχθρός μου;

Εκείνη ξέσπασε σ' αναφυλλητά.

—Κλάψε, ναι, κλάψε... Αφίσε να τρέξουν τὰ δάκρυα που σέ πνίγουν! Έπρεπε να μου μιλήσης ενωρίτερα! Δεν το ήξερα... Συγχώρησέ με... Μη σέ νοιάζει τώρα... Θ' αλλάξουμε τή ζωή μας. Θά μείνω πιο πολύ κοντά σου... Θά σέ κατακτήσω πάλι...

Και σκύβοντας, τή φίλησε με πάθος, στο στόμα.

—Έμπρός, τόλμησε τώρα να πής πως δεν αγαπιώμαστε!

—Ρομπέρ, έκανε η Μαριάννα, ήσυχη και με λυπημένη φωνή, ο άνδρας κι' η γυναίκα δεν αγαπιώνται ποτέ σ' αλήθεια!

—Όχι, όχι! Δεν βλέπεις την αγάπη μας;

—Ω, τὰ φιλιά, δεν σημαίνουν τίποτε... Είναι εύκολα!

Κι' όποσπάσθηκε από την αγκαλιά του.

—Α! Στέναξε εκείνος. Μ' αν άρνιέσαι κι' αυτό ακόμη το πάθος, που μάς φλογίζει, που σ' έρριξε παρά τή θέλησί σου, στην αγκαλιά μου, τότε τί είναι ο έρωας; Πότε αγαπάει κανείς;

—Ίσως ποτέ! Ψιθύρισε η Μαριάννα.

Και σκύβοντας το κεφάλι έγῆκε άργά από το σαλόνι.

I

ΤΟ ΓΚΡΕΜΙΣΜΑ ΤΟΥ ΕΙΔΩΛΟΥ

Η Άνοιξις ώργιάζε στους κήπους του Παρισιού. Ένα τέτοιο μεθυστικό άπόγευμα ο Ρομπέρ καθόταν στο γραφείο του κι' υπαγόρευε μια έκθεσι στη δακτυλογράφο του, όταν ξαφνικά μπήκε η Μαριάννα.

—Ρομπέρ, μπορώ να σου πω δυο λόγια; Έκανε.

—Ήταν εξαιρετικά όμορφη. Φορούσε μια κομψή άνοιξιάτικη τουσλέττα.

—Μά, βέβαια, βέβαια! Τῆς απάντησε εκείνος.

—Νά, δεν μπορώ να βρώ μια θέσι στα «θαγκόν-λί» του Όριάν-Εξπρές. Μπορείς να φροντίσης εσύ;

—Πώς! Είναι πολύ εύκολο. Πότε φεύγεις;

—Αύριο.

Ο Ρομπέρ γύρισε προς τή δακτυλογράφο του.

—Δεσποινίς, τῆς είπε, μου κάνετε τή χάρι να τηλεφωνήσετε έκ μέρους μου στα «θαγκόν-λί» και να ζητήσετε να μου κρατήσουν δυο θέσεις στο αύριανό έξπρές;

—Σ' εύχαριστώ πολύ! Του είπε η Μαριάννα, γράζοντας τὰ γάντια τῆς.

Η δακτυλογράφος έγῆκε για να τηλεφωνήση άπ' τ' άλλο γραφείο.

—Πόσον καιρό θα λείψης; Ρώτησε ο Ρομπέρ τή γυναίκα του;

—Τρεις έβδομάδες. Το φεστιβάλ του Μόζαρτ θα κρατήσει όχτώ ημέρες. Έπειτα θ' αρχίσουν τὰ διεθνή κοντσέρτα που θα κρατήσουν καμμιά δεκαπενταριά ημέρες.

—Όποτε δεν θα έχης γυρίσει για το γεύμα που έχομε στις δεκαπέντε;...

—Όμολογώ ότι το ξέχασα τελείως... Σου ζητώ συγγνώμην... Όχι βέβαια, δεν θα προφθάσω να γυρίσω.

—Κι' όμως σου το είχα πῆ...

—Δεν μπορεί ν' αναβληθῇ αυτό το γεύμα;

—Μά δεν αναβάλλονται τὰ επίσημα γεύματα!...

—Ε, μά τότε, τι να γίνη; Δεν πειράζει! Άς λείπω εγώ!

—Είνε αδύνατον!

—Είνε άπαραίτητη λοιπόν η παρουσία μου;

—Και βέβαια είναι άπαραίτητη!

—Α! Μά δεν μπορώ να γυρίσω από το Σάλτσμπουργκ για ένα γεύμα!

—Κι' όμως δεν βλέπω άλλο τρόπο... Έκανε ο Ρομπέρ.

—Ξέρεις πόσο θέλω να είμαι σ' αυτές τις γιορτές!

—Λυπούμαι πολύ, μά δεν μπορεί να γίνη αλλιώς.

Η Μαριάννα πήρε τώρα ένα ψυχρό και άπότομο ύφος.

—Πολύ καλά! Έκανε. Θά είμαι εδώ στις δεκαπέντε...

Κι' έκανε να φύγη.

—Μιά στιγμή! Τῆς φώναξε ο Ρομπέρ. Μιά στιγμή ακόμη, σέ παρακαλώ! Θά ήθελα να ρίχναμε μαζί μια ματιά σ' αυτά τὰ σχέδια... Τὰ έχω εδώ πέρα τόσες ημέρες. Πρέπει να πάρουμε μια άπόφασι.

—Δεν τὰ αφήνουμε για το βράδυ; Με περιμένουν στο σαλόνι δυο φίλοι μου.

—Μά δεν μπορούν να περιμένουν λιγάκι αυτοί οι φίλοι σου; Ποιοί είναι;

—Ο Μπρεμόν κι' ο Αντρέ Μαρσάλ... Θέλουν να με άποχαιρέτησουν.

Δεν τούς ξέρω.

—Ο Μπρεμόν είναι εκείνος ο νεος που σου μίλησε για το Μάρκο, προχθές, στους Φονσανέτ.

—Α! Αυτή η μουσίστα!

—Είνε πονηρός! Βέβαια δεν είναι κανένα εξαιρετικό πρόσωπο. Ούτε άλλωστε κι' ο Μαρσάλ...

—Μά τότε γιατί τούς δέχεσαι;

—Αντιπροσωπεύουν διαφορετικούς κόσμους... Κι' οι δυο τους έχουν πάντοτε να πουν κάτι... Έπιτέλους, είναι νέοι, είναι εύθυμοι... Κάνουν φασαρία... Κι' εγώ λατρεύω το θόρυβο, τήν κίνησι, τή χαρά!

—Άς περιμένουν λίγα λεπτά. Έκανε με άπάθεια ο Ρομπέρ. Δεν θα σέ κρατήσω πολύ...

Κι' άνοίγοντας ένα χαρτοφύλακα, τῆς έδειξε διάφορα αρχιτεκτονικά σχέδια.

—Τί είναι αυτά; Έκανε η Μαριάννα.

—Μερικές διαρρυθμίσεις του σπιτιού. Έλπίζω πως αυτή τή φορά θα μείνης εύχαριστημένη. Το δωμάτιό σου δεν θα είναι πειά στο πρώτο πάτωμα.

—Πού θα είναι; Ρώτησε η Μαριάννα κυττάζοντας τὰ σχέδια.

—Εδώ, στο ισόγειο.

—Όποτε θα καταργήσουμε το γωνιαίο σαλόνι;

—Κατ' ανάγκην! Γίνεται ακόμη κι' ο προθάλαμος πιο μικρός.

—Θά χάση έτσι το σπίτι...

—Ναι, μά θά κερδίσης εσύ. Το διαμέρισμά σου τώρα βλέπει στον κήπο. Και θά περνάς κατ' εύθειαν από το δωμάτιό σου στο σαλόνι σου. Αυτό ήθελες, υποθέτω... Τέλος πάντων, δεν πρέπει να διστάζης πειά. Πρέπει να πάρης μιάν άπόφασι. Άν θέλῃς να καθή-

σου με σ' αυτό το σπίτι το χειμώνα, πρέπει ν' αποφασίσεις γρήγορα...

—Μά άφησε νά σκεφθώ! Όταν φτιάχνει κανείς ένα σπίτι, όπου θά καθήση σ' όλη του τη ζωή, δέν παίρνει αποφάσεις της στιγμής! Έχεις τά παλιά σχέδια;

—Ορίστε... Αλλά είνε... Της είπε ο Ρομπέρ κι' έβγαλε από έναν άλλο χαρτοφύλακα τά πρώτα σχέδια...

Έκείνη τη στιγμή χτύπησε το τηλέφωνο.

—Έμπρός! Έκανε ο Ρομπέρ, παίρνοντας τό ακουστικό. Μα βέβαια.. Θά τά δεχθώ άμέσως...

Κι' έπειτα, στη Μαριάννα.

—Πάρτα λοιπόν μαζί σου και μελέτησέ τα στο σπίτι με την ησυχία σου... Έμένα νά με συγχωρήσεις, μά πρέπει νά δεχθώ άμέσως τόν Καρριέ... Πρόκειται γιά μία σοβαρή ύπόθεση...

—Αλήθεια, τί έγινε χθές στη Βουλή;

—Προχθές, θέλεις νά πής...

—Ναί, προχθές... Δέχθηκε ή Κυβέρνησις;

—Όχι, άγαπητή μου!... Η Κυβέρνησις άρνήθηκε τη συμμετοχή της.

—Τί λές! Έκανε ή Μαριάννα, κατάπληκτη.

—Μάλιστα, άγαπητή μου. Αυτό είνε ένα σκληρό μάθημα γιά μένα, νά μη μπερδεύω την πολιτική με τίς σοβαρές ύποθέσεις...

—Μά είνε πολύ σοβαρό αυτό τό γεγονός!

—Τίποτε δέν είνε πολύ σοβαρό.

—Κι' όμως έλεγες...

—Ε, βέβαια, την ήθελα αυτή τη συμμετοχή της Κυβερνήσεως...

—Όστε όλη αυτή ή κολοσσιαία επιχείρησις θά καταρρεύση;

—Άστειεύσαι! Θά τραβήξω μπροστά χωρίς τη συμμετοχή του Κράτους. Αυτό είνε όλο!

—Μά μπορείς;

—Πώς δέν μπορώ;

—Επιτέλους πρέπει νά θρής κεφάλαια...

—Ακριβώς.

—Λοιπόν, ο Καρριέ...

—Ναί, θά με βοηθήση ο Καρριέ...

—Μόνος του;

—Ω, μη φοβάσαι!

—Ω, δέν φοβάμαι! Σε ξέρω!...

Επάνω σ' αυτά τά λόγια μπήκε ο Καρριέ.

—Καλησπέρα, Μαριάννα. Καλησπέρα, Ρομπέρ. Έκανε.

—Εγώ σάς άφώνω! Φώναξε ή Μαριάννα.

—Θά πάτε στο Σάλτσμπουργκ; Τη ρώτησε ο Καρριέ.

—Και βέβαια θά πάω στο Σάλτσμπουργκ. Δέν θά χάσω τό φεστιβάλ του Μόζαρτ!

—Α, έτσι; Έκανε εκείνος κατάπληκτος. Μά τότε λοιπόν καλό ταξίδι!

—Ευχαριστώ!

Κι' ή Μαριάννα πήρε τά σχέδια και τούς άφησε μόνους.

—Δέν ξέρει λοιπόν τίποτε ή γυναίκα σου; Άπόρησε ο Καρριέ.

—Ναί... Όχι... Την καθυσόχασα. Έκανε μπερδεύοντας τά λόγια του ο Ρομπέρ. Δέν έχει άντιληφθή τίποτε.

—Κι' εσύ; Πώς είσαι;

—Δέν καταλαβαίνεις; Με πνίγει ή άηδία... Τί κτήνη!

—Αλήθεια, τί κτήνη. Μά ό,τι έγινε, έγινε. Τό χτύπημα ήταν σκληρό γιά σένα.

—Βέβαια... Δέν είμαι συνηθισμένος στις άποτυχίες;

—Μά, γιά εξήγησέ μου πώς άφησες νά φουντώσ η αυτή ή δυσφη-

μιστική δημοσιογραφική έκστρατεία κατά του σχεδίου σου; Την είχες θέσει αυτή τη συμμετοχή! Τό ήξερε όλος ο κόσμος! Την ήθελαν ν' τη Βουλή!...

—Δέν την φοβώμουν αυτή την έκστρατεία...

—Κι' όμως σε είδοποίησαν... Κι' είσαι έξυπνος, διορατικός. Μά πρόσεξε. Έχεις ένα μικρό ελάττωμα. Πιστεύεις στους ανθρώπους!

—Άπέτυχα! Ναί! Άπέτυχα! Τό ξέρω! Άς μη μιλάμε πια γιά αυτή την ύπόθεση! Η χώρα μου μου άρνήθηκε τη συμμετοχή της. Έ, λοιπόν, θά τραβήξω μπροστά δίχως αυτήν!

—Θέλεις νά εξακολουθήσεις;

—Μά τό ρωτάς; Δέν εγκαταλείπω εύκολα ένα σχέδιο που θά είνε τό έργο της ζωής μου! Όχι, όχι! Πέρασα νύχτες και νύχτες άύπνιος νά κάνω ύπολογισμούς... Θά τραβήξω μπροστά μόνος μου. Κι' έχω μία ιδέα: νά κάνω αυτή την επιχείρησι με ιδιωτικά κεφάλαια! Τί λές;

—Ξέρω κι' εγώ... Η στιγμή δέν είνε κατάλληλη. Σε συμβουλεύω νά περιμένεις...

—Είσαι τρελλός! Έκανε άπότομα ο Ρομπέρ. Πρέπει άμέσως νά θρούμε αυτά τά κεφάλαια. Γιατί άλλωδς θά χάσουμε όλους τούς όπαδούς μας!

—Μά μου φαίνεται πώς τούς χάσαμε κιόλας.

—Άκουσε, Καρριέ! Μη σ' έπιασε ο πανικός! Κάθησε εκεί πέρα... Έτσι! Και τώρα άς μιλήσουμε. Έσύ τί μπορείς νά μου δώσης;

—Φίλε μου, του άπάντησε σοβαρά ο άλλος, μου φαίνεται πώς δέν έχεις έπίγνωση της καταστάσεως. Η εφημερίδες μάς έκαναν μεγάλο κακό!

—Σε ώρισμένους μόνο κύκλους. Άλλωστε δέν χτύπησαν την επιχείρησι, άλλά τη συμμετοχή του Κράτους.

—Τό ίδιο είνε. Η συμμετοχή ήταν ή βάση.

—Μά δέν είνε πια!

—Ο κόσμος φοβήθηκε, Ρομπέρ... Δέν υπάρχει κανένα προηγούμενο!

—Καύμενε Καρριέ... Μία καινούργια ιδέα είνε τολμηρή... Πώς θέλεις νά έχη προηγούμενα; Μιλάς σαν δημόσιος υπάλληλος!

—Είμαι τραπεζίτης!

—Κι' ένας τραπεζίτης δέν πρέπει νά είνε τολμηρός;

—Ένας τραπεζίτης δέν πρέπει νά έχη ιδέες, άλλά παραδόσεις.

—Δηλαδή;

—Νά είνε επιφυλακτικός!

—Α, έτσι... Που θέλεις λοιπόν νά καταλήξης; Έλπίζω ότι δέν θά με παρατήσης τώρα μόνο; Αυτό θά ήταν τό άποκορύφωμα! Όστε λοιπόν μ' εγκαταλείπεις κι' εσύ; Γιά κύτταξέ με!

—Φίλε μου, έχουμε ήδη διακόσια εκατομμύρια στις άλλες επιχειρήσεις σου!

—Και μήπως παραπονέθηκαν γι' αυτό οι πελάτες σου;

—Δέν είπα τίποτε τέτοιο...

—Όστε αυτό είνε τό ευχαριστώ σου;

—Δέν έχομε νά σ' ευχαριστήσουμε. Μας έδωσες τίς ιδέες σου, τη δράσι σου, τό πνεύμα σου! Κι' εμείς σου δώσαμε την ειπιστοσύνη μας, τά λεπτά μας. Υποθέτω ότι δέν σου χρωστάμε τίποτε, άφού φέρνεις τη συζήτησι σ' αυτό τό επίτεδο.

Ο Ρομπέρ κοκκίνισε από τη στενοχώρια του.

—Όχι. Όχι. Δέν είνε δυνατόν! Δέν θά τό κάνης αυτό. Καρριέ! Είνε σαν νά με στραγγαλίζης... Έλα, τό ξέρω πώς θά με βοηθήσης!...

—Δέν μπορώ! Τοῦ εἶπε ξηρὰ ὁ φίλος του. "Ἀλλωστε καὶ νὰ τὸ ἤθελα, δέν θὰ μπορούσα!

—Γιατί;

—Σήμερα τὸ πρωὶ ἀποφασίσαμε νὰ διαλύσουμε τὸ συνδικάτο...

—Ναι, μὰ τὰ κεφάλαια;

—Δέν τὰ ἔχω πειὰ...

—Ιὸ ἔκανες αὐτό! Δίχως νὰ με συμβουλευθῇς; Μοῦ ἔκανες αὐτὴ τὴν παληανθρωπιὰ, εσύ;

—Ρομπέρ, σὲ παρακαλῶ νὰ προσέξης πὼς μιλάς... Ἀλλοιῶς θὰ σταματήσω αὐτὴ τὴ συζήτησι. "Ἐχω φῆμη ὅχι μόνο ἐνὸς ἀνθρώπου ποὺ τοῦ ἀρέσει ἡ εὐθύτης, ἀλλὰ καὶ πολὺ λογικοῦ.

—"Ἐλα, ἀφῆσε τίς ὑποκρισίες!

—Δέν μπορῶ πειὰ νὰ σὲ βοηθήσω... Δέν εἶσαι πειὰ ὁ ἴδιος, φίλε μου. "Ἐνας ἀπὸ τοὺς δυὸ μας πρέπει νὰ διατηρήσῃ τὴν ψυχραιμία του.

—"Ἐπρεπε νὰ τὸ περιμῶνω! "Ἐκανε ὁ Ρομπέρ. Ἀπὸ καιρὸ εἶχα καταλάβει πὼς ὑπῆρχε κάτι μεταξύ μας, κάποια ψυχρότης. Μὰ δέν ἤθελα νὰ τ' ὁμολογήσω στὸν ἑαυτὸ μου...

—Δέν ξέρεις τι λές. Δέν σοῦ ἀπαντῶ.

—"Ὅταν μῆκες, πρὸ ὀλίγου, τί νὰ σοῦ πῶ, προαισθάνθηκα αὐτὸ ποὺ θὰ συνέβαινε. "Ἐνοιῶσα ἕνα ξαφνικὸ πάγωμα. Κι' ὁμῶς προσπάθησα νὰ σοῦ μιλήσω, ὅπως πάντα... "Α, τώρα ὅλγισα πὼς κι' ἐσύ εἶσαι σὰν τοὺς ἄλλους. Εἶσαι μάλιστα πιὸ στυγνὸς ἀπὸ αὐτοὺς!

—Ὁ Καρριέ ἔσκυψε τὸ κεφάλι λυπημένος.

—"Ἐχουν δίκιο ὅταν λένε ὅτι δέν πρέπει κανεὶς ν' ἀνακατεύῃ τὴ φιλία καὶ τὰ συμφέροντα...

Τὸ πρόσωπο τοῦ Ρομπέρ πῆρε μιὰ σκληρὴ ἔκφρασι.

—"Ὅχι! Χίλιες φορές ὅχι! Τὶ ἀξία θὰ εἶχε ἡ φιλία, ὅταν δέν δοκιμαζόταν ἀπὸ τὰ συμφέροντα; Μόνο μπροστὰ σὲ ἀντίθετα συμφέροντα φαίνονται οἱ καλοὶ φίλοι. Νόμιζα πὼς ἤθελες τὴν ἐπιτυχία σου ὅσο καὶ τὴ δική μου κι' ὅτι ἡ νίκη μου ἦταν καὶ δική σου νίκη! Νόμιζα πὼς ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς γύπτες ποὺ με κυνηγοῦσαν, εἶχα κι' ἕνα ἀνθρώπο ποὺ θὰ μοῦ ἔδινε τὸ χέρι του, τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ στραβοπατοῦσα... Μὲ δυὸ λόγια νόμιζα πὼς μ' ἀγαποῦσες!... Μὰ γελάσθηκα...

—Μὰ τὸ Θεό, εἶσαι ἀκατανόητος. Δέν συλλογίζεσαι παρὰ μόνο τὸν ἑαυτὸ σου. Δέν βλέπεις παρὰ μόνο τὸν ἑαυτὸ σου! Μόνο ἐσύ λογαριάζεσαι! Καὶ ἐρίσκες φυσικὸ νὰ διακινδυνεύσω στὰ σοβαρὰ τὰ συμφέροντα ποὺ μοῦ ἔχουν ἐμπιστευθῇ, γιὰ νὰ σοῦ φανῶ εὐχάριστος, γιὰ νὰ σὲ ἐξυπηρετήσω! "Ὅχι, ἀγαπητέ μου. "Ἐχω φιλικὰ καθήκοντα, μὰ πρὸ πάντων ἔχω καθήκοντα ἐπαγγελματικά. Κι' ἐπειτα, πρέπει νὰ συλλογισθῶ καὶ τὸν ἑαυτὸ μου... "Ἀν' ἐδειχνες κάποιο ἐνδιαφέρον γιὰ μένα, ἂν ἐρχόσιν στὴ θέσι μου, θὰ με καταλάβαινες!

—Μὰ τι νὰ καταλαύω;

—Τοὺς δισταγμούς μου... Ποῦ ἤξερα ὅτι θὰ ἐξακολουθοῦσες μόνος αὐτὴ τὴν ἐπιχείρησι;

—ὑποκριτὴ! Φώναξε θυμωμένος ὁ Ρομπέρ. Τὸ εἶχες προβλέψει. Καὶ γι' αὐτὸ διέλυσε τὸ συνδικάτο! Κι' ὁμῶς ἔχασες πόσες ὑπέροχες δουλειές ἐκάναμε μαζί... Μὰ ἡ τύχη μπορεῖ νὰ γυρίσῃ... Κι' ὑπέθεσες πὼς γύρισε... Κι' ὅταν εἶδες πὼς μοῦ ἀρνήθηκε ἡ Κυβέρνησις τὴ συμμετοχή της, φοβήθηκες κι' ἔσπευσες νὰ κρύψῃς τὰ λεπτά σου! Βρῆκες τὴν ἐκκαιρία νὰ γλυτώσῃς ἑστί ἀπὸ μένα, γιὰ τὴν ἰσῶς σ' ἐνέχλουσα, γιὰτὶ ἡμουν ἕνα ἐμπόδιο! Τὸ ἔβαλες στὰ πόδια, γκρεμίζοντας τίς γέφυρες, σὰν ἀνάνδρος!

Ὁ Καρριέ σηκώθηκε ἀπότομα, κίτρινος ἀπὸ τὸ θυμὸ του.

—"Ε, ναί! Τοῦ φώναξε. Ναι, φοβήθηκα! Καὶ ξέρεις γιατί;... Γιατί; Ἀπὸ ἐδῶ καὶ τρεῖς μῆνες δέν εἶσαι πειὰ ὁ ἴδιος ἀνθρώπος! Δέν εἶσαι ὁ Ρομπέρ ποὺ ἤξερα. Κάτι ἐπάθες... Θὰ δοκίμασες κάποια ἀπογοήτευσί... Ἀρρωστήσες; Δέν ξέρω... Μὰ δέν εἶσαι πειὰ ὁ ἴδιος ἀνθρώπος. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς ἔχασες ὅλη σου τὴ διορατικότητα... Σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι τῆς συμμετοχῆς ἤσουν ἀξιολύπητος... "Ἐκανες τὴ μιὰ γκάφα ἐπάνω στὴν ἀλλή!... Φίλε μου, ἀλλὰ ἔξες πάρα πολὺ! Πρέπει νὰ προσέξης τὸν ἑαυτὸ σου!

Ὁ Ρομπέρ εγείρει πρὸς τὰ πίσω σὰν νὰ χτυπήθηκε κατάστηθα.

—Μὲ τι τὸνο ποὺ μοῦ μιλάς! Μὲ μισεῖς λοιπόν;

—Εἶσαι αἰσικός, ἐπιτέλους κι' οὗτο μὲ πειράζει στὰ νεῦρα!

—Ἀλήθεια; "Ἐκανε ὁ Ρομπέρ με μιὰ θαθεῖα λύπη. "Ὡστε ἡμουν ἀξιοθρήνητος... "Ὡστε ἔκανα ἕνα σωρὸ ἀνοησίες... Κι' ἐσύ, ἐσύ ποὺ με παρακολουθοῦσες, γιατί δέν μοῦ μίλησες;

—Ἰολλες φορές σὲ εἰδοποίησα...

—Μοῦ φαίνεται πὼς σὲ ἀκούω ὅταν μιλάς! Θὰ μοῦ μίλησες φαίνεται πολὺ σιγαλὰ!

—"Ἀκουσε, Ρομπέρ... Δέν μπορῶ πειὰ νὰ σοῦ μιλήσω καθαρά, ὅπως ἄλλοτε! Μοῦ λές πὼς ἀλλάξα! Κι' ἐσύ; "Ἡ ἐπιτυχία σ' ἔκανε ἀπλήροστο! Δέν δέχεσαι καμμιά κριτική! Θέλεις διαρκῶς νὰ ἐπιβάλλῃς τὴ γνῶμη σου καὶ νὰ βασιλεύῃς. Στὶς συζητήσεις δέν ζητᾷς πειὰ τὴ νίκη τῆς ἀλήθειας, ἀλλὰ τὴ νίκη τοῦ ἐγωῖσμοῦ σου!

Ὁ Ρομπέρ τὸν κύτταξε μὲ πικρία.

—Ἐσύ μιλάς ἔτσι, ἐσύ, ὁ φίλος μου! Ἐσύ, ποὺ ξέρεις τὴν ψυχὴ μου, ποὺ εἶσαι μαζί μου δεκαοχτὼ ὁλοκληρὰ χρόνια! "Ε, βέβαια, δέν σοῦ ἐμπιστεύθηκα ποτὲ τίς ἀμφιβολίες μου, τίς ἀγωνίες μου, τίς πίκρες μου, γιατί ἕνας ἀνδρὸς δέν ὁμολογεῖ ποτὲ αὐτὰ τὰ πράγματά. Μὰ τίς ἐνοιῶσες... Ξέρεις πολὺ καλὰ πόσο ἀγωνίσθηκα γιὰ νὰ πείσω τοὺς ἄλλους! Καὶ τώρα μὲ λές ἐγωῖστή!... Καὶ βέβαια, εἶμαι φυσικὰ ἐγωῖστής, ἂν ὁ ἐγωῖσμός εἶνε ἡ φιλοδοξία, ἡ θέλησις, ἡ δύναμις... "Ἐλα! "Ἀς τ' ἀφήσουμε αὐτά! "Ἀν τόσα χρόνια ποῦ με ξέρης δέν μὲ κατάλαβες, τὰ λόγια τώρα εἶνε περὶττά!

Ὁ Καρριέ ἀπέφυγε τὸ βλέμμα του.

—Ἐστῶ! "Ἐκανε. Ἀντίο... Κι' ἐσένα δέν σοῦ ἀρέσουν τὰ ἡμίμετρα. Σὲ συγχωρῶ γιὰ τὰ ἀσχημα λόγια ποὺ μοῦ εἶπες. Εἶσαι πληγωμένος τώρα... Τὸ ξέρω. Εἶχες συνηθιστὸς στὶς ἐπιτυχίες!... Σὲ δικαιολογῶ... Πάντως δέν θὰ ξαναπερασῶ νὰ σὲ δῶ!... Συλλογίσου τὰ ὅλα αὐτά. Καὶ θὰ δῇς... Εἶμαι βέβαιος πὼς γρήγορα θὰ λυπηθῇς, θὰ καταλάβῃς. Καὶ τότε, μπορεῖς νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς. Εἶμαι ὁ νεώτερος. Ἐγὼ θάρρω πάλι νὰ σὲ ὀρῶ...

Κι' ὁ Καρριέ ἔκανε νὰ φύγῃ.

—Στάσου!... Τοῦ φώναξε ὁ Ρομπέρ. Περίμενε μιὰ στιγμή...

Κι' ὕστερα, στενοχωρημένος, σὰν νὰ ντρεπόταν:

—"Ἐλα, δέν πρέπει νὰ μείνουμε θυμωμένοι... Κάνουμε σὰν παιδιὰ! Μὰ τί; Θ' ἀλλάξουμε δρόμο ἂν τύχῃ νὰ συναντηθοῦμε;... Ὡστε γελαστήκαμε κι' οἱ δυὸ; "Ὅχι, ὅχι! Δέν εἶνε δυνατόν! Μείνε λίγο ἀκόμη... "Ἰσως ἔχω ἄδικο... Σὲ τολμηροὺς ἀνθρώπους σὰν κι' ἐμένα ἴσως εἶνε καλὸ νὰ τοὺς βάζῃ κανεὶς ἕνα φραγμό...

Ὁ Καρριέ συγκινήθηκε.

—"Ἐλα! Μὴ χάνεις τὴν ἐμπιστοσύνη σου! Τοῦ εἶπε. Δέν πρόκειται γιὰ τὴν ἀξία τῆς δουλειᾶς σου!

Ὁ Ρομπέρ κούνησε τὸ κεφάλι του μὲ ἀπογοήτευσί.

—Ἐπάνω στὸ θυμὸ, ἔκανε, λέει κανεὶς μερικὲς κρυφές ἀλήθειες... "Ὑστερὰ πειὰ εἶνε ἀργά... "Ὅσο καὶ νὰ θέλῃ νὰ τίς σκεπάσῃ, δέν μπορεῖ νὰ τίς κρύψῃ! Αὐτὰ ποὺ εἶπες, τὰ εἶχες στὸ νοῦ σου...

«Ο Καρριέ θέλησε να διορθώσει τα πράγματα.

—Στο θυμό του κανείς είναι υπερβολικός...

«Ο Ρομπέρ όμως συνέχισε τις σκέψεις του.

—Βέβαια η δουλειά μου αυτή είναι τολμηρή... Μπορεί να γελαστείς, μπορεί να μη υπελόγησα καλά τους κινδύνους...

—«Οχι, έκανε ο Καρριέ κάπως ανήσυχος, εγώ μπορώ να γελαστείς... Ίσως η σκοπιά μου να είναι πάρα πολύ στενή... Ίσως να έδειξα υπερβολική επιφύλαξη... Αν καθήση κανείς να εξετάσει όλες τις λεπτομέρειες, παραλύει κάθε πρωτοβουλία... Είναι αλήθεια πως το επάγγελμά μου μ' έχει στεγνώσει λιγάκι... Ίσως δεν είμαι αρκετά διορατικός... Λείπει μια γυναίκα από κοντά μου, για να με θγάξει από τις επαγγελματικές σκέψεις μου, για να φέρει την ισορροπία... Φρενάρισα κάπως απότομα... Το αναγνωρίζω...

Κι' έπειτα από μια μικρή σιγή:

—Θέλεις να ξαναφτιάξω το συνδικάτο;

—Μπα! Δεν γίνεται... Είναι πια άρρα... «Αφησε... Δεν πειράζει! Θα τα βολέψω αλλιώς!

—«Ε, τότε, γράψε με, έμένα, προσωπικώς, στους καταλόγους σου για ένα εκατομμύριο...

—Σ' ευχαριστώ! Έκανε ο Ρομπέρ. Είναι πολύ ευγενικό από μέρους σου. Μά δεν δέχομαι. Και ξέρεις γιατί;... Γιατί δεν θα λονσάρω εφέτος αυτή την υπόθεσι... Έχεις δίκιο. Καλύτερα είναι να περιμένω ένα-δυο χρόνια...

—Όπως θέλεις. Εγώ πάντως είμαι πρόθυμος...

—Ευχαριστώ.

«Ο Καρριέ χαμήλωσε τα μάτια και σώπασε. Σε λίγο, με κάποια λύπη στη φωνή.

—Ωρεθούαρ... Έκανε.

«Ο Ρομπέρ τον κύτταξε σαν αφηρημένος κι' υστερα σηκώθηκε.

—Ωρεθούαρ... Έκανε κι' αυτός.

—Θα είσαι αύριο το βράδυ στο σπίτι; Θα περάσω να σε δω μια στιγμή...

—Ναι, μου φαίνεται, θα είμαι...

—Αλήθεια δεν σε ρώτησα για τη μητέρα σου; Τι κάνει;

«Ο Ρομπέρ, αφηρημένος, δεν του απάντησε. Ο Καρριέ ακούμπησε το χέρι του στον ώμο του φίλου του.

—Λοιπόν; Τι κάνει η μητέρα σου;

—«Ε, τα ίδια... Ψιθύρισε ο Ρομπέρ. Πέρασα χθες να τη δω. Γέρασε πια... Δεν είναι τώρα η γυναίκα που ήξερες... Ήρθαν τα χιόνια...

—«Έλα δά... Διαμαρτυρήθηκε ο Καρριέ. Η μητέρα σου είναι ακόμη νέα... Μπορώ να πάω να τη δω;...

—Μου φαίνεται πως έχεις την υποχρέωσι...

—Λοιπόν, θα σε δω αύριο...

Οι δυο φίλοι έσφιξαν τα χέρια κάπως στενοχωρημένοι. Έπειτα ο Καρριέ βγήκε γρήγορα. Ο Ρομπέρ γύρισε στο γραφείο του και τηλεφώνησε:

—Την αλληλογραφία...

Σε λίγο μπήκε η δακτυλογράφος μ' ένα σωρό έγγραφα. Ο Ρομπέρ άρχισε να τα υπογράφει. Μά δεν είχε κέφι. Ο νους του ητανάλλοι. Αφησε το στυλό να πέση από το χέρι του και με κουρασμένο ύφος είπε στη δακτυλογράφο:

—«Αργότερα... Δεν πειράζει... Για δήτε, σας παρακαλώ, αν είναι μόνη η κυρία... Πήτε της πως θέλω να της μιλήσω...

Κι' ύστερα, με καλωσύνη.

—Και αρκεί γι' απόψε... Μπορείτε να πηγαίνετε... Ήσαστε ευτυχώς.

—Ευχαριστώ, κύριε! Έκανε ολόχαρη ή δακτυλογράφος. Ο Ρομπέρ έμεινε μόνος. Πήρε μια βαθιά αναπνοή και κάθησε πιο αναπαυτικά στην πολυθρόνα του.

ΠΑ'

ΜΑΤΩΜΕΝΕΣ ΔΟΞΕΣ

Η Μαριάννα μπήκε στο γραφείο, μ' ένα ύφος αδιάφορο. Ο Ρομπέρ της έδωσε ένα χαρτί.

—Το εισιτήριό σου, για το «σληπινγκ»... Της είπε.

—Ευχαριστώ.

—Και θα ήθελα να σου πω ακόμη... Έκανε ο Ρομπέρ δειλά... Μά, συλλογίσθηκα καλύτερα κι' είδα πως μπορείς να μείνης όσο θέλεις στο Σάλτσμπουργκ... Ξέρω πως σου άρεσουν αυτές η γιορτές.

—Αλήθεια;... Έκανες αυτή τη σκέφι για μένα; Απόρησε η Μαριάννα.

Δεν θέλω να γυρίσης από τόσο μακριά για ενα γεύμα...

—Μά πως θα τα καταφέρης μόνος;

—Θα τα βολέψω...

—Σήμερα, βλέπω, είσαι αξιολάτρευτος!... Δεν μ' έχεις συνηθίσει με τέτοιες λεπτότητες... Μείνε ήσυχος... Θα περάσω πολύ εύρωπη κι' όλη την Αμερική...

—«Ε, βέβαια, όλος αυτός ο καλλιτεχνικός κόσμος... Έκεί πέρα θα είσαι στο στοιχείο σου... Αλήθεια, όλες αυτές η σχέσεις σου, αυτά τα ταξίδια που κάνεις, σε διασκεδάζουν; Είσαι ευχαριστημένη από τη ζωή σου;

—Μου κάνεις άπρόοπτες ερωτήσεις, φίλε μου!

—Για κάθισε λίγο...

—Είσαι ελεύθερος σήμερα;

—Λοιπόν, τί έλεγες, Μαριάννα;

—Εγώ;

—Μά, ναι... Αλήθεια, θυμάσαι τις συζητήσεις που κάναμε άλλοτε, τους καυγάδες μας; Με κατηγορούσες τότε ότι δεν σε καταλάβαινα... Παραπονιόσουν για τη ζωή σου...

—«Η Μαριάννα χλώμιασε ξαφνικά.

—Γιατί ξαναγυρίζεις σ' αυτά τα πράγματα; Δεν είπες να μη ξανακάνουμε λόγο γι' αυτά;

—Επίτρεψέ μου να ξαναγυρίσω σ' αυτά για τελευταία φορά. Θυμάσαι αυτές τις συζητήσεις;

—«Ε, βέβαια, δεν τις έχασα.

—Κι' όμως δεν λες τίποτε... Απαρνήθηκες λοιπόν τις ιδέες σου;

—«Έλα, Ρομπέρ, μη θέλεις να ξαναρχίσουμε!

—Μήπως άλλαξες;

—«Αλλάξες, εσύ;

—Δεν ξέρω... Δεν μπορώ να κρίνω τον εαυτό μου. Γι' αυτό ρωτώ εσένα... Αλλάξα, Μαριάννα;

—«Έκανες κάποια μικρή προσπάθεια... Το αναγνωρίζω.

—Θέλεις να πής πως η προσπάθειά μου δεν χρησίμευσε σε τίποτε;

—Ξέρω τώρα πως δεν μπορεί κανείς ν' αλλάξει!

—«Όποτε έχεις πάντοτε τις ίδιες ιδέες;

—Μην επιμένεις, Ρομπέρ. Μερικές λέξεις τις αποφεύγαμε μέχρι σήμερα... Είχαμε την ευγένεια να μη τις προφέρουμε... Μάθαμε πως πρέπει να φυλαγώμαστε...

Κι' η Μαριάννα σηκώθηκε για να φύγει.

— Άκουσε... της είπε ο άνδρας της. Μου φαίνεται πως το καλύτερο είναι να έχω κανείς το θάρρος να μην κρύβω τίποτε.

— Έ, τότε, τι θέλεις να σου πω... Έκανε η Μαριάννα. Έπειδη έχω φίλους, έπειδη πηγαίνω ταχτικά στις συναυλίες, έπειδη χτίζουμε ένα σπίτι — τι ειρωνεία! — νομίζεις πως είμαι ικανοποιημένη, πως έχω τώρα ό,τι ήθελα από τη ζωή;... Έλα δά, φίλε μου... Τώρα είναι χειρότερα από κάθε άλλη φορά! Φθάσαμε ακριβώς στο σημείο που είχα όρκισθί να μη φθάσω ποτέ!... Ζούμε στο ίδιο σπίτι... Δεν μιλάμε ποτέ... Δεν έχουμε πειρά τίποτε το κοινό. Εσύ έχεις τη ζωή σου. Κι' εγώ πάλι τη δική μου. Έχεις τους φίλους σου. Κι' εγώ τους δικούς μου. Σου είμαι, όπως λένε, πιστή...

— Τι μάς συνδέει τότε, κατά τη γνώμη σου;

— Ό,τι συνδέει πάντα τον άνδρα και τη γυναίκα ύστερ' από τον έρωτα! Η συνήθεια, μια αδυναμία, ο τρομος της μοναξιάς, τα κοινά συμφέροντα... Ήμαστέ ένα νοικοκυριό, όπως λένε! Ήμαστέ σύζυγοι!... Αυτό τα λέει όλα! "Α! Τι ταπεινώσεις! Τι ντροπή!... Όλα αυτά είναι τόσο απάισια!

• Η Μαριάννα μιλούσε δίχως να τον κυττάζει, αποφεύγοντας το βλέμμα του. Αξαφνα γύρισε υπερήφανα το κεφάλι.

— Αυτά ήθελες να μάθης; Τον ρώτησε.

— Ήθελα να ξέρω... Έκανε ο Ρομπέρ.

— Όστε αναγνωρίζεις τώρα ότι αξίζει να προσέξης την κατάστασή μας!

— Ναι, ώμολόγησε ο Ρομπέρ. Κατάλαβα αξαφνα πολλά πράγματα... Λοιπόν; Όσες φορές είπες πως ήθελες να φύγης, δεν μιλούσες με πείσμα, από το θυμό σου; Έλεγες καθαρή την πραγματική σκέψι σου;

— Μά δεν το ήξερες; Άμφεβαλλες γι' αυτό;

— Και θέλεις πάντα να χωρισθούμε;

— Αυτή είναι η μόνη αξιοπρεπής λύσις, η μόνη λογική!

— Αυτό λέω κι' εγώ...

— Δεν ήθελα τίποτε άλλο παρά ν' αγαπώ και να μ' αγαπούν. Το ξέρεις πολύ καλά! Ο γάμος για μένα είναι η πιο ελκρινής έκδηλωσις του έρωτος. Δίχως έρωτα, για μένα, ο γάμος δεν έχει κανένα νοήμα.

— Κι' έτσι, αν σου προσέφερα σήμερα την ελευθερία σου...

— Θά την δεχόμουν!

• Ο Ρομπέρ χαμήλωσε τα μάτια.

— Όρίστε λοιπόν. Μπορείς να την πάρης. Είσαι ελεύθερη...

— Πώς! Έκανε έκπληκτη η Μαριάννα. Εσύ τώρα μου δίνεις...

— Μάλιστα.

— Έλα! Έκανε εκείνη δύσπιστη. Τι σημαίνει αυτή η κωμωδία;... Ξέρω πολύ καλά τις ιδέες σου. Δεν θα δεχόσουν ποτέ μια τέτοια λύσι... Μου το είχες πη... Γιατί ξαναγυρίζουμε σ' αυτά τα ζητήματα; Δεν βρίσκεις πως είναι περιττή μια τέτοια συζήτησις;

— Κάνεις λάθος... Ποτέ άλλοτε δεν ήμουν πιο ελκρινής... Ήθελες την ελευθερία σου... Έ, λοιπόν, σου τη δίνω...

— Δεν σε πιστεύω!

— Δεν έχεις δικη... Άργησα ίσως να το καταλάβω... Σου ζητώ συνγνώμην. Τώρα όμως κατάλαβα... Κατάλαβα το λάθος μου... Έγώ φταίω... Έπρεπε να σου δοθώ ολόκληρος... Η συμπεριφορά μου ήταν σαν μια προδοσία... Ναι. Σάν μια προδοσία!... Είσαι μια εξαιρετική γυναίκα! Σε τέτοιες γυναίκες άφοσιώνεται κανείς ολόκληρος. Δεν συλλογίζεται τίποτε άλλο... Ήσουν η χαρά, η ευθυμία, η ζωή... Κι' εγώ δεν σου έδωσα τίποτε άλλο παρά τις ανησυχίες μου. Σε υποδούλωσα άνοητα στον έγωισμό μου...

Κι' έτσι κατάρρεψα τα πάντα...

Κι' ο Ρομπέρ την κύτταξε με τρυφερότητα.

— Συλλογίζομαι το δροσερό γελίο σου... εξακολουθώ: Έγώ φταίω. Ναι. Έγώ είμαι ο ένοχος. Μά δεν είναι ποτέ αργά... Είσαι νέα. Στην ηλικία σου μπορεί κανείς να ξαναφτιάξη τη ζωή του. Δεν θέλω να θυσιάσης τα νειάτα σου. Έλα... Άς χωρισθούμε. Άς αφήσουμε τα πείσματα. Έτσι θα διατηρήσουμε την εκτίμησι που έχει ο ένας για τον άλλον... Άς μη ντροπιάσουμε το παρελθόν μας... Δεν φταίμε εμείς, Μαριάννα, αν η ζωή κρατάει περισσότερο από τον έρωτα...

Και σώπασε για μια στιγμή. Έπειτα επρόσθεσε:

— Αυτή τη φορά όμως ήμαστέ σύμφωνοι, δεν είναι έτσι;

• Η Μαριάννα συγκινήθηκε. Έσκυψε το κεφάλι, για να κρύψει τα δακρυσμένα μάτια της.

— Ξέρεις τα αίσθηματά μου...

— Λοιπόν; Ήμαστέ σύμφωνοι;

— Βέβαια... Έκανε εκείνη μ' ένα πνιγμένο λυγμό.

— Το λές αλήθεια;

— Ναι.

— Μήπως διστάζης;

— Όχι...

— Είσαι βέβαιη;

— Ναι, δεν διστάζω!

— Κι' όμως φαίνεσαι συγκινημένη...

— Έ, ναι, μια τόσο ξαφνική απόφασι με συνεκίνησε. Μου ήρθε τόσο απότομα. Δεν τη λογαριαζα πειά. Μά και δεν είχα ξεχάσει τα λόγια μας... Ούτε και τον χαρακτήρα σου... Κι' ωστόσο, τ' όμολογώ, συγκινήθηκα. Όσο για τη ζωή μας, σου είπα και άλλοτε τί σκέπτομαι γι' αυτήν...

— Γι' αυτό, το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε είναι να δώσουμε ένα τέλος σ' αυτή την ιστορία... Δεν έχεις κι' εσύ την ίδια γνώμη;

— Ακριβώς.

— Λοιπόν, από τώρα και στο εξής, Μαριάννα, είσαι ελεύθερη.

— Σ' ευχαριστώ.

— Όσο για τις διατυπώσεις του διαζυγίου, είμαι πρόθυμος να τις ωρίσουμε όποτε θέλεις...

— Αυτά τ' αφήνω σ' εσένα.

— Κι' ωστόσο...

— Μά τι;

— Θά έπρεπε κι' εσύ να ξέρης...

— Ξέρω πως θα τα κανόνισης όπως πρέπει.

• Ο Ρομπέρ την κύτταξε μ' ένα παράξενο βλέμμα.

— Δεν θα δειπνήσω απόψε... Με περιμένουν για κάποια δουλειά... Μά θα σε δώ, κατά πάσαν πιθανότητα... Αύριο το πρωί... Δεν είναι έτσι;

— Όπως θέλεις. Έκανε η Μαριάννα.

Και τον άφησε μόνο.

• Ο Ρομπέρ έκρυψε το πρόσωπό του μέσα στα χέρια του, μια στιγμή. Έπειτα, με μια ξαφνική απόφασι ξεκρέμασε το ακουστικό του τηλεφώνου.

— Εμπρός... Πασσύ, 36.20... Εσύ είσαι μαμά; Καλησπέρα!.. Είμαι ελεύθερος απόψε... Έ, βέβαια, αυτό δεν μου συμβαίνει τακτικά. Ναι, ναι... Μη γελάς! Θέλεις νάρθω να δειπνήσουμε μαζί απόψε; Όχι... Όχι, όχι! Μόνος... Ναι, είμαι μόνος... Τι έχω; Τίποτε; Τι θέλεις νάχω... Άπλως θέλω να σε δώ λιγάκι. Θέλω ν' ακούσω τη φωνή σου, να σε νιώσω κοντά μου... Έχουμε

καιρό να δειπνήσουμε μαζί, οι δύο μας, όπως άλλοτε... "Αν είμαι λυπημένος; Μά όχι, μαμά! Δεν έχω τίποτε... "Α, εσύ δεν είσαι και τόσο καλά; Μιά μικρή ζάλη; Μπα! Θα περάση. Είνε από τον καιρό... Είσαι λίγο κουρασμένη; Καλά, καλά... Δεν έρχομαι λοιπόν... Ξεκουράσου, μαμά... Να κοιμηθής νωρίς. Καλύτερα να δειπνήσης στο κρεβάτι... Έγώ; Έγώ είμαι πολύ καλά... Κι' η Μαριάννα... Καληνύχτα μαμά...

Ο Ρομπέρ κρέμασε το άκουστικό κι' απόμεινε ακίνητος κυτάζοντας μπροστά του, μ' ένα άπλανές βλέμμα. Το πρόσωπό του είχε μια τραγική έκφραση. "Ενοιώθε πώς ήταν πάρα πολύ κουρασμένος. Του φαινόταν πώς είχε πέσει από πολύ ύψηλά. "Ετσι, ξαφνικά, είχε καταρακλυήσει εις το βάθος μιας άβυσσου...

"Έκανε να σηκωθεί, μά ξανάπεσε, βαρύς, στην πολυθρόνα του. «Περίεργο! Συλλογίσθηκε. Τσάκισα λοιπόν; Τί είναι αυτή η ζαλάδα; Τί έπαθα;...»

Κι' έφερε το χέρι του στο μέτωπό του. "Εκείνη τη στιγμή άνοιξε πάλι η πόρτα του γραφείου και μπήκε η Μαριάννα.

IB'

Ο ΑΝΙΚΗΤΟΣ ΕΡΩΣ

Ο Ρομπέρ, βλέποντας πάλι τη γυναίκα του, σηκώθηκε απότομα, προσπαθώντας να πάρη ένα ήρεμο ύφος.

—Σου ζητώ συγγνώμην. Του είπε εκείνη. Θα ήθελα να μάθω κάτι...

—Είμαι στίς διαταγές σου...

—Συλλογίσθηκα τα λόγια που μου είπες... Ναί, αυτή ήταν η μόνη λύσις που έπρεπε να δώσουμε σ' αυτή την ιστορία του γάμου μας. Δεν θέλω να ξανακάνω λόγο γι' αυτό... Μά δεν μπορώ να σου κρύψω ότι παραξενεύθηκα λιγάκι από την ξαφνική απόφασί σου να μου δώσης την έλευθερία μου...

—Τί το παράξενο, Μαριάννα;

—Το λες εσύ, αυτό;

—Μά βέβαια... Δεν μπορώ να καταλάβω πώς το αποφάσισες έτσι, μέσα σε μία στιγμή. Είνε άπιστευτο!... "Εσύ άλλοτε ήσουν αδιάλλακτος! Δεν ήθελες ν' ακούσης ούτε ένα υπαινιγμό γι' αυτό το ζήτημα... Είχες τόσο διαφορετικές ιδέες! Κι' έπειτα, ξαφνικά, άλλαζες!... Περίεργο!...

Ο Ρομπέρ προσπάθησε να την πείση.

—"Ακουσε, Μαριάννα... έκανε. Δεν πρέπει να σε παραξενεύη η απόφασί μου... Είνε πολὺς καιρὸς τώρα που συλλογίζομαι αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τὰ λόγια που μου εἶπες τότε δὲν εἶνε ἀπὸ ἐκείνα που μπορεῖ κανεὶς νὰ τὰ ξεχάσῃ... "Η απόφασί μου λοιπὸν εἶνε ἀποτέλεσμα μίας ὀριμῆς σκέψεως... Γιά ἕνα μόνο πρᾶγμα μπορεῖς νὰ με κατηγορήσης...

—Γιά ποῖο;

—Νά, ὅτι ἄργησα πάρα πολὺ νὰ τὴν πάρω. Μά τώρα εἶσαι ἐλεύθερη, ὅπως ἐπιθυμοῦσες. Δὲν εἶσαι εὐχαριστημένη;

—Δὲν πρόκειται τώρα γιά μένα... "Έκανε ἡ Μαριάννα. Βλέπω ὅτι ὑπάρχει μιά ἀβυσσὸς ἀνάμεσα σὸν ἄνθρωπο που εἶσαι σήμερὰ καὶ σ' ἐκείνον που ἦσουν χθές!... Ποῦ ἦσουν ἐδῶ καὶ μιά ὥρα!... Μά, νά, γιά θυμῆσαι: "Εδῶ καὶ λίγη ὥρα δὲν σοῦ ἄρρεσε διόλου τὸ ταξίδι μου στὸ Σάλτομπουργκ. Κι' ἤθελες νὰ με κάνης νὰ λείψω ὅσο τὸ δυνατόν λιγώτερες ἡμέρες. Μήπως δὲν ἤθελες νὰ γυρίσω πίσω γιά ἕνα γεῦμα; Τὸ ἔεχασες;

—"Οχι... Μά συλλογίσθηκα καλύτερα... Εἶδα πὼς εἶχες δι-

κη!

"Η Μαριάννα τὸν κύτταξε μ' ἕνα δύσπιστο βλέμμα. Τὸ γυναικεῖο ἐνστικτὸ τῆς τῆς ἔλεγε πὼς δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ ἀλήθεια, πὼς κάτι ἄλλο εἶχε συμβῇ.

—Μά γιά στάσου... "Έκανε. Ξέχασες καὶ τὰ σχέδια τοῦ σπιτιοῦ που μοῦ ἔδειχνες ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα; Μὴ μοῦ πῆς πὼς εἶχες πάρει ἀπὸ τότε τὴν ἀπόφασιν νὰ χωρίσουμε!... "Εφρόντιζες περισσότερο ἀπὸ μένα γιά τὸ μέλλον μας, γιά τὴ ζωὴ στὸ καινούργιο σπίτι. "Η μήπως ἔχω ἄδικο;

—"Ε, νά, ἀκριβῶς, αὐτὸ τὸ σπίτι μ' ἔκανε νὰ ἐξετάσω πάλι τὸ ζήτημά μας. Τί νὰ σοῦ πῶ... Εἶδα πὼς τὸ σπίτι αὐτὸ ἦταν μιά σωστή τρέλλα... Δὲν εἶνε ἔτσι; Μιά καινούργια ἀλυσσιδα καὶ γιά τοὺς δύο μας...

"Η Μαριάννα ἔβλεπε πὼς δὲν τῆς ἔλεγε τὴν ἀλήθεια. "Ηταν φανερὴ ἡ προσπάθειά του νὰ βρῇ ὅλα αὐτὰ τὰ πρόχειρα ἐπιχειρήματα. Κι' ἐπέμεινε, γιά νὰ δῇ ποῖο ἦταν τὸ μυστικὸ που ἤθελε νὰ τῆς κρύψῃ.

—Τί συνέβη σ' αὐτὸ τὸ μεταξύ; Τὸν ρώτησε.

—Τί θέλεις νὰ συνέβῃ... "Απολύτως τίποτε! "Ο Καρριέ μπήκε μιά στιγμή γιά νὰ με δῇ. "Αλλωστε τὸν εἶδες κι' εσύ... Τώρα μόλις ἔφυγε...

—Μίλησες γιά μένα με τὸν Καρριέ;

—"Οχι! Σοῦ τ' ὀρκίζομαι. Δὲν συνηθίζω νὰ κάνω λόγο στοὺς φίλους μου γι' αὐτὰ τὰ ζητήματα.

—Μά τότε, τί λέγατε τόσην ὥρα;

—Μιλοῦσαμε γιά τίς ὑποθέσεις μας.

"Η Μαριάννα κάρφωσε τὰ μάτια τῆς μέσα στὰ δικά του.

—Λοιπόν; Τελείωσε ἡ δουλειά σου;

—Ποιά δουλειά μου;

—"Ο Κυανοῦς "Ανθραξ!... Δὲν σε πείραζε καθόλου ἡ ἀποτυχία στὴ Βουλή;

—Μά τί κάθεσαι τώρα καὶ ζαλίζεις τὸ κεφάλι σου μ' αὐτὰ τὰ πρᾶγματα!

"Εκείνη ὅμως ἐπέμεινε.

—"Απάντησέ μου: ναὶ ἢ ὄχι;

"Ο Ρομπέρ στενοχωρήθηκε.

—Τί νὰ σοῦ πῶ... "Έκανε. Δὲν διαλέξαμε τὴν κατάλληλὴ στιγμή. "Ο Καρριέ πάλι ἔχει νὰ κάνῃ μιά σοβαρὴ ἐκκαθάρισι ἐφέτος... "Αφήσαμε λοιπὸν γιά ἀργότερα αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι...

—Κι' ὅμως ἦσουν τόσο βέβαιος γιά τὴν ἐπιτυχία τῆς.

—"Εκείνος τώρα ἔχασε τὴν ὑπομονή του.

—"Ε, νά, τί τὰ θέλεις... Γελάστηκα! "Έκανε με νευρικότητα. Τί σημαίνει;

"Η Μαριάννα προσπάθησε νὰ μαντεύσῃ τὴν πραγματικὴ σκέψιν του.

—"Ελπίζω ὅτι ὁ Καρριέ δὲν σοῦ ἀρνήθηκε τὴ συνδρομή του...

—Μαριάννα, τῆς εἶπε με δυσφορία ὁ ἄνδρας τῆς, ἄφησε αὐτὸ τὸ ζήτημα σὲ παρακαλῶ...

—"Αρνήθηκε;

—Μά ὄχι! "Οχι!

—"Αρνήθηκε!... Φυσικά, ἀρνήθηκε! Μά αὐτὸ εἶνε σωστὴ προδοσία! Εἶνε ἄνθρωπο!...

—Μά γιατί, γιατί; "Έκανε με πικρία ὁ Ρομπέρ. "Ο Καρριέ μπορεῖ νὰ διαθέσῃ τὰ κεφάλαιά του ὅπως θέλει... Κι' ἔχει δίκιο. Βρίσκω πὼς ἔχει ἀπόλυτο δίκιο! Μπορεῖ νὰ παρουσιάσθῃ καμμιά πὶὸ ἐνδιαφέρουσα ὑπόθεσι...

"Η Μαριάννα εἶχε ἀνάψει ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησι.

—“Α! Δεν με παραξενεύει η στάσι του. Το περιμένα αυτό. Από καιρο τώρα τα προσεχα κρυφά. Δεν ήταν πειά ο ιοιος μαζί σου! Σε ζήλευε!...

—“Με ζήλευε; Έμένα; Και γιατί;

—Για τις επιτυχίες σου, για το πνεύμα σου, για τα σχέδιά σου!

—Μαριαννά, δεν έχεις δικη να μιλάς έτσι για τον Καρριέ. Ο Καρριέ είναι μια εύγενική καρδιά. Δεν έχει τέτοια τιποτενία αισθημάτων... Μιά, ναι, είναι αλήθεια, για την άρνησι του. Έχει τη γνώμη πως πρέπει ν' αποταθώ σ' άλλες Τραπεζές. Κι' έχει τους λόγους του... Πρέπει να τους σεβαστώ.

—Μα γκρεμίζει ολη την επιχειρήσι μ' αυτόν τον τρόπο! Φώναζε η Μαριαννά. Κι' αυτή η επιχειρήσι είναι τ' όνειρο της ζωής σου!

—“Ε, δεν χάθηκαν η επιχειρήσεις. Τι σημασία έχει, αν χάθηκε μια... Υπάρχουν ένα σωρό άλλες!

—“Οχι όμως σαν κι' αυτήν!

—“Ε, ναι, μά τί νά γίνη;

—Κι' αυτός ο άνθρωπος που τον αγαπούσες τόσο...

—Μά δεν πρόκειται γι' αυτόν. Ο Καρριέ είναι εν τάξει!

—Κι' η φίλια...

—Πώς; Η φίλια;

—Ναι, αυτή η περίφημη, η πολυθρύλλητη φίλια σας...

—“Η φίλια δεν έχει καμμία σχέση μ' αυτήν την υποθεσι. Έχουμε πάντα την απαίτησι από τους άλλους νά μας αγαπούν! Δηλαδή τί θέλουμε με δυο λόγια; Νά μας δίνουν τα πάντα, για το τιποτε. Αυτό μας δίνει θάρρος, δεν είναι έτσι; “Οχι, όχι! Ο άνθρωπος είναι μόνος, αγωνίζεται μόνος του. Κι' αυτό είναι το μεγαλείο του. Νά μη χρωστάη τίποτε σ' άλλους! Πρέπει να βρίσκη πάντα μπροστά του έμποδια, αντίθετα συμφέροντα!... Θά ήταν πολύ ωραίο νά τον αγαπούν όλοι. Δεν θά εύρισκε τότε καμμία δυσκολία. Μά δεν είναι αυτός ο νόμος. Ο νόμος είναι σκληρός, δίκαιος. Ο καθένας μόνος του. Ο Καρριέ έχει κι' αυτός τα συμφέροντά του, τις επιφυλάξεις του. Είναι δικαίωμα του νά μη θέλη νά ριψοκινδυνεύη. Το επάγγελμά του είναι δύσκολο. Έχει τεράστιες ευθύνες...

“Η Μαριαννά χαμογέλασε δίχως νά τ' ούρει.

—Κι' όμως άλλοτε έλεγες πως η φίλια...

“Ο Ρομπέρ άρχισε νά δηματιζή ζωηρά μέσα στο γραφείο του.

—“Ε, ήταν κάτι που είχε απομείνει από τα νεανικά μας χρόνια!... Είναι εύκολο νά φατάζεται κανείς μια όασι, μια όνειρώδη χώρα, όπου θασιλεύει ο άλτρουϊσμός, η ανιδιοτέλεια! Μά είναι όνειρα όλα αυτά. Τρελλές ιδέες! Αύταπάτες! Κι' έπειτα δεν είναι σωστό. Δεν έχω δυνάμεις; Δός μου τις δικές σου! Δεν έχω θάρρος; Δός μου το δικό σου! Είναι όλα εύκολα μ' αυτόν τον τρόπο. Όλα άπλοποιούνται! “Οχι! “Οχι! Η φίλια είναι μια λέξις αντικανονική! Κάτω από τί μάσκα αυτής της μεγάλης λέξεως τί ζητάμε; Εύνοιες! Άδικίες! “Οχι! Δεν είναι σωστό! Στή ζωή όλα πρέπει κανείς νά τ' αγοράζη! Νά τ' αγοράζη!...

“Η Μαριαννά τον κύτταξε κατάπληκτη. Δεν μπορούσε νά πιστέψη σ' αυτή της. Μά ήταν ο Ρομπέρ αυτός που μιλούσε; Νόμιζε πως όνειρευόταν!

—Τί σημαίνουν όλες αυτές η θεωρίες; Έκανε σοβαρή. Είναι σαν νά άπαρνίσαι τον έαυτό σου, τις ιδέες σου!

—Δεν μου άρέσουν η υποκρισίες! Φώναξε ο Ρομπέρ. Δεν υποφέρω πειά τις ψευτιές! Ο καθένας πρέπει νά συλλογίζεται τον έαυτό του. Μόνο τον έαυτό του. Δεν ζητώ τίποτε άλλο παρά άντιπάλους του άναστήματός μου! Θέλω άντιπάλους που νά μου είναι άντάξιοι! Αυτό μόνο μ' ένδιαφέρει και τίποτε άλλο!

—Κάτι συνέβη μεταξύ σας... Έκανε η Μαριαννά. Μήπως μάλ-

λωσης με τον Καρριέ;

—“Ημαστε άγωνιστάι!... Της άπάντησε στον ίδιο τόνο ο άνδρας της. Ναι, άγωνιστάι! Αυτό όμως δεν άποκλείει ούτε την ειλικρίνεια, ούτε την ευθύτητα από τις σχέσεις μας!

“Η Μαριαννά δεν μπορούσε πειά νά κρυφή την ταραχή της.

—“Ελα... Τί είναι όλα αυτά που λές! Δεν μπορώ πειά νά σε καταλάβω. Ο Καρριέ ήταν τό παν για σένα!... Τόν έλατρευες! Άπάντησέ μου; Τι έχεις; Τι συνέβη; Υποφέρεις; Είσαι λυπημένος; Μίλησέ μου!...

“Η φωνή της έφθασε ως τα κατάβασθα της καρδιάς του και τόν λύγισε.

“Ο Ρομπέρ έκουψε με τα χέρια του τό πρόσωπό του και σωριάσθηκε σέ μια πολυθρόνα σαν άνθρωπος που πληγώθηκε θανάσιμα.

—“Ε, ναι, ώμολόγησε. Ναι! Είμαι πάρα πολύ κουρασμένος.

“Η Μαριαννά ώρμησε κοντά του με μια κραυγή πόνου, άσυγκράτητη.

—“Α! Τό ήξερα! Τό είχα καταλάβει! Μά τί συνέβη; Τι μου κρύβεις; Πές μου! Μίλησέ μου!...

—Μαριαννά, στέναξε ο Ρομπέρ. δεν άπογοήτευσά μόνο έσένα, άπογοητεύθηκα κι' έγώ από τόν έαυτο μου... Δεν είμαι ο άνθρωπος που νόμιζα πως ήμουν!

—Μά τί λές! Φώναξε εκείνη με ξαφνική εξέγερσι. Μου κάνεις τη χάρη νά μη μιλάς έτσι; Δεν είσαι ο άνθρωπος που νόμιζες πως ήσουν! Τι άδυναμίες είναι αυτές! Μά τί είναι αυτός ο μικρούλης ο Καρριέ μπροστά σέ σένα; Γιατί άμφισάλλεις τώρα για τόν έαυτό σου; Τι τρέχει; Τι σου έκαναν;... Εμπρός. Μίλησέ μου! Έξήγησε μου λοιπόν τη συνέβη;

“Ο Ρομπέρ συνήλθε και με σοβαρό ύφος την παραμέρισε.

—“Ας τ' αφήσουμε αυτά... Έκανε. Είχα μια παροδική άδυναμία... Σου ζητώ συγγνώμην!... Είναι από την υπερκόπωση. Έργάσθηκα όλη την νύχτα, χωρίς καμμία διακοπή... Μά δεν είναι τίποτε. Πέρασε τώρα. Ας ξαναγυρίσουμε στό θέμα μας. Ας μιλήσουμε σοβαρά...

Με τη συνήθη άπάθεια του κάθησε στό γραφείο του κι' άρχισε νά μιλάη με μια παγερή φωνή, σαν νά έπρόκειτο για καμμία από τις υποθέσεις του.

—Λοιπόν... Λέγαμε ότι η έλευθερία σου... Είναι ένα ζήτημα...

—Ρομπέρ, σώρα! Του είπε η Μαριαννά δειλά, σαν νά τόν μάλλωνε.

Είχε καταλάβει την υπεράνθρωπη προσπάθεια του νά φανή ήρεμος, άπαθής, ψυχραιμος, όπως πάντα. Ήταν φανερό πως έπαιζε κάποια κωμωδία... Μά γιατί; Για ποιόν κρυφό λόγο; Ποιό ήταν τό μυστικό του;

“Η Μαριαννά έκανε ένα σωρό άλλοπρόσαλλες σκεψεις χωρίς νά μπορή νά μαντεύση τίποτε. Τό ύφος του, οι τρόποι του την είχαν άναστατώσει. Ήταν άναμφισβήτητο γεγονός ότι είχε μαλλώσει με τόν Καρριέ.

“Ο Ρομπέρ έκανε πάλι νά μιλήση, μά η γυναίκα του τόν διέκοψε.

—Σώρα, σώρα, Ρομπέρ... Έκανε με κάποιο πόνο.

“Εκείνος ταραχθηκε.

—Τί έχεις; Της είπε άπότομα. Γιατί μου μιλάς έτσι; Τι έχεις;

—“Ελα, ήσουν πάντα ειλικρινής μαζί μου. Γιατί τώρα θέλεις νά κρυφής; Πές μου!... Έξήγησέ μου... Δεν σου είπα ότι τό είχα καταλάβει από καιρό;... Δεν μου άρεσαν διόλου οι τρόποι του Καρριέ. Και νά σου πω δεν γελάσθηκα. Πάντα έβλεπα πως ακόμη και στις καλύτερες στιγμές σας και στις πιό στοργικές, υπήρχε κά-

τι μεταξύ σας, σας χώριζε κάτι... "Ήσαστε δυο κόσμοι διαφορετικοί...

—Μά βέβαια... Έκανε ο Ρομπέρ. "Ήξερες πολύ καλά, Μαριάννα, τί μάς χώριζε!

Εκείνη δεν άκουγε πειά τὰ λόγια του. Παρακολουθούσε μόνη της τη σκέψη της και τὸν κύτταζε μ' ἓνα διαπεραστικό βλέμμα, σὰν νὰ ἤθελε νὰ διαβάσῃ τὸ μυστικό του στὰ χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου του.

«Ποτέ άλλοτε δεν είχε μιά τόσο πονεμένη έκφραση, συλλογιζόταν. Ἡ προσπάθειά του νὰ μὲ καθησυχάσῃ τὸν κἀνὴ νὰ ὑποφέρῃ. Θέλει ἴσως νὰ μὴ ἀνοίξῃ τὴν καρδιά του, μὰ συγκρατιέται ἀπὸ ὑπερηφάνεια, ἀπὸ ἐγωϊσμό. Τί πεισματάρης! Μὰ εἶναι πείσμα ἀράγ; "Ὀχι, ὄχι! "Ετσι πρέπει νὰ φέρνεται ἓνας ἄνδρας σὰν αὐτόν...»

Ἀξάφνα, ἡ Μαριάννα ἔφερε τὸ χέρι στὴν καρδιά της. Μιά ἀπτόμην συγκίνησις τῆς ἔκοψε τὴν ἀνάσα. Γιά μιά στιγμὴ νόμισε πὼς ἔπαψε πειὰ νὰ χτυπᾷ ἡ καρδιά της. Καὶ στηριχθῆκε στὴν ἄκρη τοῦ γραφείου γιὰ νὰ μὴν πέσῃ.

—Αὐτὸ τὸ βλέμμα... Ψιθύρισε. Κι' αὐτὴ ἡ γραμμὴ στὸ μέτωπο...

—Πῶς; Τί εἶπες; Έκανε μ' ἓνα γκρινιάρικο ὕφος ὁ Ρομπέρ. Γιά ποιὸν μιλάς; Γιά μένα;

—Ἀ! Πῶς δὲν τὰ εἶχα καταλάβει προτῆτερα! Έκανε πάλι ἡ Μαριάννα σὰν νὰ μιλοῦσε στὸν ἑαυτὸ της.

Ὁ Ρομπέρ πῆρε τώρα ἓνα ξηρὸ κ' ἀπτόμην τόνο στὴ φωνή.

—Πῶς δὲν τὸ εἶχες καταλάβει; Μὰ ποιό; Τί θέλεις νὰ πῆς; Μιλάς μόνη σου; Τί δὲν εἶχες καταλάβει;

—Τὸ μυστικό σου!... Εἶχες ἓνα μυστικό!... Τοῦ φώναξε ἡ Μαριάννα μὲ μιά πνιγμένη φωνή, κυττάζοντάς τον μ' ἓνα παράξενο πάθος.

—Τὸ μυστικό μου; Ἀπόρησε ὁ ἄνδρας της.

—Ναί! Ναί! Έκανε ἐκείνη.

Ἦταν ἄγρια, μ' ἓνα χαμόγελο θριάμβου στὰ χεῖλη της. Ἡ ξαφνικὴ ἀνακάλυψί της τὴν εἶχε κάνει ἄλλη γυναῖκα. Τὸ πρόσωπό της λαμποκοποῦσε ἀπὸ ἓνα παράξενο φῶς, ἀπὸ μιά ἀπερίγραπτη ἔκστασις. Θὰ εἶλεγε κανεὶς πὼς εἶχε μεγαλώσει περισσότερο, πὼς ἦταν ὅλο δύναμις καὶ θάρρος.

Ὁ Ρομπέρ σάσισε μιά στιγμὴ μπροστὰ στὶς λάμπεις τῶν ματιῶν της. Γιά πρώτη φορὰ εἶχε φοβηθῇ τὴ γυναῖκα του. Τὸ πνεῦμα, τὸ ψυχικὸ σθένος τῆς γυναίκας του.

—Ποιὸ μυστικό μου; Ψιθύρισε μὲ κόπο.

—Δὲν εἶσαι δυνατός! Τοῦ φώναξε ἡ Μαριάννα.

Ὁ Ρομπέρ στέναξε σὰν νὰ πληγώθηκε κατὰκαρδὰ.

—Σῶπα!

Εκείνη ὁμως ἔθλεπε τώρα καθαρὰ. Ἡ ὁμίχλη ποὺ τῆς σκέπαζε τὰ μάτια εἶχε τώρα διαλυθῇ. Ἐπιτέλους! Εἶχε θρῆ τὴ λύσι τοῦ αἰνίγματος. Ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα τὸ πρόσωπο τοῦ Ρομπέρ τῆς φαινόταν σκοτεινόν, γριφῶδες! Μὰ τώρα ἦταν ὀλοφώτιστο. Κι' ἡ Μαριάννα διάβαζε σ' αὐτὸ τὸ μεγάλο μυστικό του.

—Ἀ! Έκανε μὲ μιά κρυφὴ χαρὰ μὰ καὶ μ' ἓνα σκληρὸ πόνο. Τὸ βλέπω! Τὸ βλέπω!... Δὲν εἶσαι εὐτυχισμένος!... Ναί! "Αφῆσέ με νὰ σοῦ τὸ πῶ! Εἶσαι ἓνας δυστυχισμένος, ἓνας ἄνθρωπος ποὺ πονάει τώρα ὅσο δὲν πόνεσε ποτὲ ἄλλοτε στὴ ζωὴ του. "Ὅλα σὲ βασανίζουν, κι' ἐγώ, κι' ἡ δουλειά σου κι' ἡ ζωὴ σου κι' ὁ πόθος σου νὰ φτάσῃς σὲ μιά ἀπροσπέλαστη τελειότητα... Ναί!... Ναί!... Παίξεις ἓνα ρόλο! Λές ψέματα! Δὲν πιστεύεις στὸν ἑαυτὸ σου! Δὲν ἀγαπᾷς τὸν ἑαυτὸ σου! Παίξεις μιά κωμωδία!... "Εχεις ἀνάγκη ἀπὸ τίς ἐπιδοκιμασίες τῶν ἄλλων, ἀπὸ τοὺς ἐπαίνους τους! Θέλεις

νὰ σὲ χειροκροτοῦν! Προσπαθεῖς μὲ κάθε τρόπο νὰ ξεπεράσῃς τὸν ἑαυτὸ σου. Ἐπιβάλλεις στὸν ἑαυτὸ σου μιά προσπάθεια τιτάνιος γιὰ ἐπιτυχίες ποὺ δὲν προκαλοῦν παρὰ τὸ μῖσος τῶν φθονερῶν... Δίνεις μεγάλη ἀξία στοὺς ἀνθρώπους κι' αὐτοὶ σε ἀπογοητεύουν. Δημιουργεῖς ἐχθρούς. Κι' ὑποφέρεις... Ναί, ὑποφέρεις, γιὰτὶ θέλεις νὰ σ' ἀγαποῦν οἱ ἄλλοι, ὅπως τοὺς ἀγαπᾷς ἐσύ... Ἡ παιδί ποὺ εἶσαι!... Ἐσύ πρῶτος ὑποφέρεις ἀπὸ τὴ θέλησί νὰ βασιλεύῃς, νὰ κυριαρχῇς! Ἐσένα πρῶτον καταστρέφει ἡ ὑπεράνθρωπη δουλειά σου!... Κι' ὁμως, ὅσο κι' ἂν εἶσαι ψυχραῖμος, ὑπερήφανος, σκληρός, δὲν εἶσαι δυνατός!... Κύτταξέ με! Δὲν μπορεῖς πειὰ νὰ μὴ κρυφθῇς! Ἰὸ βλέπω στὰ μάτια σου!...

Ὁ Ρομπέρ, σὰν πανικόβλητος, μόλις τόλμησε νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι καὶ νὰ τὴν ρωτήσῃ.

—Κι' ὕστερα; Ποῦ θέλεις νὰ καταλήξῃς;

—Τί κι' ὕστερα; Έκανε ἡ Μαριάννα. Μὰ ἐγὼ ἓνα ρόλο ἐγὼ νὰ παίξω ἐδῶ, κοντά σου! Μπορῶ νὰ σοῦ φανῶ χρησιμὴ, νὰ σὲ βοηθῶ!... Ὁ Ρομπέρ, Ρομπέρ... συγχώρησέ με!

Ἐκείνος σηκώθηκε ἀπτόμην ἀπὸ τὴ θέσι του.

—Ὀχι! Φώναξε. Δὲν θέλω! Δὲν πρέπει!...

Ἡ Μαριάννα ὁμως ἦταν ἀκλόνητη στὴν ἀπόφασί της.

—Μὴ μ' ἀναγκάζεις νὰ ταπεινωθῶ! Τοῦ εἶπε. Τὸ ξέρω! Δὲν τὸ θέλεις αὐτό! Δὲν θέλεις νὰ μὲ ταπεινώσῃς. "Αφῆσέ με λοιπόν... Βλέπεις πολὺ καλὰ πόσο ντρέπομαι!... Πόσο... ἐπιθυμῶ νὰ σὲ φιλήσω!...

Ὁ Ρομπέρ θέλησε νὰ ξεφύγῃ.

—Μαριάννα, τῆς εἶπε, ἐκτίμῶ βαθεῖα τὴ χειρονομία σου... Μὰ δὲν τὴν δέχομαι... Δὲν μπορῶ νὰ τὴ δεχθῶ. Πῆρες μιά ξαφνικὴ ἀπόφασί ποὺ σοῦ τὴν ὑπαγόρευσε ἡ συγκίνησί σου... Ἐγὼ ὁ ἀνόητος φταίω γιὰ ὅλα αὐτά. Ἐλα, μὴν ἔχῃς ἐμπιστοσύνη σ' αὐτὲς τίς στιγμιαῖες ἀποφάσεις. "Εχεις ὀρισμένους ἰδέες, τίς ὁποῖες δὲν μπορεῖς ν' ἀλλάξῃς. Αὐτὲς κυβερνοῦν τὴ ζωὴ σου. Γιὰτὶ ἐπιστρέφεις πάλι σ' ἓνα ζήτημα τόσο λυπηρό; Ἐσύ τὸ θέλησες, μόνη σου. Ξέρεις πολὺ καλὰ πὼς χωρίζομαστε γιὰ ὀρισμένους λόγους, λογικούς, δικαιολογημένους... Πρῶτος ἐγὼ τοὺς ἀνεγνώρισα... Δὲν πρέπει λοιπόν ν' ἀλλάζουμε τώρα τὴν γνώμη μας. Θὰ κάναμε ἓνα πολὺ μεγάλο σφάλμα. Θὰ ἦσαν σὰν νὰ προετοιμάζαμε μιά πιὸ τραγικὴ ἀπογοήτευσί. Ἐγὼ εἶμαι πάντα ὁ ἴδιος... Σκληρός, αὐταρχικός, σωστός τύραννος. Δὲν ἐχῶ κανένα μυστικό. Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο δὲν τὸν ἀγαπᾷς, Μαριάννα. Δὲν μπόρεσες νὰ τὸν ἀγαπήσῃς!

—Δὲν ἤξερα πὼς εἶχες ἀνάγκη νὰ σ' ἀγαποῦν! Τοῦ φώναξε ἡ γυναῖκα του.

—Μὰ δὲν ἄλλαξα καθόλου! Εἶπε πάλι ὁ Ρομπέρ. Δὲν ἄλλαξα τίποτε! Ἐπειδὴ εἶχα μιά μικρὴ ἀπογοήτευσί, ἐπειδὴ λυπήθηκα λιγάκι, νομίζεις πὼς ἐγίνα πιὸ μαλακός, πιὸ τρυφερός, πιὸ ἡμερὸς; "Ὀχι, ὄχι! Εἶμαι ὁ ἴδιος! Μὲ κατηγορεῖς ὅτι δὲν σ' ἀγαπῶ ὅπως ἠθέλες νὰ σ' ἀγαπήσω. "Ε, λοιπόν, ἐτσι εἶμαι ἐγὼ. Δὲν μπορῶ ν' ἀλλάξω. Δὲν θὰ μὴν ἐξέσω νὰ σ' ἀγαπήσω καλύτερα...

Μὰ ἡ Μαριάννα ἦταν τώρα γεμάτη ἔρωτα κι' ὑπερηφάνεια.

—Ἀδιαφορῶ τώρα γιὰ ὅλα αὐτά! Τοῦ ἀπάντησε... Δὲν με νοιάζει πειὰ ἂν μ' ἀγαπᾷς ἢ δὲν μ' ἀγαπᾷς... Μὴ συλλογίζεσαι ἐμένα! Ἰὸν ἑαυτὸ σου πρέπει νὰ συλλογίζεσαι... Ἐσύ λογαριάζεσαι... Ἀγάπησε τὸν ἑαυτὸ σου. Ἐργάσου! Ἐργάσου πάλι! Ἐξακολούθησε τὴ ζωὴ σου... Ναί!... Τώρα τὸ ξέρω... Ὁ ἔρως δὲν εἶναι ἓνα ἀνδρικό αἰσθημα. Ἡ μάλλον, ὁ ἔρως σας, ἐσὰς τῶν ἀνδρῶν εἶναι πάρα πολὺ μεγάλος γιὰ μᾶς τίς γυναῖκες. Ἐγὼ δὲν εἶμαι σχεδὸν τίποτε μπροστὰ σου. Μὴ προσπαθῇς νὰ μ' ἀγαπήσῃς. Ρομπέρ. Δὲν θὰ μὴν ἐξέσω! "Αφῆσέ με νὰ σ' ἀγαπῶ ἐγὼ! Ἐτσι,

μπορείς να με κάνης πολύ εύτυχισμένη...

«Ο Ρομπέρ την κύτταξε με γουρλωμένα μάτια. Για μια στιγμή νόμισε πως ώνειρευόταν, πως δεν ήταν στο γραφείο του, αλλά κάπου άλλου, με κάποιο άλλο πρόσωπο. Μά πού; Με ποιό; Τα λόγια της Μαριάννας είχαν μια παραξενή επίδρασι επάνω του. Τον έκαναν ν' ανατριχιάσει από τη συγκίνησι.

—Πώς; Έκανε. Τι είπες; Μά μου φαίνεται πως τα έχω ξανακούσει αυτά τα λόγια... Ναι, ναι! Τα έχω ξανακούσει! Είναι τα ίδια, ακριβώς τα ίδια. Μά από μια άλλη φωνή...

Κι' άξαφνα, σαν να φωτίσθηκε.

—Α, έκανε, μου τα είχες πη ή μητέρα μου... Ναι! Η μητέρα μου... Μια ημέρα... στην Κυανή Άκτι... πριν από το γάμο μας, Μαριάννα.

Εκείνη σήκωσε το κεφάλι της υπερήφανα.

—Σ' αγαπώ όσο κι' εκείνη. Του έπε με μια παθητική φωνή.

—Η μητέρα μου είνε ή μητέρα μου... Έκανε ο Ρομπέρ με μια μαύρη απαισιοδοξία!... Άλλοιώς αγαπάει μια μητέρα. Αυτά τα λόγια που είπες δεν σου ταιριάζουν... Τι; Νομίζεις πως της μοιάζεις;... Μά μου είπες χίλιες φορές πως ήσουν το αντίθετο. Δεν είσαι έπεικής εσύ, δεν ξέρεις τί θα πη στοργή, θυσία... Είσαι άλλος χαρακτήρας.

—Όχι, όχι! Διαμαρτυρήθηκε ή Μαριάννα. Είμαι ή γυναίκα σου. Κι' είχα κάνει την άνοησία να θέλω να είμαι κάτι περισσότερο από γυναίκα... Ήθελα να σου μοιάζω... Σε θαύμαζα πάρα πολύ, καταλαβαίνεις, Ρομπέρ!

Εκείνος χαμογέλασε με μια απερίγραπτη πικρία.

—Και τώρα; Δεν με θαυμάζεις πια;

—Τί λές; Σε θαυμάζω περισσότερο από κάθε άλλη φορά! Του φώναξε ή Μαριάννα με μάτια που άστραφταν από την υπερήφανεια.

Εκείνος όμως κούνησε το κεφάλι του άρνητικά.

—Όχι, όχι... Έκανε. Δεν είνε αλήθεια... Δεν είμαι πια δυνατός. Μου το είπες έδω και λίγη ώρα.

Κι' έπειτα έπρόσθεσε με πόνο:

—Αλήθεια... Είνε αλήθεια. Δεν είμαι άρκετά δυνατός.

—Μά αν ήσουν σ' αλήθεια δυνατός, ποιά θα ήταν τότε ή αξία σου; Ενώ έτοι, όπως είσαι επιβάλλεσαι σ' όλους!

—Το πιστεύεις αυτό; Ρώτησε δειλά τη γυναίκα του.

—Μά κανείς, άπολύτως κανείς δεν μπορεί να συγκριθί με σένα, Ρομπέρ! Δεν μπορώ να υποφέρω την ιδέα ότι άμφιβάλλεις για τον έαυτό σου!

—Έχω έμπιστοσύνη στον έαυτό μου όταν εσύ μου έχης έμπιστοσύνη!

—Ωστε δεν σου είμαι λοιπόν τελείως αδιάφορη;

Ο Ρομπέρ έσκυψε το κεφάλι.

—Από την ημέρα που μου είπες ότι δεν σ' ενδιέφερε πια ή ζωή μου, ότι έπληττες κοντά μου, έχασα αυτή τη δύναμι που είχα να σκέπτομαι σωστά, να έπιτυγχάνω... Έκανα ένα σωρό άνοησίες... Και είδες μόνη σου το άποτέλεσμα, τη χθεσινή άποτυχία.

—Α! Επιδέλους! Έκανε ή Μαριάννα κι' έτρεξε κοντά του. Βλέπεις πολύ καλά ότι ή θέσι μου είνε έδω πέρα!... Το βλέπεις!...

Ο Ρομπέρ την κύτταξε με πάθος, σαν να ήθελε να νοιώση τ' αληθινά αισθήματα της καρδιάς της.

—Περίεργο!... Ψιθύρισε. Για κύτταξέ με... Μοιάζεις τώρα με την άλλη Μαριάννα, μ' εκείνη που είχα γνωρίσει στην Κυανή Άκτι. Με τη Μαριάννα που νόμιζα πως την είχα χάσει για πάντα. Κι' έλεγα: «Δεν παντρεύεται κανείς τη γυναίκα που νομίζει πως παίρ

νει...» Δεν εύρισκα την παλιά Μαριάννα στη γυναίκα μου. Με καταλαβαίνεις;

—Μά κι' εγώ σε είχα χάσει! Του φώναξε ή Μαριάννα με περιπάθεια.

—Ίώρα όμως σε ξαναβρίσκω! Είσαι ή ίδια! Είσαι το κορίτσι που είχα γνωρίσει εκεί κάτω... Έχεις τα μάτια του, το χαμόγελό του, την θερμή του!... Είσαι εσύ!... Μαριάννα!... Και μάλιστα είσαι τώρα πιο όμορφη!... Ωστε δεν με είχε ξεγελάσει λοιπόν ο έρως;

Κι' έπρόσθεσε με τρυφερότητα:

—Πόσο σε νοιώθω τώρα κοντά μου!... Δεν υπάρχουν πια έμποδια μεταξύ μας! Μαριάννα, γιατί είχες φύγει από κοντά μου; Πού ήσουν; Πού είχες πάει;

—Α! Κι' εγώ σε ξαναβρίσκω, Ρομπέρ! Γύρισα κοντά σου!... Νάμαι! Είμαι πάλι δική σου! Η Μαριάννα σου!... Είσαι ο μέγαλος μου έρως! Ο Ρομπέρ μου! Ο αγαπημένος μου Ρομπέρ!

Εκείνος δάκρυσε.

—Θυμάσαι; Μπήκες ενα πρωί στη βίλλα μου που ήμουν μόνος... Η ζωή ήταν όμορφη, γεμάτη λουλούδια... Τα μαλλιά σου ήταν όλο χρυσά στον ήλιο!...

—Αγάπη μου!

Και στάθηκαν κι' οι δυο έκστατικοί, πρόσωπο με πρόσωπο, με τα μάτια γεμάτα τρυφερότητα κι' αγάπη.

—Ωστε αυτή ή συμμετοχή της Κυβερνήσεως που δεν την πέτυχες, δεν είνε σοβάρη, έ; Έκανε σε λίγο ή Μαριάννα.

—Ω, ναι, είνε σοβάρη... Ωμολόγησε ο Ρομπέρ.

Μά τότε...

Ο Ρομπέρ άστραψε από τον ένθουσιασμό του.

—Τώρα θα δής! Δεν μ' έχουν άκόμη στο χέρι τους!... Τώρα που μ' αγαπάς! Τώρα που μου έχεις έμπιστοσύνη! Α! Θα δής αν είμαι νικημένος, Μαριάννα, αν είμαι άνθρωπος που τον σώριασαν καταγής!

Πέρασε, συλλογισμένος, και κάθησε στο γραφείο του.

—Όσο για τα κεφάλαια... Μά τα έχω!... Μου προσέφεραν άμερικανικά κεφάλαια!... Ναι! Έχω άλληλογραφία με το Μπουένος-Αϊρες! Μά θέβαι! Αύριο θα συναντήσω τον διευθυντή της άργεντινής Τραπεζής... Μου επιτρέπεις;

Και σκύβοντας σημείωσε μερικούς αριθμούς.

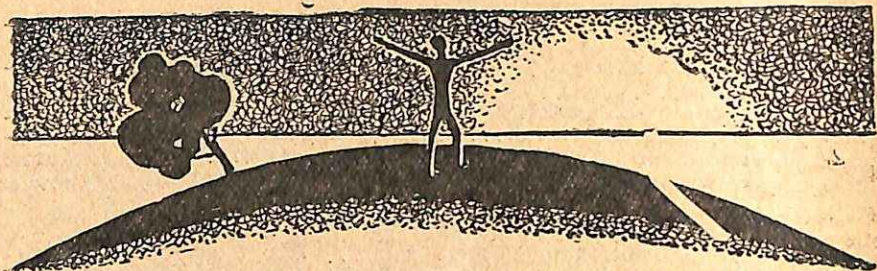
Η Μαριάννα τον άκουγε μ' ένα μητρικό χαμόγελο.

—Εγώ τώρα σε αφήνω... Του είπε. Εργάσου!... Εργάσου, αγάπη μου...

Ο Ρομπέρ, άφηρημένος, δεν της άπάντησε. Είχε θυισθί στις σκέψεις. Η Μαριάννα, προσπαθώντας να συγκρατήση τα δάκρυά της, έγληκε άθόρυβα από το γραφείο. Ένοιωθε πως τότε άλλοτε δεν ήταν τόσο εύτυχισμένη, πως καμιά άλλη γυναίκα στον κόσμο δεν άγαπούσε περισσότερο από αυτήν τον άνδρα της. Είχε πετύχει αυτό που ώνειρευόταν: τη συζυγική εύτυχία!

Στο τέλος του χρόνου ο Κυανός Άνθραξ, είχε ήλεκτροφωτίσει ολόκληρη τη Βρετάνη. Κι' οι ίδιοι εκείνοι πολιτικοί κύκλοι που είχαν άρνηθί τη συμμετοχή τους στον Ρομπέρ, του προσέφεραν τώρα το χαρτοφυλάκιο του ύπουργείου των Οικονομικών.

Ο Ρομπέρ θριάμβευσε. Χάρης στη γυναίκα του, στον έρωτά της. Ξαναγεννήθηκε γεμάτος ζωή, ισχύ, εύδαιμονία...

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΖΥΛ ΚΛΑΡΕΤΙ

ΕΝΑΣ ΗΡΩΑΣ

Βρισκόμαστε στην εποχή του γαλλογερμανικού πολέμου του 1870. Ο νέος κόμης Χαρντιμόν ήταν στο Αίξ της Σαβοΐας και ξώδευε για να κάνει μπάνια ή περίφημη φοράδα του Περιχόλη, που νικούσε στα ιπποδρόμια. Μόλις είχε φάγει στο ξενοδοχείο, διάβασε στην έφημερίδα πως οι Πρώσοι νίκησαν τους Γάλλους στο Ρεϊσόφεν της Άλσατίας. Ρούφηξε ένα ποτήρι σαρτρέζ, διέταξε τον υπηρέτη του να κατεβάσει τις βαλίτσες του, σέ δυο ώρες πήρε το έξιπρξ για το Παρίσι και μόλις έφτασε εκεί κατατάχτηκε στρατιώτης σ' ένα πεζικό σύνταγμα.

Όσο κι' αν είχε γλεντήσει από δεκαεννιά χρόνων ίσαμε τα είκοσι πέντε στα θέατρα, ιπποδρόμια και με τις θεατρίνες, δεν ξέχασε πως οι πρόγονοί του πεθάνανε στους πολέμους για την πατρίδα τους. Άμα συλλογιζόταν πως οι Γάλλοι νικήθηκαν στο δικό τους έδαφος, κοκκίνιζε από έντροπη σαν να τούχανε δώσει χαστούκια.

Το Νοέμβρη, ο Χαρντιμόν είχε γυρίσει στο Παρίσι με το 3ο πεζικό σύνταγμα και φύλαγε σκοπός με τόν λόχο του στα προχώματα της Ότ-Μπριγιέρ. Τό μέρος αυτό ήταν κακορρίζικο και κατεστραμμένο από τα πρωσοικά κανόνια. Στην πόρτα ενός μισοχαλασμένου καπηλειού ο κόμης στεκόταν ακίνητος με το τουφέκι, τὰ χέρια στις τσέπες του κόκκινου πανταλονιού του, τρεμούλιαζοντας απ' το κρύο και κύτταζε

τόν άσπρο καπνό που έβγαίνει από τα πρωσοικά κανόνια Κρούπ που βομβαρδίζανε.

Έπειδή πεινούσε, γονάτισε κατάχαμα, έβγαλε απ' τόν σάκκο του ένα κομμάτι ψωμί κι' άρχισε να τρώη, δαγκάνοντάς το, γιατί είχε χάσει το μαχαίρι του.

Ύστερα από λίγες μπουκιές, άηδίασε, γιατί ήταν ξερό και λίγο πικρό· την άλλη μέρα θάχε φρέσκο άν ή επιμελητεία του στρατού του έστελνε προμήθειες. «Αίντε, είπε μέσα του, πολύ θαρειά αυτή ή ζωή του στρατιώτη», και άρχισε να θυμάται τὰ λαμπρά φαγητά του «Καφέ-Άγγλαι», τις μπριτζόλες, τις κρέμες και τις μπουτίλιες με τό κρασί Μπορντώ. Ήσαν καλά εκείνα τὰ χρόνια και τώρα πως να συνηθίση στο ψωμί του στρατού;...

Σέ μιá στιγμή θύμωσε και πέταξε τό κομμάτι τό ψωμί του που περίσσευε, μέσα στη λάσπη!

Άμέσως ένας στρατιώτης που έβγαίνει από την ταβέρνα, έσκυψε, σύναξε τό ξεροκόμματο, τό σκούπισέ με τό μανηκι του κι' άρχισε να τό τρώγη με μεγάλη όρεξη.

Ο Χαρντιμόν ντράπηκε γιατί πέταξε τό ψωμί και κύτταζε με πόνο τόν φτωχό διάβολο που τότρωγε με τόση όρεξη! Ήταν ένα ψηλό κιτριναίρικο παιδί κι' αδύνατο.

— Πεινάς, θλέπω πολύ, σύντροφε, είπε ο κόμης πλησιάζοντας τό στρατιώτη.

— Τό θλέπεις πολύ καλά, άπάντησε εκείνος με στόμα γεμάτο.

— Παρντόν, καυμένο, είπε ο κόμης άν ήξερα πως τόσο πεινάς, δεν θα πετούσα τό ψωμί μου στη λάσπη.

— Δεν πειράζει, είπε ο στρατιώτης, εγώ τό σκούπισα και δεν τό σπαχύνομαι!

— Άδιάφορο, είπε ο κόμης, αυτό ποδκαμα είναι κακό και μου φαίνεται, μά για να μη σχηματίσης κακή ιδέα για μένα, έχω παληό κονιάκ στο παγούρι μου και θα τό πιούμε μαζί.

Ο στρατιώτης, σαν έφαγε τό ξεροκόμματο, ήπτε μερικά ποτηράκια με τόν κόμη και γνωριήκανε.

— Πώς σε λένε; ρώτησε ο στρατιώτης.

— Χαρντιμόν, είπε ο κόμης χωρίς να φανερώσει πούος ήταν, και σένα πως σε λένε;

— Γιάννη Βίκτωρα. Μόλις έχω βγί απ' τό νοσοκομείο κι' άμέσως

με στείλανε στο λόχο μου. Είχα λαθωθή στη μάχη της Σατιγιόν. Άχ, τί καλά ποδμουνα μέσα στο νοσοκομείο, μου δίνανε κάθε μέρα ζουμι από κρέας αλογίσιο! Τώρα θ' άρχιση πάλι ή πείνα. Γιατί, πιστέ με, άν θέλης, σύντροφε, όπως πεινούσα πρό όλίγου, έτσι πεινούσα πάντοτε σ' όλη μου τη ζωή.

Ο Χαρντιμόν, τρόμαξε και λυπήθηκε γιατί αυτός θυμώταν τὰ φαγητά του «Καφέ-Άγγλαι», ενώ ο στρατιώτης δεν είχε χορτάσει ποτέ του. Ο στρατιώτης χαμογέλασε λυπητερά δείχνοντας τὰ δόντια του.

— Άκουσε, είπε, σύντροφε, και άρχισε να του μιλά με τό σάς και με τό σεΐς, σαν νάχε μαντέψει πως έχει να κάμη με πλούσιο άρχοντα. Άς περπατήσουμε λιγάκι να ζεσταθούμε και θα σάς πω πράγματα που δεν άκούσατε ποτέ...

Με λένε Γιάννη Βίκτωρα, είμαι όρφανός, δεν γνώρισα γονικά, και θυμάμαι πάντα με χαρά τόν καιρό ποδμουνα στο Όρφανοτροφείο. Είχα κρεββατάκι, έπαίζα στην αλλη και μ' άγαπούσε πολύ μιá νέα φθισική, που έκανε την παιδονόμο στα παιδιά.

»Άμα έγινα δώδεκα χρόνων άρχισε ή φτώχεια. Μ' έβαλαν σ' ένα καρεκλά να μάθω τέχνη. Ο μάστορης δεν κέρδιζε μεγάλα πράγματα και έπαιρνε παιδιά τυφλά απ' τό τυφλοκομείο!... Τ' άφεντικά μου ήσαν τρομεροί τσιγκουνήδες και μάς δίνανε ένα κομμάτι ψωμί κλειδώνοντας τὰ ρέστα. Κάθε βράδυ σαν μάς δίνανε μιá σούπα, άναστενάζανε σε κάθε κουταλιά! Οι τυφλοί σύντροφοι ήσαν πίο εύχαριστήμενοι, γιατί δεν θλέπανε τό άγριο μούτρο της νοικοκυράς στο μούρασμα της σούπας. Κάθησα μαζί τους τρία χρόνια.

»Γι' αυτό πεινώ κι' έχω πάντοτε όρεξη, έτσι άπορήσατε γιατί άρπαξα τό ξεροκόμματο από τη λάσπη. Είμαι συνηθισμένος να συνάζω τὰ ξεροκόμματα, και να τ' άφήνω όλη τη νύχτα να μουσκέψουν. Καμμιά φορά έβρισκα και κανένα κομμάτι άσπρο ψωμί που τὰ παιδιά θγαίνοντας απ' τό σχολείο τό ρίχνανε στο δρόμο!

»Φεύγοντας απ' τό μαγαζί του καρεκλά, έγινα υπηρέτης, λούστρος, πάντοτε όμως έμεινα τίμιος, καθώς μου έδινε συμβούλες ή παιδονόμος τού Όρφανοτροφείου. Άμα

έγινα δέκα όκτώ χρόνων, κατατάχθηκα στο στρατό και τώρα πάλι μ' αυτή τη πολιορκία άρχίζει ή πείνα. Λοιπόν είχα δικηό σαν σάς έλεγα πως πάντοτε πεινούσα;»

Ο Χαρντιμόν είχε καλή καρδιά κι' άκούγοντας τό τρομερό αυτό παράπονο απ' ένα στρατιώτη σαν τόν έαυτό του, συγκινήθηκε και δάκρυσε.

— Γιάννη Βίκτωρ, του είπε, άν ζήσουμε ύστερα απ' αυτόν τόν τρομερό πόλεμο, έλπίζω ν' άνταμώσουμε, και θα σε βοηθήσω όπως χρειάζεται. Έπειδή έδω ψωμάδικα δεν υπάρχουν, παρά μόνον του στρατού, εγώ δεν τρώω πολύ ψωμί, και θα σου δίδω κάθε μέρα τό μισό.

Οι δυό άντρες σφίξανε τὰ χέρια τους, μπήκαν στο καπηλειό κατακουρασμένοι και πλαγιάσανε πάνω σ' άχυρα, ο ένας πλάγι στον άλλο.

μαζύ με άλλους δώδεκα στρατιώτες κι άρχισαν το ροχαλιτό.

Τά μεσάνυχτα ο Γιάννης Βίκτωρ ξύπνησε μονάχος, ίσως απ' την πείνα! Απ' το παράθυρο το φεγάρι φώτιζε το ξανθό και ώμορφο κεφάλι του Χαρντιμόν που κοιμότανε ροχαλίζοντας. Τόν κύτταζε με θαυμασμό και αγάπη για την καλή καρδιά του. "Άξαφνα ο λοχίας άνοιξε την πόρτα και φώναξε τά όνόματα πέντε στρατιωτών που έπρεπε νά πάνε ν' αλλάξουν τους σκοπούς. Μέσα στους πέντε αυτούς ήταν και ο Χαρντιμόν, μά δεν ξύπνησε, άκούοντας τ' όνομά του, τόσο βαρειά κοιμότανε.

— Χαρντιμόν, σήκω άπάνω! φώναζε ο λοχίας.

— "Αν θέλετε, κύρ λοχία, είπε ο Γιάννης Βίκτωρ, σηκώνόμενος, πηγαίνω έγώ στη θέσι του Χαρντιμόν. Κοιμάται τόσο θαθεία ο σύντροφός μου!...

— Κάμε όπως σου άρέσει, είπε ο λοχίας.

Οί πέντε άνδρες φύγαν ν' αλλάξουν τους σκοπούς και οί άλλοι ξανακοιμηθήκανε.

Μετά μισή ώρα άκουστήκανε πυροβολισμοί εξακολουθητικοί και πολύ κοντά. Σε μία στιγμή όλοι πεταχτήκανε θρβιοι, βγήκανε από το καπηλειό, θαδίζοντας με προσοχή, και με το χέρι στο τουφέκι.

— Μά τί ώρα είναι; ρώτησε ο Χαρντιμόν. Έγώ ήμουν άπόψε θάρδια.

Κάποιος του άπάντησε:

— "Ο Γιάννης Βίκτωρ πήγε στη θέσι σου.

"Ενας στρατιώτης φάνηκε άξαφνα τρέχοντας και λαχανιασμένος.

— Λοιπόν, τόν ρώτησαν, τί τρέχει;

— Οί Πρώσοι μας χτυπάνε και νά τραβηχτήτε στα προχώματα όλοι.

— Οί άλλοι σύντροφοί μας, τί απέγιναν;

— "Ερχονται... μόνον εκείνος ο κακομοιρής ο Γιάννης Βίκτωρ...

— Πώς; Τί έγινε; ρώτησε ο Χαρντιμόν.

— Σκοτώθηκε από μία βόμβα που

τόν χτύπησε στο κεφάλι... δεν είπε ούτε όχ...

... Τόν περασμένο χειμώνα μία νύχτα στις δυό μετά τά μεσάνυχτα, ο κόμης Χαρντιμόν έβγαίνει από τη λέσχη του πόκερ με τόν γείτονά του, τόν κόμη Σόλκ. Είχε χάσει μερικά ναπολεόνια και είχε πονοκέφαλο.

— "Αν θέλετε, Άνδρέα, είπε στο σύντροφό του, πάμε πεζή, έχω ανάγκη νά πάρω λίγο άέρα.

— "Όπως σας άρέσει, φίλε μου, άν και τά πεζοδρομία έχουν χάλια.

Στείλανε πίσω τ' άμάξια τους και τραβήξανε σιγά-σιγά για την Μανταλένα. "Εξαφνα ο Χαρντιμόν χτύπησε με το μπουτινι του ένα πράμα. "Ηταν ένα ξεροκόμματο ψωμιού καταλασπωμένο.

Αμέσως, έσκυψε, πήρε το ψωμί, το σκούπισε με το μεταξωτό μαντήλι του και τόβαλε πάνω σ' ένα πάγκο, κάτω απ' το φώς του γκαζιού για νά φαίνεται.

Ο κόμης Σόλκ άπορούσε.

— Μά τί κάνετε, είπε γελώντας, τρελλαθήκατε;

— Τό κάνω για ένθύμιο ενός φτωχού στρατιώτου, που σκοτώθηκε για μένα, είπε ο Χαρντιμόν, με φωνή που έτρεμε από την συγκίνησι. Μή γελάτε, φίλε μου, γιατί μου κακοφαίνεται πολύ!...

ΖΥΛ ΚΛΑΡΕΤΙ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Η φτώχεια είναι το έλαφρότερο απ' όλα τά κακά.

— Τά παιδιά και οί μικρόμυαλοι φαντάζονται πως 20 χρόνια και 20 δραχμές είναι πράγματα που δεν τελειώνουν ποτέ.

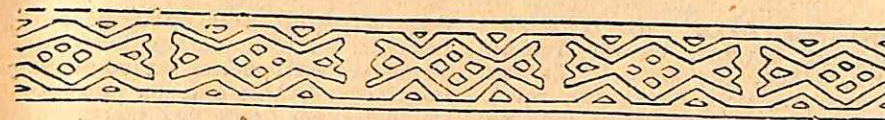
(Τοσκανικές παροιμίες)

"Όποιος σ' έπαινει μπροστά σου σε κατηγορεί πίσω σου.

(Ιταλική παροιμία)

Ίσχυρός άνδρας δεν είναι εκείνος που νικάει στην πάλη, αλλά εκείνος που νικάει το θυμό του.

(Ανατολίτικη παροιμία)

ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΣΣΑΤ ΜΑΧΜΟΥΤ

ΜΙΑ ΤΡΑΓΙΚΗ ΥΠΑΡΕΙΣ

— Σας ξέρω, κύριε, μου είπε, ευαρεστηθείτε νά μ' ακούσετε. Θά μάθετε την ιστορία μιας γυναίκας που είδε τόν άντρα της ν' αγαπά την ίδια την αδερφή της. Κι' ακούγοντάς με θά μπορέσετε νά με παρηγορήσετε.

"Ετσι μου μίλησε μία γυναίκα που συνάντησα ένα βροχερό βράδυ σε μία έρημη γωνιά του Μπαζάρ Γυολού, στο Καντίκιοι. Με παρέσυρε, σχεδόν διά της βίας, ως ένα μαγαζάκι της παραλίας κι' εκεί άρχισε νά μου λήη τις περιπέτειές της, χαϊδεύοντας διαρκώς το μαρό της, που τώσφιγγε στην άγκαλιά της.

"Ηταν μία γυναίκα, που τη θυμάμουν άορίστως, ηλικίας πάνω-κάτω 23 έως 25 χρόνων. Τά μαύρα και βαθεία μάτια της ήταν ύγρα από τά δάκρυα και συνεχείς λυγμοί διέκοπταν τά λόγια της. Φαινότανε σαν ένα νεαρό θύμα της σκληρότητος της μοίρας. Τείνοντάς μου το μαρό που είχε άποκοιμηθή μέσα στην άγκαλιά της, μου είπε:

— Είμαι ή μητέρα αυτού του παιδιού και νάμαστε σήμερα πεταμένοι στο δρόμο, έγώ κι' αυτό, από εκείνο το τέρας, τόν άντρα μου. Με πέταξε έξω, χωρίς νά με λυπηθή καθόλου, ύστερ' από όχτώ χρόνια που ζήσαμε μαζύ, σαν μία υπρέτρια που τη διώχνουνε. "Αν κρατούσατε σημειώσεις αυτών που θά σας διηγηθώ, θά μου κάνατε μεγάλη χάρη. Κι' ακόμα σας θερμοπακαλώ νά δημοσιέψετε την ιστορία μου, νά χρησιμεύσει για παράδειγμα στις άλλες. "Εκθέσατε τη δυστυχία μου και γνωρίστε στάν κόσμο τó όνομα της βδελυρής αυτής αδερφής που μου άρπαξε τόν άντρα μου. Άκούστε:

Πάμε από τότε όχτώ χρόνια. "Ε-

να βράδυ περπατούσα στο Κους Ντιλί Τσαίρι. "Ημουν τότε ένα παιδί που δεν ήξερα διόλου τη ζωή ή μάλλον είχα άρχισει νά μπαίνω στα μυστικά της. "Αν δέ γελιέμαι, ήτανε Τρίτη. Περπατώντας αντίληφθηκα ότι ένας νέος με παρακολουθούσε έξ άποστάσεως. "Ηταν ώραιος και πρέπει νά όμολογήσω ότι μου έκανε εκείνο το βράδυ όλωσδιόλου ξεχωριστή έντύπωση. Τό βλέμμα του ήταν γλυκό, τό χαμόγελό του ύποχρεωτικό, οί τρόποι του λεπτοί και μπορούσαν νά αίχμαλωτίσουν μία γυναίκα. Είχε σκοτεινιάσει πια και έπρεπε νά γυρίσω σπίτι μου. Με σταμάτησε σε μία γωνιά του δρόμου και μου ζήτησε την άδεια νά μου μιλήση. "Ενα προαίσθημα με παρακινούσε νά τόν άποφύγω. "Όστόσο μία δυνατή έσωτερική έπιθυμία μ' έσπρωξε ν' ανοίξω κουβέντα μαζύ του... Παρ' όλα ταύτα κατώρθωσα ν' άποφύγω τά πρώτα έρωτικά του διαδήματα και γύρισα σπίτι μου συγκινημένη και ταραγμένη. Μά τ' άλλα θράδνα δεν μπόρεσα νά τ' άποφύγω. Γνωρίστηκαμε και σε λίγο είχαμε άγαπήθῃ. "Η αγάπη μου σ' αυτόν ήταν δυνατή, άπερίοριστη. "Ενοιωθα τό κεφάλι μου ν' άναποδογυρίζη άν δεν τόν έβλεπα ένα μόνο βράδυ. Κι' αυτός μ' αγαπούσε με την ίδια τρέλλα. Μου τό είχε δείξει πολλές φορές.

Η προθέσεις του ήταν άγνές. "Ηθελε νά με παντρευτή. Για μένα ήταν όνειρο νά φτιάξω οίκογένεια μαζύ του. "Επιτέλους ο Σελίμ—αυτό ήταν τóνομά του— ζήτησε τό χέρι μου από τόν πατέρα μου. Αυτός του άρνήθηκε.

Ο φίλος μου δεν είχε πάρει ακόμα τό δίπλωμά του. Άποφάσισε νά με κλέψη. Δεν ήξερα που θά κα-

ταφεύγαμε, αλλά τον αγαπούσα πολύ και δέχτηκα να τον ακολουθήσω. Τέλος, μιά νύχτα, μ' έκλεψε. "Ο πατέρας μου, βλέποντας την επιμονή του αγαπημένου μου και για ν' αποφύγη το σκάνδαλο, συγκρατητέθηκε στο γάμο μας, κι' αφού παντρευτήκαμε, μās δέχτηκε στο σπίτι μας. "Ημουν ευτυχής. Κι' από τη χαρά μου τραγουδούσα κάθε μέρα σαν ένα άθωο πουλάκι.

Μου φαινόταν πώς όλοι οι πόθοι μου είχαν πραγματοποιηθῇ, ότι τίποτε δεν ἔμενε για να συμπληρωθῇ ἡ ευτυχία μου. Εἶχα και μιά ἄλλη ἀδερφή, πού την ἐποχῇ τοῦ γάμου μās θά ἦταν δεκατριῶν μόλις χρονῶν και πήγαινε στο παρθεναγωγείο τοῦ Καντίκιοι. "Ο ἄντρας μου, ὁ Σελίμ, την ἀγάπησε σαν πατέρα κι' ἐπέβλεπε τις σπουδές της. "Εδειχνε ὅλον τὸ σεβασμὸ τὸν ὀφειλόμενο πρὸς τὴ νύφη του. Μά με τὸν καιρὸ τὰ πράγματα ἄλλαξαν και θά δῆτε πῶς.

"Η Ρέχια, ἡ ἀδερφή μου, μεγάλωνε με τὸν καιρὸ και ἀποχοτοῦσε συνειδησι τῆς γυναικότητός της. "Όσο πήγαινε και γινότανε — πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσω — και πιὸ ὁμορφῇ. Εἶχε μεγάλα γαλάζια μάτια, μικρά κόκκινα χεῖλη και σῶμα σβέλτο.

Μὴ νομῖσετε πὼς τὴ ζήλευα. "Εξ ἄλλου ἐκεῖνον τὸν καιρὸ δὲν μπορούσα νὰ σκεφτῶ πὼς θά γινότανε μιά μέρα ἀντίζηλός μου. "Αλλά ἡ ζωὴ ἔχει και στροφές δυσάρεστες. Τὰ δυὸ τελευταῖα χρόνια ἡ στάσις τοῦ Σελίμ και τῆς Ρέχια μου φάνηκε κάπως ἀλλόκοτη. Τὰ γλαυκά μάτια τῆς ἀδερφῆς μου ἔπαιρναν μιά φοβισμένη ἐκφρασι δασάκις μ' ἀντίκρυζε.

Φωνάζοντάς με "Αμπελα (μεγάλῃ μου ἀδερφῇ) τὰ κόκκινα χεῖλη τῆς

Ρέχια ἔτρεμαν. Βυθίζομουν σὲ σκέψεις για νὰ ἐξηγήσω τὸ μυστήριον, χωρὶς νὰ κατορθῶνω νὰ συμπεράνω τίποτε. "Αλλά ὅλα τὰ πράγματα τὰ ἔδω κάτω ἔχουν ἓνα τέλος.

Πέρασαν ἀκριβῶς ἑπτὰ μῆνες ἀπὸ τότε. "Ενα βράδυ ἐπέστρεφε κάπως ἀργὰ στο σπίτι. "Η κάμαρη ἐμένα και τοῦ ἀντρός μου ἔβλεπε στο δρόμο. "Ενας διαβάτης μπορούσε, ἀν ἄπλωνε τὸ αὐτί του, ν' ἀκούσῃ τί λεγότανε μέσα.

Μόλις μπῆκα στην πόρτα λυγμοὶ μου ἀπόσπασαν τὴν προσοχή. "Η ἀδελφῇ μου ἔκλαιγε. Αφογκράστηκα. Ψιθυρίζαν μέσα κάτι.

"Η φωνὴ τοῦ Σελίμ ἀκουγότανε κάθε τόσο.

Βγήκα ἔξω, πλησίασα τὸ παράθυρο κι' ἀκουσα. Οὔτε κεραυνὸς νὰ ἔπεφτε ἐπάνω μου δὲ θά μ' ἔκανε νὰ νοιώσω ἐκεῖνον πού ἐνοιωσα ὅταν ἀκουσα τὴν ἀδερφή μου νὰ λέη:

— Σελίμ μπέη, με κατὰστρεφεις! Πὼς θά μπορῶ πειὰ ν' ἀντικρύζω κατὰ πρόσωπο τὴν ἀδερφή μου;

— "Ετσι λοιπόν! "Ο ἄντρας μου με ἀπατοῦσε με τὴν ἀδερφή μου;

"Ηταν ὁλοφάνερο! Τότε κι' ἐγὼ μπῆκα ἔξαφνα μέσα στην κάμαρη για νὰ τοὺς ἀποκαλύψω. Μά αὐτοὶ ἀρνήθηκαν τὰ πάντα και μ' ἔναν ἀηδὴ κυνισμό ἰσχυρίστηκαν πὼς γελιοῦν, πὼς ἡ ἀδερφή μου δὲν εἶχε κλάψει, οὔτε εἶχε πῆ τὰ λόγια πού ἀκουσα.

Για νὰ ἔχω τὴν καρδιά μου καθαρή ἔπρεπε νὰ τοὺς παραμονέψω και νὰ τοὺς συλλάβω ἐπ' αὐτοφώρω.

Προφασίστηκα λοιπὸν ὅτι θά πήγαινα νὰ ἐπισκεφτῶ μιά στενὴ μου συγγενὴ ἄρρωστη πού ἔμενε στο Πάνδερμα, για νὰ ἐγκαταλείψω τὸ Καντίκιοι. Εἶχα τὸ θάρρος — ὦ! τί

ὀδυνηρὸ θάρρος! — ν' ἀφήσω τὸν ἄντρα μου στο σπίτι κι' ἔφυγα με τὸν πατέρα μου στο Πάνδερμα. Μετὰ μιά βδομάδα γεμάτη ἀπὸ ἀνείπωτη λύπη πού ἔμεινα ἐκεῖ, ἐξέφρασα στὸν πατέρα μου τὴν ἐπιθυμία νὰ ξαναγυρίσω στην Κωνσταντινούπολι, παρακαλῶντας τὸν συγχρόνως νὰ μείνῃ αὐτὸς κοντὰ στην ἀρρωστη.

Γύρισα λοιπὸν ἄξαφνα ἓνα βράδυ στο Καντίκιοι μαζί με τὸ παιδί πού βλέπετε τώρα ἀποκοιμισμένο στην ἀγκαλιά μου. "Ενα τρομερὸ πραισθημα με τυραννοῦσε. "Εβλεπα τὴ δυστυχία μου νὰ ἔρχεται, πήγαινα κατ' εὐθείαν πρὸς τὰ ἐρείπια τῆς ἐστίας μου... Μά ἔπρεπε ν' ἀποτινάξω αὐτὸν τὸν ἐφιάλτη.

"Εφτασα μπρὸς στην πόρτα. Τὴν ἀνοιξα με τὸ κλειδί πού εἶχα μαζί μου. "Ετρεμα. Στο πρῶτο πάτωμα ἡ πόρτα τῆς κρεββατοκάμαρῆς μās ἦταν μισάνοιχτη. Μ' ἓνα πῆδημα βρέθηκα μέσα. "Η ἀδελφῇ μου ἦταν μόνη μέσα, στο κρεββάτι μου κρατῶντας ἓνα νεογέννητο παιδί, ναυουρίζοντας στην ἀγκαλιά της τὸν καρπὸ τῶν ἀνόμων της σχέσεων με τὸν ἄντρα μου. Τί μπορούσα νὰ κάνω; "Επεσα σὲ μιά καρέκλα, πνιγμένη ἀπὸ τὰ κλάματα. Λιποθύμησα. "Η ἀδελφῇ μου ἦταν πολὺ ἀδύνατη ἀκόμα για νὰ με συνδράμῃ. "Εμαθα ἀργότερα ὅτι εἶχε γεννήσει τὸ πρῶτὴ τῆς ἴδιας ἡμέρας. "Ο ἄντρας μου τὴν εἶχε ἀγαπᾶν περισσότερο ἀπὸ μένα και προκειμένου νὰ τὴν κατὰστρέψῃ, προτίμησε νὰ τὴν παντρευτῇ κατὰ τὴν ἀπουσία μου και νὰ νομιμοποιήσῃ τὸ παιδί.

Δὲ μπορούσα πειὰ νὰ εἶμαι ἡ γυναῖκα ἐνὸς διγάμου κι' ἀκόμη περισσότερο, ἀφοῦ ἡ ἀντίζηλός μου ἦταν ἡ ἀδερφή μου. "Ημουν μιά γυναῖκα ἀπατημένη και δὲν ἤξερα παρὰ αὐτὸ.

"Ο ἄντρας μου, πού ἦρθε λίγο ἀργότερα, ἐνέδωσε πρὸ τῆς ἐπιμονῆς μου νὰ τὸν ἐγκαταλείψω. "Επιθυμοῦσε ἄλλωστε αὐτὸν τὸ χωρισμό. "Η ἀδελφῇ μου δὲν ἔλεγε λέξι. Τὸ ἴδιο ἐπιθυμοῦσε κι' αὐτὴ, ἀν και δὲν ἐξέφραζε τὴ σκέψι της. "Ο ἄντρας μου δὲ χρειάστηκε και πολὺ παρὰκάγια για νὰ υπογράμῃ τὸ

ΜΙΚΡΑ—ΜΙΚΡΑ

ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΑΓΓΕΛΙΑ

Νὰ «κι' ἓνα γεγονὸς πού τιμᾷ πράγματι τὴν κοινωνία τοῦ Λονδίνου.

Μιά ἀγγλικὴ ἑφημερίς ἐδημοσίευσε τὴν ἀκόλουθη μικρὴ ἀγγελία:

«Εἶμαι ἡλικίας ἐξῆ χρόνων και πολὺ φρόνιμη, ἀλλὰ οἱ γονεῖς μου εἶνε πολὺ σκληροὶ, με βασανίζουν, με χτυποῦν και τις περισσότερες φορές, δὲ μοῦ δίνουνε νὰ φάω. Δὲ μπορῶ πειὰ νὰ ὑποφέρω αὐτὴ τὴ ζωὴ και παρακαλῶ κανέναν εὐσπλαχνικὸ ἄνθρωπο νὰ με υἱοθετήσῃ».

Τὴ μικρὴ αὐτὴ ἀγγελία συνώδευε και μιά σημείωσις τῆς συντάξεως, ἡ ὁποία ἔγραφε ὅτι ἓνα κοριτσάκι ντυμένο με κουρέλια πήγε στο γραφεῖο τῆς ἑφημερίδος και ἔδωσε τις λίγες αὐτὲς γραμμὲς τις ὁποῖες εἶχε γράψῃ μόνο του, παρακαλῶντας με δάκρυα νὰ δημοσιευθοῦν δωρεάν στο φύλλο.

Τὴν ἄλλη μέρα ἀμέσως ἐφτακόσιες αἰτήσεις υἱοθεσίας ἀπηυθύνθησαν πρὸς τὴν ἑφημερίδα.

χαρτί τοῦ διαζυγίου.

Τὸ πῆρα μαζί μου κι' ἐγκατέλειπα τὴ συζυγικὴ ἐστία με τὸ παιδί μου στὰ χέρια μου και τὸ θάνατο στην ψυχὴ μου. Εἶχα ἀφήσει τὸν ἄντρα μου με τὴν καινούργια του γυναῖκα στην ἴδια ἐκεῖνη κάμαρη, ὅπου εἶχα μπῆ νέα κόρη κι' ἔφευγα διωγμένη, ἀπατημένη, συντριμμένη...»

... "Η συνομιλήτριά μου εἶχε ἐξαντληθῇ πειὰ. "Αφῆσε τὰ δάκρυά της ἐλεύθερα πειὰ νὰ τρέξουν. προσπάθησα νὰ τῆς πῶ μερικὰ παρηγορητικὰ λόγια.

"Εκεῖνη ἀπομακρύνθηκε σφίγγοντας στο στήθος της τὸ παιδί της. Τὴν ἀκουα νὰ ψιθυρίζει σιγά-σιγά:

— "Ω Θεέ μου, τί σοῦ ἔκανα για νὰ μοῦ πάρῃ τὸν ἄντρα μου ἡ ἀδερφή μου;

ΕΣ ΣΑΤ ΜΑΧΜΟΥΤ

ΕΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΡΜΟΡΥ

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ

— "Αφησέ με τώρα, αφήσέ με, σου λέω. Θέλω να μείνω μόνη.

Με κύτταζε τόσο άγρια, πού άρχισα να την ίκετεύω:

— Κρέτα, μικρούλα μου Κρέτα, πάμε από δω, φοβάμαι.

— Είσαι δειλός.

Δειλός, εγώ! Έγώ, κύριε, δειλός, πού, δεκαπέντε χρόνων άκόμα, χτυπήθηκα, μιά μέρα, μόνος με έξη για να υπερασπίσω ένα γέρο· εγώ, ο ίδιος, πού άργότερα είχα τραβήξει δυο φορές την Κρέτα από τα βάθη ενός βάλτου, όπου ή άπερισκεψία της την είχε ρίξει, εγώ, δειλός; Δε θα μπορούσα να δεχτώ αυτό το έπθετο και θα είχα θυμώσει με την άδελφή μου, αν δεν είχα συνειδησι του μέρους όπου βρισκόμαστε και της υπερτάτης ταραχής πού την κατείχε.

Είκοσι λεπτά της ώρας τώρα πλανιόμαστε σ' αυτή την έρημη συνοικία, γύρω απ' αυτά τά καινούργια σπίτια, τά υγρά και τά μοναχικά, πού με τά πατώματά τους άπειλούσαν τόν ουρανό. Και ποιόν ουρανό! Έναν ουρανό γεμάτον από πυκνή καπνιά όπου, εκεί ψηλά, τó ηλεκτρικό έλαμπε σαν ένα φεγγάρι δίχως άντακλάσι.

Όταν φτάσαμε επιτέλους στην άπομονωμένη βίλλα πού γυρεύαμε, ο φύλαξ της, ένας άνθρωπος με πρόσωπο γεμάτο σπειριά και με μάτια ανήσυχα μās άπαγόρευσε την είσοδο· χρειάστηκε να τού δώσουμε άρκετά λεπτά και να τού ύποσχεθούμε κι' άλλα περισσότερα για να ευαρεστηθί να μās άκούση και να μās αφήσει να μούμε μόνοι μέσα στο μυστηριώδες αυτό διαμέρισμα.

Ξέραμε ότι ο Τίμπαλντ θάρχόταν απόψε έδω όπως όλα τά βράδυα, γιατί, παρ' όλη την τρέλλα του, αύ-

τός ο άνθρωπος είχε στις κινήσεις του μιά κανονικότητα αυτομάτου. Πόσα ούτσκι όμως θα είχε πιη; Και ψιθύρισα:

— Κάνε, Θεέ μου, να πιη περισσότερο από τó συνηθισμένο· έτσι δε θα μπορέση να μās δη, δε θα μπορέση να μās κάνει κακό!

Κατηγορούσα τόν έαυτό μου γιατι έφθασα την Κρέτα ν' άποκαλύψη τó μυστήριο, πού δε μπόρεσα να της άποκρύψω με τί πράγματα, με τί παιγνίδια καταγινόντανε ο νεαρός Έγγλέζος στόν οποίο τόσο αθόρμητα είχε ύποσχεθί τó χέρι της.

Όρισμένως, ο Τίμπαλντ πάντα μού φαινόταν άλλόκοτος άνθρωπος. Διάβαζε κανείς μέσα στα μάτια του έναν άμετρο ένθουσιασμό, ή κουβέντα του επρόδιδε δεν ξέρω ποιόν ψυχικό πυρετό· έκλαιγε όταν άπήγγελλε κανένα ποίημα τού Ντάντε Γκαμπριέλ Ροσσέτι και μονάχα τó όνομα τού Κήτης τόν έξύθιζε σε μιά κατάστασι άπερίγραπτη. Άλλά, συνδυάζοντας αυτή την αίσθητικότητα με μιά μόρφωσι πολύ ραφινάτη και ξέροντας την κλίσι προς τις ώραίες τέχνες της περιπαθούς κι' ένθουσιώδους Κρέτας μου, έπειδοκίμασα την προσεχή ένωσί τους, όταν ο φίλος μου Τίμπαλντ μās άφησε για να πάη στη Ρώμη όπου πέθαινε ή μητέρα του. Αυτό ήταν ή καταστροφή. Λάτρευε με πάθος τη μητέρα του και την ένταφίασε στους πρόποδες τού Τεστάκκιου λόφου, κάτω απ' τόν ίσκιό της πυραμίδας τού Κέστιου, στο ίδιο μέρος πού έθαψαν και τó Σέλλεϋ και θα είχε αυτοκτονήσει δίχως άλλο αν ο δαίμονας δεν έφερνε μπροστά τού στη Γκαλέρια Ντόρια, μπρος στη Ζάν ντ' Αραγκόν τού Ραφαέλ, την οποία είχε πάει για ν' άποχαιρετή-

ση για πάντα, τόν Χάνς Γκρύμ από τόν Άρλεμ, έναν μάγο καλλιτέχνη, τόν καταστροφέα των έστét και των αδύνατων ψυχών.

Και τώρα ενώ προχωρούσαμε με την άδερφή μου μέσ' από ένα άπεραντο δωμάτιο περιεργά έπιπλωμένο, με τά δοκάρια του γεμάτα άράχνες, με τά κάδρα σκονισμένα, με τά ύφάσματα παληωμένα, πάνω στα όποια ο φανός της τσέπης πού είχα μαζύ μου έρριχνε ένα πένθιμο φώς, αναρωτιώμουν αν δε θα ήταν έκαστο φορές καλύτερο να είχε αυτοκτονήσει ο Τίμπαλντ στη Ρώμη παρά πού τού έτυχε ή μοιραία αυτή συνάντησις.

Η Κρέτα, προσπαθώντας να φανή άνωτέρα τού φόβου της, έκανε να γελάση. Τό γέλιο της άντήχησε τρομερά μέσα στη σιωπή κι' ένα ρίγος την έπιασε. Σε λίγο όμως συνήλθε κι' αυτό με καθησύχασε.

— Θα είμαι δυνατή, μη φοβάσαι, μου είπε.

Έξαφνα, ένα τρομερό μυστικό παρυσία στήκε μπρος στα μάτια μας. Νάτες! Η κούκλες! Ήσαν εκεί! Ήσαν δέκα ως δώδεκα κούκλες σε μιά γωνία τού χώλλ, καθισμένες και όρθιες, σά να μās περίμεναν, έμψυχούμενες κάτω απ' τó φώς τού φανού μου και τόσο ζωντανές, ώστε χωρίς να τó θέλω έπιασα τó χέρι της Κρέτας.

Εκείνη τράβηξε τó δικό της, μ' έσπρωξε και, παίρνοντας τó φανάρι μου, τó έρριξε στις κούκλες πού μπόρεσαμε να δούμε πώς μās κυτούσαν με τ' άκίνητα μάτια τους, με τó παγωμένο τους χαμόγελο και με τά σβυσμένα τους χείλη.

Έτσι πια τó μυστήριο άπεκαλύπτετο. Ο Τίμπαλντ, ο μνηστήρ της άδερφής μου ζούσε πια μέσα στις κούκλες του. Κούκλες πού-

μοιάζαν καταπληκτικώς με διάφορες ιστορικές γυναίκες, τη Μαρία Άντουανέττα, την κυρία Ρεκαμιέ, την Ζάν ντ' Αραγκόν.

Είχαμε μείνει κατάπληκτοι.

— Αυτό είναι μιά τρέλλα! είπα.

Η άδερφή μου δεν άπάντησε.

— Και πόσο μοιάζουν με ζωντανές ή κούκλες αυτές!

— Ναι, είν' αλήθεια.

— Νομίζει κανείς πώς βλέπει τις ίδιες κυρίες τού παληού καιρού.

— Η τά φαντάσματά τους.

— Τι τρέλλα!.. Δεν μιλάς, Κρέτα;

— Τι να πώ;

— Ό,τι σκέπτεσαι. Τι σκέπτεσαι να κάνης τώρα;

Όστόσο ή Κρέτα ήταν άποφασισμένη να σώση τόν άγαπημένο της από τόν παροξυσμό αυτό της τρέλλας του. Σε λίγο έπρεπε νάρθη κι' αυτός· ή παρουσία της δεν έπρεπε να γίνη άντιληπτή. Άλλά πού να κρυφτή; Δεν υπήρχε εκεί κανένα έπιπλο πού να μπόρουσε να την κρύψη και να παρακολουθή συγχρόνως τις κινήσεις του. Μά ή άδερφή μου είχε προβλέψει όλα αυτά τά έμπόδια

και είχε παρασκευάσει τó ρόλο της —και τί ρόλο, Θεέ μου! Η κούκλες ήσαν ή άντιζήλές της! Έ! θάμπαινε κι' αυτή μεταξύ τους! Θα γινόταν κι' αυτή κούκλα! Τί φριχτό θάρρος έπρεπε να έχη γι' αυτό! Την είδα ν' άνακατεύη όλα αυτά τά νευρόπαστα, να τά κυττάζη, να τά έξετάζη και να διαλέγη στο τέλος ένα, πού της ταίριαζε καλύτερα στο μπόδι της, της Μαρίας Άντουανέττας. Τής έβγαλε τά σκονισμένα της ρούχα, την περνούκα, τó σάλι για να τά φορέση ή ίδια. Έβάζε ψιμύθια, πρόσεχε στις λεπτομέρειες για να γίνη όμοια με τó πρότυπο. Ο Τίμπαλντ δεν έπρεπε

ν' αντιληφθῇ τὴν ἀντικατάστασι. "Ἦξερε ὅτι ὁ τρόμος ποὺ θὰ δοκίμαζε ἀπ' αὐτὸ μπορούσε, σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι ποὺ βρισκόταν, νὰ τοῦ προκαλέσῃ τὸ θάνατο. Μὰ Κρέτα ἦταν βέβαιη γιὰ τὸν ἑαυτοῦ της καὶ νάτην κιόλας, ἀκαμπτὴ σὰ νεκρὴ, ἀνίσθητη, κουκλοποιημένη. "Ορκίζομαι ὅτι βελόνες νὰ τῆς περνούσατε ἐκείνη τῇ στιγμή, δεῖ, ἐνοιώθε τίποτε, δὲ θὰ ἔτρεχε οὔτε σταλαματιά αἵματος.

"Εντούτοις μίλουσε καὶ μοῦ ἔλεγε μὲ μιὰ φωνὴ ἄγρια:

— "Αφσέ με, πήγαινε.

Καὶ συγχρόνως μαζὺ μὲ τὰ ροῦχα της μοῦ πέταξε καὶ τὴν ἄλλή τὴν κούκλα, ἀδρανῆ κι' ἀπογυμνωμένη.

— Πάρ' τὴν, ντύσε τὴν καὶ κρύφτηνε, μοῦ εἶπε.

Τῇ στιγμή ἐκείνῃ ἓνα κλειδί ἀντήχησε στὴν κλειδωνιά τῆς οὐρῶντας καὶ, ἀπὸ τὴν ταραχὴ ποὺ μ' ἔπιασε, ἄφησα νὰ πέσῃ ἡ κούκλα κάνοντας ἓνα θόρυβο βαθύ, ὑπόκωφο στὸ ταπέτο...

"Ἦταν ὁ θυρωρὸς. "Ερχόταν νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ὅτι ὁ Τίμπαλντ, ἐνῶ ἔρχόταν, σταμάτησε στὸ γειτονικὸ καπηλειὸ κι' ὅτι δὲ θ' ἀργοῦσε νὰ φτάσῃ. Μοῦ ζητοῦσε συγχρόνως καὶ τὰ χρήματα ποὺ τοῦ εἶχα ὑποσχεθῇ.

Μόλις ἐξαφανίστηκε ὁ θυρωρὸς, συναποκομίζοντας καὶ τὸ πουρμπουάρ του, ἡ Κρέτα ἐμψυχώθηκε πάλι καὶ μ' ἔσπρωξε πίσω ἀπὸ ἓνα παραθῶν ποὺ μόλις μ' ἔκρυβε.

— Εἶπα ἑκατὸ φορές νὰ φύγῃς, μοῦ εἶπε. Τώρα εἶνε πολὺ ἄργα. Κρύψου ἐκεῖ!

Κρύφτηκα καὶ σάπασα, περιμένοντας καὶ τεντώνοντας τ' αὐτί μου ν' ἀκούσω καὶ τὸν πραγματικὸ θόρυβο... Τῆς φώναξα σιγά-σιγά, θέλοντας νὰ καθησυχάσω, μὰ κείνη δὲν μ' ἀπαντοῦσε.

"Όταν ἀκουσα πάλι τὸ θόρυβο ἐνὸς κλειδιοῦ στὴν κλειδωνιά ἀνατρίχιασα. "Ἦταν ὁ Τίμπαλντ αὐτῇ τῇ φορᾷ, ἤμουν βέβαιος. "Αναγνώρισα τὸ βῆμα του, βῆμα μεθυσμένου ἀνθρώπου, γιατί ἡ τρέλλα του, ἀλλοίμονο! περιλάβαινε καὶ τὸ ἄλκωλό.

Κι' ἀναρωτήθηκα τότε ἂν θὰ ἔπρεπε ἢ ὄχι νὰ εἶμαι εὐχαριστήμενος γιὰ τὴ μέθη του. Μερικὰ ἐπιπλα σπρωχτήκανε. "Η φωνὴ του μοῦ φάνηκε πρὸ παιδικῇ ἀπὸ ἄλλοτε καὶ τὸν ἀκουσα νὰ λήῃ διάφορα χαϊδευτικά ἐπιθετα. Καθηρούχασα.

Μὰ σὲ λίγο ἡ ἀγωνία μου μὲ ξανάπιασε.

Τί ἔκανε ἡ Κρέτα; Διατηροῦσε τὴν ἀκίνησίᾳ της; Θὰ μπορούσε νὰ παίξῃ ὡς τὸ τέλος τὸν φρικτὴν αὐτὸ ρόλο της;...

"Αἶφνα ἀκουσα ἓνα θόρυβο μονότονο, κανονικὸ, ὅμοιο μ' ἐκεῖνον ποὺ ἀκούει κανεὶς στὶς καμπίνες τῶν ἀτμοπλοίων, ὅταν πέφτῃ ἡ ἀγκυρά. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς ἦταν ὁ τριγμὸς μιᾶς τροχαλίας ποὺ ἀνεβάσει τὸ σκονί. Τί ἐσήμαινε τάχα αὐτό; "Ο ἰδρώτας μὲ πλημμύριζε, ἔπρεπε πάνω στὴν παράξενη σὺντροφο τοῦ κρυψώνα μου, τὴν κούκλα τῆς Μαρίας "Αντουανέττας, τῆς ὁποίας τὰ μέλη ἔσφιγγα, χωρὶς νὰ θέλω. "Απ' αὐτὴν ἔβγαινε μιὰ μυρωδιά μόσχου κι' ἄλλων ἱατρικῶν συσκευασιῶν. Παρ' ὀλίγο νὰ ρίξω τὸ παραθῶν καὶ νὰ φανερωθῶ. Μιὰ νέα ἐκπληξίς μ' ἐμπόδισε νὰ τὸ κάνω. "Ηχοι, ἦχοι μεταλλικοὶ σὰν μακρυσμένοι ἀκούστηκαν καὶ τρύπησαν τὴ σιωπὴ μὲ μιὰ ὑποβλητικὴ ἀπήχησι, μὲ μιὰ διαδοχὴ ἱλιγγιώδη. Εἶχα ἀκούσει τὸν Τίμπαλντ νὰ μᾶς παίξῃ ἄλλοτε βάλς τοῦ Δεμπέρ, πολυμέρες τοῦ Σοπὲν κι' ἔτσι μπόρεσα ν' ἀναγνωρίσω τὸ παίξιμό του... "Επαίξει τώρα στὸ πιάνο χορευτικούς σκοποὺς, τζάρντες καὶ βάλς τρελλά. Καὶ ἀναρωτιώμουν τί εἶδος τρέλλας ἐσήμαινε ἓνα τέτοιο παίξιμο, ὅταν ἄξαφνα ἀκουσα ἓνα ἄλαφρὸ σύρσιμο ποδιῶν ἀπάνω στὸ πάτωμα.

Θὰ τρελλαινόμουν τώρα κι' ἐγώ; Ποιὸς χόρευε μέσα στὸ δωμάτιο μετὸς ἡχους μιᾶς παρόμοιας μουσικῆς; "Η κοῦκλες τοῦ Χάνς Γκρὺμ λοιπὸν μπορούσαν καὶ χόρευαν; Αὐτὴ ποὺ εἶχα τώρα μέσα στὰ χέρια μου δὲν ἔβλεπα νὰ ἔχῃ κανένα κρυφὸ ἐλατήριο, κανένα μηχανισμό μυστικόν.

Καὶ μόνο ἡ Κρέτα δὲ θὰ μπορού-

σε νὰ χορέψῃ.

Πόσες ὥρες βάστηξε αὐτό; Τέλος ἀκουσα τὶς κοῦκλες νὰ πέφτουν, χτυπήματα ἐπίπλων καὶ ἔπειτα αὐτὲς τὶς λέξεις, τὶς σωτήριες λέξεις, ποὺ διέλυαν κάθε ἀμφιβολία μου γιὰ καμμιά ἀπρονοησία τῆς Κρέτας:

— Καληνύχτα, κυρίες μου, δὲ θὰ σᾶς ξαναἰδῶ πειὰ ποτὲ γιατί ἀποφάσισα νὰ παντρευθῶ τὴν ὡραία Κρέτα Χέρσελ.

Τὰ βήματά του ἀπομακρύνθηκαν, ἡ πόρτα ἀνοιξε καὶ ξανάκλεισε πίσω του. "Αφογκράστηκα γιὰ μιὰ στιγμή, ἔπειτα μὴ ἀκούγοντας πειὰ τίποτε, φώναξα τὴν ἀδερφή μου:

— Κρέτα, Κρέτα!..

"Εκείνη δὲν μοῦ ἀπάντησε. "Ισως νὰ εἶχε λιποθυμήσῃ ἀπὸ τὴν υπερβολικὴν χαρὰ ἀκούγοντας ὅτι ὁ Τίμπαλντ θὰ ξαναγύριζε πάλι σ' αὐτὴν ἢ ὁποία θὰ τὸν περιποιῶταν καὶ θὰ τὸν θεράπευε.

Δὲν περίμενα πειὰ. "Εσπρωξα τὸ παραθῶν καὶ προχώρησα ψηλαφητὰ μέσ' στὸ σκοτάδι. "Επειδὴ εἶχα δώσει στὴν ἀδερφή μου τὸ φανάρι μου, ἀναγκάστηκα νὰ φωνάξω δυνατά:

— Κρέτα! Κρέτα! Ποῦ εἶσαι; Ποῦ εἶνε τὸ φανάρι;

Καὶ ἄρχισα νὰ ψάχνω τὴ μιὰ κατόπιν τῆς ἄλλης τὶς τερατώδεις κοῦκλες, σκοντάφτοντας ἀπάνω τους, παγώνοντας ὁλόκληρος στὴν ἐπαφή τους, μπερδεύοντας τὰ βήματά μου μέσα στὰ μέλη τους.

"Αἶφνα θυμήθηκα πὼς εἶχα στὴν τσέπη μου σπέρτα. Μὰ μέσα στὴν ταραχὴ μου μοῦ ἔπεσαν ἀπὸ τὰ χέρια καὶ δὲν κατάρθωσα νὰ τὰ ξαναβρῶ.

"Εμεινα τότε ἀκίνητος ἐκεῖ μέσα. "Όταν ἄξαφνα μιὰ ἀκαθόριστη λάμψις ἄρχισε νὰ μπαίνει μέσ' ἀπὸ τὰ τζάμια κι' ἀπλώθηκε στὸ χῶλλ, καθιστώντας πρὸ ἀποτρόπαιο τὸ θέαμα. Ξημέρωνε. Τότε σὲ μιὰ στιγμή ὑπερανθρώπου ψυχραιμίας κατάρθωσα νὰ κυριαρχήσω τοῦ ἑαυτοῦ μου καὶ νὰ ξαναβρῶ τὸ φανάρι μου... Μὰ τότε ἔβγαλα μιὰ κραυγὴ. "Η Κρέτα ἦταν ἐκεῖ, καταγῆς, παγώμενη, νεκρή! Ναί, κύριε, νε-

ΠΙΚ ΝΙΚ

ΜΙΚΡΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Θέλετε νὰ δῆτε ποιὸς εἶνε ὁ σφυγμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του μέχρι τοῦ θανάτου του; Σᾶς παραθέτουμε σχετικῶς τὸν κάτωθι πίνακα:

Μετὰ τὴ γέννησι ἔχει 130—140 παλμοὺς, ἐνὸς μηνὸς 120, ἐνὸς ἔτους 108—120, 2 ἐτῶν 90—108, 3 ἐτῶν 80—90, 7 ἐτῶν 85, στὴν ἐφηβικὴ ἡλικία 80—85, στὴν ὥριμη ἡλικία 70—75 καὶ στὸ γῆρας 60—65.

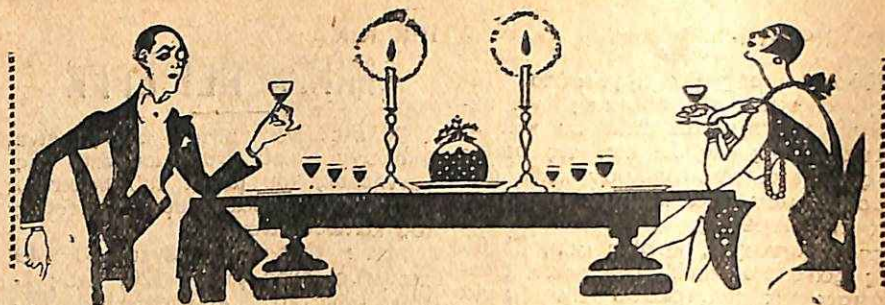
"Η κάλτσες ἦσαν ἐντελῶς ἀγνωστες στοὺς ἀρχαίους "Ελληνες καὶ στοὺς Ρωμαίους. Τὶς χρησιμοποιοῦσαν ὅμως, ὅπως φαίνεται, οἱ Αἰγύπτιοι τὴν ἐποχὴ τῶν Φαραῶ. Σὲ πολλοὺς τάφους στὴν Αἴγυπτο ἔχουν βρεθῇ διάφορα ζεύγη καλτσῶν, πλεγμένων ἀπὸ μαλλὶ προβάτου, χρώματος καστανοῦ. "Η κάλτσες αὐτὲς εἶνε, ἐννοεῖται, πολὺ χοντροπλεγμένες καὶ ἀγανές. "Απόδειξις ὅτι τὶς ἔπλεκαν μὲ πολὺ χοντρές βελόνες καὶ ὅτι δὲν εἶχαν τὰσημερινὰ μηχανικὰ μέσα.

"Ο καθηγητὴς Χάλλ ἀναφέρει ὅτι κάποτε στὸν Καναδᾷ συννέφιασε ξαφνικὰ ἐξ αἰτίας σμήνους περιστέρων ποὺ πετοῦσαν ψηλά. Τὸ σμῆνος αὐτὸ τὸ ὁποῖο ἀπέκρυψε ἐντελῶς τὸν ἥλιο, κατεῖχε ἑκτασι πλάτους πλέον τοῦ ἐνὸς μιλλίου, μήκους δὲ 240 μιλίων! Μὲ ἄλλους λόγους τὸ σμῆνος ἀπετελεῖτο ἀπὸ 2.230.272.000 περιστερὰς!

«κρή! Στραγγαλισμένη, ναί, στραγγαλισμένη μ' ἓνα σκονί ποὺ δὲν εἶχα διόλου προσέξει ἐξ ἀρχῆς, στὴν ἄκρη τοῦ ὁποίου, χάρις σ' ἐνὰ τελειότατο μηχανισμό, κρεμώντουσαν ἀπὸ τὸ ταθάνι ἢ κοῦκλες καὶ χόρευαν. Κ' ἡ Κρέτα προτίμησε κι' αὐτὴ νὰ κρεμαστῇ παίζοντας τὸ ρόλο της ὡς τὸ τέλος, παρὰ νὰ προξενήσῃ μιὰ θανάσιμη ἐκπληξί σ' ἐκεῖνον ποὺ λάτρευε!

"Αχ! Κρέτα, φτωχὴ μου Κρέτα! ἄμοιρη ἀδερφοῦλα μου!

ΑΡΜΟΡΥ

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ»

ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΠΡΟΒΕΝ

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ

(Στο ΑΙΞ Λέ Μπαίν. — Μέσα στο πάρκο μια κοσμική παρέα συζητεί και κουτσομπολεύει τους πάντας και τὰ πάντα).

ΝΤΕ ΛΥΕΖ. — Πές μας, λοιπόν, Λά Μπρέτ, έσύ που ξέρεις όλο τόν κόσμο, ποιά είν' αυτή ή ώραία κυρία που περνάει κεί κάτω μ' αυτό τόν κύριο;... Είνε πάντοτε μαζί...

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. (κ υ τ τ ω ν τ α ς). — Είνε ή ώραία Ντεγκερνύ και ό φίλος της ντέ Ραμπέρ.

Η κ. ΑΡΕΤΖΙΟ. — Ντέ Ραμπέρ; Ό πρώην ύπουργός;

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. — Αὐτός ό ίδιος!

Η κ. ΑΡΕΤΖΙΟ. — Διάθολε, τόν φανταζόμουν πιό νέο.

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. — Σαράντα έξη χρόνων... Δεκαπέντε χρόνια πιό μεγάλος από τη φίλη του.

ΝΤΕ ΛΥΕΖ. — Υπάρχει και κύριος Ντεγκερνύ;

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. — Βέβαια... Είν' ένας άπ' τούς άνωτέρους ύπαλλήλους τού κράτους. Είνε αξιωματικός της Λεγεώνας της Τιμής κι' έγινε σέ δέκα χρόνια μέσα ύπουργικός διευθυντής. (Χ α μ ο υ γ ε λ ω ν τ α ς ε ι ρ ω ν ι κ ά): "Έχει τὰ μέσα, βλέπετε. Πρώην ύπουργός ό φίλος της γυναικός του.

(Τό κουτσομπολιό εξακολουθεί εις θάρρος τών Ντεγκερνύ και τού ντέ Ραμπέρ. Έπιστρέφοντας όμως από τη βόλτα τους, ό κ. ντέ Ραμπέρ και ή κ. Ντεγκερνύ άκούνε μια φράσι της κουβέντας των, χωρίς νά γίνουν

αντιληπτοί).

Η κ. ΑΝΤΡΕΑ ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ (π η γ α ί ν ο ν τ α ς ν ά κ α θ ή σ η). — Άκουσες;

ΡΑΜΠΕΡ. (έ ξ ε ρ ε θ ι σ μ έ ν ο ς). — Πάντοτε ή ίδια φαρμακερή και κτηνώδης φράσις. Ό κόσμος είνε συχαμένος. Παντού διακρίνει τó κακό και παντού θέλει νά στάξη τó φαρμάκι του.

Η ΑΝΤΡΕΑ. — Μη θυμώνης, αγαπημένε μου. "Ετσι είν' ό κόσμος. Είσαι ένας άνώτερος άνθρωπος και στέκεσαι πάνω από τούς μετρίους και έγώ είμαι μιά γυναίκα άνεξάρτητη που άπεχθάνομαι την ύποκρισία και τούς τύπους. Δεν συναναστρέφομαι με γυναίκες, κουβεντιάζω φιλικά με τούς άντρες κι' έχω και σένα που σ' επιδεικνύω παντού.

Μήπως χρειάζεται τίποτε περισσότερο για νά μάς κακολογήσουν;

ΡΑΜΠΕΡ. — Ξεχνάς όμως έν' άλλο πρόσωπο, εις θάρρος τού όποιου πέφτει ή πιό μεγάλη κακογλωσσία: τόν άντρα σου, για τόν όποιο λένε χίλια - δυό.

Η ΑΝΤΡΕΑ. — "Ε! κι' άν λένε, κι' άν φλυαρούν, κι' άν δημιουργούν εις θάρρος μας ό,τι θέλουν, τί κάνουν μ' αυτό; "Εμείς έχουμε τη συνείδησί μας καθαρή. Αυτό άρκεί!...

ΡΑΜΠΕΡ. — Άλήθεια, άρκεί αυτό;... Κάθε φορά που φτάνει στ' αυτό μου μιά από τις λέξεις τους αυ-

τές, σκέπτομαι άν έχουμε δίκηο νά περιφρονούμε την κοινή γνώμη. Παρ' όλη τη θλίψη που θά ένοιωθα μου φαίνεται πως θά έπρεπε νά σέ βλέπω λιγώτερο συχνά και νά πάψω νά είμαι ό φίλος τού σπιτιού σου.

Η ΑΝΤΡΕΑ. — Μπορείς νά τó κάνης άν νομίζης ότι μ' αυτό θά τούς έμποδίσης νά γαυγίζουν και νά έπαναλαμβάνουν την περίφημη φράσι τους: «Η ώραία κ. Ντεγκερνύ, ή φίλη τού πρώην ύπουργού ντέ Ραμπέρ...»

ΡΑΜΠΕΡ. — Με τόν καιρό κι' αυτό θά σβύση και θά ξεχαστή.... "Αν θέλω ν' άποχωρήσω, τó κάνω για τόν άντρα σου...

Η ΑΝΤΡΕΑ. — Όσο για μένα, σου έπαναλαμβάνω, δέ με νοιάζει. Όσο για τόν άντρα μου...

ΡΑΜΠΕΡ. — Νομίζεις πως ζέρει ό,τι λένε για μάς;

Η ΑΝΤΡΕΑ. — Τό πιστεύω... Λένε τόσα πολλά... Μά έπειδή είνε τόσο έξυπνος, τόσο δίκαιος, έπειδή με λατρεύει και σ' αγαπά, έπειδή είνε βέβαιος για μάς, δέ δίνει κι' αυτός καμιά σημασία στα όσα λένε.

ΡΑΜΠΕΡ. — Μά άν εξαφνα, δέν ξέρη καμιά άπ' αυτές τις άτιμιές και μάθη τίποτε τυχαίως; Τότε τί θά γίνη; Θά ήταν λοιπόν καλύτερα νά τά προβλέψης όλ' αυτά και νά τού άποδείξης ότι κανένα άλλο αίσθημα έκτός από τη φιλία, δέν μπορεί νά ύπάρχη μεταξύ έμένα κι' έσένα.

Η ΑΝΤΡΕΑ. — Νά τού άποκαλύψω τó μυστικό μας; Ξέρεις καλά ότι αυτό τó άπαγορεύει ό σεβασμός μου στην πεθαμένη μου μητέρα, άφοϋ, πεθαίνοντας, όταν μάς άπεκάλυψε αυτό τó μυστικό, μάς έξώρκισε νά μη τó φανερώσουμε

σε κανένα...

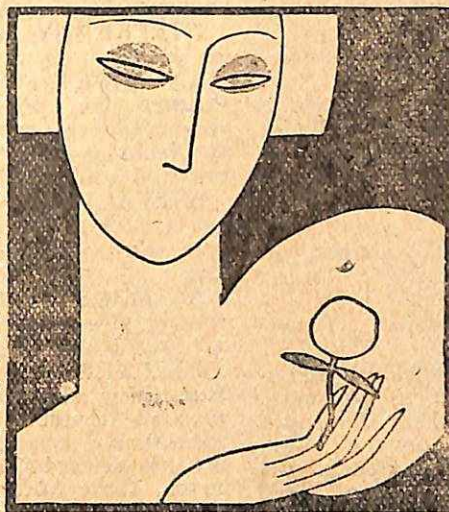
ΡΑΜΠΕΡ. — «...Έκτός άν, μάς είπε, όπως θά θυμάσαι, κινδυνεύη ή εύτυχία σας ή ή ζωή σας».

Η ΑΝΤΡΕΑ. — "Ω, είν' αλήθεια, ναι, μάς τó είπε αυτό! (Π ο λ ύ ά φ η ρ η μ έ ν η): "Ω! αυτή ή σκηνή!... "Ημουν δεκατριών χρόνων τότε, ήμουν ακόμα παιδί, και κάθε φορά που τη σκέπτομαι, μου ξανάρχεται ολοζώντανη μπροστά μου... Μου φαίνεται πως ξανακούω τη μητέρα μου νά μου λέη με τη βαθεία και τρεμάμενη φωνή τών έτοιμοθανάτων: «'Αντρέα, αγαπημένη μου, θά μείνης ολομόναχη... Άκουσέ με καλά... Πρέπει... πρέπει νά σου έρο-

μολογηθώ... "Εκανα ένα μεγάλο σφάλμα στη ζωή μου... "Ο Λουκιανός Ραμπέρ — ήσουν και σϋ γονατισμένος στο πλάι μου — ό Λουκιανός Ραμπέρ είνε άδελφός σου... Ναι... ναι. "Ο πατέρας του, ό παληός μας ύπάλληλος, ό έπιστάτης μας, ήταν φίλος μου... Είσαι ή κόρη του... "Εγώ μόνη τó ξέρω πέθαναν όλοι, κι' ό αλήθινός πατέρας σου κι' ό

άλλος, κι' έγώ σέ λίγο πεθαίνω!... "Άκου και σϋ, Λουκιανέ: σέ μένα όφείλεις τó ό,τι είσαι, τó ό,τι θά γίνης... "Εγώ έφρόντισα για τις σπουδές σου... για τη σταδιοδρομία σου για νά γίνης ένα ποδαίον πρόσωπο και νά μπορέσης νά προστάτης την 'Αντρέα. Σοϋ την έμπιστεύομαι!» Και έπειτα στράφηκε πάλι πρός έμένα και μου είπε: «'Αγάπα τον... άγάπα τον πολϋ τόν άδελφό σου. Άγαπώντας τον με συγχωρείς!...» Καμένη μαμά!

ΡΑΜΠΕΡ (π α ί ρ ν ο ν τ α ς τó χέρι της 'Αντρέα). — "Εκανα ό,τι μπορούσα για νά τηρήσω

την ύποχρεσί μου.

Η ΑΝΤΡΕΑ. — Στάθηκες υπέρωχος για μένα, μου παρασκεύασες το δρόμο της ζωής, με προίκιες, γιατί έσύ έγινες πλούσιος κ' ισχυρός, ενώ εγώ έμεινα φτωχή... Με πάντρεψες. "Ε, όλα αυτά δε λέγονται στον άντρα μου.

ΡΑΜΠΕΡ. — Γιατί;

Η ΑΝΤΡΕΑ. — Γιατί δεν είμαι ή νόμιμη κόρη που νόμισε πως παντρεύτηκε. Γιατί το πατρικό μου δόνομα δεν είναι δικό μου, γιατί... γιατί... Γιατί λοιπόν να τον θάλουμε σε μια τέτοια δοκιμασία, αφού δεν υπάρχει κανένας σοβαρός λόγος άκώμη. "Αν άργότερα μάς ύποψιαστή, θα ύπάρχη πάντα καιρός να του άποκαλύψουμε την άλήθεια.

ΡΑΜΠΕΡ. — "Ισως έχεις δίκιο.

(Σε μια γωνιά άπόμωρη του πάρκου, ό Ντεγκερνύ, που πρό μισής ώρας περίμενε την εύκαιρία, πάει και στέκεται μπροστά στον Λά Μπρέτ, ό όποιος βγαίνει άπό τη σάλα του παιγνιδιού).

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ (πολύ ώχρος, μά συγκρατούμενος). — Σε γύρενα... θέλω να σου μιλήσω...

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. — Σε μένα!... Τί τρέχει!...

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ. — Περνούσα πρό όλίγου πίσω άπ' αυτό το φύλλωμα, όταν σε άκουσα να λες σε καμμιά δεκαριά ανθρώπους, με τους όποιους μιλούσες, αυτή τη φράσι: «"Η ώραία κ. Ντεγκερνύ με τό φίλο της ντέ Ραμπέρ».

ΛΑ ΜΠΡΕΤ (τραυλιζοντας). — Δε θ' άκουσες καλά.

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ. — Μη προσπάθης να δικαιολογηθής. Λά Μπρέτ, άκου! (Πλησιάζει): "Η αυτό που είπες είναι μια άτιμία, για την όποία θα μου δώσης λόγο, ή τότε τό γεγονός είναι τόσο γνωστό και ή φράσι σου τό έξεδήλωνε τόσο άνανδρα, ώστε σύ την είπες χωρίς νάχης συνείδησι καν ότι είναι καθαρά, αυτό... Πές μου, τί άπ' τά δυο είναι;...

ΛΑ ΜΠΡΕΤ (ταραγμένος, θέλοντας να κερδίση καιρό). — "Ακουσέ με...

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ. — Δεν άκούω τίποτε... Είναι ή τό ένα ή τό άλλο... "Α-

πάντησε!... Βλέπεις πως είμαι πολύ ήσυχος και σου όρκίζομαι ότι κανείς δεν έχει να πάθη τίποτε, έκτός άπό μένα. "Ωστε μη φοβάσαι ούτε για τον έαυτό σου, ούτε για κανέναν άλλο. ("Ο Λά Μπρέτ σωπαίνει). Θα μου άπαντήσεις; "Εσύ τό κατασκεύασες;

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. — Ξέρεις, μ' έχεις φέρει σε μια δύσκολη θέσι... Είναι άλήθεια πως κάτι λέει ό κόσμος, κάτι ψιθυρίζει γύρω άπό την...

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ (χλωμιάζοντας περισσότερο). — Λοιπόν λένε πως ή κ. Ντεγκερνύ είναι φίλη του Ραμπέρ; Λοιπόν τό λένε αυτό; "Ε;

ΛΑ ΜΠΡΕΤ (με άνανδρία). — "Ε, ναι! τό λένε! τό λένε!

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ (τρέμοντας). — "Από καιρό;

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. — Ναι, άρκετό. "Ο Ραμπέρ είναι πρό χρόνων οίκογενειακός σας φίλος. Τόν βλέπουν πολύ οίκείο με την Αντρέα, πρό πάντων πρό του γάμου της...

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ. — Κι' αυτό άρκεί για να λένε ότι ήταν φίλος της πριν αυτή γίνη σύζυγός μου. "Ετσι;

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. — Τί τά θέλεις; "Ο κόσμος είναι τόσο κακός... Δε μπορεί κανείς να τον έμποδίση.

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ. — Λοιπόν είναι άλήθεια, όπως είναι άλήθεια άκόμη — αυτό τό μαντεύω — ότι με κατηγορούν πως κάνω τά στραβά μάτια για να κερδίζω θέσεις κι' άξιώματα. "Ωστε αυτό είναι ή κουβέντα όλου του κόσμου;

ΛΑ ΜΠΡΕΤ (τόν κυττάζει ζαλισμένος, έπειτα βλέποντάς τον να βγάξη ένα κομμάτι χαρτί και να γράφη, τόν ρωτάει): Τί κάνεις εκεί;

ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ (κύριος του έαυτού του). — "Εν' άστείο... μια έκπληξι... Άξίζει καλύτερα να γελά κανείς μ' αυτά, παρά να θυμώνη. ("Εξακολουθώντας να γράφη): Θα πäs αυτό τό γραμματάκι στη γυναίκα μου... Δε θα πάω να φάω άπόψε.

ΛΑ ΜΠΡΕΤ. — Που θα πäs; ΝΤΕΓΚΕΡΝΥ. — Στη λίμνη, να κάνω μια θόλτα με τη θάρκα... (Τελειώνει τό γράμμα, τό κλείνει και

ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Ι. ΣΤΟΓΙΑΝΕΣΚΟΥ

Η ΦΟΝΙΣΣΑ

Στό χωριό Κοτροτσάνι ό χωριάτης Δημητρέσκου στεκότανε όρθιος μπροστά στο γιατρό και στο κρεβάτι της μάννας του, ποδταν θάρειά άρρωστη. "Η γρηά κύτταζε τους δυο άντρες και τους άκουγε που κουβεντιάζανε. Ψυχομαχούσε, μά δεν την ένοιαζε, αν ή ζωή της ήταν στο τέλος, γιατί είχε φθάσει στα ένενήντα δυο χρόνια.

"Ο γιατρός άρχισε να φωνάζει:

— Δημητρέσκου, δεν μπορείς ν' άφήσης τη μάννα σου μονάχη στα χάλια που θρίσκεται, γιατί άπό στιγμή σε στιγμή μπορεί να τελειώσει!

Κι' ό χωριάτης λυπημένος, άπαντούσε.

— Πολύ καλά, μά είναι άνάγκη να κουβαλήσω τό σιτάρι μου άπ' τον κάμπο, γιατί περνά ό καιρός, ίσα-ίσα που σήμερα ό καιρός ήταν καλός. Τί λες έσύ, μάννα μου:

τό δίνει στον Λά Μπρέτ). Πάρτο! Θα τό πäs στην Αντρέα, άπόψε όμως. Είναι μια έκπληξις. Καλή νύχτα.

("Ο Λά Μπρέτ πηγαίνει στο ξενοδοχείο όπου βρίσκει την Αντρέα και τόν Ραμπέρ γεμάτους άνησυχία λόγω της άνεξήγητης άπουσίας του Ντεγκερνύ).

ΛΑ ΜΠΡΕΤ (δίνοντας τό γράμμα). — "Εκ μέρους του συζύγου σας.

Η ΑΝΤΡΕΑ (ταραγμένη). — Πως; ένα γράμμα;... (Τό άνοίγει και διαβάει): «"Αγαπητή μου Αντρέα, άφού τόσον καιρό τώρα είσαι ή φίλη του Ραμπέρ, μπορείς τώρα να γίνης γυναίκα του... (Βγάζει μια κραυγή, ό Ραμπέρ τρέχει και διαβάζουν μαζί χωρίς να βλέπουν τό Λά Μπρέτ). Την ώρα που θα διαβάσης αυτό τό γράμμα, θα είναι άνω-

"Η άρρωστη γρηά που ψυχομαχούσε σχεδόν, έγνεψε με τό μάτι της και τό κεφάλι της στο γυιό της να κουβαλήση τό σιτάρι και να την άφήση να πεθάνη μονάχη" ήταν τσιγκούνα πιο πολύ κι' άπ' τό γυιό της.

Μά ό γιατρός θυμωσε και χτυπώντας τό πόδι του είπε:

— Είσαι ένας θλάκας, Δημητρέσκου, και δεν θα σ' άφήσω ποτέ να κάνης αυτό που θέλεις. "Αν είναι άνάγκη να κουβαλήσης τό σιτάρι σου, πήγαινε να ζητήσης τη γρηά Μαριάννα για να φυλάξη τη μάννα σου. "Αν δεν με ύπακούσης, θα σ' άφήσω να ψοφήσης σαν σκυλι, αν άφρωστήσης και σύ με κατάλαθες;

Ο Δημητρέσκου ένας άντρας ψηλός και σκελετωμένος, άναποφάσιτος άπ' τό φόβο του γιατρού και την άγρια τσιγκουνιά του έδίστα-

φελές να μ' άναζητήσης. "Εκεί που πάω, κανείς δεν θα μπορέση να με ξανάβρη. Δεν ήθέλησα να σε ξαναϊδω, γιατί σ' άγαπάω πολύ και φοβώμουν ότι, παρ' όλο τό καταφανές του έγκλήματός σου θα κατάρθωνες να με πείσης για την άθωότητά σου. Σ' εύχαριστώ για την ψεύτικη εύτυχία που μου είχες χάρισει και άφού δε θα είμαι πειά ζώντανός για να ύποφέρω, σε συγχωρώ!...»

(Συντριμμένοι άπό τό άπρόσπο και τρομέρο αυτό δράμα, ό άδελφός κ' ή άδελφή άγκαλιάζονται).

ΛΑ ΜΠΡΕΤ (έκπληκτος, χωρίς να καταλαβαίνει). — Σου έχουν ένα τουπέ! (Φεύγει και τρέχει να διαδώση τό γεγονός)... "Επειτα σου λένε σκοτώσου για τη γυναίκα.

ΜΙΣΕΛ ΠΡΟΒΕΝ

ζε, λογάριάζε κι' έμουρμούριζε:

— Καί πόσα παίρνει ή Μαριάννα για τὸ φύλαγμα;

— Ο γιατρός άρχισε νά φωνάζη.

— Μήπως ξέρω εγώ; έξαρτάται άπ' τόν καιρό πού θά μείνη έδώ μέσα, με κατάλαβες; Μά απαιτῶ σέ μιὰ ὥρα νά θρίσκεται έδώ μέσα.

— Ο χωριάτης τέλος απέφασε.

— Πηγαίνω, πηγαίνω· μή θυμώ- νετε, κύρ γιατρέ...

Καί ὁ γιατρός έφυγε φωνάζον- τας:

— Πρόσεξε, Δημητρέσκου, γιατί δέν χωρατεύω σάν θυμώσω.

— Άμα ὁ χωριάτης έμεινε μονάχος, εἶπε στή μάνα του:

— Πάγω νά φέρω τή γρηά Μα- ριάννα γιά νά σέ φυλάξη, γιατί ἔ- ται θέλει αὐτός ὁ γιατρός. Βάστα καλά ὡς πού νά γυρίσω!...

— Ἡ γρηά Μαριάννα ήταν σιδερώ- τρα. φύλαγε τούς πεθαμένους καί κείνους πού ψυχομαχοῦσαν στό χω- ριό καί στά πέριξ· ἄμα τούς ἔβαζε μέσα στό σάβανο καί τὸ ἔρραφτε, γύριζε στό σπίτι της καί σιδέρωνε γιά τούς ζωντανούς. Κακή, ζηλιάρ- α, τσιγκούνα, πού δέν φαντάζεσαι, καμπουριασμένη άπ' τὸ σιδέρωμα, ήταν ρυτιδωμένη στό πρόσωπο σάν περσινὸ μῆλο!

— Ο Δημητρέσκου σάν μπήκε στήν κάμαρά της, τήν θρήκε πού κολλά- ριζε φορέματα.

— Καλημέρα, Μαριάννα· εἶσαι καλά;

— Ἐκείνη γύρισε τὸ κεφάλι της καί εἶπε:

— "Ετσι κι' έτσι, τί κάνει ἡ μάν- να σου;

— Εἶνε πολὺ άσχημα καί άπό ὧ- ρα σέ ὥρα θά μάς αφήση χρόνους.

— Ἡ γρηά ἔβγαλε τὰ χέρια της άπ' τήν κόλλα καί ρώτησε:

— Μά εἶνε πολὺ άσχημα;

— Ο γιατρός λέει πὼς δέν θά ξε- μερωθῇ αύριο. Καί πόσα θά μοῦ πάρης, κυρά Μαριάννα, γιά νά τήν φυλάξης ὡς τὸ τέλος; Ξέρεις πὼς δέν εἶμεθα πλούσιοι, δέν ἔχουμε ὀ- πηρέτρια, ἡ μάνα μου πεθαίνει άπ' τήν πολλή δουλειά, γιατί δουλεύει μ' ὄλα τὰ ἐνεήντα δυὸ χρόνια της.

— Ἐχω δυὸ τιμές, εἶπε ἡ γρηά,

δυὸ φράγκα τή μέρα καί τρία τή νύχτα γιά τούς πλούσιους, ἕνα φράγκο τή μέρα καί δυὸ τή νύχτα γιά τούς φτωχοῦς — ἐσύ θά δώσης τρία φράγκα γιά τὸ μερονύχτι.

— Ο χωριάτης γνώριζε καλά τόν ὀργανισμό τῆς μάνας του, πὼς ἦ- ταν γερή καί σιδερωμένη καί τὸ ψυχομαχητὸ μπορούσε νά βαστάξη ὀχτῶ μέρες... "Ας πάη νά λήη ὁ γιατρός ὅ,τι θέλει.

— "Οχι, εἶπε στή γρηά, πές μου τί ζητᾶς άποκοπή ὡς τὸ τέλος, νά δοῦμε ποιὸς θάνει τυχερός άπ' τούς δυὸ μας. Ο γιατρός λέει πὼς θά πεθάνη τὸ πρῶτ. "Αν πεθάνη, καλύ- τερα γιά σένα καί κακὸ γιά μένα, ἂν ζήση περισσότερο, κακὸ γιά σέ- να καί καλὸ γιά μένα.

— Ἡ Μαριάννα κύτταξε με άπορία τόν Δημητρέσκου, γιατί ποτὲ δέν φύλαξε άρρωστο καί νεκρὸ άποκο- πῆ. Ἐδίστασε, φοβήθηκε νά μὴ γε- λαστῇ καί τοῦ εἶπε:

— Δέν μπορῶ νά σοῦ πῶ τίποτα, προ- οῦ δῶ τή μάνα σου.

— Ἐλα λοιπὸν νά τήν δῆς.

— Στὸ δρόμο δέν μιλούσανε καθό- λει παρὰ περπατοῦσανε διαστικὰ. Πλησιάζοντας στό σπίτι του, ὁ χω- ριάτης μουρμούρισε :

— "Αν ἔχη πεθάνει, τότε γλυτώ- νουμε άπ' τίς συμφωνίες!...

— Μά ἡ μάνα του δέν πέθανε, ήταν ξαπλωμένη στό κρεβάτι της με τὰ χέρια της άπάνω στό σεντόνι, καί μοιάζανε σάν κουβαράκια, τόσο εἶ- χαν μαζευτῇ άπό τούς ρευματισμούς καί τὰ γηρατειά.

— Ἡ Μαριάννα πλησίασε στό κρεβ- θάτι καί κύτταξε τήν άρρωστη, ἔ- πιασε τὸ σφυγμὸ της, άκούσε τήν άνάσα της, ὕστερα βγῆκε ἔξω με τόν Δημητρέσκου.

— Λοιπὸν, τοῦ εἶπε, ἡ άγωνία της θά βαστάξη δυὸ καί τρεῖς μέρες· θά μοῦ δώσης ἔξη φράγκα ὄλα μαζί.

— Ἐκεῖνος φώναξε:

— "Εξη φράγκα! μήπως δέν εἶ- σαι καλά; Εγώ καί πάλι σοῦ λέ- γω πὼς τὸ πολὺ, πέν· ἔξη ὧρες θά ζήση.

— Ἀρχίσανε νά φιλονεικᾶνε, μά σάν εἶδε τή Μαριάννα πού ἤθελε νά φύ-

γη, καί ἡ ὥρα περνοῦσε γιά τὸ σι- τάρι, δέχτηκε νά δώση ἔξη φράγκα.

— Λοιπὸν, ἄς εἶνε θά σοῦ δώσω ἔξη φράγκα ὡς τὸ τέλος τῆς κη- θείας.

— Ἡ γρηά μπήκε στήν κάμαρα τῆς άρρωστης καί άρχισε νά κάμη τὸ ἐργόχειρό της, γιατί δέν ἤθελε νά χάνη τόν καιρό της.

— Ἐξαφνα ρώτησε τήν άρρωστη: — Σέ μεταλάθανε τοῦλάχιστον, κυρά Ντίλκα;

— Ἡ άρρωστη ἔγνεψε ὀχι με τὸ κε- φάλι της καί ἡ Μαριάννα πετάχτη- κε άπάνω γιατί ήταν πολὺ θρησκα.

— Παναγιά μου! μά εἶνε δυνατό αὐτὸ τὸ πρᾶμα; Πηγαίνω νά φω- νάξω τόν παπᾶ νά σέ μεταλάβῃ.

— Ἐτρεξε στό σπίτι τοῦ παπᾶ τόσο τρεχάτη, πού ὁ κόσμος νόμιζε πὼς τῆς συνέβηκε κανένα δυστύχημα.

— Ο παπᾶς ξεκίνη- σε με τὸ δισκοπό- τηρο καί μ' ἕνα παι- δι, πού πήγαινε μπροστὰ χτυπῶν- τας ἕνα κουδοῦνι, γιά νά εἰδοποιῇ τόν κόσμο πὼς ὁ Θεὸς περνᾷ. Ο κό- σμος σηκωνότανε καί σταυροκοπιῶ- ταν. Ἡ Μαριάννα άκολουθοῦσε τὸν παπᾶ.

— Ο Δημητρέσκου τούς εἶδε, μά δέν κουνήθηκε, κύτταξε τὸ στᾶρι του. Σάν τήν μετάλαβε ὁ παπᾶς καί ἔφυγε, μείνανε ἡ δυὸ γυναῖκες μαζί. Ἡ Μαριάννα άρχι- σε νά κυττάξῃ τήν άρρωστη καί νά συλλογιέται πόσες μέρες θά βαστά- ξῃ αὐτὴ ἡ δουλειά. Ἡ άρρωστη με άνοιχτὰ μάτια, φαινότανε σάν νά περίμενε με άδιαφορία τὸ θάνατο πού άργοῦσε νάρθῃ. Τὸ θράδυ ἦρθε ὁ γιοῖς της· κύτταξε τή μάνα του πού ζοῦσε άκόμα, καί εἶπε στήν Μα- ριάννα νά περάσῃ στίς πέντε τὸ πρῶτ.

— Τὸ πρῶτ τῆς άλλης μέρας ἦρθε ἡ Μαριάννα καί ρώτησε τόν Δημη- τρέσκου πὼς εἶνε ἡ μάνα του.

— Μοῦ φαίνεται κάπως καλύτερα, τῆς εἶπε.

— Μόλις ἔφυγε, ἡ Μαριάννα σίμωσε

στό κρεβάτι καί κύτταξε τήν άρ- ρωστη. Ἦταν ἡσυχὴ καί άτάραχη σάν χθές, με μάτια ὀρθάνοιχτα. Τό- τε σκέφθηκε πὼς αὐτὴ ἡ δουλειά μπορούσε νά βαστάξη ὀχτῶ καί δέ- κα μέρες. Ἀρχισε νά θυμῶνι γιατί τήν γέλασε ὁ Δημητρέσκου.

— Ἦταν ἔξω φρενῶν καί κάθε λε- πτὸ πού περνοῦσε τῆς φαινότανε καιρὸς κλεμμένος. Τῆς ἔρχοταν νά πιάσῃ τήν άρρωστη άπ' τὸ λαιμὸ καί νά τήν σφίξῃ ὡς ὅτου πνιγῇ!

— Σιγά-σιγά ἡ ιδέα αὐτὴ κυριαρ- χοῦσε στό πνεῦμα της. Ἡ γρηά δέν φαινότανε γιά θάνατο κι' αὐτὸ θά τήν κρατοῦσε ἐκεῖ μέρες. Ἐπρεπε λοιπὸν νά τελειώνῃ.

— Ἀξαφνα, σάν νά ἐκινεῖτο μηχανι- κά, σηκώθηκε πάνω, ἔσκυψε στή γρηά, άπλωσε άπότομα τὰ χέρια της καί τῆς ἔσφιξε τὸ λαιμὸ!

— Ἡ άρρωστη γούρ- λωσε τὰ θολὰ μάτια της, γουργούρισε βραχνά καί ζήτησε νά ξεφύγῃ. Ἡ Μα- ριάννα ὅμως ἔσφιγ- γε γερά. Εἶχε κατα- ληφθῇ τώρα άπό μα- νία. Ἐσφίγγε τὸ λαιμὸ τῆς άρρωστης μουγγρίζοντας:

— Δέν με γελοῦν ἐ- μένα. Δέ μοῦ πρῶν τούς παράδες. Πέθα- νε λοιπὸν!

— Τέλος ἡ γλῶσσα τῆς γρηᾶς, ἄ- σπρη σάν παληκοῦρελο, πετάχτηκε ἔξω. Ἐνας τελευταῖος σπασμὸς τοῦ κορμιοῦ καί τίποτε ἄλλο... Ἡ μάν- να τοῦ Δημητρέσκου ήταν νεκρή!...

— Ἡ Μαριάννα τῆς ἄφησε τὸ λαι- μὸ, γονάτισε κάτω κι' άρχισε νά προσεύχεται μ' εὐλάβεια...

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

— Ἐν' ἄστρο χθές ἐπρόβαλε ψηλὰ (στὸν οὐρανὸ, καί, σάν νά με κατάλαβε κι' ἐκεῖνο (πὼς πονῶ, λυπήθηκε καί σκέπασε τὴ λάμψη του (εὐθύς... Ἀστέρι σὺ, ἀγάπη μου, δέν θά με (λυπηθῇς;

Ι. ΠΟΛΕΜΗΣ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΟΥΓΓΟΥ ΛΕΡΟΥ

Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΛΟΧΙΑ ΜΑΛΕ

Τόν καιρό που ήμουν διεκπεραιωτής στα γραφεία του υπουργείου των Στρατιωτικών, είχα ένα σύντροφο στο τμήμα, κάποιον Γιάννη Βιντάλ, αρχαίο υπαξιωματικό με κομμένο το ζερβί του μπράτσο στον πόλεμο του Ναπολέοντος με τους Αυστριακούς... Με το δεξί του χέρι όμως έγραφε λαμπρά και ζωγράφιζε.

Ο Βιντάλ ήταν τύπος παληού στρατιώτου, τίμιος και αγαθός. "Αν και μόλις είχε περάσει τα σαράντα χρόνια, τα μαλλιά του ήταν αλατοπίπερο, και τον φωνάζαμε μπάρμπα Βιντάλ από σεβασμό. Στο σπιτάκι του, στην όδο Γκρενέλ, παρέλαθε και την αδελφή του, χήρα με τρία παιδιά, και έτρεφε όλους με το μικρό μισθό του και την σύνταξί του ως απομάρχου.

Επειδή κατοικούσα στα περίχωρα του Παρισιού, πηγαινοερχόμαστε οι δυο μαζί και μ' ευχαριστούσε σαν μου διηγότανε καμιά φορά τις έκστρατείες του επί Ναπολέοντος. Το καλοκαίρι το θράδυ, σαν έκανε ζέστη, τον κερνούσα κανένα ποτήρι αφέντι που το έρεσε. Μια βραδιά επίτηδες τον κέρασα δυο ποτήρια και σαν σηκώθηκε απ' το τραπέζι ήταν στο κέφι και ήμουν βέβαιος πως θα μου διηγηθώ καμμία καλή ιστορία.

"Αυα ξυλώσαμε στη Γκρενέλ όπου κατοικούσε, σταμάτησε απότομα μπροστά σ' ένα μαγαζί που πουλούσε παλιά στρατιωτικά φορέματα. Ήταν ένα παλιομάγαζο και είχε στη βιτρίνα πιστόλια σκουριασμένα, μπαλάσκες και μερικούς

παληούς μανδύες αξιωματικών κρεμασμένους.

"Ο Βιντάλ μ' έπιασε από το μπράτσο και μου έδειξε ένα μανδύα αξιωματικού των Ζουάβων του Άλγερίου με τρία χρυσά γαλόνια στο μανίκι.

Διάβασε το νούμερο ποζταν σκαλισμένο πάνω στα κουμπιά και είπε ένθουσιασμένος:

— Είπε απ' το σύνταγμα των Ζουάβων.

Μά, εξαφνα, το χέρι του Βιντάλ έμεινε ακίνητο άμα έπιασε τον μανδύα, το πρόσωπό του άγριεψε, και χαμηλώνοντας τα μάτια του, έμυρμούρισε με μια φωνή τρομαγμένη:

— Θεέ μου! Μήπως ο μανδύας αυτός ήταν ο δικός μου;

"Υστερα γύρισε τόν μανδύα ανάποδα και τότε είδα στη μέση της ράχης μια μικρή στρογγυλή τρύπα, από βόλι βέβαια, γιατί γύρω γύρω είχε μια μαύρη λέρα από αίμα.

— Ω... ω... μπάρμπα Βιντάλ, είπα, να μια κακή πληγή!

Αυτός περπατούσε γρήγορα χωρίς ν' απαντήσει. Μά εγώ για να τον θιάσω να μου διηγηθώ αυτή την ιστορία, του είπα:

— Συνήθως οι λοχαγοί των ζουάβων πληγώνονται μπροστά και όχι από πίσω στη ράχη!

Ο Βιντάλ έκανε πως δεν άκουει και δαγκάνοντας το μoustάκι του μονολογούσε, λέγοντας:

— Πώς αυτός ο μανδύας ξέπεσε εδώ από το πεδίο της μάχης στο Μαλενιάνο στην Ίταλία ως εδώ στην όδο της Γκρενέλης, πούνε χι-

λιάδες μίλλια μακριά; Ξέρω πως ακολουθούν το στρατό πάντοτε λωποδύτες που ξεγυμνώνουν τους νεκρούς σαν τα κοράκια, μ' γιατί ακριβώς ο μανδύας αυτός βρίσκεται δυο θήματα μακριά απ' το στρατιωτικό σχολείο, όπου μένει το σύνταγμα του, ναί εκείνου του... Βέβαια θα πέρασε απ' εδώ και θα γνώρισε το μανδύα!... που μοιάζει σαν βρυκόλακας!...

— Αίντε, μπάρμπα Βιντάλ, είπα και τουπίασα το μπράτσο, δεν θα πάψης να μιλάς μονάχος και να λες αινίγματα; 'Επί τέλους πές μου τί σου θυμίζει αυτός ο τρυπημένος μανδύας.

"Αν δέν τόν κερνούσα τα δυο αφέντια, δεν θα μάθαινα τίποτε, γιατί ο Βιντάλ μούριξε μια ματιά δύσπιστη και σχεδόν φοβισμένη, μά άξαφνα απέφασισε και μου είπε:

— Λοιπόν πολύ καλά, θα σ'ας διηγηθώ την ιστορία αυτή. Έχω έμπιστοσύνη σε σ'α, γιατί ήσαστε νέος σπουδασμένος και τίμιος και σαν τελειώσω τη διήγησι, να μου πείτε με το χέρι στην καρδιά σας, αν βρίσκετε πως έκανα καλά, όπως σκέφθηκα... 'Από ποδ ν' αρχίσω; Πρώτα-πρώτα δεν μπορώ να σου πω τ'όνομα έ κ ε ι ν ο υ γιατί ζη άκόμα, μά θα σου πω το παρατσούκλι που το θυλάμε στο σύνταγμα. Ο Διψασμένος, τόν λέγαμε έτσι, γιατί ήταν από κείνους που δεν σαλεύουν απ' τα καπηλειά και ρουφάνε δώδεκα ποτηράκια ως να χτυπήση μεσημέρι το ρολόγι!

Ήταν λοχίας στον τέταρτο λόγο του δευτέρου συντάγματος όπου εγώ ήμουν τροφодότης και βαδίζαμε πάντα πλάι-πλάι. Πολύ καλός στρατιώτης, μά μεθύστακας, άγαπούσε τούς καυγάδες και τα χτυ-

πήματα. Μά παλληκάρι, με μάτια γαλάζια και κρύα σαν άτσάλι, μ' ένα μούτρο αύλακωμένο, με κόκκινο γενάκι, που σαν τ'άθλεπες, καταλάβαινες με τί ύποκείμενο είχες να κάνης!

Σαν τελείωσε τη θητεία του ο λοχίας, κατατάχτηκε πάλι, πήρε ένα ρουσφέτι και άδεια τρεις μέρες. Δεν έκανε άλλο παρά με πέντ'έξη άλλους άκόμα να γυρίζη στα καπηλειά και να μεθοκοπά. Μά χτίπησε μια γυναίκα στο στομάχι και τήν σκότωσε, οι δέ άράπηδες του σπάσανε το κεφάλι.

Ο Διψασμένος λοχίας γιατρεύθηκε, μά του ξυλώσανε τα γαλόνια και τόν φυλακίσανε δέκα πέντε μέ-

ρες. 'Επειδή ήξερε γράμματα, ξανάγινε λοχίας ύστερα από δέκα όχτώ μήνες, γιατί ο λοχαγός τόν συμπαθούσε, για την παλληκαριά του στη μάχη της Κοβούλης.

"Όταν ο λοχαγός προβιβάστηκε σε ταγματάρχη, διωρίστηκε λοχαγός ένας νέος απ' την Κορσική, που τόν λέγανε «Ξεντέλης» ήταν πολύ σπουδασμένος, άσστηρός, που τιμωρούσε σαν έβλεπε καμμία

σκουριά στο τουφέκι ή να λείπη κανένα κουμπί.

'Απ' την πρώτη μέρα, ο καινούργιος λοχαγός δεν μπορούσε να χωνέψη το «διψασμένο» λοχία κι' αυτός το ίδιο την πρώτη φορά που έλειψε απ' το προσκλητήριο, του έβαλε όχτώ μέρες περιορισμό, κι' άμα τόν είδε στουπί, δεκαπέντε μέρες φυλακή! 'Οσάκις ο λοχαγός τόν τιμωρούσε, του έλεγε κατάμουτρα: «Ξέρω ποιός είσαι, μά θα σε στρώσω, φιλαράκο!» Ο λοχίας δεν άπαντούσε, μά αν ο λοχαγός κύταζε το κατακόκκινο μούτρο του λοχία και τα τρομερά μάτια του, ύσως, δεν θα φερνότανε τόσο αυ-

στηρά...

* * *

Σ' αυτό το μεταξύ, ο Ναπολέων εκήρυξε τον πόλεμο εναντίον των Αυστριακών για να λευτερώσει την Ιταλία, και απ' τὸ Ἀλγέριμπάρκαρε για τὴν Ἰταλία, τὴν παραμονὴ τῆς μάχης στὸ Μελινιάνο, ὅπου ἔχασα τὸ ζερβὶ χέρι μου· τὸ σύνταγμα μας ἔμεινε σ' ἓνα χωριό, καὶ ὁ λοχαγὸς μᾶς συμβούλευε νὰ μὴ ξεχάσουμε τοὺς Ἰταλοὺς κατοίκους. Τὴν ὥρα ποὺ μιλοῦσε, ὁ λοχίας ἦταν μεθυσμένος καὶ σήκωνε τοὺς ὤμους του· εὐτυχῶς δὲν τὸν εἶδε ὁ λοχαγός.

Τὰ μεσάνυχτα σηκωθήκαμε ὅλοι ἀπ' τὶς φωνὲς καὶ στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ εἶδαμε χωριάτες καὶ στρατιῶτες νὰ τραβοῦνε ἀπ' τὴν ἀγκαλιά τοῦ λοχία μιὰ ὡμορφὴ γυναίκα, καταξέσχισμένη καὶ ξεμαλλιασμένη, ποὺ παρακαλοῦσε τὴν Παναγία νὰ τὴν γλυτώσει. Ἐτρεξα κι' ἐγὼ νὰ βοηθήσω, μὰ ὁ λοχαγὸς μὲ πρόλαβε καὶ ἦταν ἐκεῖ. Μὲ μιὰ ματιὰ θυμωμένη ἔκαμε τὸ λοχία νὰ τραβήχτῃ πίσω τρομαγμένος. Ἀφοῦ ὁ λοχαγὸς εἶπε μερικά παρηγορητικὰ λόγια στὴ γυναίκα στὴ γλῶσσα τῆς, στάθηκε μπροστὰ στὸ λοχία καὶ τοῦ εἶπε μὲ μιὰ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπ' τὸ θυμὸ.

— Ἐπρεπε νὰ σκοτώνωνται ἀμέσως τέτοιοι παληανθρώποι σὰν κι' ἐσένα. Ἀμα δῶ τὸν ταγματάρχην θὰ σοῦ ξυλώσω πάλι τὰ γαλόνια γιὰ πάντα. Αὐριο θ' ἀρχίσῃ ἡ μάχη καὶ κύτταξε νὰ σκοτωθῇς.

Ξαναπλαγιάσαμε, καὶ τὸ πρωῒ, καθὼς εἶχε πῆ ὁ λοχαγός, ἡ μάχη ἄρχισε. Ὁ λοχίας ἦρθε καὶ στάθηκε στὴ γραμμὴ πλαί μου πάντοτε· ποτὲ δὲν ξαναεἶδα μάτια τόσο ἀγρία. Τὸ τάγμα μας ἄρχισε τὴν ἔφοδο, γιατί ἔπρεπε νὰ διώξουμε τοὺς Αὐστριακοὺς ἀπ' τὰ ὀχυρώματα καὶ νὰ καταλάβουμε τὸ χωριὸ Μελινιάνο. Ἐμπρὸς λοιπόν!

Μόλις περπατήσαμε δυὸ χιλιόμετρα, τὰ κανόνια τῶν Αὐστριακῶν ἀρχίσανε, καὶ σκοτωθήκανε καμμιά δεκάπενταρὰ ἀπ' τοὺς δικούς μας. Τότε οἱ ἀξιωματικοὶ μᾶς διατάξανε νὰ πλαγιάσουμε πάνω στ' ἀραιο-

σίτια καὶ νὰ τραβοῦμε τουφεκιὲς γονατισμένοι. Οἱ ἀξιωματικοὶ στέκονταν ὀρθοὶ φυσικὰ καθὼς καὶ ὁ λοχαγὸς μας Ξεντέλ.

Ἀξαφνὰ ἐνοιώσα κάποιον νὰ μοῦ σκουτᾷ τὸ χέρι, γύρισα κ' εἶδα τὸ λοχία ποὺ μὲ κύτταζε γεμίζοντας τὸ τουφέκι του...

— Βλέπεις τὸ λοχαγὸ μας; μοῦ εἶπε μὲ μάτια ἀγριεμένα.

— Ναί, ἀπάντησα, λοιπόν; καὶ ἐκύτταξα τὸ λοχαγὸ ποὺ στεκότανε ὀρθος, εἴκοσι θήματα μακριὰ ἀπὸ μᾶς.

— Ἐ! λοιπόν, εἶπε ὁ λοχίας, δὲν εἶχε δίκην νὰ μοῦ μιλήσῃ καὶ νὰ μὲ θρίσῃ, καθὼς ἔκαμε τὴ νύχτα.

Σὲ λιγάκι σημάδεψε καὶ τουφέκισε! Ὁ λοχαγὸς κλονίστηκε, χτύπησε τὰ χέρια του στὸν ἄερα, καὶ ἔπεσε προύμητα κατάχαμα νεκρός!

— Φονῆ! ἐφώναξα κι' ἄρπαξα τὸ μπράτσο τοῦ λοχία.

Μὰ αὐτὸς μοῦδωκε μιὰ κοντακιά στὰ στήθεια καὶ μὲ κύλισε μακριὰ του.

— Νὰ, θλάκα, εἶπε, πήγαινε τώρα νὰ μαρτυρήσῃς πὼς ἐγὼ σκότωσα τὸ λοχαγὸ σου.

Σηκώθηκα λυσσασμένος, μὰ εἶδα ὅτι ὅλοι εἶχαν σηκωθῇ, γιατί ὁ ταγματάρχης μας, καθάλλα χωρὶς σκέτο, εἰμίωσε καὶ μᾶς ἐδειχνε τὰ αὐστριακὰ κανόνια.

— Ἐμπρὸς, Ζουάβοι! φώναξε μὲ τὴν μπαγιονέτα ἔμπρός!

Τί μποροῦσα νὰ κάνω; Ἐκανα σὰν τοὺς ἄλλους ἔφοδο. Εἶδατε ποτὲ φουρτουνιασμένη θάλασσα νὰ χτυπᾷ στοὺς θράχους; Ἐ! λοιπόν αὐτὸ ἔγινε. Κάθε λόχος ἀνέβαινε ψηλὰ σὰν τὰ κύματα στὸ θρόχο. Τρεῖς φορές ἀνεβήκαμε στὰ προχώματα καὶ τρεῖς φορές γυρίσαμε πίσω.

Τέλος ὁ δικὸς μας λόχος κατάρθωσε νὰ περάσῃ τὸ πρόχωμα καὶ ἐγὼ μαζί. Ἀξαφνὰ ἓνας ἀξιωματικὸς Αὐστριακὸς μὲ χτύπησε στὸν ὦμο τόσο δυνατὰ, ποὺ ζαλίστηκε κι' ἔπεσα κάτω.

Σὰν ἀνοιξα τὰ μάτια μου ἀκούγα μακριὰ πειὰ τὶς τουφεκιὲς· οἱ Ζουάβοι νίκησαν καὶ φωνάζανε «Ζήτω ὁ Ναπολέων».

Ἐνας γέρος στρατηγὸς μὲ τὸ ἔ-

πιτελεῖο τοῦ ἦρχετο τρεχάτος. Στάματῃσε τὸ ἄλογό του, ἔβγαλε τὸ κασκέτο του, τὸ κούνησε καὶ φώναξε:

— Μπράβο, Ζουάβοι! Εἰσατε οἱ πρῶτοι στρατιῶτες τοῦ κόσμου.

Καθόμουνα κρατώντας μὲ τὸ δεξιὸ χέρι τὸ σπασμένο ζερβὶ μου μπράτσο, καὶ συλλογιζόμουνα τὸ φρικτὸ κακούργημα τοῦ λοχία ποὺ σκότωσε τὸ λοχαγὸ ἀπὸ πίσω, μέσα στὴ μάχη.

Ἀξαφνὰ θλέπω τὸ λοχία-φονῆ νὰ θγαίνῃ ἀπ' τὴ γραμμὴ καὶ νὰ πλησιάζῃ τὸ στρατηγὸ. Στὴ μάχη εἶχε χάσει τὸ φέσι του, εἶχε πάρει μιὰ πληγὴ στὸ κεφάλι κι' ἔτρεχε αἷμα στὸ πρόσωπό του... Μ' ἓνα χέρι κρατοῦσε τὸ τουφέκι του καὶ μὲ τὸ ἄλλο μιὰ αὐστριακὴ σημαία κουρελιασμένη καὶ ματωμένη, ποῦχε κυριέψει πολεμώντας.

Ὁ στρατηγὸς τὸν κύτταξε μὲ θαυμασμό.

— Ἐ! Μπερκούρ, εἶπε σ' ἓνα ὑπασπιστὴ του, γιὰ κύτταξε αὐτόν!...

Τί ἄνθρωποι αὐτοὶ οἱ Ζουάβοι!

Ὁ λοχίας ἀπάντησε:

— Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια, στρατηγέ μου!

— Θὰ σὲ φιλήσω γιὰ τὸ λόγο σου αὐτόν, φώναξε ὁ στρατηγὸς καὶ θὰ σοῦ δώσω τὸ παράσημο τοῦ Σταυροῦ.

Ἐγὼ ἐνοιώθα φρικτοὺς πόνους ἀπ' τὸ σπασμένο χέρι, μοῦρθε λιγοθυμιά καὶ δὲν ἄκουσα, οὔτε εἶδα πειὰ τίποτα.

Ξέρετε τὰ ρέστα, σὰς τὰ διηγῆθηκα κι' ἄλλῃ φορά. Μοῦ κόψανε τὸ ζερβὶ χέρι, κι' ἔμεινα δυὸ μῆνες στὸ νοσοκομεῖο. Στὶς ἀγρυπνιὲς μου συλλογιζόμουνα ἂν πρέπῃ νὰ καταγγεῖλω τὸ λοχία, μὰ δὲν εἶχα ἀποδείξεις καὶ ὕστερα ἔλεγα: Εἶνε παληάνθρωπος, ἄτιμος, μὰ παλληκάρι, ἐσκότωσε τὸ λοχαγὸ Ξεντέλ, μὰ πήρε μιὰ σημαία αὐστριακιά!

Σὰν θγῆκα ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο, ἔμαθα πὼς ξαναγίνεκα λοχίας καὶ τοῦδωκαν καὶ παράσημο. Αὐτὸ μὲ ἀηδίασε καὶ συχάθηκα τὸ δικό μου παράσημο, ποὺ ὁ ταγματάρχης εἶχε καρφώσει πάνω στὸν μανδύα μου στὸ νοσοκομεῖο.

Ποτὲ δὲν ξαναεἶδα τὸ λοχία-φο-

νῆ ποὺ ὑπηρετεῖ ἀκόμα στὸ στρατό, καὶ παραιτήθηκα. Μὰ σὰν κύτταξα πρὸ ὀλίγου τὸν τρυπημένο μανδύα τοῦ λοχαγοῦ, ὁ Θεὸς ξέρει πὼς θρέθηκε στὸ μαγαζὶ αὐτὸς κρεμασμένος στὴ βιτρίνα, δυὸ θήματα μακριὰ ἀπ' τὸν στρατῶνα ποὺ μένει ὁ φονῆς, σκέφθηκα πὼς τὸ ἔγκλημα ἔμεινε ἀτιμώρητο κι' ὁ λοχαγὸς ζητᾷ δικαιοσύνη.

Καθυσύχασα ὅσο μπόρεσα τὸν μπάρμπα Βιντάλ, γιατί ἦταν πολὺ ἐρεθισμένος, καὶ τοῦ εἶπα πὼς ἔκανε ὅ,τι μπόρεσε καὶ ὁ λοχίας-φονῆς πλήρως τὸ ἔγκλημά του μὲ τὴν παλληκαριά του.

Ὑστερὰ ἀπὸ μερικὲς μέρες θρήκα στὸ γραφεῖο τὸν μπάρμπα Βιντάλ ποὺ διάβαζε μιὰ ἐφημερίδα καὶ μοῦ τὴν ἐδῶκε λέγοντας:

— Διάβασε νὰ δῇς· ἔγινε ἐκεῖνο ποὺ σοῦλεγα.

Πῆρα τὴν ἐφημερίδα καὶ διάβασα:

«Ἀκόμη ἓνα θῦμα τῶν καταχρήσεων. Χθὲς τὸ ἀπόγευμα εἰς τὴν ὁδὸν Γκρενέλ, ὁ λοχίας Μασλέ, ὁ ἐπιλεγόμενος «Διψασμένος», ἔπαθε ἔξαφνα νευρικὴν κρίσιν, τὴ στιγμὴ ποὺ ἐκύτταζε μερικά παλὰ φορέματα στρατιωτικά, κρεμασμένα σ' ἓνα παλαιοπωλεῖο.

Ὁ ἀτυχὴς λοχίας ἔγινε ἄξαφνα μανιακός, τράβηξε τὴν ξιφολόγη του κι' ἔτρεχε στοὺς δρόμους οὐρλιάζοντας: «Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ φονῆς!... ἐκυρίεψα στὸ Μελινιάνο μιὰ αὐστριακὴ σημαία».

Τὸν τρελλὸ σχεδὸν λοχία τὸν κλείσανε σ' ὁ στρατιωτικὸ νοσοκομεῖο. Θὰ τὸν μεταφέρουν τώρα στὸ φρενοκομεῖο».

Καὶ ὁ μπάρμπα Βιντάλ πρόσθεσε:

— Ὁ μακαρίτης λοχαγὸς Ξεντέλ ἦταν Κορσικανὸς καί... ἐξεδίκηθῃ ὅπως τὸ συνηθίζουν στὴν πατρίδα του.

ΟΥΓΓΟ ΛΕΡΟΥ

ΣΟΦΑ ΛΟΓΙΑ

Ἄν ἡ γυναίκες δὲν ἦσαν ὡραίες, θὰ ἦσαν τὰ ἀγαθότερα πλάσματα τοῦ κόσμου.

* * *

Ἡ ποινὴ ἐκείνων ποὺ ἀγάπησαν πολὺ τὶς γυναῖκες, εἶνε νὰ τὶς ἀγαποῦν πάντοτε.

ΤΑΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΑΡΙΟ ΜΑΡΙΑΝΙ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ

“Ένα πρόσωπο όωρό και ένα βέλο μαύρο και κάτω από το μαύρο βέλο δυό μάτια πιό μαύρα απ’ τ’ό μαύρο βελούδο, πιό μεγάλα κι’ από μισό πρόσωπο. Ήταν όλο μάτια.

Μα τ’α μάτια δέν κύτταζαν ποτέ τίποτα. Κύτταζαν μακρυά, σ’ε απόκοσμους στοχασμούς. Και συχνά τ’α κρατούσε κλειστά. Σχεδόν πάντα κλειστά. Και τ’α βλέφαρα κλειστά και μεγάλα, μοιάζανε με δυό λοβούς μ’όβ κοχυλιών, και ή συστάς τ’ων βλεφαρίδων, σωστή άψις από έββενο, είχε μιά τέτοια παράξενη σκοτεινή απόχρωσι πού σ’έκανε νά φρικιάς. Σού προξενούσε ρίγη, χωρίς αϋτήν κανένα ρίγος νά τη συγκλονίζει. Ήταν δεκάξη χρονών και είχε φύγει από τ’ό μικρό μας κόσμο, γιά έναν κόσμο όνειρων, έκει ίσως όπου κανένας δέν μπορούσε, κανένας δέν ήξερε νά την άκολουθήσει. Ήταν πιό κλειστή από τ’α κλειστά της βλέφαρα και πιό άπόμακρη από τ’α μάτια της, τ’α μάτια τ’α φωτεινά και μαύρα σάν μισαναμμένα κάρβουνα πού πάντα έκλειναν μέσα τους τή θύελλα.

Ποτέ σχεδόν δέν μιλούσε. Και τ’α λόγια πού έλεγε ήσαν σταγόνες στοχασμού: διαμορφωμένες, στρογγυλές, πέφτοντας κανονικά κατ’α διαλείμματα, λιγάκι κουρασμένες. Πόση κούρασι και πόση γεροντική γαλήνη είχε πέσει σ’έκείνη τή νιότη!

Ίσως ήταν ή τρομερή όωρότης της πού έκανε χλωμή τή ζωή της, ίσως ήταν μαγεμένη. Λες και μιά μουσική άρρώστεια τής έκμυζούσε

τ’α αίμα, λες και μιά μαύρη μάγισσα κρυμμένη στο προσκεφάλι της ροφούσε τή νύχτα τήν πνοή και τή ζωή της...

Ήταν μιά ζωή δίχως κίνησι, δίχως σάρκα και νεύρα. Έμοιαζε με λίμνη ήσυχη, γαλήνια, κάτω από αόγουσιάτικο φεγγάρι, όταν τ’α νερά είνε ήρεμα—λάδι.

Και όμως...

Τήν έλεγα «Μικρό Μυστήριο» πρίν νά γνωρίσω τ’ό κρυμμένο μυστικό της.

Φορούσε πάντα μαύρα, όλα μαύρα.

Μικρό Μυστήριο! ήταν μιά νυκτωδιά του Σοπέν, μιά σονάτα του Μότσαρτ, ό ‘Αμλέτος γυναικά.

“Όταν κυττάζοντας τήν από τ’ό ύψος τ’ων τριάντα μου χρόνων, τής έλεγα με ύφος πατρικό: «δυστυχημένο πλασματάκι! όποφέρεις;» χαμογελούσε μ’ένα χαμόγελο έλαφρό, διφορούμενο. Και κύτταζε μακρυά: τους στοχασμούς της και τ’ό μυστήριό της, με τ’α μάτια της θυέλλης, τ’α μάτια τ’α μαύρα σάν μαύρο βελούδο. “Υστερα κλεινότανε μέσ’στα μεγάλα βλέφαρά της, μέσα στους μ’όβ λοβούς τ’ων ματιών της.

— Μικρό Μυστήριο, γιατί δέ μιλάς ποτέ;

— Θεέ μου!... Τί πρέπει νά λέω;

Μιά μέρα τήνε ρώτησα:

— Σκέφτηκες ποτέ τήν αγάπη;

Με φωνή πού έτρεμε λιγάκι, ρώτησε κι’έκείνη:

— Τήν αγάπη;... τί είνε ή αγάπη;

Κ’ ύστερα κλείστηκε πάλι μέσα

στους άσπρους λοβούς τ’ων μεγάλων της βλεφάρων.

λων της βλεφάρων.

Ήταν απόκοσμη, ήταν μακρυά απ’ τή ζωή. Ή ψυχρότης της τήν απομάκρυνε από τήν αγάπη. “Επαιζε πολύ καλά πιάνο, έπαιζε σχεδόν πάντα Σοϋπερτ. Μα αν στη συνομιλία, σ’ε καμμιά συνάθροισι, όποιοσδήποτε κι’ αν τήν πλησίαζε γιά νά τής πη κάτι με άθροφροσύνη, εκείνη άπαντούσε με ένα χαμόγελο λιπόψυχο, θλιβερό: «Γιά τήν αγάπη του Θεού!.. Μή λέτε άνοησίες!...» ή «Γιά τήν αγάπη του Θεού!.. Μήν είστε και σεις άνόητος...» ή “Ω! έέρετε, μερικές βλακείες, σ’ε μένα δέν κάνουν ούτε κρύο, ούτε ζέση».

Κι’ έπαιρνε άμέσως ένα τέτοιο ύφος άγανακτήσεως και πείσματος πού άνάγκαζε τόν άλλον νά σωπάσει. Κι’ εκείνη με τ’α μάτια χαμηλωμένα, τυλιγόταν μέσα στη σιωπή της, σάν μέσα σ’ε σάβανο.

Ή μητέρα της έλεγε: «πολύ ήσυχη, γιά τήν ήλικία της—αϋτή θά γίνη καλογρηά».

“Ο πατέρας της τήν έπήγαινε έξω σ’ε μακρινούς περιπάτους, νομίζοντας τήν άρρώστη.

“Ο γιατρός έέλεα: «“Όχι... πρός Θεού. Δέν έχει τίποτα... είνε, ναι, λίγο αναιμική... μα τ’α κορίτσια σήμερα είνε όλα αναιμικά... Μή φοβάστε, στέκει καλά».

“Εγώ καθόμουν στο ίδιο σπίτι.

Και είχα ένα παράθυρο άπέναντι στο δικό της.

Και τ’α δυό μας παράθυρα βλέπαν σ’ε μιά αϋλή στενή, σκοτεινή.

Τ’ό σπίτι ήταν παληό, οί τοίχοι ξεθωριασμένοι, ξασβεστωμένοι, γεμάτοι σχισμάδες.

Καθόμαστε στο τέταρτο πάτωμα, και όταν κυττάσαμε κάτω στην αϋλή, μ’ας φαινόταν πώς κυττάσαμε στο βάθος πηγαδιού.

“Εγώ ήμουν ξενύχτης εκείνο τόν καιρό. “Εγώ ήμουν πάντα ξενύχτης γιατί στην ψυχή μου ύπάρχει μόνο ή νύχτα γιατί στην ψυχή μου ύ-

πάρχουν μόνο τ’ άστρα τ’ άστρα τ’α μακρινά πού ποτέ δέν μούκαναν κακό, ή νύχτα ή σιωπηλή πού μού δίνει τή μοναξιά και τήν αγάπη, τίς δυό μόνες ώμορφίες τής ζωής.

Μιά νύχτα μού φάνηκε πώς άκουσα θόρυβο έξω στην αϋλή.

Ήταν άργά. Ίσως τρείς μετά τ’α μεσάνυχτα...

Κύτταξα μέσα στις γρίλιες τις κλειστές με τή λάμπα, μέσα στην κάμαρά μου σβυστή.

Στην αϋλή έπεφτε, από καιρό, σ’ε καιρό μιά άδύνατη άκτίνα σεληνης, γιατί ή σελήνη ταξίδευε άνάμεσα από βουνά συννέφων και κύτταζε τόν κόσμο μέσα από τις σχισμάδες.

Κύτταξα τήν αϋλή μέσα από τις γρίλιες τις κλειστές. Μιά σκιά σκαρφάλωνε στην άβυσσο. Δυό παράθυρα ήσαν άνοιχτά.

Δυό παράθυρα στην αϋλή τ’ό ένα ενός φοιτητή τής Νομικής πού καθόταν στο τρίτο πάτωμα, τ’ό άλλο του Μικρού Μυστηρίου.

Στην άρχή πήγε ό νους μου στους κλέφτες, μα όταν είδα, σ’ε μιά άκτίνα του φεγγαριού, τ’ό Μικρό μυστήριο νά σκύβη έξω απ’ τ’ό παράθυρο, με τ’ό

πρόσωπό της πιό χλωμό κι’ απ’ τ’ό φεγγάρι και μ’ένα σάλι στους γυμνούς της ώμους, ένόησα...

“Ο νέος εκείνος κ’ε κάτω, από τ’ό τρίτο πάτωμα, έτσι σχεδόν όλες τις νύχτες διεκινδύνευε τή ζωή του γιά νά πάη κοντά της. “Επαιζε τή ζωή του σ’ένα ταξίδι τρομερό, ένάεριο, κρατούμενος από τ’α παληά σίδερα του νεροσωλήνα και τις άλλες προεξοχές.

“Εγώ τόν παρακολουθούσα στο τρομερό ταξίδι του, κρατώντας τήν άναπνοή μου, όπως και τ’ό Μικρό Μυστήριο.

“Αν λιγάκι λάθεβε! Τίποτα! ένα κατακρύβισμα, ένα κρανίο συντριμμένο κάτω στις πλάκες τής αϋ-

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟΥ Κ. ΔΙΟΝ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ

ΙΣΑΒΕΛΛΑ ΑΛΜΠΡΙΤΖΙ ΘΕΟΤΟΚΗ

Ἡ οἰκογένεια Θεοτόκη ἔδωσε στὴν Ἑλλάδα ἐξαιρετικές φυσιογνωμίες ἀπὸ τοῦ 15ου αἰῶνος τῆς προσέφερε καὶ μιὰ δόξα γυναικεία. Εἶνε ἡ Ἰσαβέλλα Ἀλμπρίτσι Θεοτόκη.

Αἷμα γησιῶς ἑλληνικό. Οἱ Θεοτόκηδες κατάγονται ἀπὸ Ἑλληνα ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, ἀπὸ τὸν Γεώργιο Θεοτόκη ποὺ κατέφυγε μὲ ἄλλους ἀπὸ τοὺς συμπολίτας του στὴν Κέρκυρα κατὰ τὸ τραγικὸ ἔτος 1453. Ἡ ἐπιμείζια τους κατὰ τὸ διάστημα τῶν αἰῶνων ποὺ ἐπακολούθησε, ἔγινε μόνον μὲ κόρες Ἑλληνῶν Κερκυραίων. Τὸ 1544 τὰ ὀνόματα τῆς οἰκογενείας αὐτῆς ποὺ ἤδη ἔχει διακριθῇ, βρίσκονται στὸν κατάλογο τῶν εὐπατριδῶν τῆς Κερκύρας. Ἀπὸ τότε οἱ Θεοτόκηδες δὲν ἔπαυσαν νὰ εἶνε στὴν πρώτη γραμμὴ κάθε δράσεως, ἄρχοντες λαοφίλητοι, ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος,

τὸν τίτλο τοῦ κόμητος τὸν ἐπῆραν τὸ 1799 ἀπὸ τὸν δούκα Φερδινάνδο Κάρολο τῆς Μάντουας καὶ τῆς Μομφερράτας. Διὰ νὰ ἀναφέρῃ κανεὶς τὰ ὀνόματα ἐκείνων ποὺ διεκρίθησαν ἀπὸ αὐτοὺς καὶ τὶς ἐξαιρετικές πράξεις τους θὰ ἤθελε ὀλόκληρο κατάλογο μ' ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σπυρίδωνα Γεώργιον κόμητα Θεοτόκην ποὺ ἡ δράσις του εἶνε ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὴν ἱστορία καὶ τὰ σημαντικώτερα γεγονότα τῆς Ἰονίου Ἐπικρατείας κατὰ τὰ δύο τρίτα τοῦ 18ου αἰῶνος, καὶ ποὺ ἀνεκρύχθη «πατὴρ καὶ σωτὴρ τοῦ ἔθνους» καὶ «πατὴρ καὶ στήριγμα» τῆς πατρίδος. Ὁ ἐπικήδειος ποὺ ἐξεφώνησε ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας ὡς γραμματεὺς τῆς Ἰονίου Ἐπικρατείας πρὸ τοῦ νεκροῦ του κατὰ τὸ 1803 ἀποτελεῖ ὄχι μόνον ἱστορικὸ δοκομέντο, ἀλλὰ μιὰ δόξα ἀκόμη γιὰ τὸν Κερκυραῖο εὐπα-

λῆς, ἕνας ἔρωας πεθαμένος.

Κι' ἔτσι ἔμαθα τώρα, τὸ μυστήριό της, ἀκόμα καὶ τὴν ἀφορμὴ τῆς γλωμάδας της, τὴν ἀγάπη, τὴν ἀγωνία της ὅλων τῶν νυχτῶν, ποὺ παρακολουθοῦσε τὸ σκαρφάλωμα τοῦ ἔρωμένου της, μὲ τὴν τρομάρρα στὴν καρδιά καὶ τὶς μυστικές, τὶς κρυφές της τέρψεις ὅλων τῶν νυχτῶν!..

— Μικρὸ Μυστήριο, σκέφτηκες ποτὲ τὴν ἀγάπη;

— Τὴν ἀγάπη;... Τί εἶνε ἡ ἀγάπη;...

— Εἶνε ἡ μικρὴ ἀδερφή τοῦ θανάτου, μὰ πρέπει κανεὶς νὰ ζῇ νύχτα, μὲ τὰ παράθυρα κλειστά, ποὺ βλέπουν σ' αὐλὲς σκοτεινές γιὰ νὰ

γνωρίσῃ...

— Θεέ μου! Θεέ μου! Εἶδατε;... ξέρετε;... Πρὸς Θεοῦ... πρὸς Θεοῦ, μὴ μὲ καταστρέψετε.

— Ἐγώ;... μὴ φοβάσαι... δὲ λέω σὲ κανένα τίποτα... σοῦ δίνω, μάλιστα, ὅλη μου τὴν εὐχή, δυστυχισμένο μου πλασματάκι... μὰ βρῆτε ἔναν ἄλλο τρόπο... προσέξτε... καμμιὰ νύχτα... ὅταν γυρίζῃ... κουρασμένος... μπορεί τὰ πόδια του νὰ μὴ θελήσουν νὰ τὸν ὑπακούσουν...

— Πῶς νὰ κάνουμε;... δὲν ὑπάρχει ἄλλο μέσον... Μὲ ἐπιτηροῦνε τόσο!...

Ὁ κόσμος εἶνε τόσο κακός!... Καὶ γιὰ πρώτη φορὰ μὲ κυτοῦσε μὲ ὀλάνοιχτα τὰ μάτια της.

ΜΑΡΙΟ ΜΑΡΙΑΝΙ

τρίδη.

Κόρη τοῦ Ἀντωνίου Θεοτόκη, ἀδελφοῦ τοῦ Σπυρίδωνος Γεώργιου ἦτο ἡ Ἰσαβέλλα. Γεννήθηκε τὸ 1760. Ἡ ἐξαιρετικὴ φύσις της ἀνθίσε πολλὴ γρήγορα. Ὠραία, κρίνος εὐγενείας καὶ ἀγνῆς χάριτος σὲ ἡλικία δεκάξη χρόνων ἐφαίνετο πῶς μεγάλη. Ἦταν ἡ ἡλικίῳσις ποὺ τῆς ἔδινε τὸ πρῶμα ἀνεπτυγμένο πνεῦμα της, τὸ φυσικὰ ζωηρὸ καὶ καλλιεργημένο ἀπὸ τὶς σπουδὲς ποὺ ὠφείλε ἡ Ἰσαβέλλα στοὺς καθολικούς Κερκυραίους ἱερεῖς ποὺ τὴν ἐμπιστεύθηκαν γιὰ νὰ μορφωθῇ.

Βιάστηκαν τότε νὰ τὴν παντρέψουν. Τὴν ἔδωσαν στὸν Ἑνετὸ ἀξιωματικὸ τοῦ ναυτικοῦ Κάρολον Ἀντώνιον Μαρίν, ἄνθρωπον ἀξίας, περιφημον ἀργότερα γιὰ τὰ ἱστορικά του ἔργα, τὸ ἕνα γιὰ τὸ ἐνετικό καὶ τὸ ἄλλο γιὰ τὸ φοινικικὸ ἐμπόριο, ἀλλὰ πολὺ ἡλικιωμένον.

Ὁ γάμος αὐτὸς ἦταν ἀτυχής. Ἡ Ἰσαβέλλα ἀκολούθησε τὸν ἄντρα της στὴν Ἑνετία τὸ 1779, τρία χρόνια ἔπειτα ἀπὸ τὸ γάμο της καὶ ἐκεῖ ἐξεδηλώθη τὸ ἀδύνατον τῆς συμβιώσεως των. Ἡ Ἰσαβέλλα δὲν ἔκανε πειὰ τὴν μέτρια ζωὴ τῆς Κερκύρας.

Γυναίκα εὐπατρίδου Ἑνετοῦ, κόρη εὐπατριδῶν ἐπίσης, ὦραία, μὲ πνεῦμα διψῶν τὴν ἐπικοινωνίαν μὲ ἄλλα ἀνώτερα πνεύματα ἐπίσης, ἦταν φυσικὸ νὰ βρεθῇ περιστοιχισμένη ἀπὸ ἕνα κόσμον θαυμαστῶν, νὰ δημιουργηθῇ γύρω της καλλιτεχνικὸς κύκλος καὶ νὰ ζητήσῃ ἡ νεότης της περισσότερες ἱκανοποιήσεις. Προτίμησε τότε, ἀντὶ νὰ καταδικάσῃ τὸν ἄντρα της στὴν ἀμφίβολη καὶ θλιθερὴ θέσι ποὺ κράτησε ἡ σύγχρονός της Ἰουλιέττα Ρεκαμιέ τὸν δικὸ της, νὰ χωρίσῃ. Ὁ Κάρολος Μαρίν δὲν ἐμνησικάκησε. Ἀποδείξεις αὐτοῦ εἶνε ὅτι μεταξὺ των χειρογράφων ποὺ ἄφησε ὅταν πέθανε, βρέθηκε καὶ βιογραφικὸ τοῦ σημείωμα γιὰ τὴν πρώην γυναῖκα του. Τότε ἡ Ἰσαβέλλα παντρεύτη-

κε γιὰ δευτέρη φορὰ. Ὁ ἐκλεκτὸς της ἦταν ὁ κόμης Ἰωάννης Μπατίστα Ἀλμπρίτζι. Ὁ κόμης τῆς ἔδωσε κάθε ἐλευθερία γιὰ νὰ καλλιεργήσῃ τὴ φιλολογία πρὸς τὴν ὁποία ἔρρεπε καὶ ἀπὸ τότε ἀρχίζει ἡ εὐτυχισμένη καὶ γόνιμη σὲ ἔργα ἐποχὴ τῆς Ἑλληνίδος κομῆσης. Ἀρχισε νὰ ταξιδεύῃ σὲ μακρὲς διαδρομὲς σ' ὅλη τὴν Ἰταλία, τῆς ὁποίας κάθε πόλις μετεβλήθη γιὰ τὴν Ἰσαβέλλα σὲ καλλιτεχνικὸ μοναστήρι. Ἐπισκέφτηκε ὅλα τὰ μνημεῖα, τὶς περικλυτότερες ἰδιωτικές πινακοθήκες καὶ γνώρισε τοὺς διακεκριμένους Ἰταλοὺς τῆς ἐποχῆς της. Κατὰ τὸ 1799 πῆγε στὴ Ρώμη ὅπου ἔμεινε ἀρκετὰ. Ἐκεῖ εἶχε διδασκάλους καὶ φίλους τὸν περιφημο Γκουερίνι Βισκόντι καὶ τὸν Φραν-

τσισκόνι. Τὸ ταξίδι αὐτὸ ἦταν ἡ ἀποτελείωσις τῶν καλλιτεχνικῶν καὶ φιλολογικῶν τῆς σπουδῶν. Ὅταν γύρισε ἀπὸ τῆς Ρώμης στὴν Ἑνετία δημοσίευσε ἀμέσως τὴν «Ἐπιστολιμαίαν διατριβὴν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς Μύρρας τοῦ Ἀλφίερι εἰς ἀπάντησιν τῶν ἐπικρίσεων τοῦ ἀδβὰ Ἀρτέαγα». Ἡ διατριβὴ αὐτὴ ἔκαμε ἐντύπωσι. Ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ τὴν ἀνέβασε στὴν κορυφὴ καὶ τὴν ἔκανε περίφημη στὴν Ἰταλία, ἦσαν τὰ «Πορτραῖτα» της. Τοῦ ἔργου τούτου ἔγιναν τρεῖς ἐκδόσεις ποὺ ἐξηντλήθησαν καὶ ἡ τρεὶς γιὰ τὴν ἀξία τοῦ βιβλίου της ἀπὸ ἱστορικῆς ἀπόψεως καὶ γιὰ τὸ γρη-τευτικὸ ὕφος του.

Ἡ γνωριμία της μὲ τὸν ἑνδοξον ἤδη ἀνὰ τὴν Εὐρώπῃ γλύπτην Ἀντόνιο Κανόβα τῆς ἔδωσε νέα πηγὴ ἐμπνεύσεως καὶ νέα δόξα. Ἐγραψε τότε καὶ δημοσίευσε στὴν Πίζα τὰ «Ἔργα γλυπτικῆς καὶ πλαστικῆς τοῦ Ἀντόνιο Κανόβα». Τὸ ἔργο θαυμάστηκε χωρὶς ἐπιφύλαξι ἀπὸ τοὺς τεχνοκρίτας, ἀνετύπητο περὶ τεσσάρων τῶμων— στὴν Ἑνετία, τὴ Φλωρεντία καὶ τὴν Τοσκάνη

και μετεφράσθη και σε άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες.

Το ωραίο έπαθλο για την 'Ισαβέλλα ήταν ο θάυμασμός του ίδιου του Κανόβα. Για να πλάση την 'Ελένη, πήρε ως μοντέλλο την 'Ισαβέλλα. 'Η ελληνική ωραιότητα ξανάζησε μια φορά ακόμα ανυπέρβλητη και θεία κάτω από τη σμίλη του 'Ιταλού καλλιτέχνη, αλλά με πρότυπον την ευγενή 'Ελληνίδα. Το γλυπτικό αυτό έργο το χάρισε ο Κανόβα στην 'Ισαβέλλα. 'Η φήμη της μεγάλης 'Ελληνίδος είχε πια περάσει τα όρια της 'Ιταλίας. Κάθε νέο τεχνοκριτικό ή ιστοριοδιφικό έργο της ένδιεφερε τον παγκόσμιο φιλολογικό κόσμο.

Κατά το 1816 την έγνωσε ο Βύρων στην 'Ενετία. Δεν ήταν πια νέα, αλλά ήταν η κυρίαρχουσα γυναίκα της φυσιογνωμίας στην ένετική άριστοκρατική κοινωνία. Σε μια έπιστολή του προς το Θωμά Μούαρ με χρονολογία 24 Δεκεμβρίου 1816 γράφει ο μεγάλος ποιητής: «'Η κόμισσα 'Αλμπρίτζι για την οποία σάς μιλώ, είναι η κυρία Στάελ της 'Ενετίας. Δεν είναι νέα, αλλά είναι πολύ μορφωμένη, καλή, μετρίοφρων και πολύ ευγενική προς τους ξένους. Έγραψε ωραία πράγματα για τα έργα του Κανόβα, «χαρκτηράς» κλπ.»

Ο ποιητής της χάρισε τότε μια ωραία εικόνα του. 'Η φίλια της 'Ισαβέλλας με τον Βύρωνα διήρκεσε μέχρι της αναχωρήσεως του ποιητού από την 'Ενετία. Βαθείς δεσμοί ήνωναν τις δυο ποιητικές ψυχές. Στο σαλόνι της 'Ισαβέλλας 'Αλμπρίτζι Θεοτόκη γνώρισε ο Βύρων το 1818 την κόμισσα Θηρεσία Γοντισιόλι που επρόκειτο να παίξει εξαιρετικό ρόλο στην ταραχώδη ζωή του.

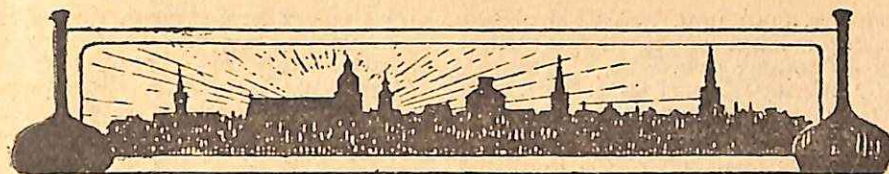
Λίγον καιρό τότε προηγήτερα, ή 'Ισαβέλλα είχε πάει στο Παρίσι όπου έμεινε πέντες μήνες και γνώρισε την κυρία Ζανλίζ, τον Κωβιέ, τον Ουμπολντ, τη δούκισσα ντ' 'Αμπραντές. 'Αλλά η μεγάλες γνωριμίες της ήσαν στο παλάτσο της στην

'Ενετία. 'Από εκεί πέρασαν ο Κόλοβραθ, ο Βιλλουαζόν, ο Σατωμπριάν, ο τότε πρίγκιψ Λουδοβίκος και έπειτα ο βασιλεύς της Βαυαρίας, ο στρατάρχης Μαρμόν, όλος ο έπιφανής κόσμος της Εύρώπης που περνούσε από την 'Ενετία. Το σπίτι της ήταν τόπος προσκυνήματος. Τη θαύμαζαν και την ελάτρευαν. 'Ηταν πνεύμα, αλλά και γυναίκα ταυτοχρόνως. Ο λόρδος Γώλφορντ όταν την είδε για πρώτη φορά και έμαθε ότι είχε 'Ελληνική έπαισε μπροστά της στα γόνατα.

Και το άξιζε, γιατί πράγματι δέλησμένη ποιε ό τι ήταν 'Ελληνίς. «Όλοι οι ταξιδευόντες 'Ελληνες είχαν περάσει από το σπίτι της. Ο 'Αδαμάντιος Κοραής, ο Μάριος Πιέρης, ο 'Ανδρέας Μουστοξύδης, ο Νικόλαος Δελβινιώτης, ο Φώσκολος, ο Μοντασενίγος, ο Στυλιανός Πέτρος Δόριος Προσαλέντες, ο 'Ιωάννης Καποδίστριας, ο όποιος κατά τις «ιστορικές ανάμνησεις» του Νικολάου Δραγούμη διατήρησε μαζύ της άλληλογραφία μέχρι του θανάτου του.

Το έθνολογικό μουσείο θα έπρεπε να συγκαταλέξη μεταξύ των πολυτιμότερων θησαυρών του την ιστορική εικόνα της 'Ισαβέλλας, που εξακολουθεί ευτυχώς να κατέχεται από την οικογένεια Θεοτόκη στην Κέρκυρα και που είναι έργο της μεγάλης Γαλλίδος ζωγράφου Βιζέ Λεμπρέν, της οποίας τα πορτραίτα κοσμούν τα γαλλικά μουσεία. Και θα ήταν άποδοσις ιστορικής όφειλης ή δημιουργία φιλολογικής έταιρίας με σκοπό την έρευνα του έργου και της ζωής της 'Ελληνίδος κυρίας Στάελ με την ευκαιρία του έορτασμού της εκατονταετηρίδος, από του θανάτου της. 'Υπάρχει καιρός διά τον καρτισμόν ενός τόσο ωραίου έργου. 'Η 'Ισαβέλλα 'Αλμπρίτσι Θεοτόκη πέθανε τον Σεπτέμβρη του 1863.

ΔΙΟΝ. Α. ΚΟΚΚΙΝΟΣ

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΝΡΥ ΜΠΟΡΝΤΟ

ΞΕΝΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ

'Η κατηγορουμένη ήταν μια γυναίκα τριάντα περίπου χρονών, κατά τη δήλωσή της, αν και φαινότανε πολύ πιο μεγάλης ηλικίας. Κάποτε θα ήτανε όμορφη, από τις ξανθές εκείνες καλλονές των οποίων η λάμψις των ματιών και η δροσιά της έπιδερμίδος ευχαριστούν το βλέμμα, αδιάφορο αν τα χαρακτηριστικά είναι άκανόνιστα και το πρόσωπο δεν έχει καμμία έκφραση.

'Αν και μαραμμένη, με τα μάγουλα βαθουλωμένα, έντοτοις η φυσιογνωμία της είχε κάποια λεπτότητα και χάρι που μαρτυρούσε την ευγένειά της ψυχής της. Χαρακτηριστική σ' αυτή τη φυσιογνωμία, ήταν η γλυκύτης.

'Η Ζαν Μονκλαίρ λοιπόν — έτσι λεγότανε η νέα — είχε δολοφονήσει τον έραστή της με ρεβόλβερ ενώ κοιμώτανε τη νύχτα.

Ο έραστής της ήταν ένας εργάτης μηχανικός, πολύ επιτήδειος στην τέχνη του, με καλό ήμερομίσθιο, αλλά δεσποτικός, άποτομος, όξυθυμος και άγριος όταν έπινε, πράγμα που γινότανε πολύ συχνά.

Αυτό φυσικά δεν ήτανε το μόνο έλαφρυντικό.

'Η κατηγορουμένη έφερε το όνομα ενός συζύγου, τον όποιον άφησε στη Λίλλη για να ακολουθήσει τον έραστή της στο Παρίσι, ύστερα στη Γενεύη και τέλος στη Σαβοΐα.

Ο άντρας της ήτανε χαρακτήρος ειρηνικού και πολύ συμπαθητικός.

Στην άρχη άπαντούσε λασκωνικά στις έρωτήσεις του προέδρου. Όσο όμως προχωρούσε, ο τόνος της έπαιρνε κάποια έμφασι. Κράτησα πρακτικά αυτής της δίκης και να πάνω-κάτω τί άκουσα:

— Στη Λίλλη είμεθα ήσυχοι. Ο άντρας μου ήταν σαν όλους τους συζύγους, δε μπορώ να πω το έναντίον. Περνούσε τις καθημερινές στη δουλειά του και την Κυριακή με τους φίλους του γλεντώντας. Δεν ένδιαφερότανε πολύ για μένα, ούτε και για το μικρό μας Τιεμό. Είχα συνηθίσει πια σ' αυτή την κατάσταση.

Είχε ένα φίλο του, τον Κλώντ Λαμπάρ, ο όποιος έρχότανε συχνά στο σπίτι. Αυτός είχε ύποφέρει πολύ και μόλις κατάρθωσε να σωθή από την έκρηξη ενός μεταλλείου όπου τον νόμιζαν χαμένο. Μου διηγότανε συχνά πως έμενε χωρίς φωμή και σπέρτα στη σκοτεινή του τρύπα μετά την έκρηξη, χωμένος όλόκληρες ήμέρες. Και να σάς πω την αλήθεια, μου προκαλούσε τον όϊκτο. Τον λυπόμουν. 'Ηθελε να ηγαίνω μαζί του, μα εγώ δεν μπορούσα γιατί είχα τον άντρα μου. Δεν μπορούσα να άκολουθήσω και τους δυό. Μια μέρα μου λέγει:

— 'Ας φύγουμε.

— Και ο μικρός;

— Έχει τον πατέρα του.

— 'Α! όχι! ποτέ... Δεν θέλω να τον αφήσω. Τον άντρα μου, ναι, αλλά τον Τιεμό μου ποτέ, ποτέ! 'Επιχείρησε να με πείση και έπειδή δεν το κατάρθωσε μευ λέγει τέλος:

— 'Ε, καλά, άς τον πάρουμε μαζί μας.

Συγκατένευσα. Φύγαμε το πρωί, για να έχουμε όλη την ήμέρα στη διάθεσί μας και για να μπορέσουμε να φύγουμε πριν να μάς νοιώση ο 'Αντρέ Μονκλαίρ. Πήρα μερικά

χρήματα δικά μου, πού είχα σ' ένα συρτάρι. Είχα το δικαίωμα, γιατί ήσαν άτομικά μου.

Ο Κλώντ ηδρε εύκολα θέσι. Καταλαβαίνετε βέβαια πώς ή έφημερίδες έγραψαν άρκετά γι' αυτό το ζήτημα, το διατυμπάνισαν. Μάλιστα συνώδευσαν τά άρθρα τους και με φωτογραφίες.

Τήν πρώτη νύχτα, ο μικρός δέν ήθελε νά κοιμηθί κι' έγώ επέμενα νά τόν νανουρίσω. Ο Κλώντ έκνευρίστηκε και μουπε θυμωμένα:

— Θέλεις νά τοῦ δώσω ένα μπά-
τσο;

— Δέν τόν ξδεια ποτέ, άπάντη-
σα.

Εντούτοις έπειδή επέμενε, γιά νά
μη τόν δυσαρστήσω, ξδεια τόν Τι-
ενό. Καί ο μι-
κρούλης, πρίν
νά κλάψη, με
κύτταξε παράξε-
να.

Δέν ξέρω αν
είνε ή αίτία αυ-
τή ή πρώτη νύ-
χτα, αλλά ο
Κλώντ δέν μπό-
ρεσε ποτέ νά ο-
ποφέρη τόν μι-
κρό. Έτσι περ-
νούσαν ή πρώτες
μέρες. Ο Κλώντ
με άκουγε. Έ-
ξακολουθούσε
νά μοῦ κάνη δώ-
ρα με τά λεπτά
πού τοῦ ξδινα. Μά ο μικρός τόν φο-
βώτανε πάντα. Τά παιδάκια είναι
σαν τά ζώα: καταλαβαίνουν εύθως
ποιός τά αγαπά και ποιός τά μι-
σεί. Έτσι ο Τιενο έφευγε μόλις έ-
βλεπε τόν Κλώντ. Αυτή ή αντιπά-
θεια στενοχωρούσε πολύ τόν Κλώντ.
Πρέπει νάμιασε δίκαιοι. Κυνηγούσε
τόν μικρό γιά νά τόν πιάση, ενώ
αυτός μόλις τόν έβλεπε έμπηγε δυ-
νατώτερες φωνές και άρχινοῦσε τά
κλάματα.

Κάθε φορά πού έλειπα από τó
σπίτι και ο Κλώντ εύρισκε μόνο
του τόν Τιενο, άρχιζε ή ίδια φασα-
ρία, τó ξυλοκόπημα. Δοκίμαζε τή
δύναμή του, δέν ήτανε δικό του παι-
δι και δέν ένδιαφερότανε ποσώς.

Μά έμένα ήτανε παιδί μου, ήταν
σπλάχνο μου και δέν μπορούσα νά
υποφέρω νά βλέπω τά μελανά ση-
μάδια κάθε φορά πού επέστρεφα.

Δέν τολμούσα πειά νά βγώ έξω.
Έμένα μέσα με τόν Τιενο ή τόν ξ-
παιρμένα μαζί μου όταν έβγαζαν. Τίς
Κυριακές ο Κλώντ ήθελε νά τόν ά-
φήνομε ολομόναχο και νά βγαί-
νομε οί δύο μας, μά όταν είδε πώς
επέμενα νά τόν παίρνω μαζί, έπαυ-
σε νά περνά πειά τίς Κυριακές μα-
ζύ μας.

Μιά μέρα μ' έστειλε νά τοῦ άγο-
ράσω καπνό. Δέν ήτανε πολύ μα-
κρυνά και γιά λίγα λεπτά δέν φαν-
ταζόμουν πώς μπορούσε νά συμβή
κάτι. Στόν γυρισμό δέν ηδρα κα-
νένα, ούτε αυτόν, ούτε τόν Τιενο
μου.

Ρώτησα τή
θυρωρό:

— Ποῦ πήγαν
και οί δύο;

— Έφυγαν με
άμαξα κ' οί
τρεῖς.

— Οί τρεῖς;

— Ναι, οί τρεῖς.

Ο άντρας σας
(μάς νόμιζε παν-
τρεμένους), τó
παιδί κι' ένας

άλλος άνθρωπος.

— Ποῦ πήγαν;

— Δέν ξέρω.

Σκέφτηκα εὔ-
θως κάτι και έ-

τρεξα στο σταθμό τοῦ Βορρά.

— Τó τραῖνο τής Λίλλης, σάς πα-
ρακαλῶ;

— Θά φύγη σέ λίγο.

Έτρεξα και βρήκα τόν Κλώντ.
Στεκότανε μπρός σ' ένα βαγόνι και
μιλούσε με κάποιον.

— Καί ο Τιενο; Ποῦ είναι ο Τιενο
μου;

— Δέν είναι εδῶ.

Άνοιγω όμως τήν πόρτα τοῦ βα-
γониού και βρίσκω τόν μικρούλη
μου, πού τόν κρατούσε ένας φίλος
τοῦ Κλώντ, ένας εργάτης πού γνώ-
ριζα άπ' τή Λίλλη. Τόν άρπαξα εὔ-
θως. Οί υπάλληλοι φώναζαν:

— Κατεβήτε! Κατεβήτε!
Κατέβηκα μά με τόν μικρό!

Ο Κλώντ δέν μοῦ είπε τίποτε
και προχωρήσαμε γιά τó σπίτι. Έ-
κει τόν ρώτησα:

— Γιατί τόν έστελνες στή Λίλλη;

— Θάταν καλύτερα κοντά στόν
πατέρα του.

— Ίσως θάταν καλύτερα κοντά
στόν πατέρα του, αλλά έγώ δέν
μπορούσα ποτέ νά τó κάνω αυτό.

Όταν έχουν παιδιά δέν πρέπει
νά αφήνουν ποτέ τούς άντρες τους.

Αυτή είναι ή αλήθεια! Σκέφτονται
και κάνουν άναλόγως τών περιστά-
σεων μά τó ένα είναι χειρότερο άπ'

τó άλλο. Άν δέν τά πάρουν μαζί,
τά παιδιά μένουν, παιδιά χωρίς μη-
τέρα και επομένως χωρίς άνατρο-
φή.

Όταν πάλι τά πάρουν μαζί, έ-
στενοχωρούν τούς άλλους και γί-
νονται άφορμή καυγάδων.

Άλλά ο-
λα αυτά τά καταλαβαίνει κανείς ο-
ταν πειά είναι άργά, όταν έχη αλλά-
ξει ζωή, άφοῦ έχει πεθάνει ήθικῶς
και ψυχικῶς! Άπ' τήν ήμέρα πού
πήρα μαζί τόν Τιενο όλα πήγαν ά-
νάποδα.

Ο Κλώντ ὅλο και εξαγριωνότα-
νε και ξδερνε τόν μικρό. Καί όταν
έγώ έπιχειρούσα νά τόν σώσω, έ-
τρωγα κι' έγώ ξύλο. Είχα τήν ίδια
τύχη.

Τόν υπερασπιζόμουν πολλές φο-
ρές κι' έντούτοις δέν αποφάσιζα νά
έγκαταλείψω τόν Κλώντ.

Άλλωστε
είχα έγκαταλείψει ήδη τόν άντρα
μου και ο κόσμος θά με έπαιρνε
τότε γιά μιά γυναίκα τιποτένια.

Όχι, δέν είμαι τοῦ δρόμου. Πήγα-
με στή Γενεύη και καταλήξαμε έ-
δῶ, όπου μάς προσέφεραν μιά θέ-
σι.

Όσο περνούσαν ή μέρες πηγαί-
ναμε και χειρότερα. Γιά τόν Κλώντ
δέν υπήρχε άλλη διασκέδασις από
τοῦ νά δέρνη τόν μικρό. Μ' αυτό
διασκέδαζε τίς ὥρες τής ανίας του.

Ένα βράδυ ήρθε πιό μεθυσμένος
άπό τά συνηθισμένα. Κρατούσε ένα
ρεβόλβερ.

— Πρόσεχε! μοῦπε, είναι γεμάτο!

— Τί θά τó κάνης; ρώτησα τρο-
μαγμένη.

— Θά ξεκαθαρίσω τούς λογαρια-
σμούς «του».

— Ποιανού;

— Τοῦ Τιενο!

Έτρεξα νά τοῦ άρπάξω τó ὅπλο.

Άντιστάθηκε. Καί τó έβαλε στοῦ μά-
γουλο τοῦ μικροῦ. Δέν κινήθηκα,
ήμουν παγωμένη, περίμενα...

Ηξερα πώς μόλις κινήθῶ ή κι-
νηθί τó παιδί, ο Κλώντ θά τραβοῦ-
σε. Καί τó παιδί χωρίς νά ξέρη τί
συμβαίνει δέν κουνήθηκε κι' αυτό.

Φαινότανε φοβισμένο τó πουλάκι
μου. Έγώ έτρεμα ὀλόκληρη, δέν
ήξερα τί νά κάνω, όταν σέ λίγο ο
Κλώντ κατέβασε ήσυχα τó ὅπλο
και κοιμήθηκε.

Τότε πήρα τó ρεβόλβερ πού ή-
τανε πάνω στοῦ τραπέζι, δίπλα του.

Είχα τó ένα τó πόδι στοῦ κρεβάτι
και τó άλλο στοῦ πάτωμα γιά νά
στηριχθῶ. Τράβηξα από πολύ κον-
τά, στόν κρόταφο, εκεί όπου είναι
άσφαλής ο θάνατος... Δέν κουνήθη-
κε... τελείωσε...»

Όταν ή κατηγορούμένη τελείω-
σε τήν άπολογία της, έκρυψε τó
πρόσωπο στα χέρια της, σαν νά μην
ήθελε νά ξαναδῇ τήν άπαίσια εκείνη
σκηνή πού περιέγραψε.

Τήν παθητική σιωπή πού άκολου-
θησε διέκοψε ο πρόεδρος με τήν έ-
ρώτησι:

— Καί ύστερα, τί εκάματε;

Άπάντησε με μιά φράσι πού έκα-
νε ν' άνατριχιάση από συγκίνησι ὅ-
λο τó άκροατήριο.

— Φίλησα τόν μικρούλη μου, τόν
Τιενο μου, τó θησαυρό μου! Άλ-
λωστε γι' αυτόν εργάστηκα...

ΑΝΡΥ ΜΠΟΡΝΤΩ

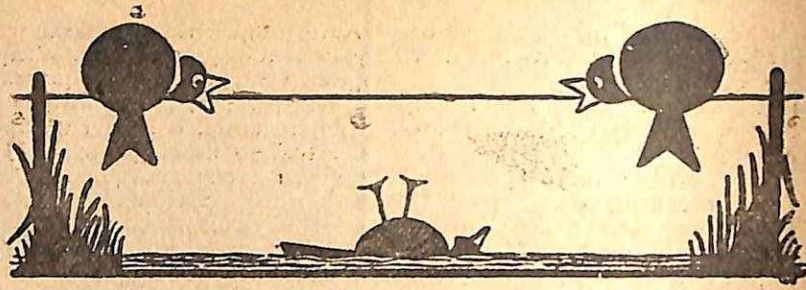
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ο Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ ΚΑΙ Η ΠΟΙΗΣΙΣ

Όταν ο ποιητής κ. Κωστής Πα-
λαμάς διωρίστηκε γενικός γραμμα-
τεῦς τοῦ Πανεπιστημίου, ο τότε
πρύτανης άφοῦ τόν συνεχάρη γιά
τó διορισμό του, τοῦ είπε:

— Τώρα πού διωριστήκατε, ελπί-
ζω ὅτι θά πάψετε νά γράφετε ποι-
ήματα.

Εὔτυχῶς ο ποιητής δέν άκουσε
αυτή τή συμβουλή τοῦ κ. πρυτάνε-
ως, ο ὅποιος είχε τόσο κακή ιδέα
γιά τήν ποιήσι γενικῶς και ιδιαι-
τέρως γιά τήν ποιήσι τοῦ κ. Πα-
λαμά.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΒΕΡΘΑΣ ΔΙΝΦΡΙΜΕΝ

ΤΟ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ

Ἡ ἄμαξα τοῦ νοσοκομείου χάθηκε μέσα στὴν πυκνὴ ὁμίχλη μὲ τὸ φορτίο της, ἐνῶ τὸ μεγάλο κόκκινο αὐτοκίνητο ἐξακολούθησε τὸν ὁριζοντιόδρομο του. Ὅταν ὁ ἀστυνόμος ἔμαθε ποίος ἦταν ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ αὐτοκινήτου, ἔδειξε μεγάλο σεβασμὸ κι' ἀμέσως τὸ ὕψος του τὸ ἀπότομο καὶ αὐστηρὸ ἐγίνετα πεινὸ καὶ περιποιητικὸ.

Τὸ πλῆθος ποὺ εἶχε μαζεστὴ θαύμαζε τὴν ὠμορφιά τῆς γυναίκας τοῦ κυρίου ὅταν ἔσκυψε ἀπὸ τὸ παράθυρο γιὰ νὰ μᾶθῃ ἂν τὸ παιδάκι χτύπησε σοβαρὰ ἀπὸ τὴ ρόδα τοῦ αὐτοκινήτου. Τὸ φανάρι φώτιζε τὴν ὠραία μορφή της ποὺ διαγραφότανε μέσα σ' ἓνα πλαίσιο ἀπὸ γουνάρικα καὶ ἐμαντίνα.

Τώρα μπορούσαν νὰ προχωρήσουν ἀλλὰ θὰ ἔφταναν λίγο ἄργα στὸ γεῦμα ποὺ τοὺς εἶχαν προσκαλέσει. Ἐκείνη πρώτη διέκοψε τὴ σιωπὴ.

Τί τρελλὴ ὁμίχλη... καὶ τὰ παιδιά εἶνε τόσο ἀπρόσεκτα... Ὁ κακομοῖρος ὁ Ἰούλιος, νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, δὲ φταίει καὶ πολὺ...

Ἐκεῖνος σιωποῦσε. Ἡ λέξεις παγώναν στὸ λάρυγγά του, ἐνῶ ἡ γαλήνη καὶ ἡ ψυχραιμία της τὸν ἐτάραζαν ἀκόμη περισσότερο. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ γεύματος ἄκουε ἀφηρημένως τὴ φλυαρία τῆς διπλανῆς τοῦ κυρίου, τὸ βλέμμα του χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ σταματοῦσε μὲ περιέργεια στὴ γυναῖκα του ποὺ διηγείτο τί τοὺς εἶχε συμβῇ καὶ ἐξυμνοῦσε τὴν τέχνη καὶ τὴν προσοχὴ

τοῦ σωφῆρ' ἐνόσω δὲ τὴν παρατηροῦσε ἀνακάλυπτε ὅτι τὸ δυστύχημα δὲν εἶχε ἀφήσει στὴν ψυχὴ της τὸ παραμικρὸ ἴχνος καὶ δὲν ἐτάραζε τὴ γαλήνη της, ἐνῶ αὐτὸς ἀκόμη δὲν μποροῦσε νὰ συνέλθῃ. Τὸ χέρι του ἔτρεμε κάθε φορὰ ποὺ σήκωνε γιὰ νὰ φέρῃ στὰ χεῖλιά του τὸ ποτήρι του.

Γιὰ τὴ γυναῖκα του, αὐτὸ τὸ τέλειο προϊόν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, ποὺ τὴν εἶχε πάρει γιὰ τὴν εὕρισκε ἀξία βοηθὸ ἑνὸς μεγάλου πολιτικοῦ παράγοντος, ὑπερφηναίνετο πάντοτε πολὺ. Συμφωνοῦσανε πληρέστατα. Κατὰ τὴν ἀντίληψί της, γιὰ τίποτα δὲν ἔπρεπε ν' ἀνησυχοῦν, ἀπόδειξις ἡ ἐκπληκτικὴ ἀταραξία ποὺ ἔδειξε τὴ στιγμή τοῦ δυστυχήματος, γιὰ τὴν ὁποία μπορούσε κανένας νὰ τὴν συγχαρῇ.

Ἀλλὰ τὸ παιδάκι ποὺ πληγώσανε, ποὺ βουτήξανε στὸ αἷμα καὶ στὴ λάσπη τὰ χρυσὰ μαλλάρια του, ποὺ τοῦ προξένησαν πόνο;

Ποιὰ πραγματικὴ γυναῖκα, ποὺ εἶνε ἱκανὴ ν' ἀγαπήσῃ, νὰ ὑποφέρῃ, μπορεῖ νὰ μὲν ἀδιαφορῇ βλέποντας καὶ ἀκούοντας ὅλα αὐτά;

Καὶ σκεφτότανε. Ὅλοι τὸν μακαρίζανε. Στὰ μάτια τοῦ κόσμου φαινόταν ὁ εὐτυχέστερος τῶν ἀνθρώπων. Πλούτη, δόξα, τιμὲς, ἀξιώματα, σύζυγος ὠραία μὲ τόσα ἄλλα προτερήματα, τί ἄλλα κατὰ τὴν ἀντίληψι τοῦ κόσμου χρειαζότανε γιὰ νὰ εἶνε εὐτυχισμένος;

Καὶ ὅμως, ἡ οἰκογενειακὴ του ζωὴ ἦτανε στερημένη ἀπὸ τὸ πα-

ραμικρότερο θέλητρο. Ὅταν βρισκόντουσαν μόνοι οἱ δύο τοὺς περιωριζόντουσαν σὲ συζητήσεις πολιτικὲς ἢ ἀνταλλάσανε γνώμες γιὰ τὶς ἐπισκέψεις, γιὰ τοὺς χοροὺς καὶ τὰ γεύματά τῶν γνωρίμων τῶν καὶ τῶν δικῶν τῶν... Τὸ σημερινὸ συμβάν μέσα στὴν ὁμίχλη τάραιζε τὰ νεῦρα του.

Ἰσως ἦτανε ἐξαντλημένος ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴ ἐργασία, ὅπως ὅποτε αἰσθανόταν τὸν ἑαυτὸ του πολὺ καταβεβλημένο, ἄρρωστο σχεδόν.

Μὲ πολὺν κόπο κάθισε ἴσαμε τὸ τέλος τοῦ γεύματος καὶ ἀνέπνευσε ἐλεύθερα ἅμα βρέθηκε μόνος μέσα στὸ αὐτοκίνητό του. Ἡ γυναῖ-

κα του θὰ πῆγαινε σὲ κάποιο σινεμά ποὺ ἡ παρουσία του δὲν ἦταν ἀπαραίτητη, γι' αὐτὸ ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ποὺ μποροῦσε νὰ γυρίσῃ μόνος σπίτι του. Ἀμα ἔφτασε, πῆγε ὅλο ἴσια στὸ γραφεῖο του καὶ κάθισε σὲ μιὰ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα ἀνάβοντας ἓνα τσιγάρο. Ἐνα ἀγνωστο αἰσθημα εὐχαριστήσεως γέμιζε τὴν ψυχὴ του μὲ τὴν ἰδέα ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ μείνῃ λίγες ὥρες ὁλομόναχος.

Ἦταν ἀφανισμένος, ἢ ἀνέλπιστη σύγκρουσις δὲν ἔφευγε ἀπὸ τὸ νοῦ του. Στ' αὐτιά του ἀντηχοῦσε ἀκόμα, διαπεραστικὴ, σπαραξικάρδια ἡ φωνὴ τοῦ παιδιοῦ... Κι' ἔξαφνα τὸν κατέλαβε ἓνας ἀκατανίκητος πόθος νὰ μᾶθῃ σὲ ποιά καταστάσι βρισκότανε τὸ παιδί. Δὲν θὰ ἔκανε καλὰ νὰ τρέξῃ στὸ νοσοκομεῖο καὶ νὰ πληροφορηθῇ ὁ ἴδιος;

Ἡ ἀδιαφορία τῆς γυναίκας του τὸν ἐξόργιζε. Αὐτὴ δὲν ἦτανε τίποτε λοιπὸν παρὰ πάγος, πέτρα, σῶμα ἄψυχο. Καὶ τὴ στιγμή αὐτὴ ὁ λόκληρὴ ἡ ὑπαρξίς του τραβιότανε πρὸς τὴ γυναῖκα, τὴν ἀληθινὴ γυναῖκα ποὺ ξέρεῖ νὰ ἐκτιμῇσῃ τὰ φιλήματα καὶ τὴ δύναμι τῆς ἀγάπης, τὴν ἀκαταμάχητὴ καὶ ζωογό-

νο ποὺ σ' ἓνα περιπαθὴ ἐναγκαλισμὸ ἐμπιστεύεται καὶ παραδίδεται ἐξ ὁλοκλήρου καὶ γιὰ πάντα σ' ἐκείνον τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ... γυναῖκα σὰν κι' ἐκεῖνα τὰ δυστυχισμένα, τὰ φτωχὰ, τ' ἀμόρφωτα πλάσματα, τὶς γυναῖκες κάποιων ἀφανῶν καὶ ἀγνωστῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα σήκωσαν τὸν κόσμον στὸ πόδι κι' ἐκλαψαν καὶ συμπόνεσαν γιὰ τὸ δυστύχημα τοῦ μικροῦ παιδιοῦ.

Καὶ τί, ἂν ἔξαφνα μιλήσῃ τῆς γυναίκας του γιὰ τὴν ψυχικὴν αὐτὴν κατάστασι; Ἄν πάῃ κοντὰ της καὶ τῆς πῇ:

— Βαρέθηκα τὴ μεγάλη θέσι ποὺ κατέχω στὴν κοινωνία καὶ τὴ ζωὴ ποὺ περνοῦμε, χωρὶς συγκινήσεις, χωρὶς θέλητρα. Ἐπιθύμησα ν' ἀπολαύσω τὴν πραγματικὴ οἰκογενειακὴ ζωὴ... Διψῶ

τρελλὰ τὸν ἔρωτά σου, τὴν ἀφοσίωσί σου!

Σὲ ὅλ' αὐτὰ ἐκείνη θὰ γελάσῃ, στὰ ὠμορφα μάτια της θὰ ζωγραφίστῃ δυσαρέσκεια καὶ ἀπορία καὶ θὰ τοῦ ἀπαντήσῃ:

— Μὴ γίνεσαι ἀνόητος.

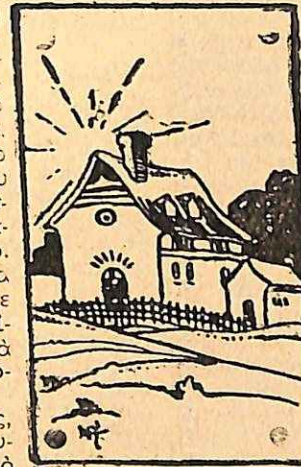
Ναί, θὰ τὸν θεωρήσῃ ἀνόητο καὶ τὸ ξεχείλισμα τῆς ψυχῆς του θὰ τῆς φανῇ ἐνοχλητικὴ τρυφερότης.

Πῶς ἤθελε νὰ μποροῦσε νὰ μοιρασθῇ μὲ

κάποια αὐτοὺς τοὺς πόθους του ποὺ τόσο τὸν βασανίζουν καὶ ναύρη παρηγοριά. Ἀλλὰ κανένας δὲν ὑπάρχει

Εἶνε μόνος, ἐντελῶς μόνος!

Σηκώθηκε, περπάτησε λίγο στὸ δωμάτιό του, ἔπειτα χτύπησε τὸ κουδούνι καὶ διάταξε τὸν ὑπηρετὴ ποὺ παρουσιάστηκε, νὰ τοῦ βρῇ μιὰ ἄμαξα. Ἡ ὁμίχλη σιγά-σιγά εἶχε διαλυθῇ καὶ ὅταν ἔφτασε στὸ νοσοκομεῖο ὁ οὐρανὸς πεῖα εἶχε ἐντελῶς καθαρῇ. Ὁ μισοκοιμισμένος φύλακας στὴν ἀρχὴ δὲ θέλησε νὰ τὸν ἀφῇσῃ νὰ περάσῃ μέσα, ἀλλὰ μόλις ἔμαθε μὲ ποιὸν εἶχε νὰ κάμῃ, ἀμέσως πῆρε τὸ πιὸ ὑποχρεω-

τικό ύφος και φώναζε μιά νοσοκόμα. Αυτή ήξερε τη φήμη του τη δοξασμένη και δεν ήξερε πώς να τον ευχαριστήσει.

—Το παιδάκι είναι πολύ καλύτερα. Η κατάστασής του δεν εμπνέει την παραμικρή ανησυχία. Μήπως επιθυμείτε ο ίδιος να ριζετε μιά ματιά;

Αυτό βέβαια αντιβαίνει προς τον κανονισμό, αλλά για κείνον γίνεται κι' αυτή η εξαίρεσις.

Θέλησε να δει το παιδάκι, και ενώ ανέβαινε τη σκάλα που οδηγούσε στο επάνω διαμέρισμα του νοσοκομείου, αισθανότανε διαφορετικά τον έαυτό του. Το φαινότανε πώς ξυπνούσε από ένα λήθαργο και γύριζε στην αληθινή ζωή με τις συγκινήσεις της, τις ανησυχίες και τις αγωνίες της.

Δεν ήτανε πειά ο διπλωμάτης, ο πολιτικός παράγων, ο εργαζόμενος για την πρόοδο και το συμφέρον ενός κράτους, αλλά απλώς ο άνθρωπος που ζούσε για τον έαυτό του και η κυριότερη φροντίδα του αυτή τη στιγμή ήτανε το μικρό εκείνο πλάσμα, το θύμα του αυτοκινήτου και ο μόνος πόθος του, άφοσίωσις, έρωας, στοργή.

Αυτές η σκέψεις βασανίζανε το νου του, ενώ ακολουθούσε τη νοσοκόμα. Τον ωδήγησε σε μιά μεγάλη αίθουσα γεμάτη από αρραδιασμένα κανονικά άσπρα κρεβάτια. Κοντά σ' ένα απ' αυτά η νοσοκόμα στάθηκε κι' εκείνος διέκρινε μιά γυναίκα, η οποία με σκυμμένο χαμηλά το κεφάλι είχε περάσει το χέρι της κάτω από το κεφάλι του πληγωμένου παιδιού. Για μιά στιγμή ή πολύτιμη γούνα που σκέπαζε τους ώμους της γλύστρησε και κυλίστηκε χάμω.

Όταν πλησίασε, την είδε, άγνώρισε τη γυναίκα του κάτω από το άχνό φως και η ψυχή του γέμισε ξέφανα από ένθουσιώδη λατρεία και θερμή ευγνωμοσύνη. Όταν εκείνη σήκωσε τ' ωραίο κεφάλι της και χαμογέλασε, του φάνηκε πώς το γλυκό εκείνο χαμόγελο άνοιξε δρόμο προς την ψυχή της και είδε το λαμπρό αχτινοβόλημα του ήλιου της αγάπης και αισθανθηκε το με-

ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

Μόλις πρό 40 έτών περίπου, άρχισαν να παίζουν άντρες και γυναίκες μαζί στα θέατρα της 'Ιαπωνίας. Προηγουμένως άπαγορευόταν αυτό. Έπετράπη δέ κατόπιν διαταγής ή μάλλον άδείας του αυτοκράτορος της 'Ιαπωνίας, καθιστώσης γνωστόν ότι μπορούν να παίζουν έπί της σκηνής ταυτοχρόνως μετά των άνδρων και γυναίκες ήθοποιοί. Προηγουμένως περιωριζόντουσαν να παίζουν χωριστά οι άνδρες και χωριστά ή γυναίκες, έπομένως και στα δράματά τους δύσκολα μπορούσε κανείς να βρής τον έρωτα.

Όραίο ποτό για τους ταξιδεύοντας —ιδίως το καλοκαίρι— αναψυκτικό, εύαρεστο και διψοσβεστικό, είναι ή καφεΐνη, ανακατεμένη με ζάχαρι και νερό. Πρέπει, έννοείται, να λαμβάνεται στο δέκατον του νοσσημαρίου, με τετραπλάσια ζάχαρι. Και χωρίς νερό είναι άξιολογώτατο μίγμα.

Η πολυγαμία είναι κοινοτάτη και στους Μορμόνους. Παίρνουν καθένας τους 10 και 20 και 30 συζύγους. Πρό έτών μάλιστα ή 25η σύζυγος του άρχηγού των Μορμόνων Βρίγαμ Γιούνγκ, έξέδωκε σέ τόμο τις έντυπώσεις της από τη ζωή στο χαρέμι του συζύγου και αὐθέντου της!..

Θυστικό άρωμα άνθισμένων ρόδων.

—Άποκοιμήθηκε, ψιθύρισαν τά χείλη της, δεν μπορούσα να ήσυχάσω άν δέ μάθαινα μόνη μου.

—Τό ξέρω, της άπάντησε, ενώ έτρεμε σύγκορμος από άπερίγραπτη συγκίνησι, γιατί αισθανόταν εκείνη τη στιγμή τις ψυχές τους να συνεννοούνται και να ένώνωνται σέ μιά δύναμι άκατάβλητη. Τώρα πειά έννοιωθε ότι ανακάλυψε τη γυναίκα των όνειρων του και των γλυκών ρεμβασμών του, προς την όποία τραβιόταν όλη ή ύπαρξίς του.

ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΜΑΣ

ΤΟΥ ΛΟΥ'Ι' ΝΤΕ ΡΟΜΠΕΡΤΙ

ΤΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ

Κάτω απ' τον θερμό αύγουσιτιάτικο ήλιο, στο δρόμο του Παρβεζόλ ο Πασκάλ έκοψε το βήμα του, κουρασμένος ύστερ' από όλόκληρη πορεία δεκαοχτώ χιλιόμετρων, μέσα στην έξαντλητική ζέστη του καλοκαιριού. Ήταν ένα παιδί σχεδόν 16 χρονών, ξανθό, με λεπτά και κανονικά χαρακτηριστικά, με εύλύγιστο σωματάκι κοριτσιότικο, ύπήρχε όμως θέλησις μέσα σ' εκείνο το μικρό κεφάλι και δύναμις μέσα σ' εκείνα τά μικρά μπράτσα. Ο Πασκάλ είχε αφήσει τη μητέρα του και τον πατέρα του που ήσαν ανυφαντάδες στο Υζέρ, εδώ και πέντε βδομάδες, θαρραλέα είχε αναλάβει να κάνει το γύρο της Γαλλίας μ' ένα μικρό μογαλάκι στο χέρι και με δυο τάλληρα στην τσέπη.

Στην άρχή όλα πηγαίνανε πολύ καλά, το έξυπνο μουτράκι του, το κοριτσιότικο ύφος, τον κάνανε και είχε έπιτυχίες.

Οί μαστόροι τον δεχόντουσαν καλά. Κι' όταν τελειώνε τη δουλειά του, ξανάπαιρνε το δρόμο του χαρούμενος, πηγαίνοντας στο άγνωστο. Αυτή ή ελεύθερη ζωή, στο υπαιθρο, με τον άέρα που τον μεθούσε, στον ήλιο που τον χείδευε, μέσα στους δρόμους, του άρεσε τρομερά. Ήταν ένας μικρός άνδρας ελεύθερος κι' αυτό τον έκανε και λιγάκι περήφανο. Είχαν περάσει κιόλας δεκαπέντε μέρες και μ' όλα ταύτα δεν ήταν φτωχότερος, τά δυο του ταλλαράκια κουδουνίζανε πάντα καθαρά στο βάθος της τσέπης του και το μέλλον για κείνον ήταν γεμάτο ύποσχέσεις.

Πολύ γρήγορα όμως αλλάξαμε όλ' αυτά. Δυο χωριά πέρασε χωρίς να βρή δουλειά και είδε να γεννιούνται ή πρώτες του απογοητεύσεις.

Έπρεπε να φάη κ' ή τσέπη του

είχε αλαφρώσει. Τότε άπελπίστηκε γιατί ή δουλειά παντού ήταν λίγη. Μιά μέρα ήταν τυχερός, βρήκε μέσα στη σκόνη του δρόμου μιά δραχμή. Ός το βράδυ την είχε κιόλας ξεδέψει και λύπη τον κυρίευσε.

Εκείνη την ήμέρα δεν είχε πειά τίποτε και περπατούσε σχεδόν νηστικός κάτω από τον θερμό ήλιο μέσα στη σκόνη. Τό πρωί είχε άναγκαστή ν' αφήση τά πράγματά του στον ξενοδόχο που τον είχε ταΐσει, που του είχε δώσει άσυλο και τώρα ούτε ήξερε πώς θα τά κατάφερνε να κοιμηθή το βράδυ.

Και όμως δεν ήταν άπελπισμένος, είχε σηκωθεί άδικαιολόγητα χαρούμενος κι' έτσι καθώς χτυπούσε τον άέρα με τη μαγγούρα του του φαινόταν ότι ή έννοιές του ξεφευγαν τρομαγμένες σαν πουλιά. Ήταν μονάχα λίγο κουρασμένος, δεν είχε φάει κιόλας κι' έκατσε κοντά σ' ένα φράχτη για ν' αναπαυθή. Η έξοχη ήταν ήσυχη, μόνο οί βόμβοι των έντόμων άκουγόntonταν. Ο Πασκάλ άρχισε να διασκεδάζει βλέποντας τους γρύλλους που πηδούσαν, ύστερα μιά γουστερίτσα άρχισε να κυλιέται κάτω από τον ήλιο, λίγα βήματα μακριά. Θέλησε να την τσακώση αλλά με το θόρυβο που έκανε έρποντας την τρόμαξε κι' εξαφανίστηκε μέσα στους βάτους.

Τότε ο Πασκάλ είδε ότι είχε από πάνω του τά κλαδιά μιάς μουριάς γεμάτα όρεκτικώτατα μούρα κι' άρχισε να μαζεύη μούρα, αλλά όπως άνασηκωνόταν για να φτάση εκείνα που ήσαν πιο ψηλά, άκουσε κάποιον που του έλεγε:

—Θά σχιστής, μικρέ μου φίλε, αυτό που κάνεις δεν είναι φρόνιμο. Γύρισε και παρατήρησε μπροστά του μιά κατάμαυρη σιλουέττα, που ή σκιά της έπιασε όλο το δρόμο,

φοβήθηκε τόσο πολύ κι' έτοιμαζόταν νά τ' οσκάσει. 'Η κατάμαυρη σιλουέττα ήταν ένας παπᾶς με γλυκό πρόσωπο καί με καθάρια μάτια πού τόν έβλεπαν τρυφερά.

— Πού πηγαίνεις, φίλε μου' έξακολούθησε.

‘Ο Πασκάλ ξεθαρρεύτηκε με τὸ γλυκὸ τόνο τῆς φωνῆς του. Ἀπάντησε πὼς πῆγαινε στὸ Καστελνὼ πού ἀπείχε καμμιά δεκαριά χιλιόμετρα. Κι' ὁ παπᾶς ἐπῆγαινε ἐκεῖ, θὰ κάνανε μαζὺ τὸ δρόμο. Ἀρχισαν νὰ περπατοῦν, σιωπῶντας στὴν ἀρχή· τὰ βήματά τους ἤχουσαν ἀπάνω στὸ δρόμο καί ἡ σκιές τους πού προπορευόντουσαν, ἔσμιγαν, ἀνακατευόντουσαν, ἡ σκιά τοῦ παπᾶ

σεμνοπρεπῆς, βαρειά, ἡ σκιά τοῦ Πασκάλ μικρούλα, λεπτῆ, ἀήσυχη. Στὸ μᾶκρος τοῦ δρόμου, ἀπὸ πάνω τους, ἔτρεχαν τὰ σύννεφα τοῦ τηλεγράφου. Σχημάτιζαν μιὰ πελώρια χορδή, ὅπου τὰ σπυργίτια ἔβγαζαν νότες, κουδουνίσματα, ἀναστεναγμούς. ‘Ο Πασκάλ πού ξεθάρρεψε σιγὰ-σιγὰ, ἀρχισε νὰ λήθ' στὸν παπᾶ τὴν ἱστορία του κι' ὁ παπᾶς τοῦ μίλησε πολλὴ ὥρα γιὰ τὸ Θεό, με μιὰ φωνὴ γλυκεῖα καί μονότονη, λικνιζόμενος κι' ὁ ἴδιος ἀπὸ τὶς φράσεις του πού ρυθμίζαν τὸ βάδισμά του.

‘Οταν ἔφτασαν στὸ μέρος ὅπου ὁ δρόμος τοῦ Κομπιζοῦ ἀρχινοῦσε, ὁ ἥλιος ἔδωε βάφοντας τὴν ἐξοχὴ με πορφυρὲς ἀντανακλάσεις. ‘Ενα ποταμάκι, ὁ Βερασὼ, πού σὰν καθαρὴ κορδέλλα ἔκοβε τὸ πράσινο ντύσιμο τῶν ἀγρῶν, χρωματίστηκε κόκκινο καί τὸ καθάριο νερὸ του ἔμοιαζε σὰν αἷμα πού κυλοῦσε ἀπὸ καμμιά πληγὴ τῆς γῆς. ‘Ο Πασκάλ παρατήρησε, ἀπλωμένα πάνω στοὺς θάμνους, κοντὰ στὸ νερὸ, ἀσπρόρουχα πού στεγνώνανε. Πολλὲς φορές γύρισε καί κύτταξε τὸν παπᾶ, βασιανισμένος ἀπὸ μιὰ σκέψι πού

δὲν μποροῦσε νὰ διατυπώσῃ· τέλος μονομιᾶς πῆρε κουράγιο καί εἶπε:

— Πῆτε μου, πάτερ, θὰ εἶνε μεγάλη ἁμαρτία ἀν' ἀλλάξω με τὸ δικό μου πουκάμισο πού εἶνε βρώμικο μ' ἐν' ἀπὸ κείνα τὰ πουκάμισα πού στεγνώνουν ἐκεῖ κάτω;

— Χμ! φίλε μου, ἔκανε ὁ παπᾶς με δισταγμὸ, ἴσως νὰ μὴν εἶνε καὶ πολὺ καλὸ.

— Τὸ λέω, πάτερ, ἐπειδὴ τὸ δικό μου εἶνε πολὺ βρώμικο... καί ὅστερα, ὅπως εἶνε καί κατακαίνουργο, ἀν' πάρω τὸ πιδὸ παλὸ πού θὰ βρῶ δὲν θὰ εἶνε καί μεγάλῃ ἁμαρτία.

‘Ο παπᾶς χαμογέλασε με ἐπιείκεια.

— Τέλος πάντων, ἀφοῦ ἐπιμένεις, κι' ἀφοῦ θὰ κάνης μιὰ τίμια ἀλλαγὴ...

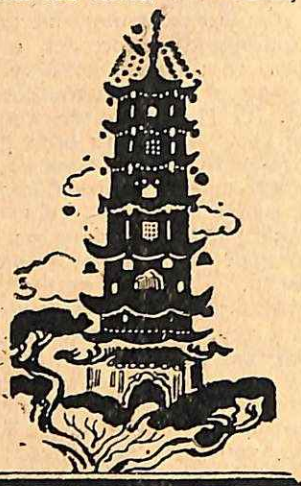
Δὲν εἶχε κανεὶς τελειώσει καί ὁ Πασκάλ βρισκόταν κοντὰ στοὺς θάμνους καί γδυνότανε, ἀλλὰ τάχασε μόλις τοιμάστηκε νὰ διαλέξῃ ἕνα πουκάμισο. ‘Ολα ἦσαν γυναικεῖα. Αὐτὸ τὸν ἔκανε νὰ διστασῇ, ἀλλὰ ρίχνοντας μιὰ ματιὰ στὸ δικό του πῆρε τὴν ἀπόφασι, ἀλλάξε κι' ἔτρεξε νὰ προκάνῃ τὸν παπᾶ.

‘Οταν ἔφτασαν στὸ Κομπιζοῦ, τὸ μικρὸ χωριὸ εἶχε βυθιστῇ πειὰ μέσα στὴ σιωπὴ καί στὴ νύχτα.

‘Ο παπᾶς εἶπε στὸν Πασκάλ:

— Εἶνε ἀργὰ πειὰ γιὰ νὰ γυρέψης ἐργασία, παιδί μου, θὰ μοιραστῇς τὸ δεῖπνό μου καί τὸ κρεββάτι μου. Ἀῦριο με τὸ καλὸ σὰν ξεμερώση, βλέπουμε...

Πάνω στὸ χοντρὸ τραπέζι με τὸ μουσαμαδένιο τραπεζομάντηλο, μπροστά στ' ἀδειανὰ τους πιάτα, ὁ παπᾶς καί ὁ Πασκάλ δὲν μιλοῦσαν πειὰ. Μιὰ βαθειὰ νάρκη τοὺς εἶχε κυριέψει. Κοντὰ τους στὸ ἴδιο τραπέζι, δυὸ γέροι με χωριάτικες μπλοῦζες ἔπαιζαν μιὰ παρτίδα πικέττο. ‘Ο παπᾶς ἔξακολουθοῦσε νὰ κόβῃ κομματάκια ψωμοῦ καί νὰ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΤΖΕΡΟΜ ΤΖΕΡΟΜ

ΟΤΑΝ ΞΑΝΑΪΔΩΘΗΚΑΝ

Θὰ σᾶς διηγηθῶ κάποιαν ἀπλὴ ἱστορίαν, ὅπως μοῦ τὴν εἶπε, ἀκριβῶς, ἕνας γέρος φίλος μου ξενοδόχος κάπου σαράντα χρόνια τώρα σ' ἕνα παραθαλάσσιο χωριὸ τῆς Κορνουάλλης. Θὰ φαῖν ἴσως λίγο παραμυθι καί ὅμως ὁ φίλος μου με βεβαίωσε πὼς εἶνε τελείως ἀληθινὴ κι' ἐγὼ ἐπαναλαμβάνω μόνο τὰ δικά του λόγια:

Τὸ ἀρχικὸ λάθος τοῦ Τσάρλς Σήμπων καί τῆς Μιθάνουε ἦσαν πὼς παντρεύτηκαν πολὺ μικροί. ‘Ο Τσάρλς ἦταν μόλις εἴκοσι χρόνων καί ἡ Μιθάνουε ὡς δεκαεφτά ὅταν πρωτοσυναντήθηκαν στοὺς βράχους, δυὸ μίλλια ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ. ‘Ο νέος Σήμπων πού παραθέριζε ἐκεῖ, ὅπως καί ἡ Μιθάνουε με τὴν οἰκογένειά της βγῆκε ἕνα πρωτὶ νωρίς περίπατο καί κάθησε νὰ ξεκουραστῇ, κυττάζοντας τὰ κύματα πούσπαζαν στὴν ἀκροθαλασ-

σιὰ, ὅταν εἶδε ἔξαφνα, σὲ κάποια ἀπόστασι μιὰ γυναικεῖα σιλουέττα νὰ ξεπροβάλλῃ ἀπ' αὐτὰ καί νὰ χάνεται πίσω ἀπὸ ἕνα βράχο.

‘Ο νέος περίμενε καί σὲ λίγο εἶδε νὰ ἔρχεται πρὸς τὸ μέρος του ἕνα θαυμασίως ὠραῖο κορίτσι. ‘Ενα «ὦ»! ἐκπληξέως ἀκολουθούμενο ἀπὸ ζωηρὸ γέλιο καί πού τελείωνε με κοκκίνισμα ντροπῆς ἔκαμαν τὸν Σήμπων νὰ σηκωθῇ ντροπισσμένος κι' αὐτὸς, χωρὶς νὰ ξέρῃ τὸ γιὰτί, καί νὰ ζητήσῃ ταπεινῶς συγγνώμην.

Αὐτὸ ἦταν ἡ ἀρχή. Μετὰ ἐξη μῆνες παντρεύτηκαν καί πῆγαν νὰ περάσουν τὸν μῆνα τοῦ μέλιτος στὸ Νιοῦ Φόρεστ. Τὸ Νιοῦ Φόρεστ τὸ Φεβρουάριο εἶνε ἀποκλειστικῶς ἔρημο μέρος γιὰ νὰ μείνουν. Ἀφ' ἑτέρου δὲν εἶχαν ἄλλο θέμα ὁμιλίας ἀπὸ τὸν ἔρωτα καί γιὰ τὸν ἔρωτα ἔγραφαν καί μιλοῦσαν διαρκῶς ὁ-

βουτᾷ μέσα στὸ κρασί του με ἀργὲς κινήσεις καί ὁ Πασκάλ παρατηροῦσε με τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ του μιὰ παχειὰ καί δροσερὴ κοπέλλα, πού ἔπλεκε, με τὴ μύτη στὸ ἐργόχειρό της πίσω ἀπὸ τὸν τσίγκινο πάγκο.

‘Οταν ὁ παπᾶς τελείωσε, τίναξε τὰ ψίχουλα πού εἶχαν καθῆσει στὴν τραχηλιά του καί σηκώθηκε. Ἡ ξενοδόχα προπορεύτηκε μ' ἕνα κερὶ, ἀκολουθούμενὴ ἀπὸ τὸν Πασκάλ. Τοὺς πῆγε σὲ μιὰ μεγάλη κάμαρη, με χοντροφτιαγμένα ἔπιπλα καί τοὺς ἄφησε μόνους. ‘Ο παπᾶς γονάτισε, εἶπε μιὰ προσευχὴ, ἐνῶ ὁ μικρὸς γδυνότανε. Μέσα στὴν ἡσυχία τοῦ δωματίου ἀκουγόταν ἕνας θόρυβος πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα, σὰν κάποιοι νὰ παραφύλαγε. ‘Ο παπᾶς

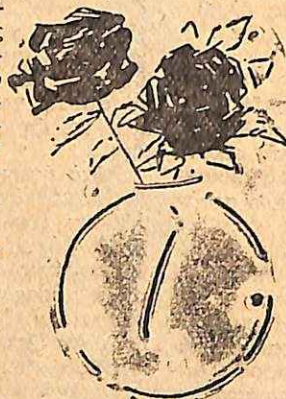
ἔξακολουθοῦσε τὶς προσευχὲς καί ὁ Πασκάλ ἀποτελείωσε τὸ γδυσιμό του. Ἀφοῦ ἔβγαλε τὸ πανταλόνι του, ἀνέθηκε στὸ κρεββάτι, ξεδιπλώνοντας τὸ μακρὸ γυναικεῖο πουκάμισό του. Τότε, μονομιᾶς, ἡ πόρτα ἀνοίξε με μιὰ γερὴ σπρωξιὰ καί ἡ ξενοδόχα παρουσιάστηκε.

— Ἀ! παληοπαπᾶ, φώναξε, τὸ κατάλαβα πὼς ἡ συντροφιά σου δὲν ἦταν ἀγόρι, ἀλλὰ κορίτσι. Πρὸ πολλοῦ σᾶς παραμόνευα γιὰ νὰ ἐμποδίσω τὶς παληανθρωπιές σας!

Καί πρὶν ὁ παπᾶς σηκωθῇ ἀπὸ χάμω, ἄρπαξε τὸν Πασκάλ ἀπὸ τὸ χέρι, ὁ ὁποῖος ἦταν ἐνθουσιασμένος ἀπ' αὐτὴ τὴν περιπέτεια καί τοῦ εἶπε:

— Ἐλα, μικρούλα μου, θὰ πλάγιασῇς μαζί με τὴν κόρη μου.

λους τούς περασμένους έξη μήνες. Τό πρωί τής δεκάτης ημέρας ο Τσάρλς χασμουρήθηκε και ή Μιθάνουε νευρίκως, απορώνας για τήν αίτία —σαν να μην έφταναν δέκα συννεφιασμένες ύγρες μέρες του Νιού Φόρεστ για να κάνουν νευρική οποιαδήποτε γυναικά— παρακάλεσε τόν Τσάρλς να μη τής χαλά τά μαλλιά. Ο Τσάρλς βουθός, από έκπληξη βγήκε στον κήπο και ώρκίστηκε μπροστά στο Θεό και στους ανθρώπους πως δε θα ξαναχαίδευε ποτέ τά μαλλιά τής Μιθάνουε.

Ένας καλός σύμβουλος, στις στιγμές τής ανυπομονησίας και του εγωισμού, θάταν για τόν Τσάρλς τό κάπνισμα, ο προστάτης άγγελος των ανδρών. Ο Τσάρλς όμως τό είχε αφήσει για να ευχαριστήση τη λατρευτή του. Γιατί έ-

 ται ένθουσιώδης όπως όλοι οι νέοι έρωτευμένοι, είχε ζητήσει από τήν καλή του να του επιβάλη μία, οποιαδήποτε, μεγάλη θυσία. Θά ήταν ευτύχημα, σε τέτοιες περιστάσεις, αν υπήρχαν ακόμη δράκοντες στον κόσμο, για να πολεμήση μ' έναν απ' αυτούς και ο Τσάρλς, δυστυχώς όμως για τούς έρωτευμένους, ή παραγωγή τους έχει πάψει. Και ή Μιθάνουε, αφού συζήτησε τό πράγμα με τήν ευνοούμενη τής αδερφή, αποφάσισε να άπαιτήση τό κόσμημα του καπνίσματος.

Επίασαν ένα σπιτάκι στα περίχωρα του Νιούκαστλ, όπου ο Σήμπων είχε μία θέσι μηχανικού. Ήξεραν πολύ λίγο τη ζωή, λιγώτερο ο ένας τόν άλλο κι' ακόμα λιγώτερο τόν ίδιο έαυτό τους. Εμάλλωναν, φυσικά, συχνά και κάθε μάλλωμα βάθαινε τήν πληγή. Δεν είχαν κοντά τους κανένα καλό έμπειρο φίλο για να τούς περιγέλαση για τις σοβαρές δήθεν διαφορές τους.

Τό τέλος ήρθε μία βραδυά μετά τό δείπνο όταν, στη θέρμη μιάς άνόητης συζητήσεως, ο Τσάρλς τράθηξε τό αυτί τής Μιθάνουε. Ή μό-

νη του δικαιολογία θά ήταν ότι κορίτσια ώμορφα που τά χαίδευαν από τήν ημέρα που γεννιούνται καταντούν κάποτε ανυπόφορα με τούς τρόπους τους. Ή Μιθάνουε πήγε και κλείστηκε στο δωμάτιό της. Ο Τσάρλς έτρεξε να τής ζητήσει συγχώρησι, αλλά όταν έφτασε έξω από τήν πόρτα τη βρήκε κλειδωμένη.

Εκείνη πέρασε όλη τη νύχτα κλαίοντας τη χαμένη της αγάπη κι' αυτός περπατώντας στους δρόμους του Νιούκαστλ. Και τό πρωί, όταν ξανασυναντήθηκαν —νευρικοί φυσικά κι' οι δυο— ξανάρχισαν τόν καυγά. Του είπε πως τόν συχαινόταν, τής είπε πως δεν τόν αγάπησε ποτέ και τής απάντησε πως ούτε κι' αυτός τήν αγάπησε. Τό ίδιο απόγευμα ο Τσάρλς έφευγε για τη Νότιο Αφρική και τό βράδυ ή Μιθάνουε έφτανε στο πατρικό σπίτι, στο Μπρίστολ, με δυο μεγάλα μπαούλα και με τήν εξήγησι ότι αυτή κι' ο Τσάρλς χωρίσανε για πάντα. Τό έπόμενο πρωί ο καθένας σκέφτηκε πόσα γλυκά λόγια θαύρισκε να πη ο ένας στον άλλον, μά ήταν πειά άργά.

Μετά όχτώ μέρες, τό πλοίο του Τσάρλς βρέθηκε μέσα σε πυκνή ομίχλη κοντά στις όχθες τής Αφρικής, εξώκειλε και υπέθεσαν ότι όλοι οι επιβάτες του πνίγηκαν. Ή Μιθάνουε διάβασε τό όνομα εκείνου στον κατάλογο των πνιγμένων. Όλη ή παιδικότης της χάθηκε διά μιάς και κατάλαβε πως ήταν γυναίκα του και δεν θα ξαναγάπαγε ποτέ.

Ευτυχώς, ο Τσάρλς κι' ένας ναύτης σώθηκαν τυχαίως από ένα μικρό φορτηγό πλοίο που τούς πήγε στην Αλγερία. Εκεί έμαθε ο Τσάρλς πως τόν ενόμιζαν νεκρό και σκέφτηκε να μην τό διαψεύση. Έτσι θά έλυετο και τό ζήτημα του γάμου του. Ήξερε πως ο πατέρας του θά φρόντιζε να εξασφαλίση για τήν Μιθάνουε τη μικρή του περιουσία και πίστευε ότι αυτή θα ξανα-

παντρευόταν και θα ζούσε ευτυχισμένη μ' έναν άντρα που θ' αγαπούσε. Και για τόν έαυτό του έλπιζε πως θα τη λησμονούσε.

Εξακολούθησε τό ταξίδι του προς τό Ακρωτήριο κι' εκεί με ξένο όνομα κατώρθωσε να δημιουργήση μία πολύ καλή θέσι. Πιστεύοντας όμως πως θα λησμονούσε τη Μιθάνουε, δε σκέφτηκε τόν ίδιο του χαρακτήρα που ήταν πραγματικά ευγενικός. Όσο περνούσε ο καιρός τόσο θυμόταν μόνο τις χάρες της, τη ζωηρότητά της, ακόμα και τήν αυθάδη της εξυπνάδα στις άπαιτήσεις της που του φαινόταν άλλοτε ανυπόφορη. Συλλογίζοταν τί ευτυχισμένους που θα ήταν αν τήν είχε τώρα κοντά του —τώρα πειά που ήταν άντρας, ίκανός να εκτιμήση και όχι εγωϊστικό τρελλόπαιδο.

Τέλος ή επιθυμία του να τήν ξαναϊδή, έστω και γυναικά άλλου, όπως πίστευε, του έγινε ζωηρή, ώστε μία μέρα επιθυσιάστηκε για τήν Αγγλία. Κι' έτσι μετά έξη χρόνια ξανάφτανε στο μακρυσμένο χωριουδάκι επιθυμώντας να ξαναϊδή τό μέρος που πρωτοσυναντήθηκαν.

Τό ίδιο απόγευμα πήγε προς τούς βράχους. Είχε άρχισει να σκοτεινιάζει όταν έφτασε στο μέρος άκριβώς απ' όπου πρωτοείδε τήν Μιθάνουε να βγαίνει από τη θάλασσα. Ξαπλώθηκε καπνίζοντας και αναπολώντας τα περασμένα, όταν είδε άξαφνα τήν Μιθάνουε να έρχεται προς τό μέρος του ανεβαινοντας από τόν παραθαλάσσιο δρόμο. Αφ' όσον από έκπληξι και συγκίνησι, τήν είδε τώρα να περνά και πάλι απ' έμπρός του, ψηλή, σοβαρή, με τά μάτια ορθάνοιχτα σά νάβλεπε κάτι έκτακτο άλλ' όχι και τελείως άπρόοπτο. Μόνο αφού πέρασε, ο Τσάρλς βρήκε τη δύναμι να μιλήση.

— Μιθάνουε! φώναξε.

— Ώ Τσάρλς! απάντησε αυτή τρέμοντας και διακεκομμένα, σε περίμενα πάντα! Ήξερα πως μία μέρα θα έρχόσουν... Θά έρχόσουν για να με συγχωρήσης... Ώ Τσάρλς, δεν είναι αλήθεια πως με συγχωρείς;

Πρέπει να πω ότι ή Μιθάνουε ήταν κόρη πάστορος του παληού

καιρού και είχε ανατραφή πιστεύοντας σε διάφορα πράγματα που τότε δεν ήταν περασμένη ή μόδα τους. Βλέποντας τόν Σήμπων, νόμισε ότι έβλεπε τό πνεύμα του και είχε τόσον καιρό να σκεφτή πως θα τόν ξανάβλεπε ώστε τής φαινόταν φυσικό και να του μιλήση ζητώντας συγγνώμη. Αλλά ήταν τόσο δυνατή ή συγκίνησίς της, ώστε όταν προχώρησε προς τό μέρος της ο Τσάρλς, μόλις πρόφτασε να πάρη στήν άγκαλιά του ένα αναίσθητο θάρος!

Πέρασε πολλή ώρα για να συνέλθη ή Μιθάνουε και να δώση με αδύνατη φωνή τη διεύθυνσί της. Ο Τσάρλς, σηκώνοντάς τη στην άγκαλιά του, τήν μετέφερε ως τό σπιτάκι που καθόταν με τη μεγαλύτερη αδερφή της.

Ο ίδιος ο Τσάρλς τήν έβαλε στο κρεβάτι και άφησε τήν αδερφή της να τήν περιποιηθή, γιατί στο μεταξύ ξαναλιποθύμησε, κι' έπειτα κάθησε και περίμενε στο σκοτεινό σαλονάκι. Επitéλους παρουσιάστηκε ή μίς Ήθανς.

— Είνε καλά τώρα, είπε.

— Πάω να τη δω.

— Μά είναι στο κρεβάτι! φώναξε σκανδαλισμένη ή μίς Ήθανς.

Κι' άμέσως, επειδή ο Τσάρλς έβαλε τά γέλια:

— Α! ω! Ναι, βέβαια... έπρόσθεσε.

Και ή μεγαλύτερη μίς Ήθανς όταν έμεινε μόνη, κάθησε προσπαθώντας να πείση τόν έαυτό της πως δεν ώνειρευόταν.

ΤΖΕΡΟΜ ΤΖΕΡΟΜ

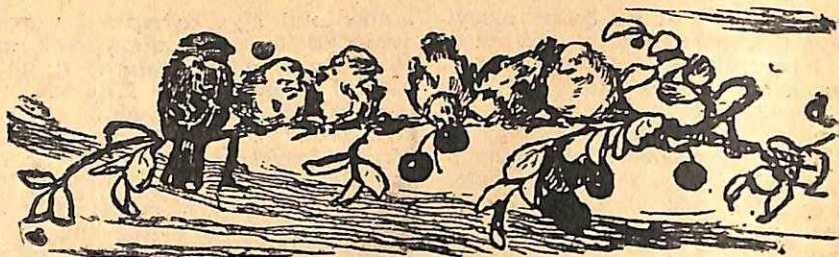
ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΚΥΡΕΣ

ΜΙΚΡΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Τά αυγά πρέπει να βράζονται 8 —10 λεπτά τής ώρας μέσα σε θερμό και όχι κοχλάζον νερό.

— Όταν τηγανίζης ψάρια σκέπασέ τα με τό βούτυρο ή με τό λάδι, με τό όποιο τά τηγανίζεις.

— Όταν ψήνης κρέας να χρησιμοποιής καλύτερα μεγάλη φωτιά, γιατί ή σιγανή τό στεγνώνει έντελώς.

ΙΣΠΑΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΦΕΡΝΑΝ ΚΑΜΠΑΛΛΙΕΡΟ

ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Στο παλάτι του γέρο στρατηγού Ντόν Ροντρίγκο ένα βράδυ σέ μια φιλική συναναστροφή, ο καθένας διηγείτο μια παράξενη ιστορία και προσπαθούσε να την παραστήσει σάν αληθινή.

Τότε ο στρατηγός τούς είπε με τρεμουλιαστή φωνή:

— Κι' εγώ θυμούνται ένα παράδοξο πράγμα, τόσο παράδοξο που κατάντησε το μαρτύριο της ζωής μου. Από τότε περάσανε πενήντα δύο χρόνια κι' άκόμα το ξαναβλέπω σάν τρομερό όνειρο. Ναι, είχα υποφέρει για δέκα λεπτά από μια φριχτή τρομάρα και από τότε κυρίεψε την ψυχή μου μια παντοτεινή αγωνία. Κάθε κρότος ξαφνικός με κάνει να ανατριχιάζω και τη νύχτα σάν δεν διακρίνω καλά ένα πράγμα, μου έρχεται μια τρελλή επιθυμία να φύγω σάν άστραπή. Τέλος φοβούμαι τη νύχτα.

Πριν γεράσω, δεν τολμούσα να όμολογήσω τέτοια πράγματα. Τώρα σάν δώσω που έγιναν όγδόντα δυό χρονών, νομίζω πως έχω το δικαίωμα να φοβάμαι τούς φανταστικούς κινδύνους εγώ που πάντοτε στις μάχες περιφρόνησα τούς αληθινούς.

Αυτή η ιστορία που θα σας διηγηθώ τόσο μου έχει αναποδογυρίσει το μυαλό μου και τόση συγχυσι μυστηριώδη μου προξένισε που ποτέ δεν την διηγήθηκα σέ κανένα.

Τόν Ιούλιο του 1868 ήμουν στη Βαρκελώνη όπου διέμενε ένα σώμα στρατού. Μια μέρα σόν περίπατο αντάμωσα έναν άνθρωπο που νόμι-
σα πως τόν γνώριζα χωρίς να θυ-

μούμαι το όνομά του. Μόλις σταμάτησα για να τόν κυττάξω καλύτερα εκείνος έτρεξε και με άγκάλιασε. Ήταν ένας παλαιός νεανικός φίλος. "Αν κ' είχαμε περάσει πέντε χρόνια που δεν τόν είχα δει, φαινόταν πως είχε γεράσει κατά πενήντα χρόνια. Τα μαλλιά του ήσαν κάτασπρα, περπατούσε σκυφτός σάν εξαντλημένος, ένιωσα την άπορία μου για τα χάλια του και μου διηγήθη το δυστύχημα που τόν έκανε να γεράσει τόσο γρήγορα.

Είχε αγαπήσει σάν τρελλός μια όμορφη νέα και την παντρεύτηκε. Μόλις ένα χρόνο ζήσανε εύτυχεις κι' αγαπημένοι με φλογερών έρωτα, όταν άξαφνα η γυναίκα του πέθανε από καρδιακή άρρώστεια.

Μόλις έγινε η κηδεία της, ο φίλος μου έφυγε απ' το σπίτι το έξοχικό που πέρασε τόσο ωραία συζυγική ζωή και κατοίκησε στη Βαρκελώνη, ζώντας μονάχος, άπελπισμένος και τόσο λυπημένος που δεν συλλογιζόταν παρά ν' αυτοκτονήσει.

— Έπειδή σέ ξαναβρίσκω, μου είπε, θα σου ζητήσω μια χάρη. Να πās στο έξοχικό σπίτι μου που κατοικούσα πριν πεθάνη η γυναίκα μου, και να πάρης από το γραφείο μου πουνε μέσα στην κάμαρη του ύπνου τρία πακέτα γράμματα που μου χρειάζονται παραπολύ. Δεν επιφορτίζω άλλον φίλο γιατί ξέρω πως μονάχα σ' μπορείς να τ'ο κρητήσης μυστικό και πως ποτέ δεν θα διαβάσης τα γράμματα αυτά! Θα σου δώσω το κλειδί της κάμα-

ρης που την έκλεισα αναχωρώντας, καθώς και το κλειδί του γραφείου κι' ένα γραμματάκι προς τόν κηπουρό για να σου άνοιξη την πόρτα. "Ελα αύριο να φάμε και τ'ά λέμε καλύτερα.

Δέχτηκα να του κάνω αυτή τη χάρη για να κάνω έπιππος κι' έναν λαμπρό περίπατο μιας ώρας στην έξοχή. Την άλλη μέρα το πρωί έφάγαμε μαζί, μ'ά δεν είπε λέξη, τόσο ήταν λυπημένος. Τέλος μου έξηγήθηκε τί άπαιτούσε να κάνω και μου έδωσε τ'ά κλειδιά.

Μετά μια ώρα έφτασα στο έξοχικό σπίτι του. "Εθγαλα απ' την τσέπη μου το γράμμα για τόν κηπουρό και είδα πως ήταν σφραγισμένο! Μου κακοφάνηκε και λίγο έλειψε να γυρίσω πίσω, έπειτα σκέφτηκα πως το σφράγισε ίσως από τήν άφηρημάδα του.

Το σπίτι ήταν κατάκλειστο, άκατοίκητο. Στην αυλή είχε φυτρώσει χορτάρι.

"Αμα χτύπησα δυνατά στην πόρτα, βγήκε ένας γέρος, ο όποιος άπόρησε πολύ σάν με είδε. Διάβασε το γράμμα του φίλου μου, το ξαναδιάβασε, με κύταξε καλά και μου είπε:

— Λοιπόν τί ζητάτε έδω;

Έγώ του άπάντησα άποτόμως:

— Άφου διάβασες το γράμμα πρέπει να ξέρης. Θέλω να μ'ω μέ-
σα στο σπίτι του άφεντικού σου.

Μου άπάντησε τρομαγμένος:

— Λοιπόν θα μ'ήτε στην... κάμα-
ρά της;

Έγώ άρχισα να χάνω την ύπο-
μονή μου.

— Μήπως σκέφτεσαι να με ρωτή-
σης τί σκοπεύω να κάνω εκεί μέ-
σα; φώναξα.

— "Οχι, κύριε, μ'ά η κάμαρη αυ-
τή δεν άνοιχτηκε απ' τόν καιρό που
πέθανε εκείνη. "Αν θέλετε περιμένε-
τε πέντε λεπτά να πάω να δώ άν...

Τόν διέκοψα θυμωμένος:

— Μήπως άρχισες να με κοροϊ-
δεύς; Πως θα μ'ήσε μέσα στην κά-
μαρη άφου εγώ κρατώ το κλειδί;
Έμπρός, κουνήσου!

— Πολύ καλά, κύριε, άφου το θέ-
λετε θα σας δείξω το δρόμο.

— Δείξε μου τη σκάλα και άφη-
σέ με μονάχο, να βρω την κάμαρη.

Τόν απομάκρυνα με βία και μ'ή-
κα στο σπίτι, άνέβηκα μια σκάλα
και άναγνώρισα την πόρτα της κά-
μαρας όπως την περιέγραψε ο φί-
λος μου. Την άνοιξα χωρίς κόπο
και μ'ήκα μέσα. Ήταν τόσο σκο-
τεινά που δεν διέκρινα τίποτε στις
άρχες. Σταμάτησα γιατί μια άπο-
φορά κλειστού άέρος από τόσα χρό-
νια με χτύπησε στο κεφάλι. "Υστε-
ρα τ'ά μάτια μου
συνήθισαν στο σκο-
τάδι και είδα μια
κάμαρη άνω-κάτω,
μια πόρτα άπέναντι
μισανοιχτή κι' ένα
κρεβάτι χωρίς
σεντόνια, μόνο με
το στρώμα και δυό
προσκέφαλα που
στο ένα φαινόταν
σ'ά να είχε άναπαυ-
θ'ή ένα κεφάλι άν-
θρώπου.

Πήγα ν' άνοιξω
ένα παράθυρο για
να μ'ή φως και ά-
έρας, μ'ά ήταν τό-
σο σκουριασμένο που
στάθηκε ά-
δύνατο ν' άνοιξω τίς
γρίλιες.

"Ανοιξα τότε το συρτάρι του
γραφείου που ήταν γεμάτο χαρτιά,
ζήτησα να βρω τ'ά τρία πακέτα με
τ'ά γράμματα και σιγά-σιγά άρχι-
σα να διακρίνω τίς έπιγραφές: "Α-
ξαφνα πίσω μου φάνηκε σάν να με
άγγιξε κάποιος ύφασμα. Νόμισα
πως ρεύμα άέρος κούνησε καμμία
κουρτίνα. Μετά ένα λεπτό άκουσα
νέα κίνησι κι' άνατριχιάσα. Ντρά-
πηκα για το φόβο μου και δεν κα-
ταδέχτηκα καν να γυρίσω να δώ
τί τρέχει. Βρήκα τέλος και το τρί-
το πακέτο με τ'ά γράμματα, όταν
ένας μεγάλος και λυπηρός άναστε-
ναγμός πίσω από τούς ώμους μου
μ'έκανε να πηδήσω σάν τρελλός.

δυο μέτρα μακριά απ' το συρτάρι. Γύρισα με το σπαθί στο χέρι και βέβαια αν δεν το είχα στο χέρι θα φευγα σαν ένας ανάνδρος!

Μιά ψηλή κυρία στ' άσπρα ντυμένη με κύτταζε όρθια πίσω από την καρέκλα που καθόμουνα πρό δυο λεπτών.

Τόσο κλονίστηκα που λίγο έλειψε να πέσω ανάποδα. Κανείς δε μπορεί να νοιώση τέτοιους τρομερούς και ανόητους φόβους. Η ψυχή ραγίζει, η καρδιά σταματά, το σώμα καταντά σαν ένα σφουγγάρι και όλος ο οργανισμός παραλύει.

Δέν πιστεύω στα φαντάσματα και όμως υπόφερα απ' τον αποτρόπαιο φόβο των νεκρών, υπόφερα για λίγες στιγμές περισσότερο παρά σ' όλο το υπόλοιπο της ζωής μου, για την άγωνία των υπερφυσικών φόβων.

"Αν ή γυναίκα εκείνη δε μιλούσε, θα πέθαινα ίσως, μα αυτή μιλούσε με μιά φωνή γλυκειά και λυπημένη που έκανε τα νεύρα μου να τρέμουν. Δέν τολμώ να πω πως έπανεκτήσα το θάρρος και το λογικό μου. Τά είχα χάσει και δέν ήξερα τί έκανα. Επί τέλους ή ενδόμυχη υπερηφάνειά μου ως άξιωματικού μ' έκανε σιγά-σιγά να κρατηθώ και ν' αντικρύσω αυτή τη γυναίκα ή το φάντασμα.

Αυτή μου είπε:

— "Αχ, κύριε, μπορείτε να μου κάμετε μιά μεγάλη χάρη;

"Ηθελα ν' απαντήσω μα δέν μπόρεσα να πω ούτε λέξη.

Εκείνη εξακολούθησε:

— Θέλετε; Μπορείτε να με σώσετε, να με γιατρέψετε. Υποφέρω φριχτά, ώ, υποφέρω παραπολύ!

Κάθησε στο κάθισμα μπρός στο γραφείο και είπε:

— Θέλετε, κύριε;

Είπα ναι, κοινωνώντας το κεφάλι μου γιατί ή φωνή μου είχε παραλύσει...

Εκείνη μου έδωσε μιά χτένα και μουρμούρισε:

— Χτενίστε με, ώ, χτενίστε με, αυτό θα με γιατρέψει. Πρέπει να με χτενίσετε... κυττάξτε το κεφάλι μου... πόσο υποφέρω! και τα μαλλιά μου με πονούν!

Τά ξεπλεγμένα μαύρα μαλλιά της ήσαν κρεμασμένα πάνω στο στήριγμα της καρέκλας κι' άγγίζανε το πάτωμα!

Γιατί πήρα το χτένι με άνατριχίλα, γιατί έπιασα στα χέρια μου τα μαλλιά της που μου παγώσανε το αίμα σά νάπιανα φείδια; Δέν ξέρω τίποτε, αυτό το αίσθημα μου έμεινε στα δάχτυλα και άνατριχιάζω σαν το θυμάμαι!

Τή χτένισα, έστριψα αυτά τα παγωμένα μαλλιά, τά έδεσα, τά έλυσα, τάκανα πλεξούδες σαν νάταν χαίτη αλόγου! "κείνη άναστέναζε, έσκυφε το κεφάλι της και φαινότανε εύχαριστημένη.

"Αξαφνα μου είπε εύχαριστώ, άρπαξε το χτένι απ' το χέρι μου κι' έφυγε σαν άστραπη απ' την πόρτα την μισάνοιχτη.

Για μερικά λεπτά μου ήρθε μιά ζάλη σαν να ξυπνούσα από ένα κακό όνειρο, τέλος ήρθα στον έαυτό μου, έτρεξα στο παράθυρο, έπιασα τις γρίλιες με μανιώδη σπρωξίματα και με το σπαθί μου. "Αμα φωτίστηκε ή κάμαρη έτρεξα στην πόρτα απ' την όποια είχε φύγει, μα τη βρήκα κλειδωμένη και άκλόνητη.

Τότε μουρθε ένας πυρετός της φευγάλας, ένας φόβος σαν τον πανικό στις μάχες. "Αρπαξα τα τρία πακέτα τα γράμματα από το άνοιχτό συρτάρι, πέρασα τρέχοντας το διάδρομο, κατέβηκα τα σκαλοπάτια τρία-τρία, βρέθηκα έξω κι' έγώ δέν ξέρω πως, καθαλλίκεψα το άλογό μου μ' ένα πήδημα κι' έφυγα σαν άστραπη.

Δέ σταμάτησα παρά στη Βαρκελώνη, μπρός στο σπίτι μου, έρριξα τα χαλινάρια του αλόγου στον ύπηρέτη μου κι' έμπήκα στην κάμαρή μου όπου κλειστήκα για να σκεφθώ.

Για μιά ώρα συλλογιζόμουν μήπως ήταν όνειρο ή πραγματικότης αυτά που συνέβησαν, λίγο έλειψε να πιστέψω πως ήταν όνειρο, βραχνάς, όταν πλησιάζοντας στο παράθυρο, είδα άπάνω στον μανδύα μου μερικά μακριά μαλλιά ποδχαν μπλέξει στα κουμπιά. Τά σύναξα με τρέμοντα δάχτυλα και τά πέταξα

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

"Ο Κολοκοτρώνης πίστευε στην πλατομαντεία, άκόμα δε και στα όνειρα. "Όταν νειρευότανε, επί παραδείγματι, συνοδεία γάμου, έηγοϋσε το όνειρο ότι είνε Τούρκοι, και αν μέν προχωρούσαν, εσήμαινε ότι δέν έμελλαν να πολεμήσουν, αν δε στεκόντουσαν και χόρευε μαζί τους κι' έπαιζαν νταούλια, εσήμαινε ότι είχε πόλεμο και φρόντιζε να κάνει τις άναγκαίες προετοιμασίες.

* * *

Διηγείτο ο Νικηταράς ότι ο γέρο Κολοκοτρώνης ρωτήθηκε μιά φορά: Ποιός ξέρει περισσότερα, ο διάλογος ή ο άνθρωπος; Κι' αυτός άποκρίθηκε: «"Ο άνθρωπος, επειδή αν καλλογαριάσης ζη (και το άπόδειχνε) μόνον είκοσι χρόνους και ξέρει τόσα και τόσα, ενώ ο διάλογος είνε άπέθαντος (λέξεις του Νικηταρά) και δέν είνε σοφώτερος του ανθρώπου.

έξω.

"Υστερα φώναξα τον ύπηρέτη μου και του έδωκα τα τρία πακέτα γράμματα για να τά πάη στοϋ φίλου μου γιατί έγώ δέν μπορούσα απ' τη σύγχυσι και τη συγκίνησι. "Ο φίλος μου ρώτησε για μένα τί γίνομαι. Του είπε πως ήμουν αδιάθετος από ήλίασι. "Εκείνος άνησύχησε.

— Πήγα το πρωί στοϋ φίλου μου για να του πω την αλήθεια, μα είχε βγή τη νύχτα και δέν είχε επιστρέψει! Ξαναπήγα δυο-τρεις φορές, αλλά δέν μπόρεσα να τον βρω. Είδοποίησα την άστυνομία μα κι' αυτή δέν μπόρεσε να ανακαλύψη τα ίχνη του. Πήγα και στο έξοχικό του σπίτι μα δε βρήκα τίποτα το ύποπτο, ούτε ίχνη γυναίκας κρυμμένης μέσα!

Από τότε περάσανε πενήντα έξ χρόνια και δέν έμαθα τίποτε σχετικό. Μυστήριο βαθύ έπλωσε το σκοτάδι του σ' όλη αυτή την ιστορία.

ΦΕΡΝΑΝ ΚΑΜΠΑΛΛΕΡΟ

Στην Τριπολιτσά, είχαν γράψει κάποτε μιά σάτυρα έναντίον του Κολοκοτρώνη και την έτοιχοκόλλησαν στην έκκλησία. Ήταν Κυριακή και μαζεύτηκε κόσμος και τη διάβαζε. "Ο γέρο Κολοκοτρώνης έπήγαινε στην έκκλησία να λειτουργηθή και όταν είδε τον κόσμο συμαζωμένο, έστειλε το γραμματικό του να μάθι τί τρέχει. "Όταν ο γραμματικός γύρισε, έμούδιαζε να του πη τί συμβαίνει. "Εμαθε όμως ο Κολοκοτρώνης τί είνε. Τότε πλησίασε, ξεκόλλησε τη σάτυρα, την έπηρε στο χέρι και όταν απόλυσε ή έκκλησία, την έδωκε του παπα και τον υποχρέωσε να τη διαβάση μεγαλοφώνως στον κόσμο. "Όταν ο παπας τελείωσε, ο Κολοκοτρώνης είπε:

— Κρίνετε αν με βρίζουν δίκαια. Και πρόσθεσε:

— "Ο κάλπικος παρās μένει στο νοικοκύρη του!

* * *

"Ο Θεός, έλεγε ο Κολοκοτρώνης, έδωσε την ύπογραφή του για την έλευθερία της Έλλάδος και δέν την παίρνει πίσω!

* * *

Στον Μιστρά, του κατάγγειλαν πως δυο γυναίκες κακής διαγωγής παρέσυραν και ξεμυάλιζαν τους στρατιώτες του. "Ο Κολοκοτρώνης διάταξε και τις έπιασαν, τις έγυμνωσαν και τις κύλησαν σ' ένα χωράφι γεμάτο τουσκνίδες!!!

* * *

"Όταν μετά την καταδίκη του τον πήγαιναν δέσμιο από το Ναύπλιο στην "Υδρα, στο δρόμο τον άπάντησε ένας πολίτης κι' άρχισε να τον βρίζει και να τον φτύνει. "Ο Κολοκοτρώνης γύρισε προς τους στρατιώτες, οι όποιοι τον συνάδευαν και προς τον κόσμο, και είπε:

— Κρίνατε σεις αν μου πρέπει μιά τέτοια καταισχύνη.

Οί στρατιώτες τότε, καθώς και ο λαός, έδιωξαν τον ύβριστή κακήν κακώς.

ΞΕΝΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΛΩΝΤ ΦΑΡΕΡ

ΜΑΝΟΝ

Καθώς ή αλυσίδα της φαραντόλας έσπασε στη θάσι της μεγάλης σκάλας που ώδηγοῦσε στις αίθουσες του χαρτοπαιγνίου, ή ντάμα μου, λαχανιασμένη, έβγαλε τη μάσκα της. Όταν είδα τὸ θαυμάσιο πρόσωπό της καὶ τὰ δυὸ γκριζονάλανα μάτια της, φώναξα έκπληκτος:

— Μανόν!...

— "Ε, ναι! εἶπε, εἶμαι ἐγώ! Δὲν είχατε ἀναγνωρίσει τὴ φωνή μου;

— Ἀντί ν' ἀπαντήσω, ὠπισθοχώρησα ἀναίσθητος.

Οἱ χορευταὶ ντυμένοι μὲ ρούχα χρώματος «χρυσοῦ μπουμπουκιοῦ καὶ κυκλάμιου» (ἦσαν τὰ χρώματα τοῦ χοροῦ) ἐστροβιλλίζοντο ὀλόγυρά μας. μέσα σὲ ἀστραφτερά κύματα ἀπὸ κίτρινο σάτεν καὶ μὲθ βελούδο. Μύρα ἡβονικά ξεχύνονταν στήν ἀτμόσφαιρα καὶ ἀνσκατώνονταν. Δέκα χιλιάδες ἡλεκτρικά λαμπιόνια, στολισμένα μὲ ἀνθινες γκιρλάντες, σχημάτιζαν ἕνα φῶς τεχνητὸ πὶδ δυνατό ἀπ' τοῦ ἡλίου. "Εδῶ κι' ἐκεῖ ἔλαμπε ἡ λευκότης κανενὸς ὧμου. "Εδῶ κι' ἐκεῖ ἕνα χέρι χωρὶς γάντι: ἐσάλεινε τὴν ἀκτινοβολία τῶν νυχθιδν του καὶ τὴν μαργαριταρινῶν του. Το λούσο κυριαρχοῦσε παντοῦ, ἐκθαμβωτικὸ, νικητήριο.

"Ενα ἀπότομο ὥστόσο ἀνοιγμα τῆς σκέψέως μου πρὸς τὰ περασμένα, μοῦ ἔδειξε ἔξαφνα κάτι ἐντελῶς διαφορετικὸ: Τὸ θέαμα ἑνὸς κελλινοῦ φυλακῆς. Τέσσερες τοίχοι ἀποτρόπαια. Καταγῆς μιά φάθα. Μιά στάμνα, ἕνα μαῦρο ψωμί. Καὶ ἡ ψυχρὴ ἀναλαμπὴ ἑνὸς μικροῦ παραθύρου, πού ἐφώτιζε τὸ ὥχρὸ καὶ μαραμμένο πρόσωπο ἑνὸς καταδίκου,

τοῦ τραγικῆς φήμης καταδίκου Οὐλριχ Βάγερ.

Ο Οὐλριχ Βάγερ, ὁ παλαιὸς φίλος τῆς Μανόν, ὁ ἄνθρωπος, πού ἀπὸ τὴν ἀγάπη του γι' αὐτήν, ἔγινε κλέφτης καὶ δολοφόνος...

Ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ τόπου ὅπου εὕρισκόμουν καὶ τοῦ στιγμιαίου ὁράματός μου, μεταξὺ τοῦ φυλακισμένου ἐρωτευμένου καὶ τῆς φίλης του μὲ τὸ φόρεμα τοῦ χοροῦ, ἦταν πολὺ ὀδυνηρή. Εἶχα ὠπισθοχωρήσει καὶ σιωποῦσα.

Ἡ Μανόν δὲν κοκκίνισε. Εἶδα μόνον τὰ φρύδια της νὰ τρέμουν λίγο καὶ νὰ σκοτεινιάζῃ τὸ καθαρὸ χρυσάφι τῶν ματιῶν της.

— "Α! ἔκανε μὲ τὸν φωνῆς ἀλαγμένον. "Α! συλλογιζέσθε ἐκεῖνον....

"Εκλινὰ τὸ κεφάλι μου εἰς δεξιὰς καταφάσεως

— Κολά! χαίρετε τότε! Περιττό, μὴ μὲ συνοδεύετε! Ἀφοῦ καθόσον γνωρίζω, δὲν κατηγοροῦμαι γιὰ τίποτε, δὲν ἔχω ἀνάγκη δικαστοῦ, καὶ μάλιστα ἑνὸς δικαστοῦ σάν καὶ σὰς!

Καί, περήφανη, μοῦ ἔστριψε τὴν πλάτη της. Ἐκπληκτος καὶ περιέργος, τῆς εἶπα ἀμέσως:

— Μανόν, συγχωρήστε με... Δὲν ἔχω οὔτε τὸ δικαίωμα, οὔτε τὴ διάθεσι νὰ γίνω δικαστῆς σας... Καὶ λυποῦμαι πού, χωρὶς νὰ τὸ θέλω, σὰς ἐπλήγωσα ἴσως...

— Δὲν σὰς κρατῶ κάκια, μοῦ εἶπε ἔξαφνα, καὶ δὲν εἶχα δικη πού ὑπαρεστήθηκα πρὸ ὀλίγου. Εἴσθε καὶ σεῖς σάν ὅλους τοὺς ἄλλους ἄνδρες, ἄδικος πρὸς τὴς γυναῖκες... "Εχω συνηθίσει σ' αὐτά.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

— "Αδικος;
— "Αδικος, ναι! ἀφοῦ μὲ θεωρεῖτε ὑπεύθυνη τοῦ ἐγκλήματος τοῦ Βάγερ.

— Ὑπεύθυνη, ὄχι, εἶνε ὑπερβολή...
— Ὑπεύθυνη καὶ συνένοχη. Μὴν ἀρνεῖσθε... Ἀκουσα τόσες φορές τὸ τροπάριο αὐτό.

Στὰ μάτια της ἔλαμπε μιά ὑπεροχὴ περιφρόνησις. Τὴν λυπήθηκα.

— Μανόν, δὲν ξέρω γιὰ τοὺς ἄλλους. Ἐγὼ ὅμως σὰς θεωρῶ δυστυχισμένη καὶ ὄχι ἐνοχλή... Ὁ φίλος σας στὴ φυλακῇ, ἡ ζωὴ σας ἀνωκάτω καὶ ἕνα τρομερὸ σκάνδαλο γύρω στ' ὄνομά σας...

— Μὴ μὲ λυπᾶστε, μὴ μὲ λυπᾶστε, μοῦ ἐφώναξε, διακόπτοντας ἀποτόμως. Ποιὸς σὰς εἶπε ὅτι εἶμαι δυστυχισμένη; Ποιὸς σὰς εἶπε ὅτι ἀγαποῦσα τὸν Οὐλριχ; Ποῦ ξέρετε ἂν, ἀντιθέτως, τὸ ἀναστάτωμα αὐτὸ τῆς ζωῆς μου δὲν ὑπῆρξε γιὰ μένα μιά λύτρωση, ἐστὶν ἡ ἡλιθία ἀποδοκιμασία τῶν ἀνθρώπων, δὲν μ' ἀνάγκαζε καὶ δὲν ἐξακολουθεῖ νὰ μ' ἀναγκάζῃ ν' ἀλλάζω κάθε τόσο τόπο; Μὲ κατηγοροῦν καὶ ὅμως εἶμαι ἀθώα! Ἐκεῖνος εἶχε κλέψει, δολοφονήσει, καὶ ὅμως στὴ συνείδησιν τῶν ἀνθρώπων ἦταν σχεδὸν ἀθῶος... Καὶ ὅλο τὸ κρῖμα, καὶ ὅλο τὸ αἶσχος, ἔπεφτε ἀπάνω μου...

— Καί, ὅμως, Μανόν, παρατήρησα μὲ ἡρεμία, ὅτι εἶχε κάνει, τὸ ἔκανε γιὰ σένα, γιὰ τὴν ἀγάπη σου. Ποιὸς ὠφελήθη ἀπὸ τὴς κλοπῆς του; Ὅταν τὸν συνέλαβαν δὲν εἶχε πεντάρα καὶ ἦταν γεμάτος χρέη. Ποιὸς εἶχε σπαταλήσει τὴν περιουσία πού ἔκλεψε; Εἶνε ἐγκληματίας ὁ Βάγερ, ἔστω! Σεῖς, ὅμως, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κατηγορήτε, γιὰτὶ σὰς ἀγαποῦσε...

— Μ' ἀγαποῦσε; Αὐτός; Ἐλᾶτε, λοιπόν! Μὴ λέτε πράγματα πού δὲν ξέρετε. Ο Οὐλριχ δὲν ἀγάπησε ποτέ. Μόνον τὸν ἑαυτὸν του ἀγάπησε.

Εἶχα μὲ προχωρήσει στὸ μᾶρ. Καθίσαμε σ' ἕνα τραπέζι καὶ διέταξα δύο κοκτέϊλ. Ἀφοῦ ἤπιε τὸ δικό της, ἡ Μανόν, μοῦ εἶπε:

— Ἀκοῦστε τὴν ἱστορία μου καὶ γράφετέ τὴν γιὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα στοὺς «τιμίους» ἀνθρώ-

πους, πού, ἀφοῦ καλοπεράσουν μὲ τὴς γυναῖκες, ὅστερα τὴς περιφρονῶν...

Ἐγενήθηκα στὴν ἐπαρχία. Οἱ γονεῖς μου ἦσαν δυὸ καλοὶ ἀστοί. Λίγο σὰς ἐνδιαφέρει πῶς ὀνομαζόντο, τί δουλειὰ ἔκαναν, καὶ πῶς, δεκάξη χρόνων κορίτσι, ἐγκατέλειψα τὸ σπίτι μου.

Συντομεύω. Δὲν σὰς διηγούμαι οὔτε τὴν ἀρχὴ τοῦ σταδίου μου, οὔτε τὴς πρώτες ἐρωτικές περιπέτειές μου. Ἐρχομαι κατευθεῖαν στὸ γεγονός. Μ' ἐγνωρίσατε ὅταν ἤμουν εἴκοσι χρόνων. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἤμουν εὐτυχισμένη, μιά γυναῖκα νόστιμη καὶ διασκεδαστική, πού δὲν τῆς ἔλειπαν οὔτε ἡ παρέες, οὔτε οἱ φίλοι. Σὰς ἐδέχθηκα στὴν χαριτωμένη ἔπαυλι ὅπου ἐκατοικοῦσα τότε. Τὰ πάντα ἐκεῖ μέσα ἦσαν γουστόζικα καὶ ἀπλά. Κόρη ἀστῶν, δὲν ἀγαποῦσα πολὺ τὰ λούσα. Τὰ ἔξοδα πού ἔκαναν γιὰ μένα οἱ φίλοι μου, ἀρκοῦσαν μὲ τὸ παραπάνω γιὰ τὴν διατήρησίν μου. Ἡ ζωὴ πού περνοῦσα μοῦ ἄρεσε. Ἀγαποῦσα τὰ γλέντια. Ἀγαποῦσα νὰ γελῶ, νὰ γευματίζω στὰ ρεστωράν, νὰ χορεύω, νὰ ἐπιδεικνύω τὴς τουαλέτες μου. Ἀγαποῦσα τοὺς φίλους μου. Μοῦ ἄρεσε ὅμως καὶ νὰ τοὺς ἀλλάζω. Τὴν ἐλευθερίαν τὴν ἐθεωροῦσα ἀνέκαθεν τὸ πιδ πολῦτιμο ἀγαθόν. Δὲν εἶχα ἐγκαταλείψει τοὺς γονεῖς μου γιὰ νὰ περνῶ μακριὰ τῶν μιά ζωὴ ὅμοια μ' ἐκείνη πού περνοῦσα ὅταν ἤμουν κοντά των...

Ἐνα θράδι, συνάντησα τὸν Βάγερ σ' ἕναν φοιτητικὸ χορὸ. Χορέψαμε τοῦ ἄρεσα. Μοῦ τῶπε Ἀλλά καὶ μένα μοῦ ἄρεσε. Ἦταν μᾶλλον ἕως παρὰ ἄσχημος, μὲ μεγάλα μάτια καὶ χέρια μικρά, κομψὸς καὶ εὐγενικὸς. Δὲν γύρευα τίποτε καλύτερο. Ὅταν τελείωσε ὁ χορὸς μὲ συνώδευσε σπῖτι μου.

Ἀπὸ τὴ θραδὺ ἐκείνη γινήκαμε φίλοι. Μὲ ἀγαποῦσε τρελλά. Ἐγὼ ἀπλῶς τὸν συμπαθοῦσα. Πέρασε μιά ἐβδομάδα, ἕνας μῆνας, δυὸ μῆνες. Ὁ Οὐλριχ εἶχε γίνει σιαμὸς μου. Δὲν μ' ἀφῆνε νὰ κάνω βῆμα χωρὶς αὐτόν. Ἦταν μαζί μου, κοντά μου ὅλες τὴς ὥρες καὶ ὅλες τὴς στιγμές. Ἡ ζήλεια του δὲν περιγράφεται. Εἶ-

χε καταντήσε ένας τρομερός σύζυγος, ένας αφόρητος δεσμοφύλαξ. Κάθε τόσο μου έκανε σκηνές, και μ' απειλούσε. Άλλ' έμένα τό αὐτί μου δέν ιδρώνει ἀπ' αὐτά. Τόν ἀφηνά νά λήν. "Ένα θράδυ, μὴν ἡμπορώντας πειά νά τόν ὑποφέρω, τοῦ εἶπα καθαρά καὶ εἰς ἄστερα:

— Οὐλριχ, θά σ' ἀφήσω.

— Γιατί;

— Γιατί ἔτσι.

— Μ' ἀφήνεις γιά νά πᾶς μ' ἄλλον;

— "Ισως.

— Σ' ὀρκίζομαι ὅτι ἂν μ' ἀφήσεις θά σέ σκοτώσω!

— "Ε, μάθε λοιπόν, τοῦ φώναξα τότε, νευριασμένη, ὅτι σ' ἀφηνά γιατί ἔχω ἀνάγκη ἀπό λεπτὰ...

— "Εχεις ἀνάγκη ἀπό λεπτὰ; Θά σοῦ δώσω...

Καί μοῦ ἔδωκε. Δέν εἶχα πειά καμιά δικαιολογία νά τόν ἀφήσω. Εἶχα ἐλπίζει ὅτι δέν θά εὕρισκε λεπτὰ καὶ ὅτι θ' ἀνακτοῦσα τήν ἐλευθερίαν μου, καὶ κείνος βρῆκε. Κατέληφθην ἀπό θυμό "Α, εἶσαι πλούσιος, εἶπα μέ τό νοῦ μου. "Ε, λοιπόν, φιλαράκο μου, θά πληρώσης; Καί ἄρχισα τή σπατάλη. Καί νῶ δέν ἤξερα τί ἔδωσα. Ἀγόραζα ὅ,τι ἔβλεπα, τουζλέτες, ἐπιπλά, καπέλλα, ἀρώματα. Μετημέρι - θράδι τρώγαμε σ' ἀκριβέστερα ρεστωράν καὶ δέν λείψαμε οὔτε μιά νύχτα ἀπό τὰ καμπαρέ καὶ τὰ θέατρα. Κοπὸς χαμένος! "Όσα κι' ἂν ὑπαταλοῦσα, ὁ Οὐλριχ εὕρισκε — καὶ νῶ δέν ξέρω πῶς — τὸν τρόπο νά παρκῇ στὰ ἑξοδά μας. Καὶ ὅσο πιο ἀλά τὰ κατὰφερνε, τόσο μεγάλωνε ὁ θυμός μου. Μὲ εὐχαρίστησι ἔφανατζόμουν δλα τὰ μαρτύρια εἰς τὰ ὁποῖα θά ὑπεβάλλετο γιά νά βρῇ χρήματα. Καὶ εὐχόμουν νά τόν δῶ νά τόν σέρνουν στή φυλακή γιά καμιά κλοπή, γιά ν' ἀνακτήσω τήν ἐλευθερίαν μου. Στὸ τέλος ἀπελπίστηκα. Ἦρθε ὅμως μιά μέρα πού ὁ Θεός μ' εὐσπλαχνίστηκε...

"Ένα θράδυ — τό μοναδικό ἀφ' ὅτου γνωριστήκαμε — ὁ Οὐλριχ δέν γύρισε σὸ σπίτι. Τόν εἶχαν συλλάβει. Καὶ ἔμαθα ἔτσι τήν ἀλήθεια, τήν ὁποία ποτὲ δέν εἶχα ὑποπτευθῇ. Γιά ν' ἀντεπεξέλθῃ στὰ κουτά καὶ

τρελλὰ ἑξοδά μου, ὁ τύραννός μου στήν ἀρχὴ εἶχε κλέψει στὰ χαρτιά ὅστερα ἔκανε ἄλλες κλοπές, καὶ ὅταν εὐρέθηκε στήν ἀνάγκη, ἐσκότωσε. Τόν ἐδίκασαν, καὶ τόν κατεδίκασαν. Τότε πού τόν θεωροῦσα τίμιο, δέν τόν ἀγαποῦσα. Πῶς λοιπόν θά τόν ἐκλαιγα ὅταν ἔμαθα ὅτι εἶνε φονῆας;

»"Ε, ναί! Εἶχε κλέψει. Εἶχε σκοτώσει! Για πῶς ὅμως; Για μένα, αἱ τίς τουαλέτες μου, γιά τὰ λοῦσα μου, γιά μεῖα, οἰς λέω! "Όλος ὁ κόσμος τὸ διεκηρεῖ! Καὶ σεις ἀκόμη μοῦ τὰ λένετε, λίγο πρίν.

»Ἀνῆτοι, ἐνῆτοι ὅλοι, ὅσοι με κατηγοροῦν! "Ο Βάγερ ἐκλεψε καὶ σκότωσε γιά τόν ἑαυτό του, γιά τόν ἑαυτό του μόνον, γιά νά ἱκανοποιηθῇ τὸν τερατώδη του ἐγωϊσμό καὶ τὸν ἔρωτά του, τὸν ἔρωτά του τὸν τυραννικόν, πού τὸν εἶχε μεταβάλει αὐτὸν σὲ σουλτάνο καὶ ἑμένα σὲ σκλάβο του! Κανείς δέν πῆρε τὸ μέρος μου. Μὲ θρίσαν, μὲ ἐξευτέλισαν, μὲ εἰρωνευθῆκαν, μὲ διώξαν. Δέν μπορῶ νά μείνω πολὺ καιρὸ στὸν ἴδιο τόπο. Μόλις πληροφορηθῇ ὁ κόσμος τὸ παρελθόν μου, ἀμέσως μ' ἐχθρεύεται.

»Ἀλλὰ λίγο μὲ μέλλει. Γιατί σκέπτομαι ὅτι κάπου θά ὑπάρχῃ μιά θεία δικαιοσύνη, ἀφοῦ ἐξακολουθῶ νά ζῶ ὅπως πάντοτε μέσα στὸν θαυμασμό τῶν ἀνδρῶν καὶ τὴν πολυτέλεια, καὶ ἀφοῦ σεις, πού σχεδὸν μὲ βρίσατε πρό πέντε λεπτῶν, μοῦ φιλεῖτε τώρα τὸ χέρι...

Μετάφρ. ΚΛΕΩΝΟΣ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

ΕΥΘΥΜΑ ΛΟΓΙΑ

H... ΛΕΠΤΟΤΗΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ

Ρωτᾷ τὸν μικρὸ Μπόμπ σὸ τραπέζι ὁ ἀραβωνιαστικός τῆς ἀδελφῆς του γιά τὴν ἡλικία τῶν διαφόρων μελῶν τῆς οἰκογενείας, καὶ ὅλοι γελοῦν μὲ τίς ἀπαντήσεις του.

— Καὶ ἡ ἀραβωνιαστικιά μου; ρωτᾷ ὁ νέος. Τί ἡλικίας εἶνε;

— Εἴκοσι ἐννέα χρόνων.

— Μά, καὶ μὲν Μπόμπ, δέν ξέρεις λοιπόν ὅτι ὅταν μιλοῦν γιά τὴν ἡλικία μιᾶς γυναίκας, ἔχουν τὴν λεπτότητα νά τὴν μικραίνουν;

Αὐτὸ ἔκαμα κι' ἐγὼ, ἀπαντᾷ ὁ μικρός. Τῆς ἔκοψα τὰ μισά!...

ΙΤΑΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΡΟΜΠΕΡΤΟ ΠΑΛΜΙΕΡΙ

ΣΤΟ ΝΤΟΥΛΑΠΙ

I

"Ο κ. Βουφαβέλ καὶ ἡ κ. Βουφαβέλ εἶνε ἓνα χαριτωμένο ζευγαράκι. Παντρεμένοι χρόνια τώρα, ζοῦν μιά χαρά...

"Ο κ. Βουφαβέλ ζύπνησε πρῶτὶ προχθὲς καὶ τράβηξε γιά τὸ χρηματιστήριο. Ἡ κ. Βουφαβέλ πρίν ἀκόμη φύγῃ ὁ ἀνδρας τῆς, εἶχε ἀρχίσει νά ντύνεται ἐπιμελῶς, μὲ φιλαρέσκεια, μὲ κοκετταρία. Φαίνεται πολὺ φουριόζα. Θά πῆγαινε, λέει, νά διη κάποια συγγενῇ τῆς ἀρρωστη. Μόλις ξεπορτίσε ὁ ἀνδρας τῆς, στάματῃσε τὸ ντύσιμό τῆς καὶ ἔστειλε κάπου τὴν ὑπηρετριά τῆς Εὐλαλία μ' ἓνα γραμματάκι. Δέν ἐπέρασαν πολλὰ λεπτά καὶ χτύπησε ἡ πόρτα τρία χτυπηματα συνθηματικά. Ἡ κ. Βουφαβέλ ἔλαμψεν ἀπὸ χαρά. "Ανοίξε, κι' ἓνας κομπὸς κύριος εἰσῆλθε.

— "Εφυγε; τὴν ρώτησε πρίν ἀκόμη θγάλη τὸ καπέλλο του.

— Ναί, ἔφυγε, εἶπεν ἡ κ. Βουφαβέλ.

Τότε ὁ ἐπισκέπτης ἔγινε πλέον θερμός, τὴν ἐνηγκαλίσθη μὲ παραφοράν.

— "Αχ! ἀγαπητῇ μου Λεοντίνη!

— Ἀγαπημένε μου!

— Σὲ λατρεύω!

— Ζῶ γιά νά σᾶς ἀγαπῶ!...

— Φίλησέ με!...

Μάάαατ!...

"Αξαφνα, ἐνῶ ἡσυχολοῦντο εἰς τὰς τρυφερότητας αὐτάς, ἓνας ξαφνικός κρότος τοὺς ἔκαμε ν' ἀναπηδήσουν. Κάποιος ἀνοιγε κάτω τὴν πόρτα. "Ακουσαν τὸ κλειδί νά γυρίζῃ στήν κλειδωνιά!...

Ἡ Λεοντίνη ὠχρίασε.

"Ο ἀγαπημένος τῆς ἐπήδησεν ἐπάνω ἐντρομος.

— Ποιὸς εἶνε;

— Αὐτός...

— Ποιός;

— "Ο σύζυγός μου!...

— Εἶσαι βεβαία;

— Ναί, Θεέ μου! πρέπει νά κουφτῇς.

— Ἀλλὰ πῶς; Ποῦ;

— Ποῦ; Νά ἐκεῖ. Δέν ὑπάρχει παρὰ αὐτὸ τὸ ντουλάπι.

Καὶ τοῦ ἔδειξε μιά μεγάλη ντουλάπα στηριγμένη στὸν τοῖχο...

— Κρύψου!... Κρύψου!...

Καιρὸς γιά δισταγμούς δέν ὑπῆρχε. "Ο ἀγαπημένος τῆς τρύπωσε στήν ντουλάπα καὶ ἡ κ. Βουφαβέλ μόλις πρόφθασε νά τὸν κλειδώσῃ. Ταῦτοχρόνως ἐμπήκεν ὁ σύζυγός τῆς...

II

"Ἡ Λεοντίνη ἦταν βέβαια ταραγμένη σάν ἐνοχος. Μά ὁ κ. Βουφαβέλ δέν τὸ πρόσεξε. Ἦταν κι' αὐτὸς ἀνω-κάτω, φαινόταν ἀφηρημένος, νευρικός.

— "Εδῶ εἶσαι ἀκόμα; εἶπε στὴ γυναῖκα του, δέν βγῆκες ἔξω; Σ' ἄφησα νά ντύνεται γιά νά φύγῃς... — Ναί, ναί, ἔχεις δίκιο, ἐτραυλίσεν ἡ Λεοντίνη, μὲ χασομέρησε ἡ ὑπηρετρία...

— Κάμε λοιπόν γρήγορα. Ἡ θεία σου θά σὲ παραξηγήσῃ. Τί ἀργεῖς ἔτσι; Φύγε, μὴ κάθῃσαι, φύγε!

"Ο σύζυγός φαίνεται πολὺ φουριόζος.

— Ναί, ἔχεις δίκιο, θά φύγω, ἀπαντᾷ ἡ σύζυγος.

— Κάμε γρήγορα...

— Ναί, ναί... Μά... ξέρεις... ἔχω καὶ λίγο ποινεκέφαλο...

Ἡ δισταχισμένη κυρία δέν τολμᾷ νά κυττάξῃ πρὸς τὸ μέρος τῆς ντουλάπας. Ἀναστενάζει μόνον. "Ο σύ-

ζυγος επιμένει.

— Τι θά' πη πονοκέφαλος; Πρέπει να πᾶς. Θέλεις να μᾶς ἀποκληρώση ἡ θεία σου; Κάμε γρήγορα, πάρε τὸ καπέλλο σου καὶ τὸ ἐπανωφόρι σου καὶ φύγε...

— Δὲν εἶνε ἀργά;

— Ένας λόγος περισσότερος γιὰ νὰ σπεύσης. Έμπρός λοιπόν! Γρήγορα, γρήγορα; Θὰ σὲ περιμένω νὰ γυρίσης τὴν ὥρα τοῦ γεύματος.

Ἡ κυρία θρίσκειται σὲ δύσκολη θέσι. Τί νὰ κάμη; Τέλος παίρνει τὸ καπέλλο της καὶ τὸ ἐπανωφόρι της καὶ καμνει μιὰ τελευταία ἀπόπειρα νὰ μείνη. Μὰ ὁ σύζυγος ἀνυπομονεῖ. Κυττάει τὸ ρολόι του διαρκῶς.

— Φύγε! Φύγε!...

— Θεέ μου! τί ἔχει νὰ συμβῇ, ψιθυρίζει ἡ σύζυγος καὶ κατεβαίνει τὴ σκάλα. Ἀπὸ πάνω ὁ σύζυγος τῆς φωνάζει:

— Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ γυρίσης πρὸ τοῦ γεύματος.

III

Ἦταν καιρὸς πειᾶ. Πέντε λεπτὰ μετὰ τὴν ἀναχώρησι τῆς κυρίας Βουφαβέλ, νέος ἡκούσθη κρότος εἰς τὴν ἐξώθυρον.

Ὁ σύζυγος ἔτρεξε κι' ἀνοίξε.

Μιὰ κοπέλλα, μελαχροινὴ καὶ νόστιμη παρουσιάζεται γελαστή:

— Εἶσαι μόνος σου, ἀγάπη μου;

— Κατάμονος!

— Τί ἀπερισκεψία νὰ μὲ κάμετε νὰ ἔρθω σὸ σπίτι σας!

— Θέλετε καλύτερα νὰ πᾶμε σὲ κανένα ξενοδοχεῖο γιὰ νὰ μὴ ἐκτεθῇτε;...

— Δὲν λέγω, ἀλλά...

— Ἡμουνά βέβαιος ὅτι ἡ γυναῖκα μου ἐπρόκειτο νὰ ἐπισκεφθῇ τὴ θεία της, ἡ ὁποία εἶνε ἀρρωστή.

— Φτάνει νὰ μὴ γυρίση γρήγορα.

— Πρὸ τοῦ γεύματος ὄχι. Έφρόντισα νὰ τὴν κάνω προσεκτική.

Έλα ἐπάνω...

— ὦ Ὅσκαρ, σ' ἀγαπῶ!

— Ἀγγελέ μου!...

— Μ' ἀγαπᾶς;

— Σὲ λατρεύω!

Πέφτουν ὁ ἕνας στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου καὶ ἀρχίζουν τὰ φιλιὰ.

Έξαφνα — ὦ τί φρίκη! — χτυπᾶ κάτω ἡ πόρτα...

— Ποιὸς νὰ εἶνε; ρωτᾷ τρομαγμένη ἡ νέα.

— Θὰ εἶνε ἡ σύζυγός μου. Αὐτὴ μόνον ἔχει τὸ ἄλλο κλειδί, λέει ὁ κ. Βουφαβέλ.

— Έχάθηκα!

— Μὴ φοβάσαι, ἐγὼ θὰ σὲ σώσω. Κρῦψου γιὰ μιὰ στιγμή ἐκεῖ...

Καὶ τῆς δείχνει τὴν ντουλάπα.

Στὴ σκάλα ἀκούγονταν θήματα!

— Κρῦψου! Κρῦψου! φωνάζει ὁ σύζυγος καὶ τρέχει πρὸς τὴ σκάλα.

Ἡ νέα ἀνοίγει τὴν ντουλάπα καὶ τρυπώνει μέσα... Ὁταν — ὦ Θεέ καὶ Κύριε — θρίσκειται πλάι σ' ἕναν ἀγνωστον νέο. Εἶνε ὁ ἐκλεκτὸς τῆς κ. Βουφαβέλ, ὅστις τῆς λέγει:

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! Μὴ θγάλετε λέξι, γιατί εἴμαστε χαμένοι!...

IV

Ὁ Βουφαβέλ βλέποντας τὴ γυναῖκα του νὰ μπαίνει, γίνεται ἔξω φρενῶν.

— Πῶς; Εἶσαι σύ;

Δὲν πῆγες στὴ θεία σου; Γιατὶ τὸ κάμες αὐτό;

— Ἡ θεία, ἀγαπητέ μου, εἶνε καλά, ἐντελῶς καλά. Εἶχε θγῇ ἔξω... ἀπαντᾷ ἡ κ. Βουφαβέλ, ἡ ὁποία γύρισε ἀμέσως πίσω, ἀνησυχώντας γιὰ τὸν καλὸν της.

Ὁ κ. Βουφαβέλ τὰ χάνει:

— Πῶς; Ἡ θεία εἶνε καλά;

— Ναί, πάσχει φανταστικῶς. Εἶνε νευρασθενική.

Οἱ δύο σύζυγοι ἀλληλοκυττάζονται μὲ ἀνησυχία.

Τέλος πρῶτος ὁ σύζυγος θρίσκει λίγο θάρρος καὶ λέει:

— Ἀφοῦ εἶνε ἔτσι, ἀγαπητή μου, ἂς πᾶμε νὰ κάμουμε ἕνα περιπατικό. Έχουμε καιρὸ ὥς τὸ μεσημέ-

ρι. Τί λές;

Τὰ λέει αὐτὰ ὁ κ. Βουφαβέλ, καὶ σκέπτεται συγχρόνως:

— Έν τῷ μεταξύ ἡ ἀγαπημένη μου θάβρη καιρὸ καὶ θὰ τὸ σκάση».

Καὶ ἡ σύζυγος ἐπίσης σκέπτεται:

— «Ἡ θεία πρόνοια μ' ἔσωσε. Θὰ πᾶμε περίπατο καὶ ἐν τῷ μεταξύ ὁ καλὸς μου θάβρη καιρὸ καὶ θὰ φύγη».

Πέντε λεπτὰ κατόπιν τὸ ζεῦγος Βουφαβέλ ἐξέρχεται καὶ πορεύεται πρὸς τὴν δενδροστοιχίαν.

Ἡ κυρία στηρίζεται περιπαθῶς ἐπὶ τοῦ θραχίνου τοῦ συζύγου της. Φαίνονται ἀγαπημένοι σὰν πιτσούνια!...

V

— Ἀ! κύριε!

— Ἀ! κυρία!

Εἶνε ὁ ξανθὸς νέος καὶ ἡ μελαχροινὴ νέα, οἱ ὁποῖοι μόλις θγῆκαν ἀπὸ τὴ ντουλάπα.

— Λίγο ἀκόμη καὶ θὰ πνιγόμεν, ψιθυρίζει ὁ νέος μὲ φωνὴ ἐξαντλημένη, ἀναπνεύοντας θαθεῖα.

— Ἀμ' ἐγὼ; λέει ἡ νέα.

— Τί περιπέτεια!

— Τί κίνδυνοι!

— Ὡστόσο φτηνὰ τὴ γλυτώσαμε...

— Ναί, ἀλλὰ ἂς φύγουμε, λέει ἡ νέα. Ἡ στιγμὲς εἶνε πολύτιμες. Εἴσθε ἀσφαλῶς, ὁ φίλος τῆς Βουφαβέλ.

— Καὶ σεῖς ἡ φίλη τοῦ συζύγου.

— Χμ...

— Χμ!...

Συγχρόνως ἡ νέα σκέπτεται:

— «Τί νόστιμος ποὺ εἶνε!...»

Καὶ ὁ νέος λέει καθ' ἑαυτὸν:

— «Πολὺ γλυκεῖα κοπέλλα!»

— Ἀς φύγουμε, κύριε, ξαναλέει τέλος ἡ νέα.

— Ναί, ἂς φύγουμε.

— Ένας-ένας;

— Ὁχι, δά... Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ἐλπίζω νὰ σᾶς συνοδεύσω. Δέχεστε;...

— Ἀφοῦ τὸ θέλετε...

— Εὐχαριστῶ, εἰσθε ἄγγελος!

— Ὡωω!...

VI

Μετὰ δύο μῆνες ὁ ξανθὸς νέος πῆ-

ΤΗΣ ΣΤΙΓΜΗΣ ΕΥΘΥΜΑ ΛΟΓΙΑ

— Εἶνε ἀλήθεια ὅτι ἐπάντρεψες τὸν ταμία σου μὲ τὴν κόρη σου;

— Μάλιστα.

— Μὰ καλὰ, ἐσὺ δὲν ἔλεγες δεξιὰ κι' ἀριστερὰ ὅτι δὲν μπορούσες νὰ ἔχης μεγάλη ἐμπιστοσύνη σ' αὐτόν;

— Καὶ βέβαια τὸ ἔλεγα.

— Καὶ τοῦ ἔδωσες τὸ κορίτσι σου;

— Έννοεῖται. Εἶπα: "Ἀν καμμιὰ φορὰ αὐτὸ τὸ παιδί τὸ στρίψη μὲ τὸ ταμεῖο μου, τοῦλάχιστον θὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὴν κλοπὴ ἡ κόρη μου."

Ὁ μικρὸς Μπόμπ, ἔξη χρόνων, φαίνεται ν' ἀπασχολῆται ἀπὸ κάποια σκέψι. Ὁ μπαμπᾶς του τὸν ρωτᾷ τί ἔχει.

— Νά, μπαμπᾶ. Μοῦ λές ὅτι γεννήθηκα στὸ Παρίσι.

— Ἀκριβῶς.

— Μὰ ποῦ γεννήθηκε ἡ μαμά;

— Στὴ Λυόν.

— Καὶ σὺ, μπαμπᾶ, ποῦ γεννήθηκες;

— Στὴ Μασσαλία.

Ὁ Μπόμπ σκέφθηκε μιὰ στιγμή καὶ εἶπε:

— Δὲν εἶνε λοιπὸν περίεργο; Ἀπὸ τόσο μακρινούς τόπους πῶς συναντηθήκαμε κ' οἱ τρεῖς!...

γαινε στὸ δρόμο τρεχάτος.

— Κάτι βιαστικὸς, φίλε μου! τὸν ρωτᾷε καίτοις γνωστός του.

— Συγγνώμην, ἀγαπητέ μου, τρέχω, γιατί θιάζομαι, ὅπως θιάζεται καθένας ποὺ πρόκειται νὰ νυμφεθῇ.

— Ὁχι δά; Νυμφεύεσαι; Καὶ με ποιά;

— Μὲ μιὰ χαριτωμένη μελαχροινούλα.

— Θὰ τὴν γνώρισες σὲ κανένα χορό;

— Ὁχι, ὄχι.

— Στὰ λουτρά;

— Ὁχι.

— Ἀλλὰ ποῦ, τότε;

— Μέσα σὲ μιὰ ντουλάπα!...

ΡΟΜΠΕΡΤΟ ΠΑΛΜΙΕΡΙ

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΩΝ ΕΦΕΥΡΕΣΕΩΝ

ΤΟΥ Κ. ΣΤ. ΔΑΦΝΗ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΟΥΣ ΑΙΘΕΡΑΣ

Τὸ ἀεροπλάνο τοῦ Σολομῶντος καὶ ἡ βασιλισσα τοῦ Σαβῶθ.—Τὸ πάθημα τοῦ ἐρημίτου μὲ τὴν ὁμπρέλλα.—Ἡ ἀφιξίς τοῦ πρώτου ἀεροπόρου στὴν Ἀθήνα.—Ἡ πρώτη πτήσις ὑπὲρ τὸν Παρθενῶνα.—Ἡ Ἀθήνα πρὸ 36 ἐτῶν.

Δὲν ὑπάρχουν μοχθηρότεροι σοφοὶ εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τοὺς σοφοὺς ποὺ ἐρευνοῦν καὶ ἐξηγοῦν τ' ἀρχαῖα χειρόγραφα. Τὰ τρωκτικὰ αὐτὰ τῶν βιβλιοθηκῶν μᾶς ἐξαφνίζον κάθε τόσο μὲ μίαν ἀποκάλυψιν ἢ ὁποία ἡ ἔρχεται νὰ καταστρέψῃ ἕναν ὠραῖο θρύλο, ἢ νὰ φέρῃ εἰς φῶς ἕναν ἄλλον, ὁ ὁποῖος ἀποδεικνύει τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς τῶν καθυστερημένων. Ἐπὶ παραδείγματι, ἀνακαλύπτεται ἡ πυρίτις. Ὁλος ὁ κόσμος χαίρεται καὶ ἀγαλλεῖται ὅτι πρόδος σημειώνεται εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ τί πρόδος! Οἱ ἄνθρωποι θὰ μποροῦν νὰ ἐξολοθρεύουν ἀλλήλους εὐκολώτερα παρὰ μὲ τὰ δόρατα, τὸς θέλη, τὸς θοβόλους καὶ τοὺς πολιορκητικοὺς κριούς ποὺ ἐχρησιμοποιοῦσαν ὡς τότε. Πράγματι, ἡ μπαρούτη εἰσάγεται εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην καὶ κάνει θάματα... Ἀλέθρου. Ἀλλ' ἐνῶ ἡ εἰς ἐφεύρεσιν εὐρίσκεται εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς δόξης τῆς, ξεφυτρώνει στὴ μέση ὁ ἀρχαιοδίφης ποὺ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ ἐφεύρεσις εἶναι καθυστερομένη, ἀφοῦ τὴν ἔξεραν πρὸ τῶσαν χιλιάδων χρόνων οἱ Σῖναι. Οἱ πρόγονοι οὗτοι τοῦ Τσιν-Τσῶν ὄχι μόνον εἰς τοὺς πολέμους τῶν μετεχειρίζοντο πυρίτιδα, ἀλλὰ καὶ πυροτεχνήματα ἔφτιασαν, ἴσως μάλιστα καὶ ὠραιότερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ κατασκευάζονται εἰς τὰς Ἀθήνας. Ὁ θρύλος τῆς πυρίτιδος χάνει ἔτσι τὴν ποιήσιν του, ὅπως καὶ ὁ τῆς τυπογραφίας, ἡ ὁποία πολλοὺς αἰῶνας πρὸ τοῦ Γουτεμβέργιου ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς Κινέζους, ὅ-

πως καὶ ἡ ἐφεύρεσις τῆς δακτυλήθρας, τὴν ὁποίαν ἐνομίζαμεν ἐπινόειαν τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, μέχρι τῆς ἡμέρας ποὺ θρήκαμε δακτυλήθραν μέσα εἰς αἰγυπτιακὸν τάφον. Τώρα, ἕνας Ἀγγλος ἀρχαιοδίφης ἔρχεται νὰ μᾶς βεβαιώσῃ ὅτι καὶ τὸ ἀερόπλοιο εἶναι ὄχημα ἐναέριον μίας παλαιστάτης ἐποχῆς. Δὲν πρόκειται πειὰ γιὰ τὸν θρύλο τοῦ Ἰκάρου μὲ τὴν κηροπτέρυγαν μηχανήν του καὶ τὸ ἄδοξο ναυάγιό του εἰς τὰ ὕδατα τοῦ ὁμανύμου πελάγους. Οὐτὲ νὰ ἐπαναληφθῇ πρόκειται ὁ μῦθος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ποὺ ἐπέταξε πρὸς κατάρκτησιν τοῦ οὐρανοῦ τοῦ Διὸς καθάλλὰ ἐπάνω εἰς ἕνα γιγαντοπτερυγὸν αἰτόν. Ὅλα αὐτὰ εἶναι γνωστὰ καὶ ἐπανελήθησαν κατὰ κόρον. Ὁ Βρεττανὸς ἀρχαιοδίφης ἀποκαλύπτει ὅτι τὸ πρῶτον ἀερόπλοιο ἐπενεργήθη ἀπὸ τὸν σοφὸν Σολομῶντα, ὁ ὁποῖος ἐδώρισε τοῦτο εἰς τὴν περιλάλητον Βασιλισσαν τοῦ Σαβῶθ!

Τὸ ἀνεκάλυψε, λέει, εἰς παλαιὸν ἀθησοῦνικὸν χειρόγραφον, μὲ τὴν πρόσθετον πληροφορίαν ὅτι τὸ ἀερόπλοιο τοῦ σοφωτέρου τῶν βασιλέων ἦτο ὄχημα πολυτελέστατον, μὲ θαυμασίας γλυφάς, ἄνετον, ὥστε νὰ χωρῇ δύο ἐπιβάτας. Τὸν φιλογύνην βασιλέα, βέβαια, καὶ τὴν ὠραιότατην βασιλισσαν, ἡ ὁποία ἐκεῖ ἐπάνω στοὺς αἰθέρας θ' ἀντήμειψε πλουσιοπαρόχως τὸν ἐφευρέτην καὶ δωρητὴν ἀνακτα.

Πάει λοιπὸν καὶ ὁ θρύλος τοῦ ἀεροπλοίου. Τὸ ἐνομίζαμε δικό μας καὶ εἶναι παλαιότερος ἀπὸ τὴν Πα-

λαιὰ Διὰθηκη. Σιγά-σιγά θ' ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ αἰὼν μας δὲν ἐπρόσθεσε τίποτε εἰς τὴν πρόδον· θὰ καταστήσῃ ὁ θλακωδέστερος τῶν αἰώνων. Ἀλλὰ γιὰτὶ νὰ ἐκπληττωμεθα; Σκεφθῆτε: πόσος καιρὸς εἶναι ποὺ λέμε: «Ὁ Διάβολος νὰ σὲ πάρῃ!» Καὶ ὅλοι ξέρουμε ὅτι ὁ Διάβολος κάνει καὶ ἐναερίως τὰς μεταφοράς του. Ὁ μανδύας τοῦ Μεφιστοφελῆ—γιὰ νὰ μὴν ἀναφέρουμε τίποτε ἄλλο—εἶναι ἐπίσης ἕνας παλαιότατος γερμανικὸς θρύλος...

Κάθε ἀνακάλυψις λοιπὸν παίρνει μοιραίως τὸν χαρακτήρα ἀνασκαφῆς. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος κορδώνει νομίσας ὅτι κάτι ἔκανε, ζητεῖ δίπλωμα εὐρεσιτεχνίας, παριστάνει τὸν μεγαλοφυῆ μέχρ' ὅτου ἐμφανισθῇ ὁ ἀρχαιοδίφης μὲ τὰ ματογυαλῖα καὶ τὸν ἀποστομῶσι: «Μὴ παρακορδῶνεσθε, κύριε. Ἡ ἐφεύρεσις σας ἦτο γνωστὴ εἰς τοὺς Ἀραβας, τοὺς Σῖνας, τοὺς Αἰγυπτίους. Εἶσθε ἕνας ἐπιτήδεις ἀντιγραφεὺς καὶ νὰ μᾶς συγχωρήτε!» Μήπως κάτι τέτοιο δὲν συνέβη μὲ τὸν ἐρημίτην ποὺ ἀνεκδότου; Ὁ ἅγιος ἄνθρωπος ἐζοῦσε εἰς τὴν κορυφὴν ἑνὸς θουνου, μὴ ἔχων καμμίαν ἐπικοινωνίαν μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Γιὰ νὰ περάσῃ τὴν ὥραν τοῦ ἐβάλλῃ νὰ ἐπινοήσῃ κάτι: Τὴν ὁμπρέλλα. Ἡ χαρὰ τοῦ ἦτο μεγάλη, καὶ μιά μέρα ποὺ ἔβρεχε, ἤθελσε νὰ κάμῃ πανηγυρικῶς τὴν ἐπίδειξιν τῆς ἐφευρέσεώς του. Μὲ τὴν πρωτόγονον ὁμπρέλλα τοῦ ἀνοιχτῆ, κατέβηκε εἰς τὴν πλησιεστέραν πόλιν. Ὅταν ἐμπήκε, εἶδε πλῆθος ἀνθρώπων μὲ ἀνοιχτὰς ὁμπρέλλας, ἡ ὁποῖες ἦσαν μάλιστα κομψές, μεταξωτές, καὶ μὲ ὠραιὰς λαβὰς. Ὁ ἐρημίτης ἀπογοητευμένος ἐκλείσσε τὴν χονδροειδῆ ἰδικήν του καὶ ἐφυγε γρήγορα πρὸς τὰ βουνὰ του.

Συμπέρασμα: Οὐδὲν καινὸν ὑπὸ τὸν ἥλιον. Ἀλήθεια παλαιὰ καὶ αὐτὴ ὅσον ὁ κόσμος.

Σχετικῶς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀεροπλοίας, ἐνδιαφέρον εἶναι νὰ γνωσθῇ πότε ὑψώθη τὸ πρῶτον ἀερόπλοιο εἰς τὸν ἐλληνικὸν οὐρανόν. Λοιπὸν, τοῦτο ἐγένετο τὴν ἀνοιξὶν τοῦ 1890, ἦτοι πρὸ 47 ἐτῶν. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην οἱ Ἀθηναῖοι—πενιχροὶ τότε εἰς θεάματα—ἐδοκίμασαν ζωηρὰν συγκίνησιν ἐκ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἰταλοῦ ἀεροναύτου Σπελτερίνι, ὁ ὁποῖος ἦλθε εἰς τὰς Ἀθήνας κομίζων καὶ τὰ μέγα ἀερόστατον τοῦ «Οὐρανίου». Τὸ γεγονός διετυμπανίσθη διὰ τῶν ἐφημερίδων τῆς ἐποχῆς, ὅταν δὲ ἀνήγγειλε τὸ πρῶτον ὑπὲρ τὸ κλασικὸν ἔδαφος τῆς Ἀττικῆς ἐναέριον ταξίδι του, ἡ συγκίνησις ἐκορυφώθη. Τὴν

4ην Ἀπριλίου, ἡμέραν Τρίτην (ὁ ἀεροναύτης δὲν ἦτο προληπτικὸς) πλήθη κόσμου συνέρευσαν νὰ παρακολουθήσουν τὸ πρωτοφανὲς θέαμα. Τὰς διαφόρους φάσεις τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης ἀνυψώσεως μᾶς ἀφηγεῖται ὁ συντάκτης τῆς ἐφημερίδος «Θεατῆς τῆς Ἀνατολῆς» Ζ. Τζέιμς, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀπὸ τοὺς ὀλίγους ποὺ ἔλαβον μέρος εἰς τὴν ἀνά τοὺς αἰθέρας διαδρομὴν. Τὸ σχετικὸν

χρονικὸν ἔχει ὡς ἑξῆς: «Τῆς ὑψώσεως ἀναγγελθείσης διὰ τὴν 4ην ὥραν μ. μ., ὁ κ. Σπελτερίνι ἤρchiσε ἀκριβῶς τὸ μεσημέρι νὰ γεμίσῃ τὸ ἀερόστατόν του μὲ ἀέριον διὰ σωλῆνος διαμέτρου 20 ἑκατοστών. Τοιοῦτοτρόπως, κατὰ τὴν ὀρισμένην ὥραν τοῦτο, περιέχον 2 χιλιάδας κυβικά μέτρα ἀέριου, ἡδύνατο ν' ἀνυψώσῃ τοὺς ταξιδιώτας, οἱ ὁποῖοι ἦσαν πέντε τὸν ἀριθμὸν: Ἡ δνὶς Ἀδέλα Μαρτέν καὶ οἱ κ. κ. Στέφ. Μεταξᾶς, ἀξιωματικὸς τοῦ ἱππικοῦ, Ἀν. Μεταξᾶς, ἀρχιτέκτων τοῦ Δήμου, Προσαλέντης, μηχανικὸς τοῦ ναυτικοῦ καὶ Τζέιμς, ὁ ταπεινὸς συγγραφεὺς τῶν γραμμῶν τούτων... Μετὰ τὴν παρουσίαν ἡμῶν πρὸς τὸν κ. Σπελτερίνι, παρεκλήθημεν ὑπ' αὐτοῦ νὰ μὴν ἀ-

πομακρυνθῶμεν τοῦ ἀκατίου, τὸ ὁποῖον ἦτο προσδεδεμένον εἰς τὸ περικαλύπττον τὸ ἀερόστατον δίκτυον. Εἰς τὴν πρόσκλησιν: «Κύριοι ταξιδιώται, ἐμπρός!» ἕκαστος κατέλαθε τὴν δι' αὐτὸν προωριζομένην θέσιν... Ἡ συγκίνησις ἦτο μεγίστη μεταξὺ τῶν θεατῶν, μεγαλυτέρα δὲ εἰς ἡμᾶς τοὺς ταξιδιώτας, ἕκαστος τῶν ὁποίων εἶχε καὶ ἀσχολίαν τινά, εἴτε ὅπως κρατῇ σχοινίον, εἴτε ὅπως θαστάξῃ τὸ ἔρμα, τὸ ὁποῖον ἀπετελεῖτο ἐκ λινῶν σάκκων πεπληρωμένων δι' ἄμμου. «Ἐπρεπε νὰ τοποθετῶνται εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ κενώσωμεν αὐτοὺς, ἅμα παρυσιάζετε ἀνάγκη. Σημειωτέον ὅτι εἰς ἐμὲ εἶχε ἀνατεθῇ διπλὴ ὑπηρεσία. Ἐννοοῦσα νὰ ἐπαγρυπνῶ ἐπὶ φιαλῶν τινῶν ζύθου καὶ κονιάκ, αἱ ὁποῖαι συναπτετέλουν τὸ ἔρμα, διότι ἐσκεπτόμην ὅτι, ἐάν ἀναγκασώμεθα νὰ περάσωμεν τὴν νύκτα εἰς τὸν ἄερα, ἑκατοντάδες τινὰς μέτρων ἄνωθεν τῆς Πεντέλης, δὲν θὰ ἦτο δυσάρεστον νὰ τυλώσωμεν τοὺς στομάχους μας διὰ μιᾶς δόσεως κονιάκ.

»Ἐνῶ κατεγινόμεθα εἰς τὰς ἀσχολίας αὐτάς, ὁ κυβερνήτης διέταξε νὰ λυθοῦν τὰ πρὸς τὴν κοινὴν μητέρα Γῆν συγκρατοῦντα ἡμᾶς θάρη, τὸ δὲ ἀερόστατον ὕψωσε ἡμᾶς εἰς τὸν ἄερα, ἀφοῦ ἤγγισε τὴν στέγην τῆς γειτονικῆς οἰκίας.

»Ἰδοὺ λοιπὸν ἡμεῖς ἀνωθεν τῶν Ἀθηνῶν, τῶν ὁποίων αἱ οἰκίαι προσλαμβάνουν ὄψιν παιδικῶν ἀθυρμάτων. Ποία εἶνε τὰ πλάσματα ποὺ κινούνται γύρω ἀπὸ τ' ἀθυρματώδη αὐτὰ σπίτια; Εἶνε μύρμηκες; Ὁχι, εἶνε ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους ἀδυνατοῦμεν ν' ἀναγνωρίσωμεν καθέτως, παρατηρούμεν ἀπὸ ὕψους 1.800 μέτρων...»

Ὁ χρονογράφος βλέπει τὴν Ἀκρόπολιν ἀπὸ τοῦ ὕψους τούτου καὶ ξεσπᾷ εἰς λυρισμούς, μετὰ τοὺς ὁποίους λέγει:

«Ἄλλ' ὥς ἐπανελθόμεν εἰς τὸ ταξίδι μας. Ἐστάθημεν ἐν ἀκινήσει ἄνωθεν τῶν Πατησίων, πρῶγμα τὸ ὁποῖον δὲν περιλαμβάνετο εἰς τὸ πρόγραμμά μας. Διότι ἐάν δὲν εἴχομεν τὴν ἀπόλυτον ἐπιθυμίαν νὰ ἐ-

πιχειρήσωμεν ἐναέριον μέχρι Τουρκίας ἢ Κρήτης ταξίδιον (ὁπότε χάριν τῆς ιδιότητός μου, ὡς συντάκτου τοῦ «Θεατοῦ τῆς Ἀνατολῆς», οἱ Τοῦρκοι θὰ ἔσπευδον νὰ με ἀπαγχονήσουν διὰ συνοπτικῆς διαδικασίας, ἀφ' ἐτέρου λίαν πεζὸν θὰ ἦτο νὰ παραμείνωμεν αἰωρούμενοι ἀνωθεν τῆς ἐξοχῆς ταύτης. Ὁ κυβερνήτης λοιπὸν διέταξε νὰ κενώσωμεν δύο σάκκους ἔρματος, ὅπως ἀνεύρωμεν νέον ρεῦμα ἀέρος. Πράγματι δὲ, ἀφοῦ ὑψώθημεν περὶ τὰ τετρακόσια μέτρα ἀκόμη, εὐρέθημεν εἰς ρεῦμα, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔφερε πρὸς τὰ μέρη τῆς Πεντέλης. Μετὰ μικρὸν ὁμῶς παρετηρήσαμεν ὅτι τὸ ρεῦμα θὰ διηθύνεν ἡμᾶς μεθ' ὁρμῆς πρὸς τὴν θάλασσαν. Ὁ κυβερνήτης, ἀνοίγων τὴν ἐπιστομίδα, κατεβίβασεν ἡμᾶς μερικὰς ἑκατοντάδας μέτρων κατόπιν ἀνηλλομένου ἐκ νέου, κενοῦντες σάκκους ἔρματος. Οὕτω δὲ ἀνερχόμενοι καὶ κατερχόμενοι ἀλληλοδιαδόχως, ἡδυνήθημεν νὰ διατηρήσωμεν τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν ἠθέλομεν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξιδίου, ὁ κ. Σπερτελίνι ἀνέκραξε:

— Πιστεύω ὅτι ἔχομεν πιστούς!... Πιστεύω ὅτι ἔχομεν πιστούς!...

»Ἡθέλησα νὰ τὸν ἐρωτήσω περὶ τῆς σημασίας τῶν λόγων τούτων, ἀλλὰ θλέπων αὐτὸν λίαν ἀπησχολημένον, ἐφοβήθην μὴ τὸν ἐνοχλήσω. Ὅτε δὲ εἶδον ὅτι δὲν ἀπέμενε πλέον ἔρμα πρὸς κατάρριψιν καὶ ὅτι ὁ κυβερνήτης ἦτο βυθισμένος εἰς σκέψεις καὶ οὐδὲ λέξιν ἀνέφερε πλέον περὶ πιστῶν, εἶπα κατ' ἐαυτόν: «Βεβαίως ἡμεῖς εἴμεθα οἱ πιστοί. Ποῖος ἄρα γε θὰ εἶνε ὁ ἄπιστος, ὅστις ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης θὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἔρμα, πῖπτων χάριν τῆς σωτηρίας τῶν ἄλλων; Δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἀρκετὸς καιρὸς ὅπως ριψώμεν λαχνόν...»

»Οἱ λόγοι τοῦ κυβερνήτου: «Θὰ κατέλθωμεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἰδοὺ οἱ πιστοί μας!» με ἀπέσπασαν ἐκ τῶν θλιβερῶν διαλογισμῶν μου. Ἐσυρε τὸ σχοινίον τῆς ἐπιστομίδος καὶ κατήλθομεν ταχέως. Οἱ πιστοὶ ἦσαν ἀπλούστατα τὰ άτομα, τὰ ὁποῖα διὰ κόπων καὶ μόχθων παρηκολούθησαν ἡμᾶς ἐπὶ τῆς γῆς, ἵνα παρασταθῶσιν εἰς τὴν κατάστασιν

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΚΑΡΟΛΟΥ ΦΟΛΕΥ.

ΠΑΝΤΡΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

1η Μαρτίου

Εἶμαι δεκαοχτὼ χρόνων. Δὲν εἶμαι ὡμορφή, εἶμαι νόστιμη. Ἀρέσω τοὺς σοδαροὺς χορευτάς, σ' ἐκείνους ποὺ σκέπτονται γιὰ γάμο, ἀλλὰ καταλαβαίνω ὅτι τοὺς ἀρέσω στὸ σύνολο κι' ὄχι στίς λεπτομέρειες, ἐνῶ ὑπάρχουν λεπτομέρειες ποὺ αἰχμαλωτίζουν, ποὺ σκλαδύνουν.

Αὐτὲς λοιπὸν μοῦ λείπουν ἀκριβῶς. Ἡ λεπτομέρεια. Καὶ μιὰ καὶ δὲν θέλω ν' ἀραχνιάσω στὸ ράφι, πρέπει νὰ θρῶ γιαιτρειά. Ἀλλὰ πῶς; Νὰ πλακώσω ἢ νὰ σηκώσω τὴ μύτη μου; Νὰ τραβήξω τὰ μάτια μου, σὰν Κινέζα; Αὐτὸ μοῦ φαίνεται πῶς πονεῖ. Νὰ κάνω ἀσυνήθιστα τὸ κτένισμά μου, τὸ ντύσιμό μου; Ἀδύνατον! Ἡ μαμά εἶνε οἰκονόμα κι' ὁ μπαμπᾶς ἀσπληρὸς.

Μ' ὅλα αὐτά, δὲν ἀπελπίζομαι: θὰ σκεφθῶ, θὰ παρατηρήσω, θὰ ψάξω καὶ θὰ θρῶ.

6 Μαρτίου

Χθὲς, στὴ χορευτικὴ ἐσπερίδα

μας, ἥτις ἐγένετο χαριεστάτη, διότι εὐρέθημεν πλησίον τῆς γῆς πρὶν ἢ μᾶς δοθῇ καιρὸς νὰ σκεφθῶμεν τοῦτο. Καὶ ἀνεῦ τοῦ ἐλαχίστου κλονισμοῦ.»

Ὁ Τζέιμς ἀφηγεῖται τὴν διαδικασίαν τῆς προσγεώσεως τῆς «Οὐρανίας», τὴν ὁποίαν ἔσυρον διὰ σχοινίων οἱ χωρικοὶ τοῦ Χαλανδρίου, καὶ καταλήγει ὡς ἑξῆς:

«Τοιοῦτον ὑπῆρξε τὸ ἀνὰ τοὺς ἀέρας ταξίδιον, τὸ ὁποῖον διήρκεσε περὶ τὴν μίαν ὥραν καὶ τέταρτον, καὶ τὸ ὁποῖον κατέλειπε ἀνεξαλείπτους ἀναμνήσεις εἰς τὰς καρδίαις

τῶν Μπουκάρ, ὅταν ἐκείνη ἡ ἀσκημοῦρα, ἡ μὲς Μπέλ, ἐμπήκε στὸ σαλόνι, ὅλοι ψιθυρίσανε: «Ἀρραβωνιάστηκε!» Ἀμέσως ἡ μὲς Μπέλ ἐτραβήξε ὅλων τὴν προσοχή, τὴν κυττοῦσαν μὲ περιέργεια, παραμονεύανε τὰ φερσίματά της μὲ τὸν ἀρραβωνιαστικὸν της, τὴν τριγυρίζανε, τὴν ἀγγίζαν, μ' ἐκείνην τὴν ἀκατανίκητην περιέργειαν ποὺ αἰσθανόμεστε μέσα στὸν κόσμον, γιὰ κάθε τί ποὺ λέγεται γάμος. Παρτηρούσα πῶς οἱ νέοι, ὁ Ἀλφρέντ Μπουκάρ, μέσα στοὺς ἄλλους, τσακίζονταν νὰ πᾶνε νὰ προσκαλέσουν τὴν ἀρραβωνιασμένην καὶ νὰ τὴν σύρουν ζωηρά, νὰ τὴν σφίξουν κοντὰ τοὺς χορεύοντας, νὰ τὴν κάνουν νὰ φλυαρήσῃ. Παρατηροῦσα ἐπίσης ὅτι οἱ χορευταὶ δείχνανε οἰκειότητα μὲ τὴν κοπέλλα, ἐνθουσιασμένοι ποὺ ὁ μνηστήρ της δὲν μποροῦσε νὰ κρύψῃ τὴ ζήλεια του. Νευρώνανε ἀντιθέτως καὶ κατσουφιάζανε ὅταν οἱ δύο ἀρραβωνιασμένοι εὐρίσκοντο κοντὰ καὶ ξαναπέφτανε στὴν ἀμοι-

τῶν μετασχόντων αὐτοῦ ταξιδιωτῶν.

Καὶ νὰ συλλογίζεται κανεὶς ὅτι ἔπειτα ἀπὸ 47 ἔτη τ' ἀεροπλάνα — βαρύτερα τοῦ ἀέρος αὐτὰ — διασχίζουν καθ' ἐκάστην τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Ἀττικῆς, ἀνερχόμενα χιλιάδες μέτρων ὑπὲρ τὸ ἔδαφος, χωρὶς νὰ ἐξεγείρουν συγκινήσεις, σχεδὸν δὲ οὔτε καὶ τὴν περιέργειαν! Ὁ ἄνθρωπος συνηθίζει τόσο γρήγορα, ἀναζητεῖ νέες ἐντυπώσεις καὶ ὁ θρῦλος τοῦ Ἰκάρου τὸν ἀφήνει ἐντελῶς ἀδιάφορον.

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

βαία έκτασι τους. Γιατί όλοι, λοιπόν, κάνανε φλέρτ, σ' αυτήν την μικροασκημομοούρα μίς Μπέλ, που την περιφρονούσαν ακόμη χθές, τότε που ήταν ελεύθερη; Είπε ή αιωνία Ξλεις, τὸ απαγορευμένο φρούτο; Δέν μπορῶ νά τά θγάλω πέρα μέ τήν ψυχολογία, ἀλλά καταλαβαίνω πῶς γιά νά ψαρέψη κανείς ἕνα σύζυγο, πρέπει πῶς μπρός νά θρῇ ἕνα ἀρραβωνιαστικό.

8 Μαρτίου

Τὸ σχέδιό μου θρίσκειται σέ θεμελίωσι. Πρέπει νά θρῶ πρῶτα, ὅχι ἕναν ἀληθινὸ ἀρραβωνιαστικό, ἀλλὰ ἕνα ψεύτικο, ἕναν ἀρραβωνιαστικό προσωρινό, πού θά μέ βοηθήσῃ νά τσακώσω τὸν ἀληθινό, τὸν ἀληθινὸ πού θά μ' ἀρέσει, — τὸ γυιὸ Μπουκάρ, παραδείγματος χάριν. "Εἴται ὁ Μπουκάρ θά τοιμπήσῃ τὸ δόλωμα, θά πιαντῇ σὸ δίχτυ, καὶ ὕστερα θά ἔχῃ καὶ τὴν ὑπερηφάνεια ὅτι μ' ἔκλεψε ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά τοῦ ἄλλου.

"Ηθέλα νά ξέρω μόνον πού θά ξετριπύσω αὐτὸ τὸν καλόβολο νέο, τὸν δῆθεν μνηστήρα, αὐτὸν τὸν νέο πού δέν θά προδώσῃ ποτὲ τὴ συνεινότησί μας. Ποιὸς θά θελήσῃ νά φορτωθῇ ἕνα τόσο ἀχάριστο ρόλο;... Ὁ ξάδελφός μου ὁ Παῦλος, ἴσως;

Ναί, ὁ ξάδελφός μου, αὐτὸ θά μπορέσουν νά τὸ χάψουν πολὺ εὐκολα. Οἱ γονεῖς μου οἱ ἴδιοι θά χαροῦν. Ὁ ξάδελφός μου ἐπειδὴ θρίσκειται στὴ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων καὶ βγαίνει μόνον τὸ Σάββατο τὸ βράδυ, δέν θά μ' ἐνοχλή καὶ πολὺ. Μόνον, πού εἶμαι πειρακτῆριο, κι' ἐκεῖνος ἀπότομος καὶ φωνακλᾶς καὶ δέν εἵμαστε καθόλου καλοὶ φίλοι.

Ὁ Παῦλος, ἀρά γε, θά δεχθῇ ν' ἀναλάβῃ αὐτὸ τὸ ρόλο;

10 Μαρτίου

Χθές, Σάββατο βράδυ, μόλις ἤλ-

θε ὁ Παῦλος γιά τὸ δείπνο, τοῦ μίλησα ἐμπιστευτικά:

— Παυλάκη, ἔχω μιὰ καλὴ ιδέα: θέλεις ν' ἀρραβωνιαστοῦμε;

"Εκανε μιὰ γκριμάτσα, ὅχι καὶ πολὺ κολακευτική.

— Καὶ τὸ λές αὐτὸ, μιὰ καλὴ ιδέα; εἶπε.

— Μὴν εἶσαι θλάκας, Παυλάκη! Θά ἀρραβωνιαστοῦμε στὰ ψέματα, γιά νά γελάσουμε τοὺς ἄλλους...

"Εξήγησα τὴν ιδέα καὶ τελείωσα:

— Εἶνε ὅπως τὸ ψάρεμα μέ τὸ λυκόψαρο: δένουν σὸ ἀγκίστρι ἕνα μικρὸ ψαράκι ἀπὸ τζίγκο, κι' ὅταν τὸ μεγάλο ἔρχεται νά τὸ καταπιῇ, τσακώνεται. Ὅταν βγάλουν τὸ ψάρι, μένει τὸ μικρούλη. Θέλεις νά εἶσαι σὺ τὸ μικρὸ αὐτὸ ψαράκι ἀπὸ τζίγκο;

"Ὁμολογῶ πῶς ὅλα αὐτὰ στὴν ἀρχὴ δέν κάνανε καθόλου καλὴ ἐντύπωση στὸν Παῦλο.

— Ἡ ιδέα σου δέν εἶνε κουτῇ, μοῦ εἶπε, καὶ βλέπω ἀμέσως τὸ συμφέρο σου. Ἀλλὰ τὸ δικό μου δέν τὸ βλέπω καθόλου. Θά πρέπει νά κάθωμαι ὅλη τὴν ὥρα κοντά σου, νά κάνω τὸν ἐρωτευμένο, νά τσακίζωμαι γιά ὅ,τι θέλεις: αὐτὰ θά μέ κουράσουν πολὺ. "Υστερα

δέν ξέρω, καὶ δέν μ' ἀρέσει νά χορεύω, καὶ δυὸ ἀρραβωνιασμένοι πρέπει νά χορεύουνε συχνὰ μαζί.

— Δέν θά εἶνε καὶ τόσο κουραστικό, ὅπως λές. Δέν θά σέ πειράζω πειά, θά εἶμαι χαριτωμένη, πολὺ χαριτωμένη, θά δῆς...

— Εἶνε τὸ ἴδιο, μοῦ ἀναθέτεις μιὰ ἀγγαρεία. "Εάν αὐτὸ σ' ἐξυπηρετῇ, καὶ ἐάν δέν διαρκέσῃ καὶ πολὺ, θά τὸ κάνω μ' ὅλα ταῦτα, ἀλλὰ εἶνε μιὰ ἀληθινὴ ἀγγαρεία. Κι' ὅταν σὸ τέλος ψαρέψῃς αὐτὸ τὸ λυκόψαρο, ἐγὼ βέβαια θ' ἀπομακρυνθῶ θλιβερά; Δέν εἶνε ἔτσι; Ἀπὸ ὅμως εἶνε ταπεινωτικό γιὰ ἕνα στρατιωτικό! Χωρὶς νά λογαριάσουμε πῶς ἂν δέν ψαρέψω τίποτα, μένω πάνω σὸ ἀγκίστρι ἐγώ.

"Επέρασε πολὺ ὥρα γιά νά τὸν

καταφέρω, ἀλλὰ μ' ὅλα ταῦτα σήμερα τὸ πρωῒ, ὕστερα ἀπὸ ἕνα ἑξαίρετο πρόγευμα, καὶ τρία ποτήρια κονιάκ, ὁ ξάδελφός μου ἐξήγησε τὴν χεῖρα μου! Γενικὴ ἐκπληξίς γιά τοὺς γονεῖς μου, ἀλλὰ ἐκπληξίς εὐχάριστος!

"Ἡ μαμὰ διασαλπίζει παντοῦ τὸ μεγάλο αὐτὸ γεγονός!..

17 Μαρτίου

Λθές, Σάββατο, δεύτερος χορὸς στοὺς Μπουκάρ. Μὲ περιτριγυρίζανε, μέ χαίδευαν, μοῦ ἔδιναν συγχαρητήρια, καὶ ἀπὸ τὸν πρῶτο χορὸ "Ἀλφρέντ Μπουκάρ μέ κύτταζε. Μοῦ ζήτησε μάλιστα νά μέ χορέψῃ. Δειλὰ ἐγὼ τοῦ δείχνω τὸν Παῦλο.

— Ρωτήστε τὸν ἀρραβωνιαστικό μου! τοῦ εἶπα.

Ὁ Παῦλος ἐπαίξε τέλεια τὸ σόλο του. Σκεπτότανε, δισταζε, τέλος ἐπέτρεψε. Ὁ Μπουκάρ, μέ μιὰ πρωτοφανῆ θέρμη, μ' ἔσυρε μέσα στο στρόβιλο καὶ δέν ἐστάθηκ' παρὰ σὸ μικρὸ σαλονάκι τοῦ θάθους, πού ἦταν ἔορμος. Ἐκεῖ μέ τὴ φωνὴ πνιγμένη, μέ τὰ μάτια γεμᾶτα ἀπογοήτευσί, ἄρχισε νά λήη ἀναστενάζοντας:

— Ἐτελείωσε λοιπόν: νά ποῦ εἴσαστε ἀρραβωνιασμένη μέ τὸν ξάδελφό σας.

— Ἦταν ἡ εὐχὴ ὅλης τῆς οἰκογενείας μου, τοῦ λέω.

— Καὶ ἡ δική σας;... Αὐτὸς ὁ ἀρραβὼν ἦτο ἐπιθυμητὸς κι' ἀπὸ σᾶς:

— Νομίζω ναί..

"Εκανα ὅτι ἐταράχτηκα πάρα πολὺ ἀπὸ τὴν ἐρώτησί του καὶ ἐπανελάβα μ' ἕνα ἀναστεναγμό:

— Ποτὲ δέν σκέφτηκα ὅτι μπορούσε νά μ' ἀγαπήσῃ κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ξάδελφό μου!

— Κι' ἂν αὐτὸ γινότανε; εἶπε ταραχμένος. "Ἀν κι' ἕνας ἄλλος σᾶς ἀγαποῦσε;

— Αὐτὸς ὁ ἄλλος θά μοῦ τὸ ἔλεγε... Θέλετε νά ξαναχορέψουμε;

Θέλησε νά προσθέσῃ κάτι πού τὸν στενοχωροῦσε, μόλις κάναμε δυὸ-τρία βήματα, ἀλλὰ ξαναστάθηκε. Ὁ ξάδελφός μου εἶχε ἐμφανισθῇ.

— Μὰ τ' εἶνε αὐτὰ, γιατί δέν κα-

θόσατε σὸ μεγάλο σαλόνι, κάτω ἀπὸ τὰ θλήματα ὅλου τοῦ κόσμου, ἔκανε μέ ἐπιτήδευσι, ψάχνω τόση ὥρα νά σᾶς θρῶ.

Κ' ὕστερα μοῦπε σιγὰ στ' αὐτί:

— Εἴν' αὐτὸς πού σ' ἀρέσει;... Ὁ Μπουκάρ;

— Ναί, αὐτός!

— Παράξενο γούστο! Τέλος πάντων, ἄς εἶνε...

Ὁ Παῦλος μέ τὴ σειρά του μέ ἀγκαλιασε κατόπιν σφιχτὰ καὶ μοῦ λεγε εὐχάριστες κουβέντες στ' αὐτί. Τὸ μικρὸ ζανθὸ μουστάκι τοῦ μοῦ γαργαλοῦσε τὰ μάγουλα.

Ἐτριγυρίζαμε κάτω ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ Μπουκάρ, ὁ ὁποῖος στενοχωρημένος, ἀπομακρυνότανε κ' ὕστερα ξαναγύριζε πάλι, χωρὶς νά θέλῃ. Κάθε φορὰ πού τὸν πλησιάζαμε, ὁ Παῦλος μ' ἔσφιγγε πῶς δυνατὰ καὶ δέν ἦταν μονάχα τὰ χεῖλη του πού τάνοιωθα ἐπάνω σὸ μάγουλό μου. Ἀληθινὰ ὁ Παῦλος δέν χορεύε καθόλου ἄσχημα. Ἀναγκάστηκα νά τὸν σταματήσω:

— Ἡ μουσικὴ σταμάτησε... πῆγαι νέ με στὴ θέσι μου, τοῦ εἶπα.

Ἀμέσως μόλις κάθησα, ὁ Ἀλφρέντ Μπουκάρ ἔτρεξε σιμὰ μου. Ἀλλὰ μ' ἕνα ξερὸ τόνο, θυμωμένο, ἀληθινὰ, ὁ Παῦλος ἔκοψε τὴ φούρια του:

— Ἡ ἐξαδέλφη μου αὐτὸ τὸ θράδου δέν θά χορέψῃ παρὰ μαζί μου! τοῦ εἶπε.

"Ὅλο τὸ βράδυ ὁ Μπουκάρ δέν ξεκόλλησε τὰ μάτια του ἀπὸ πάνω μου. Ὁ Παῦλος ἐπαίξε τὸ ρόλο τοῦ ἐρωτευμένου θαυμάσια καὶ ἐγώ, ὅπως εἶχα ὑποσχεθῇ, τοῦ εὐκόλωνα τὸ παίγνιδι ὅσο μπορούσα πῶς καλά, γελώντας μ' ὅλα του τὰ καλαμπούρια, προσπαθώντας νά εἶμαι γλυκεῖα, περιποιητικὴ, χαδιάρκα, τέλος χαριτωμένη, πολὺ χαριτωμένη. Γιά νά μὴν ἀπελπίζω ὅμως πολὺ τὸν Μπουκάρ, πού καὶ πού τὸν κυττοῦσα μ' ἕνα τρόπο τόσο γλυκὸ, μ' ἕνα βλέμμα θαυρὸ καὶ διαπεραστικό.

"Ὅταν φύγαμε, ὁ Μπουκάρ τσακίστηκε νά πάῃ νά μοῦ φέρῃ τὴ μύρτα μου, ἀλλὰ ὁ ξάδελφός μου τοῦ τὴν ἔρπαξε ἀπὸ τὰ χεῖρια ἀποτομα καὶ τὴν ἔρριξε στοὺς ὤμους μου. Στὸ τελευταῖο σφίξιμο τῶν χε-

ριών με τὸν Μπουκάρ, ἔκαμα τὰ μάτια μου νὰ εἶνε ὑγρά, κι' ἔβαλα στὴ φωνή μου ἕνα πολὺ εὐκρινὲς τρεμουλιασμά.

— "Ὁχι, μοῦ εἶπε χαμηλοφώνως, ὄχι μὴ μοῦ λέτε ἀντίο... θὰ σὰς ξανὰ δῶ!

Ταυτοχρόνως ὁ Παῦλος φώναξε πολὺ θυμωμένα ἀπ' τὸ μέρος ποῦ στεκότανε:

— Μὰ ἐπὶ τέλους, ἐξαδέλφη! Τί κάνεις;... Θὰ κατέβης; Διάβουλε!...

"Ετρεξα σιμά του καὶ περνώντας τὸ χέρι μου στὸ μπράτσο του, χαρούμενη, τὸν ρώτησα:

— Λοιπὸν, Παυλάκη, στενοχωρέθηκες;

— "Ὁχι, ἀληθινὰ, ὄχι καὶ τόσο... ὅπως νόμιζα. Μονάχα μοῦ φαίνεται παράξενο πῶς αὐτὸς ὁ ψηλοῦλεκας σ' ἄρρесе!

24 Μαρτίου

Τρίτος χορὸς στοὺς Μπουκάρ. Ὁ Μπουκάρ τοιμπάει γερὰ τὸ δόλωμα. Μὲ τὴ βοήθειά μου, ὁ Παῦλος παίξει τὸ ρόλο του ὅσο πάει καὶ καλύτερα, ἄρχισε ν' ἀγαπάη τὸ χορὸ καὶ νὰ χορεύη πολὺ καλὰ.

30 Μαρτίου

Τελευταῖος χορὸς στοὺς Μπουκάρ. Ὁ Μπουκάρ πιάστηκε. Θὰ μιλῆση μοῦπε στὸν μπαμπά. Δὲν βοηθῶ καθόλου πειὰ τὸν Παῦλο.

Παίξει τὸ ρόλο του μονάχος. Ἀγαπᾷ τὸ χορὸ σὰν τρελλός. Αὐτὸ κάνει τὴν ἀναπνοή μου νὰ πιάνεται. Μήπως καὶ μ' ἀγαπ...;

31 Μαρτίου

Τελείωσε. Ὁ Μπουκάρ ἐξήγησε τὸ χέρι μου. Ὁμολόγησα κι' ἐγὼ πῶς τὸν ἀγαποῦσα! Ἡ μητερούλα μου ἔμεινε κόκκαλο! Ὁ μπαμπᾶς θύμωσε! Μὲ θεωρήσανε γιὰ ἐπιόρκο. Δὲν καταλάβαιναν πῶς ἄφηναν τὸν Παῦλο. Ἀγνοοῦσαν τὸ παιχνίδι...

"Εγὼ, ἐν τούτοις, ἔτρεξα στὴ βιβλιοθήκη ποῦ βρίσκονταν ὁ Παῦλος καὶ τοῦδωκα τὸ χέρι

— Εὐχαριστῶ, Παυλάκη, χάρις σέ σένα, ἔχω ὅ,τι ἤθελα. Σοῦ δίνω τὴν ἐλευθερίά σου.

Μοῦ ἔρριξε μιὰ θηριώδη ματιά καὶ μὲ φωνὴ θάναυση μοῦπε:

— Τράβηξε τὸ χέρι σου, εἰδεμή...

— Πῶς — φώνηξε δυσαρτυμέν-

νη — δὲν δέχεσαι νὰ σφίξωμε τὰ χέρια;

— Εἶσαι σκληρή!...

— Δὲν σὲ καταλαβαίνω, Παυλάκη.

— Μὲ καταλαβαίνεις πολὺ καλὰ! θροντοφώνησε.

"Αφησα γελῶντας νὰ μὲ παρασύρης τὰ πρῶτα θράβια, καὶ τώρα τυλίχτηκα. Πιάστηκα γιὰ καλὰ. Ἀρκετὰ ἔκανα γιὰ τοὺς ἄλλους! Ἀρκετὰ χόρεψα γιὰ τὸ λογαριασμὸ τοῦ Μπουκάρ. Θέλω νὰ χορέψω καὶ γιὰ λογαριασμὸ μου. Δὲν θέλω πειὰ νὰ εἶμαι τὸ ψαράκι ἀπὸ τζίγκο. Θέλω νὰ γίνω τὸ λυκόψαρο!! Σὲ... σὲ... ἀτάξ...

— Παυλάκη... καὶ ὁμως μοῦ ὑποσχέθηκες ὅτι θὰ...

— Δὲν ἔχει οὔτε ὁμως, οὔτε ξεόμως, μοῦ εἶπε. Δὲν παραιτοῦμαι. Ἐπρεπε νὰ τὸ περιμένῃς αὐτό. Ξεμπερδέψέ τα ὅπως μπορέσης τώρα...

1 Ἀπριλίου

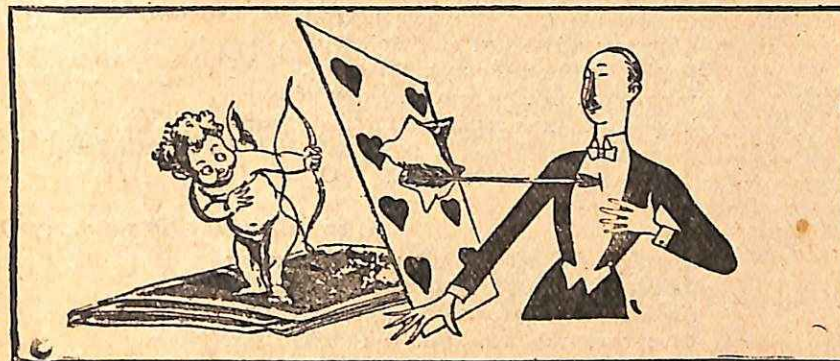
Δὲν ξέρω πῶς θὰ τὰ ξεμπερδέψω. Ὁ πατέρας θρίζει. Ἡ μαμὰ κλαίει.

Ὁ Ἀλφρέντ Μπουκάρ ἀναστενάζει. Ὁ Παῦλος οὐρλιάζει. Μπορεῖ νὰ τὰ χάση κανένας μαζὺ τους. Δὲν ξέρω ποιὸν νὰ διαλέξω... Θεέ μου! Θεούλη μου, θὰ τρελλαθῶ!...

Η ΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΚΑΤΣΑΣ

"Ὅπως διηγεῖται σὲ κάποιον βιβλίο του ὁ Ἐλβετὸς φυσιολόγος Βίκτωρ Φάβιο, ἡ μπεκάτσα τραυματιζομένη ἀπὸ τοὺς κυνηγούς, φροντίζει νὰ δένη ἀμέσως τὴν πληγὴ της καὶ νὰ σταματᾷ τὸ αἷμα.

Πρὸς τοῦτο μαδᾷ μὲ τὸ ράμφος της τὰ πιὸ λεπτὰ πτερὰ ἀπὸ τὸ στήθος της, τὰ τοποθετεῖ προσεκτικὰ ἐπὶ τῆς πληγῆς καὶ τὰ κρατᾷ ἐκεῖ μέχρις ὅτου κολλήσουν καὶ σταματήσῃ τὸ αἷμα. Ἐπίσης ἡ μπεκάτσα, ὅταν κανένα ἀπὸ τὰ σκάγια τῆς σπᾶσῃ τὸ πόδι, φτιάχνει ἐπίδεσμο γύρω ἀπὸ τὸ σπασμένο μέρος μὲ τὰ μεγαλύτερα τῶν πτερῶν της, μὲ τὰ ὁποῖα δένει τὸ πόδι της γύρω γύρω, μέχρις ὅτου θεραπευθῇ. Ὁ Φάβιο σκότωσε στὸ κυνήγι πολλὰς μπεκάτσες μὲ τέτοιους ἐπιδέσμους καὶ μὲ ἔμπλαστρα ἀπὸ φτερά, πᾶνω στὶς πληγὰς των!...

ΕΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΤΟΥ ΕΠΑΜ. ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

VESANIES

"Αχ εἶμαι κολασμένος εἰς τὸν αἰῶνα
"ὦ! εἶμαι ἁμαρτωλὸς, ἁμαρτωλός!...
Ἰὴν καρδιά μου ἄφησέ τηνε νὰ πέσῃ
ἀπὸ τ' ἄσπρα σου χέρια, τὰ ὄλο φῶς.

Πῶς ἦτανε τὸ τέρας ποῦ ἦρθε ἀπόψε,
γιὰ πές μου τὸ εἶδες, τὸ θυμᾶσαι, πῶς
αὐτὸ καὶ ἡ συνοδεία του τῶν τεράτων
τὴν ὥρα ποῦ εἶχα πέσει νὰ πεθάνω
εἰς τὸ κορμί μου τὸ ἄρρωστο ἐπάνω
τὰ κοφτερὰ ἐθύθισαν δάχτυλά των
κ' εἶχαν σπαράξει με, αἱματώσει, σκάψει;
Ἀλήθεια, αὐτὴ τὴ νύχτα εἶχαν ἀνάψει
τ' ἄγρια πυρὰ τῶν βαλπουργίων Σαββάτων...

Νύχια στὸ πόδι, στὰ φτερά, στὸ χέρι,
φλόγα ἢ πνοή, τ' ἀγγιγμά του μαχαίρι.
Ἔτσι μοῦ πήρε τὴν ψυχὴ τὸ Τέρας
νὰ τὴν φέρῃ εἰς τῆς μελανωτέρας
ἀθύσσου τοὺς θυθούς... Ὠϊμένα! Ὠϊμένα!
Ἡ ψυχὴ μου κυλιέται στ' ἀναμμένα
κρεβάτια καὶ στὰ φλόγινα σεντόνια...
κί' ὄλο θρηνεῖ — καὶ πάει στὰ καταχθόνια...
Στῶν ματιῶν μου τὰ βάθη — ἂν τὰ κυττάξῃς —
νὰ περάσουν θὰ δῆς — καὶ θὰ τρομάξῃς
πνεύματα, ποῦ κανεῖς δὲν εἶδε ἀκόμη!
Φεῖδια δὲν εἶνε αὐτὰ ποῦχω στὴν κόμη;

Τὴν καρδιά μου τὴν τρισδυστυχισμένη
τὸ φωτεινὸ σου χέρι πῶς κρατεῖ;
Ρίξε τὴν κάτω καὶ εἶνε κολασμένη
χωρὶς ἐλπίδα πλέον νὰ ἐξιλασθῇ.
ὦ νύχτα! ὦ νύχτα πύρινη τῶν πόνων...

"Αχ! εἶμαι κολασμένος εἰς αἰῶνες αἰῶνων!

ΕΠΑΜ. ΔΕΛΗΓΙΩΡΓΗΣ

Σ Ο Ν Ε Τ Τ Ο

(Τῆς Ἑλισάβετ Μπράουνινγκ)

Δὲν ἔχω ἀπ' τὰ μαλλιά μου σὲ κανένα
Δώσει — μ' αὐτὰ, ποὺ τώρα δαχτυλίδια
Πλέκω στὰ δάχτυλα, ὦ καλέ, σὲ σένα
Δίνοντας, πάρ' τα, λέω. — Τ' ἀθῶα παιγνίδια
Τῆς νειότης πέρασαν, κι' οὔτε εἶνε τὰ ἴδια
Μαλλιά, σὲ παιδούλας ὠμούς χυμένα,
Κι' οὐτ' ἔχουν ρόδα καὶ μυρτιές στολίδια·
Τώρα στὸ σκυφτὸ μέτωπο ἀφημένα
Κρύβουν τὴ δακρυοχαραγμένη μου ὄψι.
Τὸ πίστευα πῶς πρῶτο θὰ τὰ κόψῃ
Χάρου ψαλίδι. Μὰ ἦρθε νὰ ζητήσῃ
Τὸ δίκιο τῆς ἡ Ἀγάπῃ. — Πάρ' τα! Ἀκόμα
Θάβρης ἐκεῖ τὸ φιλί, ποὺ τὸ στόμα
Τῆς μάννας μου ἄφησε, πρὶν ξεψυχήσῃ.

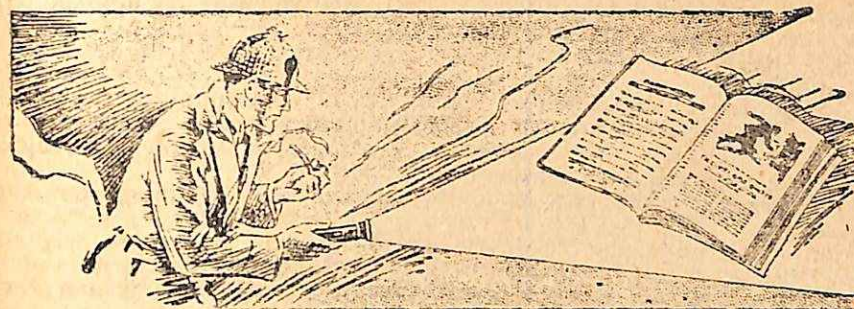
(Μετὰ φρ.: Γ. ΔΡΟΣΙΝΗ)

ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ ΜΟΥ

(Ἐκ τοῦ ρωσικοῦ)

Ματάκια γλυκὰ καὶ σγουρά μου μαλλιά
Ποὺ εἶχατε τόση μαγεία γιὰ μένα
Ποὺ εἶχα ἀμέτρητα πάρει φιλιά,
Φιλιά στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας κλεμμένα,
Ματάκια γλυκὰ καὶ μαλλιά μου ξανθὰ,
Ποιὸς τώρα σιμά σας τίς νύχτες μεθᾶ;
Ματάκια γλυκὰ καὶ σγουρά μου μαλλιά,
Ποὺ τώρα σᾶς ἔχει ἡ Μοῖρα ριγμένα;
Ποιὸς ξέρεῖ ποιά χεῖλη μεθοῦν σὲ φιλιά,
Ποιά τώρα σᾶς βλέπουν ματάκια κλαμένα!
"Αχ, ὅποιος κι' ἂν εἶνε, ἀγάπη γλυκειά μου,
Ποτέ δὲν θὰ ἔχουν ποτέ τὴν φωτιά μου.
Ματάκια γλυκὰ καὶ σγουρά μου μαλλιά,
Ποτέ δὲν θὰ θρῆτε στὸν κόσμον κανένα,
Νὰ ἔχη τραγούδια, παλμούς καὶ φιλιά
Μονάχα γιὰ σᾶς τὰ φτωχὰ φυλαγμένα;
Στοῦ κόσμου τὴν μαύρη αὐτὴ ἐρημιά.
Υπῆρχε, γιὰ σᾶς μοναχὰ μιὰ καρδιά.
Νᾶ, τρίμματα γίνεται κι' αὐτὴ τρομασμένη
Σὰν θάρκα ποὺ θάλασσα κτυπᾷ μανιασμένη.

(Μετὰ φρ.: ΘΕΟΔ. ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗ)

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΗ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΠΩΛ ΕΡΝΣΤ

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου)

—Ναί, ἀναγνωρίζω πόσο με ἐπιβαρύνουν «ἐκ πρώτης ὕψεως», αὐτὲς ἡ συμπτώσεις! ἀπάντησε μελαγχολικά, ὁ ὑπνρέτης τοῦ Τζαίμης. Εὐτυχῶς ὅμως, μπορῶ νὰ ἀποδείξω ἀμέσως τὴν ἀθωότητά μου!... Πρὸ ὀλίγης ὥρας, κι' ἐνῶ ἔρριζομαι στὸ σπῆτι τοῦ μακαρίτη ἀφεντικού μου, ἀνακάλυψα κάτι τὸ παράξενο... Κι' ἐπειδὴ σκέφτηκα, ὅτι ἴσως νὰ σὰς ἦταν πολὺτιμη αὐτὴ ἡ ἀνακάλυψί μου, ἔτρεξα ἀμέσως νὰ σὰς τὴν ἀνακοινώσω, ξέροντας ἤδη ὅτι ἐρεϊκώσατε ἐδῶ!... Ἡ ἀνακάλυψί μου ἀφορᾷ κάτι τὸ παράξενο, τὸ ὁποῖο προσεῖσα τυχαία, ἔκει ἐπὶ ἀνοιχτὸ παράθυρο τοῦ μαιράιου γραφείου τοῦ ἀφεντικού μου.

—Καὶ τὸ ὁποῖο, μόλις ἦρθες ἐδῶ, ἀντὶ νὰ μοῦ τὸ πῆς, ἢ καὶ νὰ παρουσιάσῃς κἀν μπροστά μου, ἄρχισες νὰ φεύγῃς πάλι τρεχάτος, ὡσότου σὲ τσάκωσε ὁ Ντῶσον! διέκοψε σαρκαστικά πάλι, ὁ Λάνς. Γιατὶ λοιπόν, ἀφοῦ ἦρθες ὡς ἐδῶ, δὲν παρουσιάστηκες σὲ μένα, παρὰ ἄρχισες πάλι νὰ φεύγῃς τρεχάτος μακριά;

—Γιατὶ, ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ἐκείνῃ ποὺ πλησίαζα πρὸς τὸ σπῆτι ἐδῶ, εἶδα ὅλα τὰ φῶτα νὰ σβύνουν ἁφνικὰ! ἀπάντησε μ' ἐτοιμότητα, ὁ ὑπνρέτης. Αὐτὸ μ' ἔρριξε σὲ ὑποψίες, ὅτι κάτι τὸ ἀνώμαλο θὰ συνέβη. ἢ θὰ ἐπρόκειτο νὰ συμβῇ, ἐδῶ μέσα... Κι' ἐπειδὴ ἦμουν ἐκνευρισμένος ἀπὸ τὴν τραγικὴ δολοφονία τοῦ κυρίου μου χθές, κι' ἐπειδὴ ἐπίσης φοβήθηκα μήπως γίνῃ ἀντιληπτὴ ἡ παρουσία μου ἐδῶ—σὲ στιγμὲς μάλιστα καινούργιων ὑπόπτων γεγονότων, πάλι, ὅπως τὰ χθεςινὰ—προτίμησα νὰ ἀπομακρυνθῶ ὀλοταχῶς ἀπὸ αὐτὸ τὸ ξαφνικὰ σκοτεινὸ σπῆτι, παρὰ νὰ μπῶ μέσα καὶ νὰ σὰς ἀναζητήσω!

Ὁ Λάνς κι' ὁ Ντῶσον ἀλληλοκωτιχάτηκαν. Κι' ὁ Λάνς ψιθύρισε σκεπτικῶς:

—"Ἡ ὁ σατανᾶς αὐτὸς εἶνε ἕνας μεγαλοφυὴς ὑποκριτής, ἢ ὅλα ὅσα λέει, εἶνε πραγματικῶς ἀληθινὰ!

Κατόπιν, πλησίασε πρὸς τὸ τηλέφωνο, κύτταξε τὸν Ντῶσον αἰνιγματικά, καὶ τοῦ εἶπε:

—Θὰ τηλεφωνήσω τώρα, νὰ ρθῇ ἐδῶ ἡ Ἀστυνομία... Κι' ἐγὼ ἐν τῷ μεταξύ, θὰ πεταχθῶ ὡς τὸ σπῆτι τοῦ Τζαίμης... Θέλω νὰ δῶ, τί πράγμα παράξενο ἀνακάλυψε ἐκεῖ στὸ παράθυρο τοῦ μαιράιου

γραφείου, ο άνθρωπος αυτός!... Φτοῦ, πού νά πάρη ὁ διάβολος, μέ τ' αλλεπάλληλα αὐτὰ αἰνίγματα!

—Κι' ἐμεῖς; τραύλισε χλωμός, ὁ Σόλβεγκ. Θά μας συλλάβετε ἐμᾶς;

Ὁ Λάνς ἀνασήκωσε τοὺς ὤμους του, κι' ἀπάντησε ψυχρά:

—Θά σας συνελάμβανα ἀσφαλῶς, μὰ δὲν μπορῶ δυστυχῶς ἀκομα!... Αὐτὸ πού μπορῶ νά κάνω, εἶνε νά ζητήσω ἀπ' τὴν Ἀστυνομία νά σας ἐπιβλέπη ὡς ὑπόπτους!

Ἦστερα, στρέφοντας πρὸς τὸν ὑπῆρέτη τοῦ Τζαίμς, τοῦ εἶπε τροχαιά:

—Ἐλα μαζί μου, ἐσύ!.. Πάμε στὸ σπίτι τοῦ ἀφεντικοῦ σου, νά μου δείξης τί πράγμα ἀνακάλυψες ἐδὼ στὸ παράθυρο τοῦ γραφείου, τὸ ὁποῖο ἐγὼ δὲν πρόσεξα προηγουμένως!... Κι' ἐσύ, Ντῶσον, ἔλα ἐπίσης μαζί μου!... Εἶνε τὸ αὐτοκίνητό μου κάτω;

—Ναί! ἀπάντησε ὁ Ντῶσον.

Κι' οἱ τρεῖς τους, κατόπιν, κατέβηκαν στὴν αὐλὴ τῆς βίλλας τοῦ Κάυλ, μῆκαν στὸ αὐτοκίνητο τοῦ Λάνς, κι' ἄρχισαν νά κατευθύνωνται ὁλοταχῶς πρὸς τὴ βίλλα του μακαρίτου Τζαίμς, ἡ ὁποία ἀπείχε τέσσερα μόλις χιλιόμετρα ἀπὸ κεῖ.

Ὁ Λάνς, σιωπηλὸς πλαῖ στὸν σκυμμένον στὸ τιμόνι Ντῶσον, μὲ πρόσωπο στυγνὸ καὶ μὲ μάτια λαμπερά ἀπὸ πυρετώδεις σκέψεις, ἔμοιαζε σὰν ἕνα περίφημο λαγωνικὸ ἀνθρωποκυνηγιού. Ὡστόσο, ἡ θαθεῖς κι' ἔντονος αὐτὴ σκέψις του, δὲν τὸν ἐμποδίζαν νά παρακολουθῇ συγχρόνως, μὲ λοξὸ βλέμμα, τὸν καθισμένον μέσα στὸ αὐτοκίνητο καὶ συνταραγμένον ὑπῆρέτη τοῦ Τζαίμς.

—Λοιπὸν; μουρμούρισε μὲ εἰρωνεία, ὁ Ντῶσον. Θά ἀποσυρθῇς λοιπὸν ὀριστικῶς, ἀπ' τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ντετέκτιβ;

Ὁ Λάνς γέλασε ἀχνά, καὶ κουνώντας τὸ κεφάλι του μὲ σημασία, ἀπάντησε στὸν ἐμπιστο φίλο καὶ καμαριέρη του.

—Ἄστα νά τὰ πάρη ὁ διάβολος. Ντῶσον!... Ἄμα δηλητηριαστὴ κανένας, ἀπ' τὸ παληο-ἐπάγγελμα αὐτό, δύσκολα τὸ ἀφήνῃ ὕστερα!... Τοὺς θησαυροὺς τοῦ Κράτους ν' ἀποκτήσουμε, πάλι θά τρέχουμε ἐναντίον τῶν κακοποιῶν, μόλις μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία... Εἶνε τὸ ἐπαγγελματικὸ «μεράκι», βλέπεις!

—Πρὶν πάρη τὸ μάτι μου αὐτὸν τὸν ὑπόπτο ὑπῆρέτη, γιὰ νά ριχτῶ ξωπίσω του καὶ νά τὸν συλλάβω, σ' ἀκούσα νά τοὺς τὰ λές «ἀπ' τὴν καλὴ», ἐκεῖ στὴ βιβλιοθήκη! ξανάπε ὁ Ντῶσον. Οὔτε πολὺ, οὔτε λίγο, κατηγοροῦσε τὸν ἕναν ἀπ' τοὺς δύο τους, ὅτι αὐτὸς θά ἦταν ἐξάπαντος ὁ δολοφόνος!

—Βέβαια, δὲν ἔχω ἀκόμη ἀποδείξεις χειροπιαστές! ἀπάντησε σκεπτικὸς ὁ Λάνς. Ἀπλῶς, θέλησα νὰ τοὺς τρομάξω, γιὰ νά ἀναγκάσω τὸν ἔνοχο ἀπ' τοὺς δύο τοὺς νά διαπράξῃ καμμιά προδοτικὴ ἀσυνεία... Γιατί ἔχω μέσα μου ἀπόλυτη πεποίθησι, ὅτι μετὰ τὸν φόνο τοῦ Στίβερ, ὁ δολοφόνος «Κάποιος» θά εἶνε ὁ Κάυλ, ἡ ὁ Σόλβεγκ... Μονάχα ἕνας ἀπ' τοὺς δύο τοὺς μποροῦσε νά ξερῇ, ὅτι ὁ Τζαίμς ἔγινε κάτοχος τοῦ πολυτίμου σχεδιαγράμματος... Γιατί, ἡ τὸ νοσοκομεῖο εἰδοποίησε τοὺς τρεῖς αὐτοὺς πρὸς ἀρμοδίους τιτλοῦχους τῆς ναυαγοσωστικῆς ἐταιρείας, ὅτι ἕνας ἀπ' τοὺς ναῦτες τοῦ «Ὀκτάπους» νοσηλεύεται ἐτοιμοθάνατος... ἡ ὁ ἴδιος ὁ ναύτης θά παρεκάλει νά εἰδοποιηθῶν αὐτοὶ οἱ τρεῖς προϊστάμενοί του, ἡ ὁ ἕνας ἀπὸ αὐτούς... Κι' ἐπειδὴ εἰδοποίησε συγχρόνως καὶ τὸν παλῆ του πρόεδρο, τὸν Τζαίμς, πρόλαβε καὶ πῆγε ἐκεῖνος, κι' ἔτσι ἔγινε ἐκεῖνος κάτοχος τοῦ πολυτίμου σχεδιαγράμματος καὶ τῶν ἐκμυστηρεῶν τοῦ ἐτοιμοθανάτου ναύτου!

—Κι' ἔτσι, ὅταν θά πῆνε κατόπιν κανένας ἀπ' τοὺς ἄλλους τρεῖς στὸ νοσοκομεῖο, θά εἰσάγε ὅτι ὁ ναύτης πέθανε πειά, κι' ὅτι εἶχε ἥδη κατὰ ἐμπιστευτῇ κι' ἐκμυστηρευτῇ στὸν Τζαίμς! πρόσθεσε ὁ Ντῶ-

σον, μὲ λαχτάρα. Συνεπῶς, μετὰ τὴ δολοφονία τοῦ Τζαίμς καὶ τοῦ Στίβερ, κάποιος ἀπ' τοὺς ἄλλους δύο πρέπει νά εἶνε ὁ δολοφόνος!... Ναί, νοιώθω ὅτι ἔχεις ἀπόλυτο δίκαιο στοὺς μεγαλοφυεῖς συλλογισμοὺς σου, φίλε μου!

Σὲ λίγο, ἔφτασαν στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Τζαίμς. Κατέβηκαν ἀπ' τὸ αὐτοκίνητο. Κι, ὁ Λάνς, παίρνοντας ἀπ' τὸ μπράτσο τὸν ὑπόπτο ὑπῆρέτη κι' ἀκολουθούμενος ἀπ' τὸν Ντῶσον, μῆκαν στὸ μοιραῖο σπίτι.

Ἀνέβηκαν στὸ γραφεῖο τοῦ θύματος. Κι' αὐτό, κι' ὅλα τὰ ἄλλα δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ, ἦταν ἤδη ἀναστατωμένα ἀπ' τίς ἐρευνες τῆς Ἀστυνομίας, ἡ ὁποία εἶχε ρθῇ κι' εἶχε ψάξει γιὰ δακτυλικά ἀποτυπώματα καὶ γιὰ ἄλλα τυχόν ἰχνη τοῦ ἐγκλήματος.

—Λοιπὸν; ρώτησε ξερᾶ ὁ Λάνς, τὸν ὑπῆρέτη. Ποιὸ εἶνε αὐτὸ τὸ ὑπόπτο σημάδι, τὸ ὁποῖο ἀνακάλυψες στὸ παράθυρο τοῦ γραφείου, καὶ τὸ ὁποῖο δὲν εἶχα προσέξει ἐγὼ προηγουμένως;

Ὁ ὑπῆρέτης εἰσάγει μὲ ὕφος σοβαρό, πρὸς τὸ παράθυρο. Καὶ δείχνοντας στὸν Λάνς τὸ σπασμένο τζάμι, ἀπάντησε:

—Βλέπετε κάτι κηλίδες, σὰν ἀπὸ ξερὴ πειὰ ψαρόκολλα, ἀπάνω στὸ τζάμι αὐτό;... Καὶ προσέξατε, ὅτι ἡ χαρακίς ἀπάνω στὸ τζάμι — μὲ διαμάντι — ἔχουν γίνει ἀπὸ μέσα, κι' ὄχι ἀπέξω ἀπ' τὸ παράθυρο;

—Λοιπὸν; ἔκανε ὁ Λάνς, ὁ ὁποῖος πραγματικῶς δὲν εἶχε προφθάσει ἀπὸ πρὶν, νά κάνῃ ἀκόμη τίς παρατηρήσεις αὐτές. Ναί, τὰ βλέπω!... Ἐσύ, τί συμπεράσμα βγάζεις ἀπὸ αὐτά;

Ὁ ὑπῆρέτης πῆρε πρὸς σπουδαῖο. Τώρα, κι' ἀπάντησε:

—Βγάζω τὸ ἐξῆς συμπέρασμα: Ὅτι τὸ τζάμι ἦταν χαραγμένο ἀπὸ πρὶν, μὲ διαμάντι, ὥστε ὁ δολοφόνος τοῦ καλοῦ μας κυρίου νὰ τὸ σπάσῃ πειὰ στὴν κατάλληλη στιγμή, ἐντελῶς ἀθόρυβα. Εἶνε φανερό, ὅτι κάποιος συνένοχος χάραξε ἀπὸ μέσα ἀπ' τὸ γραφεῖο, τὸ τζάμι τοῦ παραθύρου ἀπὸ νωρίς... Ὅταν ἦρθε ὁ καλὸς μου κύριος, ἔρῃκε κλειστὸ τὸ παράθυρο καὶ δὲν ἀνησύχησε... Καθῆσε, φαίνεται, στὸ τραπέζι τοῦ γραφείου του ἀνύποπτος, καὶ μὲ τὴ ράχι του γυρισμένη πρὸς τὸ κλειστὸ παράθυρο... Τότε, ὁ δολοφόνος ἀνέβηκε ἀπέξω, ὡς ἀπάνω στὸ παράθυρο... Βρῆκε τὸ τζάμι χαραγμένο ἀπὸ πρὶν, καὶ δὲν χρειάστηκε νά τὸ χάραξῃ ἐκεῖνη τὴ στιγμή, ὥστε νά κάνῃ θόρυβο... Κόλλησε ἀπάνω στὶς χαρακίες ἕνα πανί, βρεγμένο σὲ πηχτὴ ψαρόκολλα... Τὸσπρωξε ἀπαλά... Τὸ τζάμι, χαραγμένο πειά, ἔσπασε ἀθόρυβα... Τὰ συντριμμια του, κολλημένα στὸ πανί, δὲν ἔπεσαν χάμα, γιὰ νά κάνουν κρότο!

.....Ἔτσι, ἔγινε ἡ τρύπα στὸ τζάμι... Ὁ δολοφόνος ἐβάλε τὸ χέρι του ἀπ' τὴν τρύπα κι' ἀνοίξε ἀπὸ μέσα τὸ παράθυρο ἀθόρυβα... Πλησίασε ὕστερα στὸν καθισμένο μπρὸς τὸ γραφεῖο τοῦ κυρίου μου, τὸν ἀνύποπτο ἐντελῶς, καὶ μπόρεσε νά τὸ δώσῃ τὴν ζαφνική στυλεττία, χωρὶς ἐκεῖνος νά τὸν ἀντιληφθῇ καθόλου, γιὰτὶ εἶχε—φυσικά — τὴ ράχι του στραμμένη πρὸς τὸ παράθυρο...

—Καὶ κύτταξε προσεχτικὰ πρὸς τὴν κλειστὴ πόρτα, ἀπὸ ὅπου ἀκουγόταν κάποιος ὑπόπτος θόρυβος ἐξω στὸ χῶλλ! διέκοψε ὁ Λάνς, μὲ κρυφὸ σαρκασμό.

Κι' ἐνῶ ὁ ὑπῆρέτης τὸν κύτταξε μὲ θριαμβευτικὸ ὕφος, ὁ Λάνς πρόσθεσε:

—Μπράβο, φίλε μου!... Ἐχεις, βλέπω, δξυδέρκεια πολὺ περισσότερη ἀπὸ ὅσο φαίνεσαι!... Καὶ τώρα, κανε μου τὴ χάρι καὶ κατέβα κάτω στὸ χῶλλ τοῦ ἱσογείου, ὅπου βρίσκεται ὁ βοηθός μου... Ἐγὼ θά μείνω ἀκόμη λίγο ἐδῶ, γιὰτὶ θέλω νά ἐξετάσω κάτι!

Ὁ ὑπῆρέτης, μὲ τὸ ἴδιο ἱκανοποιημένο ὕφος, ὑποκλίθηκε καὶ κατέβηκε κάτω. Κι' ὁ Λάνς, μόνος του τώρα, σκέφτηκε μὲ εἰρωνικὸ χαμόγελο:

— Πολύ πονηρός είναι, ο φιλαράκος αυτός!... Έκανε τη σκέψη, ότι φυσικά τα είχα ήδη προσέξει αυτά τα πράγματα, εστώ κι' αν δεν πρόλαβα ως τώρα να τα αναφέρω... Και θέλοντας να «μou πουλήση» έκδουλεύσεις, έκανε δηθεν ότι τα πρόσεξε πρώτος αυτός, και βιάστηκε παρευθής να μου τα άποκαλύψει!

Κατέβηκε κάτω, τράβηξε τον Ντώσον παράμερα, και του έμπιστεύτηκε κρυφά στο αυτί τις παραπάνω σκέψεις του. Ύστερα πρόσθεσε.

— Κι' έτσι, είμαι σχεδόν βέβαιος πια, ότι ο συνένοχος του δολοφόνου με την κουκούλα, είναι αυτός ο ύποπτος ύπηρέτης!... Αυτός είχε χαράξει το τζάμι από μέσα, με διαμάντι, για να το βρή έτοιμο ο δολοφόνος στην κατάλληλη στιγμή!...

— Νάα τον περάσω τις χειροπέδες; ψιθύρισε σιγαλά ο Ντώσον.

— Όχι ακέμα! απάντησε ο Λάνς, σκεπτικός. Ας τον αφήσουμε για λίγο, μήπως — ανυποψίαστος όπως θα είναι — μάς δώσει καμμία καινούργια ένδειξη άσυνεσίας!... Μονάχα, εσύ να πηδήσης άμέσως στο αυτοκίνητό μου, και να επιστρέψης γρήγορα εκεί στη βίλλα του Κάυλ... Μου φαίνεται, ότι ο κατεργάρης αυτός ύπηρέτης του μακαρίτη Τζαίμς είναι πολύ πιο κατεργάρης, από όσο τον φανταζόμαστε!... Ύποψιάζομαι, ότι μάς πήρε έτσι άναυλα άπ' τη βίλλα του Κάυλ και μάς τράβηξε προς τα έδω για να μην προλάβουμε να άνακαλύψουμε κάτι, από όσα μυστηριώδη συνέβησαν εκεί πρό όλίγου, κατά τη δολοφονία του Στίβερ!... Γρέψε λοιπόν άμέσως προς τα εκεί, φίλε Ντώσον... Κι' όταν φτάσης, προσπάθησε με τρόπο να άντιληφθής, αν κανένας εκεί κάτω — ο Κάυλ ή ο Σόλβεγκ — προσπάθουν να ξεγελάσουν την Άστυνομία με ύποπτες τυχόν κινήσεις των!

— Λαμπρά! έπιδόκιμασε ο Ντώσον, βρίσκοντας λογικές τις άξενες αυτές ύποψίες του ντατέκιβ. Όσο για τον ύπηρέτη...

— Ας τον αφήσουμε προσωρινώς άνεπιτήρητον! διέκρινε ο Λάνς. Έννοια σου, και τον ξαναβρίσκουμε, αν τυχόν δραπετεύση... Άλλωστε, νομίζει πια ότι κέρδισε την έμπιστοσύνη μας, και δεν θα έπιχειρήση να ξεφύγη!

Ο Ντώσον πηδισε στο αυτοκίνητο, κι, άρχισε να κατευθύνεται όλοταχώς προς την αίματωμένη βίλλα του Κάυλ.

Κι' ο Λάνς, χαμογελώντας με συμπάθεια δηθεν προς τον μονάχο του ήδη ύπηρέτη, τον άφησε κάτω στο ισόγειο, κι' άνέβηκε ξανά στο γραφείο του Τζαίμς.

Σ' όλο το έν τώ μετεξύ διαστημα, μιά άπορία άπασχολούσε το μυαλό του Λάνς. Τι είδους θόρυβος ήταν εκείνος που έμοιαζε με ύπόκωφο περπάτημα ανθρώπου και τον όποιο είχε άκούσει έξω στο χώλλ, όταν παρ' όλίγο να τον δολοφονήση κι' αυτόν ο «Άνθρωπος με την κουκούλα»; Κι' από που προερχόταν, ο θόρυβος εκείνος;

— Εξ αίτίας αυτού του θορύβου, ο όποιος τράβηξε την προσοχή μου χθές τα μεσάνυχτα, παρ' όλίγο να πεσω θύμα του μυστηριώδους δολοφόνου! ψιθύριζε σκεπτικός ο Λάνς. Κι' άσφαλώς, ο ίδιος αυτός θόρυβος θα τράβηξε και την προσοχή του μακαρίτη Τζαίμς, άναγκάζοντάς τον έτσι να μην άντιληφθής την παρουσία του δολοφόνου πίσω άπ' τη ράχι του!... Τι πράγμα θορυβούσε έτσι, έξω στο έρημο χώλλ, σαν να έμοιαζε με προφυλαχτικό περπάτημα ανθρώπου;

Κάνοντας τις σκέψεις αυτές ο Λάνς, είλε σκύψει στο κατώφλι της πόρτας, ή όποια συνέδεε το γραφείο του Τζαίμς και το χώλλ, κι' έζήτηζε προσεχτικά το πάτωμα. Σε λίγο, μεταποπίζοντας πια τον τάπητα του χώλλ, γονάτισε και περιεργάστηκε κάποια χαραμάδα, πολύ πιο φαρδιά άπ' τις άλλες χαραμάδες των σανιδιών του πατώματος.

Με λαχτάρα, έβγαλε τον σουγιά του κι' άρχισε να σκαλίζει αυτή τη χαραμάδα. Σε λίγο, άνασήκωσε ένα κομμάτι σανιδιού, κομμένο από πριν με λεπτότατο πριόνι, και το όποιο κομμάτι είχε ξανατοποθετηθής στη θέση του τεχνικά. Η γύρω του χαρακιές του πριονιού δεν φαίνοντουσαν πια, γιατί είχαν κλεισει άπ' το κερί, με το όποιο είχαν γυαλίσει κατόπιν το «παρκέ» του πατώματος!

— Διάβολε! μουρμούρισε έκθαμβος κυριολεκτικώς ο Λάνς, άνασηκώνοντας αυτό το σανιδάκι, κι' άνακαλύπτοντας ένα μικρούτσικο τενεκεδένιο σκυλάκι μέσα στην κοιλοτητα του πατώματος. Νά, το κλειδί του μυστηρίου!... Ο συνένοχος άσφαλώς, πριόνισε άπό πριν ένα σανίδι του πατώματος... Έκρυψε μέσα στην κοιλοτητα του αυτό το τενεκεδένιο σκυλάκι, το όποιο μπορεί και περπατάει ή και κινείται με κουρδισμένο έλατήριο... Ύστερα, έφάρμοσε πάλι το σανιδάκι στη θέση του, έκρυψε τις χαραμάδες του πριονίσματος του με κερί του παρκέτου, και το σκέπασε κατόπιν έντελώς με τον τάπητά!... Έτσι, καθώς κουνιόταν ύστερα — κάθε τόσο — το κατάλληλα κουρδισμένο σκυλάκι μέσα στην κοιλοτητα του πατώματος, ο ύπόκωφος θορύβος του έμοιαζε με περπάτημα σιγαλό ανθρώπου, έξω στο έρημο ώστόσο χώλλ!

Έκθαμβος άκόμη ο Λάνς, κι' άφου το περιεργάστηκε πάλι με καινούργια προσοχή, έξακολούθησε:

— Τι άπλοδ πραγματάκι, κι' όμως ποσο καταχθονιο και μοιραίο!.. Αυτό, το σαν παιχνιδάκι μωρού παιδιού, κόστισε τη δολοφονία του φτωχού Τζαίμς, και παρ' όλίγο να κοστίση και τη δική μου!... Απορροφημένος σ' αυτόν τον άγνωστο και μυστηριώρη θόρυβο, έξάπαντος θα σκοτωνομουν άπ' την ξαφνική στυλεττία του δολοφόνου, αν δεν προλάβαινα — σαν άπο θαύμα — να ιδώ την άντανάκλαση της λαμπερής λεπίδας του στυλέττου άπάνω στο γυαλιστερό γραφείο του Τζαίμς!... Ναι, αυτός, ο ύποκωφος θορύβος άκριβώς, άνάγκασε τον Τζαίμς κι' έμένα να προσηλώσουμε την προσοχή μας προς το χώλλ προς την κλειστή του πόρτα, και να μην άντιληφθούμε τί γινόταν πίσω άπ' τη ράχι μας, τη γυρισμένη προς το μοιραίο παράθυρο!

Περισσότερο σκεπτικός τώρα ο Λάνς, έβγαλε στην τσέπη του το άπροσδόκητο και διαβολικό εύρημά του. Και περπατώντας νευρικά δώ κι' εκεί, μουρμούριζε μονολογώντας:

— Άληθινή έγκληματική μεγαλοφυία, κούβεται πίσω άπ' όλα αυτά τα αίματοβαμμένα γεγονότα!... Σ' ένα μονάχα, μου φαίνεται ότι έπεσε έξω ο καταχθόνιος δολοφόνος... Στο έξής: Για ποιο λόγο να στείλη την κάπως φαμφαρωνική εκείνη προειδοποίησι στον άνθρωπο, τον όποιο έπρόκειτο να δολοφονήση; Γιατί να μην τον δολοφονήση πιο σίγουρα, άπροειδοποίητα, χωρίς θεατρισμούς;... Κι' ύστερα, παίρνοντας τα όσα έμπιστευτικά έγγραφα ήθελε να κλέψη, ναφευγε χωρίς φασαρίες και χωρίς ίχνη;

Ξαφνικά, του φάνηκε ότι όλα γύρω του σκοτεινιάσαν. Δυο χέρια στιβαρά, τον έσφιξαν παρευθής κι' άπότομα. Ένα γέλιο σατανικό έξέσπασε τα αυτιά του...

Και κλείνοντας τα θολά του μάτια, θυβίστηκε άστραπιαία στο πέλαγος της άναισθησίας!

Ω, ήταν φανερό πια: Τον τράβηξαν σ' αυτό το μοιραίο σπίτι τον δαιμόνιο άστυνομικό, όχι για να μην άνακαλύψη τυχόν κάτι το ύποπτο στην αίματωμένη βίλλα του Κάυλ, άλλα για να του στήσουν άπροσδόκητα μιά θανάσιμη παγίδα.....

ΣΤ'

Η ΠΑΓΙΔΑ

ΑΓΩΣΤΟ πόσες στιγμές, ή πόσες ώρες ίσως πέρασαν, ώσπου του νά συνέλθω πάλι ο Λάνς απ' την αναισθησία του...

Μά τώρα που ένοιωθε πειά, ότι ανακτούσε πάλι σιγά-σιγά τις αισθήσεις του, άποφάσισε νά έφαρμόσει ένα παληό του κόλπο, το όποιο πολλές φορές, ως τώρα είχε εφαρμόσει σε παρόμοιες δυσκολίες περιστάσεις, κατά το διάστημα της πολυχρονίου πάλης του με το "Εγκλημα και τους κακοποιούς: Δηλαδή, αν κι' έντελώς στά λογικά του πειά, και με τις δυνάμεις του κορμιού του άκμαίες πάλι, προσποιώταν ώστόσο τον εξακολουθητικά αναισθητο, για νά παρακολουθή το τί γινόταν γύρω του έν τώ μεταξύ!

"Ετσι λοιπόν ο Λάνς ένήργησε και τώρα. Κρατούσε τά μάτια του κλειστά. Μά τά αúτιά του ήσαν τεντωμένα, και τίποτε δέν του ξέφευγε από όσα γινόντουσαν γύρω του, ένω αυτός εξακολουθούσε νά προσποιείται τον λιπόθυμο, και παρ' όλο πού το κεφάλι του πονούσε φριχτά.

"Ετσι, ένοιωσε ότι βρισκόταν τώρα σ' ένα αυτοκίνητο, το όποιο έτρεχε όλοταχώς, άγνωστο άκομη για πού.

Κι' ό δολοφόνος με την κουκούλα;... Βρισκόταν άράγε κι' αυτός στο αυτοκίνητο, μαζί με τον συνέννοχο ή με τους συνενόχους του;

Κάνοντας τις παραπάνω σκέψεις ό Λάνς, λίγο έλειψε νά μισοανοίξη τά μάτια του, καθώς καιγόταν από περιέργεια νά μάθω. Μά συγκρατήθηκε πάλι. "Ενοιωθε, ότι τον είχαν ξαπλωμένο κατά-χμα στο αυτοκίνητο. Και μία φωνή επιτέλους έφτασε ως τά αúτιά του λέγοντας:

—'Ακόμα αναισθητο είνε άράγε, το παληόσκυλο αυτό;

Κάποιος άλλος έσκυψε λίγο, κύτταξε προσεχτικά τον ξαπλωμένο Λάνς, του ψηλάφησε τά μάγουλα και τον λαιμό, κι' ύστερα άπάντησε:

—'Ακόμα ψόφιος είνε!... 'Ο διάβολος μονάχα ξέρει, πότε θαρ-θώ στα σύγκαλά του!... Τον συγυρίσαμε άλλωστε μία χαρά, τον φιλαράκο!

Τότε, μία τρίτη φωνή άντήχησε. Κι' ή φωνή αυτή, προκάλεσε μία άφάνταστη άνατριχίλα και κατάπληξι στον Λάνς. Ήταν υπό-κωφη, σατανική και παγερή ή φωνή αυτή, πού πρόδινε συγχρόνως— με τις λέξεις πού μεταχειριζόταν — άνθρωπο μορφωμένον και «του κόσμου»!

Κι' ή φωνή αυτή άκούστηκε νά λήη στον σωφέρ, επιταχτικά:

—Στην πρώτη διασταύρωσι, νά στρίψης προς τά δεξιά!

'Ασφαλώς, αυτή ή κυριαρχική και διαβολική φωνή, θά ήταν ή φωνή του μυστηριώδους δολοφόνου!

'Ο Λάνς ένστικτα, και συγκρατώντας την άθελη φρίκη του, τέντωσε σιγαλά και με τρόπο τους μύς του κορμιού του. Μά άντελήφθη άμέσως, και πιο καθαρά τώρα, ότι βρισκόταν δεμένος σφιχτά «χειροπόδα» με σχοινιά. 'Επίσης άντελήφθη, ότι και το πιστόλι του έλειπε απ' τη δεξιά τσέπη του, όπου συνήθιζε πάντα νά το βάζη...

—Πού τον πήγαιναν;... Γιατί;

Δέν χρειαζόταν φιλοσοφία, για νά καταλάβω ό Λάνς την τραγική τύχη πού τον περίμενε σε λίγο. 'Ο μυστηριώδης σατανάς, ό όποιος εξώντωσε δυο άθώους ανθρώπους — χάριν μιας κασσετίνας πολυτίμων λίθων — δέν θά δίσταζε ασφαλώς νά ξεκάνη κι' έναν τρίτον άκόμη.

Και μάλιστα, όταν αυτός ό τρίτος ήταν ένας έπικινδυνωδέστα-

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑ

τος έχθρός, όπως ήταν ό διάσημος ντετέκτιβ!

—Πού πάνε τώρα, νά με ξεκάνουν; σκέφτηκε πάλι, ό Λάνς. Μπορούσαν βέβαια νά με έξοντώσουν κι' εκεί στο σπίτι του Γκαίμς!... 'Αλλά, φαίνεται, δέν θέλησαν νά προσθέσουν και το δικό μου πτώμα, σ' αυτό το ίδιο σπίτι, στο όποιο δολοφονήθηκε έ-τσι άγρια κι' ό Τζαίμς... Θά ήταν μία άσυνεσία, για την όποια είνε άνίκανος ό μεγαλοφυής αυτός και μυστηριώδης έγκλημάτης!

Λίλα λεπτά της ώρας άργότερα, κι' άφου το αυτοκίνητο έστρί-ψε προς τά δεξιά στην πρώτη διασταύρωσι των δρόμων, μπήκε σε μία έξοχική λεωφόρο. Κι' επιτέλους σταμάτησε.

'Ο Λάνς ένοιωσε, απ' τά τέσσερα διαδοχικά κουνήματα του αυτοκινήτου, ότι τέσσερες άνδρες κατέβηκαν τώρα από αυτό. "Επειτα ένοιωσε, ότι τέσσερα ζευγάρια χειρών τον σήκωσαν, σαν ένα σακκι γεμάτο πατάτες, και τον έβγαλαν έξω απ' το αυτοκίνητο, ένω μία φωνή ρωτούσε εύλαβικά:

—Στο ισόγειο νά τον πάμε, ή στο άπάνω πάτωμα;

—Στο άπάνω πάτωμα! άπάντησε τότε ή καταχθονία εκείνη κι' επιβλητική φωνή. Γιατί δέν θά μπορέση ποτέ κανένας, νά τον ανα-γνωρίση, καθώς το πυρπολημένο πτώμα του θά σκεπαοτή με τά έ-ρείπια του σπιτιού!

Εύτυχώς πού ήταν νύχτα. Γιατί άλλωιώς ή άνατριχίλα κι' ή χλωμάδα πού ένοιωσε ό Λάνς — άκούγοντας τά φριχτά αυτά λόγια— ασφαλώς θά τον πρόδινε, κι' ασφαλώς θά έλεπαν οι διώκται του ό-τι δέν ήταν πειά λιπόθυμος!

Λίγα δευτερόλεπτα άργότερα, ό Λάνς ένοιωσε νά τον μεταφέ-ρουν μέσα στο έρημο εκείνο — όπως φαινόταν — έξοχικό σπίτι. Τον άνέβασαν κατόπιν στο άπάνω πάτωμα, κι' επιτέλους τον πέταξαν θάναυσα χάμω στα σανίδια του πατώματος κάποιου δωματίου.

Το άδύναμο φώς ενός άναμμένου σπερμασέτου, το όποιο κρα-τούσε κάποιος, έλαμπε τώρα άνάμεσα στα μισόκλειστα θέφαρα του προσποιητά αναισθητού ντετέκτιβ. Κι' ή καταχθονία εκείνη φω-νή, άντή, ηγε πάλι στα αúτιά του:

—Φέρτε τη γκαζολίνη τώρα, και περιχύστε τά πατώματα και τις πόρτες με αυτή!... Κι' άμα της δώσουμε φωτιά κατόπιν, δέν θά μείνη ούτε πετραδάκι απ' το σπίτι αυτό... "Όσο για τον φιλαράκο μας, θά ψηθή τέλεια σαν γουρουνόπουλο, έλπίζω!

Ξάποιος ξεκίνησε νά φέρη τη γκαζολίνη. Κι' ή καταχθονία φω-νή ξανακούστηκε νά λήη:

—'Εσείς οι τρεις θά μείνετε εδώ... 'Εγώ θά μπω πάλι στο αυτοκίνητο και θά φύγω... Κι' όταν περάσουν δυο άκριβώς ώρες με-τά την άναχώρησί μου, τότε θά καταβρέξετε τά πατώματα και τις πόρτες με τη γκαζολίνη, και θά βάλετε φωτιά... Πρέπει όμως αυ-τό νά γίνη μετά την άναχώρησί μου, κι' ύστερα από δυο ώρες... Γιατί, μπορεί κανένα άδιάκριτο μάτι νά είδε το αυτοκίνητό μου, νά στρίβη πριν προς τά εδώ... Κι' αν ή πυρκαϊά του σπιτιού αυτού έκρηγν ή άμέσως, ίσως νά υποφιαστούν οι γείτονες κι' ίσως νά πά-ρουν τον άριθμό του αυτοκινήτου μου, για νά τον αναφέρουν στην 'Αστυνομία...

—Δηλαδή, έμεις θά μείνουμε εδώ, για ν' άρπάξουν έμάς ως έμ-πρηστάς, αν συμβή τίποτε! διέκοψε μία εύλαβική, αλλά και παρα-πονετική φωνή.

—Τίποτα δέν έχει νά συμβή! Ξανάπε ή καταχθονία φωνή, με έ-πιταχτική αύστηρότητα. Θά βάλετε φωτιά στο σπίτι ύστερα από δυο ώρες, και θά δραπετεύσετε κι' έσεις άνάμεσα απ' τά πλαινιά δάση, προστατευμένοι απ' το σκοτάδι της νύχτας... "Αλλωστε σάς έχω πληρώσει τόσο ήγεμονικά, ώστε δέν πειράζει αν διατρέξετε και λίγους μικροκινδύνους!

—Σύμφωνοι! Έκανε η πρώτη εκείνη φωνή, πάλι. Θά συμμορφωθούμε με τη διαταγή σας... Τούλάχιστον, όμως, πείτε μας ποιος είστε!... Δεν μου αρέσει να συζητώ για τόσο σοβαρά ζητήματα με ανθρώπους, οι οποίοι μπορεί βεβαίως να καλοπληρώνουν, αλλά οι οποίοι φροντίζουν να κρυφούν έτσι τα πρόσωπά τους με κουκούλες!

—Κι' έμένα δεν μου αρέσει να συζητώ με ανθρώπους, τους οποίους φροντίζω να καλοπληρώνω πρώτα! απάντησε ξερά, η καταχthonία φωνή.

Ο Λάνς, διακινδύνευσε να μισοανοίξει το ένα μάτι του, ξετρελαμένος από ανυπομονησία να περιεργαστή τον μυστηριώδη δολοφόνο με την κουκούλα. Τον είδε. Μά φαινόταν ψηλότερος απ' τον Σόλβεγκ και χαμηλότερος απ' τον Κάυλ. Η φωνή του επίσης, δεν έμοιαζε με καμιά γνωστή ως τώρα. Και το μαύρο φαρδύ ντόμινο, καθώς κι' η μαυρή κουκούλα, τον σκέπαζαν ολόκορμον και δεν φανέρωναν καθόλου, αν ήταν παχύς ή λιγνός...

—Είμαι άφελής! σκέφτηκε ο Λάνς, κλεινοντας πάλι άστραπιαία το μισοανοιγμένο μάτι του. Και το ύψος και το πάχος του κορμιού του μπορεί κανένας να κρύψει, και τον τόνο της φωνής του να αλλάξει!... "Αν δεν δώ από κοντά τα μούτρα αυτού του μυστηριώδους κουκουλοφόρου, ποτέ δεν θα μπορέσω να ξέρω θετικά αν είναι ο Κάυλ ή ο Σόλβεγκ!

Τη στιγμή εκείνη, το βαρύ θήμα του κουκουλοφόρου άκούστηκε να κατευθύνεται προς την πόρτα. Εκεί σταμάτησε, κι' η διαβολική φωνή του είπε:

—Φύγω... "Υστερα από δυό ώρες, θαλτε φωτιά στο σπίτι... Βεβαίως! πρῶτα, αν τα δεσμά του ανθρώπου αυτού είναι στερεά! Κι' έφυγε. Ο Λάνς άκουσε τα θήματά του ν' άντηχούν βαρείά στη σκάλα και ν' απομακρύνονται...

"Εμεινε τώρα μόνος, με τους τρεις δεσμοφύλακας του. Με γοργά μισοανοίγματα των ματιών του άντελήφθη, ότι κι' οι τρεις τους ήσαν συνηθισμένοι τύποι έγκληματιών του υποκόσμου της Νέας Υόρκης. Και καθώς συνωμιλούσαν τώρα άναμεταξύ τους, μαζεμένοι εκεί σε μία γωνιά, και καθώς λοξοκύτταζαν είρωνικά τον σίχμαλωτό τους, έμοιαζαν σαν να χαιρόντουσαν προκαταβολικά, για τή φριχτή τύχη που τον περίμενε σε λίγο...

Τέντωσε πάλι τους μυς του κορμιού του, ο Λάνς. Κι' άντελήφθη, ότι τα σχοινιά των δεσμών του ήσαν στερεοδεμένα και σφιχτά άκόμη, σε τρόπο ώστε να χώνονται άδουνα μέσα στις σάρκες των ποδαριών του και των χεριών του. Δυστυχώς, ήταν φανερό ότι μονάχα η Θεία Πρόνοια θά ήταν δυνατόν να επέμβη, και να τον σώσει απ' τον προσεχή τραγικό χαμό του.

Δυό ώρες...

"Ω, αυτές η δυό ώρες πέρασαν — για τον δυστυχή — Λάνς — γοργές σαν δευτερόλεπτα, μά κι' άτελειωτες σαν δυό αιώνες συγχρόως.

Κι' επίτέλους, η τσουχτερή όσμη της γκαζολίνης χτύπησε τα ρουθούνια του δυσάρεστα, καθώς την περίχυναν παντού στα δωμάτια οι τρεις κακούργοι, και καθώς κάποιος από αυτούς, από ύπερβολικό ίσως ζήλο, κατάβρεξε και τα ρούχα του δυστυχούς ντετέκτιβ!

—Πέρασαν πειά η δυό ώρες! είπε ένας απ' τους κακούργους, κυττάζοντας το ρολόγι του. Μπρός, τώρα... Έσύ κι' ο Πέτε, κατέβητε στην αύλή... Έγώ, θ' ανάψω ένα σπύρτο και θά τὸ πετάξω έδῶ μέσα, απ' το κατώφλι της πόρτας... "Υστερα, θά κατεβῶ ολόταχώς κάτω, θά βάλω φωτιά και στη γκαζολίνη του ίσογειού, κι' ύστερα θά βῶ τρεχάτος να σας συναντήσω!

Λίγα λεπτά της ώρας αργότερα, φλόγες πελώριες και καπνός ασπινχτικός ξεπετάχτηκαν απ' το έρημο κι' έξοχικό εκείνο σπίτι, φωτίζοντας σιματόχρωμα κι' άπαίσια τη γύρω έκταση...

Z'

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΠΑΝΙ

A ΝΕΒΑΣΜΕΝΟΣ σ' ένα δένδρο ο Ντῶσον, εκεί στην αύλή της θίλλας του Κάυλ, κύτταζε με άγρυπνη προσοχή μέσα στο δωμάτιο, όπου είχε συμβή η ξαφνική δολοφονία του Στίβερ.

Το πῶμα του δυστυχούς ταμίου της εταιρίας, κοίτονταν άκόμη άναρριχτό στην πολυθρόνα του. Αστυνομικοί πηγαίνονρχόντουσαν μέσα στο δωμάτιο αυτό, εξέτάζοντας παντού μήπως ανακαλύψουν ίχνη διαφωτιστικά του άνεξηγήτου και μυστηριώδους δράματος.

Ο Ντῶσον, δεν ήξερε κι' αυτός καλά-καλά, τι πράγμα να προσέξει και να παρακολουθήσει. Πάντως συμφωνούσε μέσα του με τη γνώμη του Λάνς, ότι δηλαδή ο ύποπτος ύπηρέτης του Τζαίμς έπιτηδες τους τράβηξε μακριά απ' το σπίτι του Κάυλ, για να μην προλάβουν να εξετάσουν καλά τις σκοτεινές συνθήκες της δολοφονίας του Στίβερ!

"Ετσι, με άγρυπνη προσοχή παρακολουθοῦσε τους αστυνομικούς, οι όποιοι έψαχναν τα δωμάτια της θίλλας κι' άνέκριναν τους ύπηρέτες.

Ο αστυνομικός έπιθεωρητής Μίλλιγκαν, είχε ήδη άνακρίνει τον Κάυλ και τον Σόλβεγκ, πριν ο Ντῶσον γυρίσει ξανά εκεί στη θίλλα. Και τώρα, ο Σόλβεγκ — χάρις στην εύγενική πρόσκλησι του Κάυλ — είχε δεχτή να περάσει το υπόλοιπο της νύχτας, σ' ένα δωμάτιο που του παραχώρησε ο Κάυλ στο άπάνω πάτωμα, όπου έμενε κι' ο ίδιος με την άνεψιά του.

Μόλις άντελήφθη ο Ντῶσον, ότι οι δυό αυτοί τιτλοῦχοι της εταιρίας είχαν άποσπρηθί πειά, κι' άναπαύοντουσαν στα άπάνω διαμερίσματα της θίλλας, κατέβηκε απ' το δένδρο του και μήκη στο δωμάτιο του δράματος. Ο έπιθεωρητής Μίλλιγκαν βλέποντάς τον, τον πλησίασε με την έγκαρδιότητα της παληάς ήδη γνωριμίας των, και τότε είπε:

—Άνεξηγητες άναποδιές συνέβησαν έδῶ μέσα, άγαπητέ μου Ντῶσον!... "Ωστε ο Λάνς, καθώς έμαθα, καθόταν πλάι στο θῦμα;

—Άκριβῶς στο πλάι! παραδέχτηκε ο Ντῶσον.

—"Ε, παρ' όλη την τόλμη και την καταχthonία μεγαλοφυΐα του, την έχει άσχημα ο δολοφόνος! Ξανάπε ο Μίλλιγκαν, σκεπτικός. Άκούς εκεί να διαπράξει ένα τέτοιο έγκλημα, ένώ ήξερε ότι ο δαιμόνιος κύριός σου ήταν παρών έν τῷ μεταξύ!... Ά, και ξέρεις κάτι... Άνακαλύψανε και τον τρόπο, με τον όποιο ο δολοφόνος προκάλεσε την «ένωσι» των ήλεκτρικών συρμάτων του φωτισμού, ώστε να καή η «άσφάλεια» και να γίνη σκοτάδι!

—Πῶς έγινε αυτό; ρώτησε με λαχτάρα, ο Ντῶσον.

—Με τον έξηξ άπλούστατο τρόπο! έξηγησε ο Μίλλιγκαν. Ο δολοφόνος, πριν μπήξη το μαχαίρι του στον λαιμό του Στίβερ, έκοψε πρῶτα με αυτό τα ήλεκτρικά σύρματα του φωτισμού, τα όποια έτυχε να περνοῦν πλάι απ' το κάθισμά του!... Νά, φαίνεται άκόμη άπάνω στην κόψι του στυλέττου το ποιοντωτό «στόμωμά» της, καθώς κόπηκαν με αυτή τή σκληρά μετάλλινα σύρματα!

Και του έδειχνε συγχρόνως τὸ φονικό στυλέττο, του όποίου η κόψι ήταν πραγματικῶς στομωμένη σ' ένα σημείο της.

—Από ποιο κάθισμα περνούσαν πιό κοντά, τα σύρματα του ήλεκτρικού ρώτησε με καινούργια λαχτάρα ο Ντῶσον.

—'Απ' τὸ κάθισμα τοῦ Σόλβεγκ! ἀπάντησε ἀπλᾶ, ὁ Μίλλιγκαν.
—Μποροῦσε ἀράγε νὰ τὰ φτάσῃ κι' ὁ Κάϋλ, γιὰ νὰ τὰ κόψῃ;
Ξαναρώτησε ὁ Ντῶσον.

—Θὰ δυσκολευόταν πολὺ, αὐτός! ἀπάντησε πάλι, ὁ Μίλλιγκαν.
Θὰ ἀναγκαζόταν νὰ σκύψῃ, μὲ τρόπο πολὺ φανερόν... Ἐνῶ ὁ Σόλβεγκ μποροῦσε νὰ τὰ κόψῃ εὐκόλα κι' ἀπαράτηρητα, ἀν' ἐννοεῖται εἶνε αὐτὸς πραγματικὰ ὁ δολοφόνος!

Χαμόγελο ἀνείπωτης ἱκανοποιήσεως ἔλαμψε στὰ χεῖλη τοῦ Ντῶσον. Ξαναρώτησε:

—Προσέξατε κι' ἐσεῖς τὴ φωσφορικὴ γραμμὴ, ἡ ὁποία ἔλαμπε στὸν λαϊμὸ τοῦ Στίβερ, μέσα στὸ σκοτάδι;

—Ὁ Κάϋλ μᾶς πρωτομίλησε γι' αὐτό, γιατί ἐμεῖς ἔβριχαμε τὰ φῶτα ἀναμμένα πειὰ, ὅταν ἦρθαμε ἐδῶ!... Τὰ σβύσαμε λοιπόν, καὶ τότε τὸ προσέξαμε κι' ἐμεῖς!... Ὁ Κάϋλ μᾶς εἶπε ἐπίσης, ὅλες τὶς σχετιζέσθαι ὑποψίες τοῦ Λάνς ἐναντίον τοῦ θυρωροῦ τῆς θύλλας, ὅτι δηλαδὴ ἐκεῖνος — συνένοχος ἤδη τοῦ δολοφόνου — ἄγγιξε ἀνεπαίσθητα τὸ λαϊμὸ τοῦ Στίβερ μὲ φωσφορικὸ σπέρτο, τὴν ὥρα ποὺ τὸν βοηθοῦσε ἐξω στὸ χῶλλ νὰ βγάλῃ τὸ ἐπανωφόρι του... Ἔτσι, θὰ νόμιζε ὁ Στίβερ, ὅτι ὁ γιαικάς τοῦ ἐπανωφορίου του θὰ χάιδευε ἔτσι τὸν λαϊμὸ του, καὶ φυσικὰ δὲν θᾶδωσε πολλὴ σημασία!

—Κι' ἐσεῖς, τὸν ἀνακρίνατε σχετικῶς τὸν θυρωρὸ; εἶπε ξανά ὁ Ντῶσον.

—Ναί!... Μας δῆλωσε ὅμως, ὅτι δὲν βοήθησε αὐτὸς τὸ θῦμα νὰ βγάλῃ τὸ ἐπανωφόρι του... Οὔτε καὶ ξέρεي, ἐπίσης, τίποτε τὸ σχετικόν!

—Κι' ὅμως, ἴσως νὰ λήψεται! ἔκανε ὁ Ντῶσον, σκεπτικὸς.
"Ὅλοι μας ξέρομε, ὅτι ἕνα ἀπ' τὰ καθήκοντα τῶν θυρωρῶν, εἶνε καὶ τὸ νὰ βοηθοῦν τοὺς ἐπισκέπτας τοῦ σπιτιοῦ νὰ βγάλουν τὰ ἐπανωφόρια τους, μόλις μπαίνουν!

—Σωστά! παραδέχτηκε κι' ὁ Μίλλιγκαν. Μὰ ὁ θυρωρὸς αὐτὸς ἐδῶ, μοῦ δῆλωσε στὴν κατάθεσί του, ὅτι θρῖσκόταν μέσα στὴν πλατὴν μὲ τὴν ἐξώπορτα γκαρνταρόμπα, καὶ ταχτοποιοῦσε ἐκεῖ τὸ ἐπανωφόρι καὶ τὸ καπέλλο τοῦ Σόλβεγκ, ὁ ὁποῖος μόλις εἶχε ρθῇ... Ὅταν βγῇ ἀπ' τὴν γκαρνταρόμπα, ὁ Στίβερ εἶχε ρθῇ πειὰ κι' εἶχε βγαλμένο τὸ ἐπανωφόρι του καὶ τὸ καπέλλο του!

—Ποῖος ἀράγε τὸν βοήθησε, νὰ τὰ βγάλῃ; ρώτησε μὲ λαχτάρα πάλι, ὁ ξαναμμένος Ντῶσον.

—Δὲν πρόλαβε νὰ τὸ ἀντιληφθῇ αὐτό, ὁ θυρωρὸς! ἀπάντησε ὁ Μίλλιγκαν. Ἰσως νὰ τὰ ἔβγαλε μοναχὸς του, ὁ Στίβερ... Μὰ ἴσως καὶ νὰ τὸν βοήθησαν σ' αὐτό, εἴτε ὁ Κάϋλ εἴτε ὁ Σόλβεγκ, οἱ ὁποῖοι στεκόντουσαν ἤδη κοντὰ του!... Φτοῦ. νὰ πάρῃ ὁ διάβολος!... Ποτέ μου δὲν ξανάτuxα σὲ πῶ μυστηριώδες ἔγκλημα, τόσα χρόνια τώρα ποὺ ὑπηρετῶ ὡς ἀστυνομικός!

Βλαπτικῶντας ἔτσι ὁ Μίλλιγκαν, ἀπομακρύνθηκε γιὰ νὰ δώσῃ μερικὲς διατάξεις στοὺς ἀστυφύλακας του. Ὁ Ντῶσον ἔμεινε στὴ θέσι του ἀκίνητος, ἐπανορπνώνοντας στὸ μοιραῖο δωμάτιο καὶ παρακολουθώντας προσεχτικὰ ὅσους μπαίνονόβγαίνον ἐκεῖ μέσα.

Ξαφνικὰ, ἐνοιωσε κάποιον χέρι ν' ἀκουμπᾷ στὸ μπράτσο του ἀπαλά. Γύρισε ἀμέσως, κι' εἶδε τὴν ξενθόμαλλη καὶ θελκτικὴ Ἀνίτα Κάϋλ νὰ στέκεται στὸ πλάϊ του.

Ἡ κοπέλλα ἦταν θειασφοκίτοινη, ἀπ' τὴ φοικὴ τῆς γιὰ τὰ ἀλλεπάλληλα αὐτὰ μυστηριώδη κι' αἰματηρὰ δράματα. Μὲ τρεμουλιαστὴ φωνὴ μουρμούρισε:

—Βοήκαν ἀράγε τίποτε τὸ διαφωτιστικόν, κύριε;

—Τίποτε, ἀκούη! ἀπάντησε ὁ Ντῶσον, κουνώντας τὸ κεφάλι του. Μὰ ὁ Λάνς ἐξάπαντος θὰ διαφωτίσῃ, ἀογὰ ἡ γρήγορα, τὸ μυστήριον αὐτό!... Ἀδύνατο νὰ τοῦ ξεφύγῃ ὀριστικὰ, ὁ δολοφόνος!

Ἐνας στεναγμὸς πόνου καὶ τρόμου βγῇκε ἀπ' τὸ στόμα τῆς κοπέλλας. Μουρμούρισε ξανά:

—Ἐν τῷ μεταξύ, ὅμως... Νά, ὁ κύριος Τζαίμς δολοφονήθηκε, ὁ κύριος Στίβερ δολοφονήθηκε κι' αὐτός!... Γίνος εἶνε ἀράγε ἡ σειρὰ τώρα, ὥσπου συλληφθῇ ὀριστικὰ ὁ τερατώδης αὐτὸς κακοῦργος;... Ὡ, πόσο φοβοῦμαι γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ θείου Κάϋλ!... Ἡ σειρὰ τοῦ θὰ εἶνε ἀράγε τώρα, ἡ ἡ σειρὰ τοῦ κυρίου Σόλβεγκ;... Ποιὸν θὰ χτυπήσῃ πρῶτον, ὁ μυστηριώδης δολοφόνος;... Ὁ θεῖος μου εἶνε ἀρρωστος, πειὰ!

—Μὴν ἀνησυχεῖτε, δεσποινίς! περιορίστηκε νὰ τὴν καθησυχάσῃ ὁ Ντῶσον, μὴ θρῖσκοντας τί ἄλλο νὰ τῆς πῇ. Ὅλοι μας θεάται, κόντευομε ν' ἀρρωστήσουμε, ἐξ αἰτίας τῶν φριχτῶν αὐτῶν γεγονότων... Μὰ ὁ Λάνς γρήγορα θὰ βγῇ νικητής!

Κουνώντας μὲ ταραγμένη ἀμφιβολία τὸ κεφάλι τῆς ἡ κοπέλλα, ἔφαξε ὑπερὰ τὴν τσιάντα τῆς. Καὶ βγάζοντας ἕνα κομμάτι μαύρου ὑφάσματος, τὸδωσε στὸν Ντῶσον κι' εἶπε:

—Νά, αὐτὸ τὸ μαῦρον πανί, τὸ ἔβριχα πρὸ ὀλίγου χάμω! στὸ χῶλλ, καὶ μπρὸς στὴν πόρτα τῆς κρεβατοκάμαρας μου... Δὲν μπορῶ νὰ ἐξηγήσω, πῶς βρέθηκε ἐκεῖ, καθὼς καὶ σὲ ποιὸν ἀνήκει... Πάντως, καμμιὰ ἀπ' τὶς ὑπηρετίες ἢ τὶς καμαριέρες μου δὲν φορεῖ φορέματα, καμωμένα ἀπὸ τέτοιο μαῦρο ὑφασμα...

Βῆματα στὴ σκάλα ἀκούστηκαν, ἐκείνη τὴ στιγμή. Κάποιος κατέβαινε ἀπ' τὸ ἀπάνω πάτωμα, ὅπου θρῖσκόντουσαν τὰ διαμερίσματα τοῦ Κάϋλ καὶ τῆς ἀνεψιάς του, κι' ὅπου ἔμενε ἐπίσης κι' ὁ Σόλβεγκ, φιλοξενούμενός τους γιὰ τὴν ἀποψινὴ αὐτὴ νύχτα.

Ἡ Ἀνίτα Κάϋλ κι' ὁ Ντῶσον σταμάτησαν ἀποτομα τὴ συνδιάλεξί τους, καὶ γύρισαν τὰ κεφάλια τους πρὸς τὴ σκάλα, γιὰ νὰ δοῦν ποῖος κατέβαινε. Ἦταν ὁ Σόλβεγκ. Ὁ στιβαρὸς καὶ παχὺς αὐτὸς ἄνδρας, σκουπίζοντας διαρκῶς τὸ αἰώνιο ἰδρωμένο μέτωπό του, στάθηκε — μόλις εἶδε τὴν κοπέλλα καὶ τὸν Ντῶσον — καὶ τοὺς εἶπε στεναζόντας, κι' ἀντριχιασμένος ἀπὸ τρόμο:

—Κατέβηκα νὰ δῶ, μήπως ἀνακάλυψε κάτι ἐπιτέλους, ἡ Ἀστυνομία... Δὲν μποροῦσα νὰ μείνω ἀπάνω, καὶ νὰ κοιμηθῶ... Δὲν μὲ κολλάει ὕπνος... Ὅλο τὸ φαντασμα τοῦ φτωχοῦ Στίβερ ἔβλεπα μπροστὰ μου!... Τὸν ἔβλεπα ἔτσι, νά... σάν ν' ἄνοιγε τὸ στόμα του, γιὰ νὰ ξεστομίσῃ τὰ ὅσα ἐπρόκειτο νὰ πῇ, πρὶν τὸν κεραυνώσῃ τὸ ἀπαίσιον δολοφονικὸ στυλῆτο!

—Καὶ τὰ ὁποῖα δὲν πρόλαβε νὰ ξεστομίσῃ, γιατί ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τὸν δολοφόνον! πρόσθεσε ὁ Ντῶσον, μὲ προσποιητὴ ψυχραιμία. Ἔτσι, ποτέ μας δὲν θὰ μάθουμε, ποιὸν ὑποψιαζόταν ὁ μακαρίτης Στίβερ γιὰ δολοφόνον, σύμφωνα μὲ τὸ ὑπόπτο παρελθόν του ἐδῶ στὴ ναυαγοσωστικὴ σας ἐταιρεία!... Καί...

—Κυττάξτε μισὴ στιγμή στὸ παράθυρο, ἐκεῖ κάτω! διέκοψε ξαφνικὰ ὁ Σόλβεγκ, δείχνοντας ἕνα ἀπ' τὰ παράθυρα τοῦ μοιραίου δωματίου. Βλέπετε;... Τί εἶδους φλόγες νὰ εἶνε αὐτές, ποὺ φώτιζαν ἐκεῖ κάτω τὴ σκοτεινιά τῆς νύχτας;

—Χμ... ἴσως καμμιὰ ἀποθήκη ἐξοχικοῦ ἀγροκτηματος, νὰ καίγεται ἐκεῖ κάτω! ἔκανε σκεπτικὸς ὁ Ντῶσον, κυττάζοντας πρὸς τὰ κεῖ. Ἰσως νά...

Σταμάτησε ἀπότομα. Τὸ βλέμμα του εἶχε τσακώσει ἀστραπιαία μιὰ ἀσυνήθιστη καὶ στιγμιαία ἐκφρασι διαβολικῆς στυγνότητος στὸ πρόσωπο τοῦ Σόλβεγκ... Δὲν ἦταν τὸ καλόκαρδο κι' ἰδρωμένο καὶ φουσκωμένο πρόσωπο τοῦ Σόλβεγκ, αὐτό... Ἦταν, ἀντίθετα, ἕνα πρόσωπο καταχθονίου σατανᾶ, πρόσωπο φωτισμένο ἀπὸ μιὰ μοχθηρὴ ἐκφρασι ἀστραπιαίας καὶ διαβολικῆς ταχύτητος!

Ἐκθαμὸς ὁ Ντῶσον — ἀπ' τὴ στιγμή καὶ καὶ προσωρινὴ μεταμόρφωσι αὐτῇ, τοῦ Σόλβεγκ — κυττάξε πάλι πρὸς τὶς φλόγες ἐκεῖ.

κάτω μακρυνά, δίχως να δείξη τίποτε ωστόσο απ' τὰ μυστικά συναισθήματά του. Καί τότε, ἡ ματιά του προλάβε πάλι νὰ ξεχωρίσῃ μιὰ φευγαλέα σιλουέττα κάποιου ἀτόμου, τὸ ὁποῖο ἦταν ὡς τώρα σκαρφαλωμένο σ' ἓνα δένδρο — ἔξω στὸν κήπο τῆς βίλλας — καὶ τὸ ὁποῖο κατέβαινε πειὰ γοργά, κι' ἐξαφανίζοταν στὸ σκοτάδι.

— Μιά στιγμή, κι' ἔφτασα! εἶπε τότε, ὁ Ντῶσον. Πάω κάτι νὰ δῶ, ἔξω στὸν κήπο!

Καὶ δίχως νὰ περιμένῃ ἀπάντησι, απ' τὸν Σόλβεγκ κι' απ' τὴν κοπέλλα, τοὺς ἀφήσε κι' ἔφυγε ὁλοταχῶς, κατεβαίνοντας πρὸς τὸν κήπο.

Μὰ ἀντὶ νὰ κυνηγήσῃ τὴ μυστηριώδη ἐκείνη σιλουέττα, ἀντίθετα τὴν εἶδε νὰ τὸν πλησιάζῃ γοργά καὶ προφυλακτικά, ψιθυρίζοντας του:

— Ἐσύ εἶσαι, Ντῶσον;

Ἦταν ὁ Λάνς, αὐτὴ ἡ φευγαλέα σιλουέττα, ἡ σκαρφαλωμένη πρὶν σ' ἐκεῖνο τὸ δένδρο τοῦ κήπου!

— Τί σοῦ συνέβη, Λάνς; ρώτησε παρευθὺς μὲ ἀγωνία ὁ Ντῶσον, βλέποντάς τον αἰματωμένον, μαυρισμένον ἀπὸ καπνὸ, καὶ θρεγμένον απ' τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια. Τί ἐπίδεσμοι εἶνε αὐτοί, στὰ χέρια σου;

— Δὲν εἶνε ὦρα γιὰ ἐξηγήσεις! ἀπάντησε βιαστικά, ὁ Λάνς. Μόλις, ἔλα μαζί μου νὰ μποῦμε στὸ αὐτοκίνητό μου. Κι' ἐνῶ θὰ τραβοῦμε ὁλοταχῶς γιὰ τὸ σπίτι τοῦ Τζαίμς, θὰ προλάβω ἐν τῷ μεταξύ στὸ δρόμο, νὰ σοῦ ἐξηγήσω τί μοῦ συνέβη!

Δίχως κατέλλο ὁ Ντῶσον, τὸν ἀκολούθησε τρεχάτος ὡς τὸ κοντινὸ αὐτοκίνητο. Κι' ἐνῶ κατευθυνόντουσαν μὲ ὅλη τὴ δυνατὴ ταχύτητα πρὸς τὸ ἐξοχικὸ ἐπίσης σπίτι τοῦ μακαρίτη Τζαίμς, ὁ Λάνς τοῦ ἐξήγησε μὲ λίγα λόγια τὰ ὅσα ξέρομε ἤδη.

— Πῶς κατάρθωσες νὰ λυθῇς απ' τὰ δεσμά σου, καὶ νὰ ξεφύγῃς απ' τὴ φωτιά ἐκείνῃ τῆς κολάσεως; ρώτησε ὁ Ντῶσον, μὴν συγκρατώντας τὸν θαυμασμό του γιὰ τὶς ὑπερφυσικὲς σχεδὸν ἱκανότητες τοῦ φίλου καὶ κυρίου του συγχρόνως.

Τὰ χεῖλη τοῦ Λάνς χαμογέλασαν. Καὶ μὲ ἀπλοτητα ἀπάντησε: — Προσποιοῦμαι ἐν τῷ μεταξύ τὸν ἀνάκλητο τόσο καλὰ, ὥστε δὲν φρόντισαν νὰ ἐπιλέψουν περισσότερο στὸ σφιγμένο καὶ στὴ στερεότητα τῶν σχοινιῶν, μὲ τὰ ὁποῖα μὲ εἶχαν δέσει. — Ἔτσι, μόλις ἔβαλαν φωτιά κι' ἀπομακρύνθηκαν απ' τὸ σπίτι, γοργοκύλησα ὡς τὸ παράθυρο, καὶ μὲ τὴν πλάτη μου σπληνιζμένη στὸν τοῖχο, κατάρθωσα ἐπιτέλους νὰ ὁρῶ ὁρθός... Ἔσπασα τότε ἐνα τζάμι... Καὶ μὲ τὸ ὑπόλοιπο τοῦ σπασμένου τζαμιοῦ, πού ἔμεινε κολλημένο στὸν ξύλινο σκελετὸ τοῦ παραθύρου, πρίονισα κι' ἔκοψα τὰ σχοινιά τῶν χεριῶν μου... Κατόπιν, ἔκοψα καὶ τὰ σχοινιά τῶν ποδαριῶν μου... Μὰ ὅταν πῆδησα πειὰ απ' τὸ παράθυρο, κάτω στὴν αὐλὴ, εἶχα ἀνάψει ἤδη σὰν λαμπάδα... Καὶ θὰ καίγουν σύγκορμος, ἀν δὲν προλάβω νὰ κυλιστῶ γοργά στὴ χλόη τῆς αὐλῆς, καὶ νὰ ριχτῶ κατόπιν μὲ μιὰ κοντινὴ στέρνα νεροῦ... Μὰ εἶχα ἤδη κατορθώσει νὰ δῶ τὸν δολοφόνου, ἀγαπητέ μου Ντῶσον!

— Πῶς; ἔκανε ἐκεῖνος, ἀναπηδώντας. Εἶδες τὸν φριχτὸ δολοφόνου, εἶπες;

— Ναί! ἀπάντησε μὲ ἄχνυ χαμόγελο, ὁ Λάνς. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅμως, ὅτι δὲν... εἶδα τίποτε ἀπολύτως. Ἦ μαῦρη κουκούλα καὶ τὸ φαρδὺ μαῦρο ντόμινο, τὸν σκέπαζαν ὁλοκορμον!

Ὁ Ντῶσον σκίρτησε πάλι. Θυμήθηκε τὸ κομμάτι τοῦ μαύρου πανιοῦ, τὸ βγαλε ἀπ' τὴν τσέπη του, τὸ δῶσε στὸν Λάνς, καὶ ρώτησε:

— Μήπως τὸ πανὶ αὐτὸ μοιάζει, ἀράγε, μὲ τὸ πανὶ τῆς κουκούλας καὶ τοῦ ντόμινο τοῦ δολοφόνου;

— Ποῦ τὸ ἔρῃκες; ρώτησε κι' ὁ Λάνς μὲ λαχτάρα, ἀντὶ ν' ἀπαντήσῃ.

— Μοῦ τὸ δῶσε ἡ δεσποινὶς Κάυλ, πρὶν... ἰὸ ἔρῃκε στὸ χῶλλ, καὶ μπρὸς στὴν πόρτα σχεδὸν τῆς κρεβάτοκάμαράς της... Σὲ ἴση σχεδὸν ἀπόστασι, απ' τὶς πόρτες τῆς κρεβάτοκάμαρας τοῦ θείου της καὶ τῆς κρεβάτοκάμαρας τοῦ Σόλβεγκ...

— Τοῦ Σόλβεγκ; διέκοψε ἔκθαμβος κι' ἔντονα, ὁ Λάνς.

— Ναί, τοῦ Σόλβεγκ! ἐπιβεβαίωσε ὁ Ντῶσον. Για νὰ μὴν τὸν ἀφήσῃ νὰ φύγῃ τέτοια ὥρα, ὁ Κάυλ, τὸν κράτησε νὰ κοιμηθῇ ἀπόψε στὴ βίλλα του, καὶ τοῦ παραχώρησε τὴν προωρισμένη γιὰ τοὺς ἐπισκέπτας κρεβάτοκάμαρα, ἡ ὁποία ὀρίσκεται πλάι στὴν κρεβάτοκάμαρα τῆς ἀνεψίας του!

Ὁ Λάνς ἔσκυψε τὸ κεφάλι του, βαθεῖα σκεπτικὸς καὶ ταραγμένος.

— Φτοῦ, πού νὰ πάρῃ ὁ διάβολος! βλαστήμησε μέσα του. Ποτέ μου δὲν ξανάτuxα σὲ πῶς σκοτεινὴ ὑπόθεσι!... Ἀπάνω πού νόμιζα ὅτι, ἡ ὁ Σόλβεγκ ἢ ὁ Κάυλ θὰ εἶνε ὁ μυστηριώδης δολοφόνος, κι' ἀπάνω πού νόμιζα ὅτι θὰ μὲ πυρπολοῦσε ζωντανον — ἐκεῖ στὸ ἐξοχικό σπίτι — ὁ κουκουλοφόρος Σόλβεγκ ἢ ὁ κουκουλοφόρος Κάυλ, μαθαίνω τώρα ὅτι κανένας τοὺς δὲν ἔφυγε απ' τὴ βίλλα τοῦ Κάυλ!... Δηλαδή, μὲ ἄλλα λογικά, ὁ μυστηριώδης κουκουλοφόρος δολοφόνος εἶνε κάποιον τρίτο, κι' ἀγνωστο ἀκομή, πρόσωπο!

Φιλοναχτὰ κατόπιν, ρώτησε τὸν Ντῶσον:

— Εἶσαι ἐξέλιος, ὅτι τόσο ὁ Κάυλ ὅσο κι' ὁ Σόλβεγκ θρискόντουσαν ἐν τῷ μεταξύ στὴ βίλλα, ὅσο ἔλειπα ἐγώ;

— Βεβαίωτατος! ἀπάντησε ὁ Ντῶσον. Πρῶτα-πρῶτα, ἀνέβηκαν κι' οἱ δύο τοὺς ἀπάνω στὰ διαμερίσματα τοῦ ὕπνου γιὰ νὰ κοιμηθοῦν, μετὰ τὴν ἀνάκρισι τοὺς απ' τὸν αστυνομικὸ ἐπιθεωρητὴ Μίλλιγκαν. Ὁ Κάυλ, ἄρρωστος ὁλότελα πειὰ απ' τὶς συγκινήσεις, ἀποσύρθηκε στὸ δωμάτιό του, καὶ ἐξακολοθεῖ νὰ ὀρίσκεται ἐκεῖ, ὅπως μοῦ εἶπε ἡ ἀνεψία του... Κι' ὁ Σόλβεγκ ἐπίσης, ἀποσύρθηκε στὸ δωμάτιο πού τοῦ παραχώρησαν, γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ... Μὰ δὲν μπόρεσε κι' αὐτὸς νὰ κοιμηθῇ απ' τὴν ταραχὴ του, ὅπως μὰς εἶπε ὁ ἴδιος πρὸ ὀλίγου... Κι' ἐνῶ μιλοῦσα μαζί μὲ τὴν δεσποινίδα Κάυλ, ἡ ὁποία μοῦδεινε αὐτὸ τὸ εὔρημά της, εἶδα μὲ τὸν Σόλβεγκ νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ πάνω χλωμός κι' ἰδρωμένος, καὶ νὰ μὰς λέῃ ὅτι στάθηκε ἀδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ, ἐξ αἰτίας τοῦ τρόμου του καὶ τῆς ταραχῆς του!... Ἐκείνη τὴ στιγμή, προλάβα νὰ σὲ δῶ πού κατέβαινες απ' τὸ δένδρο, ἔρῃκα μιὰ πρόφασιν, κι' ἔτρεξα νὰ σὲ συναντήσω!

Ὁ Λάνς ἀκούγε τὶς ἐξηγήσεις αὐτὲς τοῦ Ντῶσον, ἀμίλητος καὶ σκεπτικὸς. Ὑστερα, ἀναψε ἓνα τσιγάρο, ρούφηξε βαθεῖα τὸν καπνὸ ἄρκετὲς φορές, καὶ τὰ τελευταῖα ψιθύρισε ἀργά-ἀργά:

— Ἀκουσε, Ντῶσον, πῶς σκέπτομαι νὰ βρῶ τὴ λύσιν τοῦ σκοτεινοῦ αὐτοῦ μυστηρίου!... Θὰ τὴν μάθουμε μὲ τὸ ζόρι, απ' τὸν ὑποαὐτὸ ἐκείνον ὑπηρετὴ τοῦ Τζαίμς... Ὡ, μοῦ φαίνεται πολὺ μπερδεμένος σ' ὅλα τὰ ἐγκλήματα πού μὰς ἀπασχολοῦν, ὁ ἄνθρωπος αὐτός!

Πρῶτα, τὸν τσακώνεις ἐσύ ξαφνικά στὸ σπίτι, λίγη ὥρα μετὰ τὴ δολοφονία τοῦ δυστυχικοῦ ἀφεντικοῦ του!

— Ὑστερα, τὸν ξανατσακώνεις πάλι γύρω απ' τὴ βίλλα τοῦ Κάυλ, ἀμέσως σχεδὸν μετὰ τὴ μυστηριώδη δολοφονία τοῦ Στίβερ!

Τρίτον, εἶνε ὁ μόνος πού μποροῦσε νὰ χαράξῃ ἀπὸ μέσα, κι' ἀπὸ πρὶν, τὸ τζάμι τοῦ παραθύρου τοῦ Τζαίμς μὲ διαυάντι, ὥστε νὰ τὸ σπᾶσιν κατόπιν ἀθόρυβα ὁ δολοφόνος καὶ ν' ἀναίξῃ τὸ παράθυρο... Σημείωσε ἀκόμη: ὅτι ὁ δολοφόνος δὲν ἀνέβηκε ὡς τὸ παράθυρο τοῦ Τζαίμς απ' τὴν αὐλὴ κάτω, ἀλλὰ... ἀλλὰ κατέβηκε ὡς αὐτὸ απ' τὰ κεραμιδία τῆς στέγης μὲ σκοινί!... Ναί!... Κι' ἡ

άνεμόσκαλα ή σχοινένια, που βρήκα στο περβάζι εγώ — όταν κόντεψε να με ξεκάνη ο δολοφόνος — του χρησίμευσε απλώς για να κατεβή ως την αύλη και να ξεφύγη, όταν κατόπιν του βρεθήκατε μπροστά έσύ κι' ή δεσποινίς Κάυλ!... Ποιός άλλος θέβαια, θά μπορούσε να κρύψη άπάνω στη στέγη του σπιτιού του δύστυχου Τζαίμς τον δολοφόνο, από πριν, άν όχι αυτός ο ύποπτος ύπηρέτης;

... Καί τέταρτον, ό ίδιος αυτός ύπηρέτης ήρθε πριν πάλι, δήθεν τρεχάτος, εκεί στη βίλλα του Κάυλ — άμέσως μετά τό φόνο του Στίβερ — και με παρέσυρε ως τό σπίτι του μακαρίτη άφεντικού του, δήθεν για να μου δείξη τίς άνακαλύψεις του σχετικά με τό τζάμι του παραθύρου... Πραγματικά όμως, με τράβηξε ως εκεί, για να πέσω άνύποπτος στά χέρια του δολοφόνου και των συνενόχων του, άπ, τά όποια λίγο έλειψε να μη θγώ ζωντανός!

Ο Ντώσον, λαχταρισμένος από όσα διαφωτιστικά άκουγε, έσκυψε στο τιμόνι, δυνάμωσε στο έπακρο την ταχύτητα του αότοκινήτου, και μούγκρισε δυνατά στον Λάνς:

— Έχεις δίκη!... Είσαι άληθινά δαιμόνιος... Άς συλλάβουμε τό γρηγορώτερο, τον ύποπτο αυτόν ύπηρέτη του Τζαίμς, κι' άς τον άναγκάσουμε θέλοντας και μή, να μιλήση... Μονάχα στίς άναγκαστικές άποκαλύψεις του, θά μπορέσουμε να βρούμε τό κλειδί του μυστηρίου!

Μά αντί να τον άναγκάσουν να μιλήση — όταν έφτασαν πειά, λίγες στιγμές άργότερα, στο σπίτι του Τζαίμς — κι' αντί να βρουν στά λόγια του τό κλειδί του μυστηρίου, βρήκαν τον ίδιο νεκρόν στο χώλ' του κατασκότεινου σπιτιού του δολοφονημένου άφεντικού του!

Ένα στυλέττο, παρόμοιο με τά άλλα, ήταν χωμένο βαθιά στον λαιμό του ύπόπτου αυτού ύπηρέτη: Ο άνθρωπος με την κουκούλα, σωστή μεγαλοφυΐα του Έγκλήματος, είχε φροντίσει να ξεφορτωθή έγκαίρως τον άτυχο συνενοχό του!!

Η'

ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΒΥΘΙΣΜΕΝΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

Ο Λάνς, στο γραφείο του Τζαίμς λίγα λεπτά της ώρας άργότερα, καθόταν μπρός στο τραπέζι του μακαρίτου φίλου του σκεπτικός.

Προσπαθούσε, μ' έντονη διανοητική προσπάθεια, να βρής που ήταν δυνατόν να είχε κρύψει τό πολύτιμο σχεδιάγραμμα της άκριβους θέσεως της βυθισμένης «Συλθάνας», ό τόσο τραγικά δολοφονημένος φίλος του!

— Άς ξεχάσω για λίγο, ότι είμαι ό Λάνς! ψιθύριζε μόνος του, με έντονη συλλογή. Κι' άς έρθω στη θέσι του Τζαίμς... Πού θά μπορούσα να κρύψω, πιο σίγουρα, τό σχεδιάγραμμα αυτό;... Λοιπόν, λαβαίνω ξαφνικά μιá είδοποίησι, ότι πρόκειται να σκοτωθώ κατά τά μεσανυχτά... Την είδοποίησι τη λαβαίνω, άμέσως μόλις εγίνα κάτοχος ενός μυστικού σχεδιαγράμματος, τό όποιο μου δείχνει πού βρίσκεται άκριβώς βυθισμένος ένας θησαυρός από πολύτιμους λίθους... Έτσι, πρέπει να κρύψω κάπου, γρήγορα, τό σχεδιάγραμμα αυτό... Και καθώς έχω διώξει με άδεια τούς ύπηρέτες μου, τό κρύβω!... Ναι, τό κρύβω!... Μά, πού;... Και ποιός άλλος θά μπορούσε να ενδιαφέρεται έτσι, για την κατοχή του σχεδιαγράμματος, ώστε να δολοφονή άγρια για να τό άποχτήσει;...

Έκλεισε τά σπινθηροβόλα μάτια του, για να σκεφθή καλύτερα, και τό μυαλό του έξακολουθούσε να δουλεύη έντονα...

Ξαναψιθύρισε, μονολογώντας:

— Έστω, κρύβω λοιπόν κάπου τό σχεδιάγραμμα!... Και στέλνω αίνιγματικά σημειώματα, με άριθμητικά ψηφία και με την ύπογραφή μου μονάχα, στον Σόλβεγκ, στον Κάυλ και στον Στίβερ... Ιά διαφορετικά στο καθένα σημείωμά μου ψηφία αυτά, ασφαλώς θά δείχνουν, ότι για να βρεθής τό σχεδιάγραμμα, θά πρέπει να συνδυασθούν όλα μαζί τά ψηφία των σημειωμάτων, κι' ότι τό κάθε σημείωμα χωριστά θά είνε άχρηστο!... Μά τί διαβόλο, όμως, να σημαίνουν εκείνα τά ψηφία;... Την ώρα;... Την πρόσκλησι των παρρηλιτών σε ραντεβού;... Την...

Σταμάτησε άπότομα. Τό «τίκ-τάκ» του ρολογιού, άπάνω στο τζάκι, τάραιζε τη σιγαλιά της νύχτας με ρυθμική μονοτονία, και τράβηξε έτσι ξαφνικά την προσοχή του Λάνς προς τά κει...

— Νά έχη άράγε σχέσι τό ρολόγι εκείνο, με την κρύπτη του σχεδιαγράμματος; άναρώτησε δύσπιστα τον έαυτό του, ό σκεπτικός ντετέκτιβ. Τό σημείωμα του Κάυλ έγραφε: 12.47... Τού Στίβερ έγραφε: 1.13... Και τού Σόλβεγκ: 1.19... Τι σημαίνουν αυτά τά ψηφία;... Την ώρα, μήπως; Μήπως θά ήθελε να τούς πής ό μακαρίτης Τζαίμς, ότι άν πήγαινε ό καθένας των κάπου, κατά την ώρα αυτή του σημειώματος του καθενός των, θά μάθαινε κάτι τό σπουδαίο;... «Κάπου»!... Πού, όμως;

Αναψε ένα τσιγάρο, ό Λάνς. Ρουφούσε τον καπνό βαθειά, βυθισμένος κι' αυτός σε άγωνιώδη συλλογή. Και τό «τίκ-τάκ» του ρολογιού, έξακολουθούσε ν' άντηχή μονότονα, εκεί στο ράφι του τζακιού...

Ξαφνικά, άναήδησε όρθός. Τά μάτια του έλαμπαν με σκοτεινές και πυρετώδεις φλόγες:

— Τό βρήκα! μούγκρισε λαχταρισμένος. Αυτό πού σκέφτηκα, θά είνε!... Κι' άν βρω τό σχεδιάγραμμα — με τον τρόπο αυτόν πού σκέφτηκα — τότε θά βδω επίσης και τον μυστηριώδη δολοφόνο!... Ναι, θά μάθω ότι τό βρήκα, θά προσπαθήσω να μου τό πάρη, και τότε θά τον τσακώσω έξάπαντος!

Έτρεξε στο τηλέφωνο. Γύρισε τον άριθμό της βίλλας του Κάυλ, και ζήτησε στο άκουστικό έπειγόντως τον άστυνόμο Μίλιγκαν.

— Έσύ είσαι, Μίλλιγκαν; ξεφώνισε κατόπιν. Έδω, Λάνς!... Βρίσκομαι στο σπίτι του μακαρίτη Τζαίμς... Μου φαίνεται, ότι βρήκα τον τρόπο ν' άνακαλύψω, πού έκρυψε τό πολύτιμο σχεδιάγραμμα ό μακαρίτης... Θέλω όμως και μάρτυρας, πριν αρχίσω να ένεργώ!... Μπορείς να ρθής ως έδω, φέρονοντας μαζί σου και τον Κάυλ μαζί με τον Σόλβεγκ;... Τι;... Είνε τρεις ή ώρα μετά τά μεσανυχτά, πειά;... Δέν πειράζει!... Άν κοιμούνται, ξύπνησέ τους... Είνε άνώτατοι τιτλοϋχοι της ναυαγιοσωστικής εταιρίας, κι' ή παρουσία τους πού φαίνεται άπαραίτητη!... Και σε παρακαλώ, μίην τούς πής ότι είμαι έδω εγώ ό ίδιος, αλλά ότι σου τηλεφώνω σχετικώς ό βοηθός μου Ντώσον!... Δηλαδή, για να σοϋ μιλήσω έάστερα, κάποιος άπ' τούς δύο τους — ό Σόλβεγκ ή ό Κάυλ — με νομίζει καρβουνιασμένον ήδη με γκαζολίνη, σε κάποιο έρημικό σπίτι άντροκτήματος έδω κοντά, τό όποιο... ναι!... Ναι!... Ακριβώς αυτό, πού είδες τίς φλόγες του πούό όλίγου, όπως λέε!... Έγώ λοιπόν τούς λόγους μου να ύποβιάζωμαι, ότι ή ό Σόλβεγκ ή ό Κάυλ, με νομίζει ήδη νεκρόν!... Και άά ήθελα να ήδ, ποιός είνε αυτός πού με νομίζει έτσι... Η ταραχή του, μόλις με άντικρύση άποσοδότηκα έδω ζωντανόν, άά τον προδότη!... Κι' αυτός, έξοφει, άν δέν είνε ό ίδιος ό κουκουλοφόρος δολοφόνος, θά είνε έξάπαντος ένας άπ' τούς συνενόχους του!... Κατάλαβες καλά, άγαπητέ μου Μίλιγκαν;

— Ναι, καταλαβαίνω! άπάντησε μιá φωνή λαχταρισμένη, άπ

το άλλο άκρο του τηλεφωνικού σύρματος. Και θά συμμορφωθώ πιστά με τις μεγαλοφυείς υποδείξεις σου, αγαπητέ μου!... Περίμενε με... Έφτασα κιόλας, μαζί με τα πρόσωπα που μου είπες!

Απόφυγε να πή περισσότερα ο Μίλλιγκαν απ' το τηλέφωνο, για να μην άκουση κανέναν τίποτα απ' το υπηρετικό προσωπικό.

Μιά ώρα αργότερα, ο Λάνς κι' ο Ντώσον άκουσαν, έξω στην έρμηιά της νύχτας, τόν θόρυβο του αστυνομικού αυτοκινήτου που πλησίαζε. Τό ώδηγούσε ο ίδιος ο Μίλλιγκαν.

—Διάβολε, τέσσερες ή ώρα! είπε συνωφρυωμένος ο Λάνς, στόν Ντώσον. Μιά όλόκληρη ώρα άργησε ο Μίλλιγκαν να φανή, ενώ ή άπόστασι, απ' τη βίλλα του Κάυλ ως έδω, δέν εινε περισσότερο άπό δέκα λεπτά της ώρας με αυτοκίνητο γοργό!... Καί μέσα σ' αυτή την ώρα της καθυστερήσεως, πολλά μπορεί νά διαπράξη ένας καταχθόνιος δολοφόνος σάν τόν «Άνθρωπο με την κουκούλα»!

Έν τω μεταξύ, τό αυτοκίνητο του Μίλλιγκαν είχε σταματήσει πειά μπρός στην έξωπορτα του σπιτιού του Τζαίμς. Ο Ντώσον έτρεξε νά την άνοίξη, ενώ ο Λάνς κρυβόταν καταλλήλα σέ μία γωνιά του φωτισμένου αυτού χώλλ του ίσογειου.

Πρώτοι, μπήκαν μέσα — καλησπερίζοντας τόν Ντώσον — ο Σόλβεγκ κι' ο Κάυλ. Είδαν έτσι άπότομα μπροστά τους τόν Λάνς, ο όποιος τούς κύτταζε έν τω μεταξύ με κρυφή άγωνία, προσπαθώντας νά ξεχωρίση στά πρόσωπα του καθενός των μία όποιαδήποτε κρυφή — καί τόσο, προδοτική! — συγκίνησι.

Μά τά πρόσωπα, καί του Σόλβεγκ καί του Κάυλ, τήρησαν μία φυσικωτάτη κι' άφελή άπάθεια. Καμμιά, άπολύτως καμμιά ξεχωριστή καί κρυφή συγκίνησι δέν έλαμψε στά μάτια του καθενός των...

Συνεπώς, κανέναν απ' τούς δυό τους δέν μπορούσε νά είνε ο καταχθόνιος κουκουλοφόρος δολοφόνος, τόν όποιο άντίκρυσε ο Λάνς εκεί στο έρημο καί πυρπολημένο ήδη σπίτι του έξοχικού άγροκτήματος. Γιατί, άσφαλώς, θάδειχνε κάποια μικρή συγκίνησι άντικρύζοντας έτσι ξαφνικά τόν Λάνς όλοζώντανον μπροστά του, ενώ έξάπαντος θά τόν νόμιζε ήδη καρβουνιασμένον απ' τη γκαζολίνη!

—Ω, είχε πέσει έξω στίς ύποψίες του, ο Λάνς...

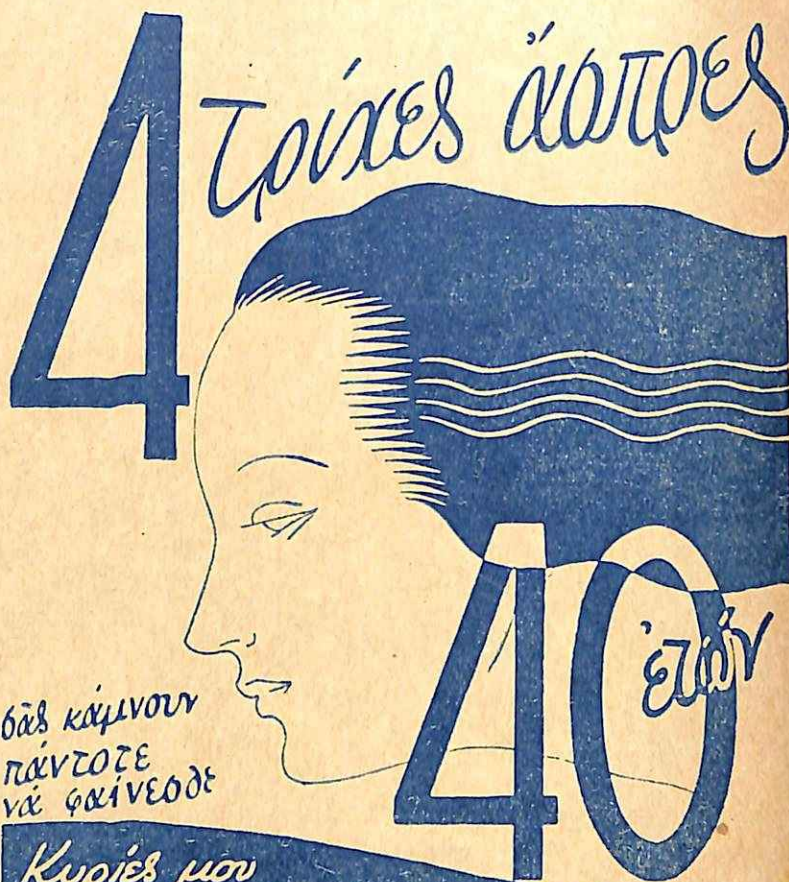
Κρύβοντας την άπογοήτευσί του ο Λάνς, χαιρέτησε άθρά τούς δυό τιτλούχους της ναυαγοσωστικής εταιρίας, πίσω απ' τούς όποιους έρχόντουσαν κι' έμπαιναν τώρα στο χώλλ ο Μίλλιγκαν κι' ή δεσποινίς Άνίτα Κάυλ.

—Θεέ μου, χτυπημένος καί ματωμένος ήσαστε, λοιπόν; ψιθύρισε άσπροκίτρινη κι' άνατριχιασμένη ή κοπέλλα, βλέποντας τούς επιδέσμους στά χέρια καί στο κεφάλι του ντετέκτιβ.

—Κάτι γραντσουνίσματα άσήμαντα είνε, δεσποινίς! άπάντησε ο Λάνς, λοξοκυτιάζοντάς την παραξενεμένος. Μά έπιτρέψτε μου νά σάς πω, ότι κάθε άλλον περίμενα νά δώ άπόψε έδω πέρα, έκτός άπό σάς!

—Ηρθα, για νά συνοδεύσω τόν αγαπημένο μου θείο! άπάντησε με άφέλεια ή δεσποινίς Κάυλ, στηριγμένη τώρα στο μπράτσο του θείου της. Κανέναν άπό σάς, κύριοι, δέν νοιώθει ποσο πολύ τάρaxαν τόν φτωχό μου θείο αυτά τά γεγονότα, καί πόσο πολύ επιδείνωσαν την κλονισμένη ήδη άπό καιρό ύγεία του!

Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ: Στο προσεχές.

θαλ κάμνον
πάντοτε
νά φαίνεοδε

Κυρίες μου
τό **FIXOL** είναι εκείνο που
θαλ θαλ κάμνη νά μή άδογηόδε ποτέ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ ΚΑΛΛΟΝΗΣ

Χαμαρακη
ΣΤΑΔΙΟΥ 37 ΤΗΛ. 23-208